WŁADCY ROSJI W TABLICACH GENEALOGICZNYCH

Przemysław Jaworski

WŁADCY ROSJI

w tablicach genealogicznych

OD OLEGA DO MIKOŁAJA II

2023

ZAKRES TEMATYCZNY

Poniższa książka składa się z czterdziestu jeden tablic genealogicznych, zawierających komplet informacji biograficzno-genealogicznych na temat dynastów rosyjskich, począwszy od Olega, który zajął Kijów w drugiej połowie IX w., po ostatniego imperatora, obalonego w 1917 Mikołaja II. Znaleźli tu miejsce wielcy książęta kijowscy (IX–XII w.), włodzimierscy (XII–XIV w.) i moskiewscy (XIV–XVI w.) z dynastii Rurykowiczów, carowie rosyjscy z tegoż domu (XVI w.) oraz ich sukcesorzy z dynastii Godunowów i Szujskich (a także dwaj Samozwańcy) (XVI–XVII w.), carowie rosyjscy z dynastii Romanowów (1613–1721), imperatorowie rosyjscy z tejże dynastii oraz z linii Romanow-Holstein-Gottorp (1721–1917).

Tablice przedstawiają rodowody po mieczu, a zatem obejmują wszystkich znanych nauce członków omawianej rodziny za wyjątkiem zstępnych córek; pokrewieństwo po kądzieli ukazano jedynie w przypadkach istotnych dla dziedziczenia tronu (np. potomkowie Katarzyny Iwanownej, córki Iwana V (II) Aleksiejewicza, babki Iwana VI (III), czy zstępni Anny Piotrownej, córki Piotra I i matki Piotra III). Nie pominięto osób zmarłych w młodości i dzieciństwie oraz będących owocem mariaży morganatycznych (niedynastycznych), natomiast potomstwo naturalne uwzględniono z reguły przy panujących, w pozostałych wypadkach ograniczając się do podania noty informacyjnej. Biogramy tworzące tablice zawierają daty i miejsca narodzin (*), zgonów (†), pochówków (□) i mariaży (∞), filiacje współmałżonków oraz dane dotyczące panowań, posiadanych włości, sprawowanych urzędów świeckich, duchownych i wojskowych; znakiem ❧ oznaczono panujących.

IMIONA ORAZ INTYTULACJA

Imiona zapisano w ich polskiej formie, uwzględniono także stosowane w Rosji *patronimiki (otczestwo),* co wobec stosunkowo wąskiej puli imion dynastycznych dodatkowo ułatwia identyfikację poszczególnych książąt. Na tablicach zastosowanie znalazła również *numeracja dynastyczna,* oparta na dziełach Baumgartena oraz Dworzaczka, należy jednak zaznaczyć, że władcy Rosji nie posługiwali się nią aż do Piotra Wielkiego, preferując patronimiki oraz przydomki.

Tytułem *wielki książę (wielikij kniaź)* określano zwierzchnich książąt ruskich, utrwalił się on za panowania kniazia włodzimierskiego Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo w XII w. Od carskiej koronacji Iwana IV (I) w 1547 do końca XVII w. dzieci panującego określano *carewiczem/carówną* – ostatnim noszącym ów tytuł oficjalnie był najmłodszy syn Piotra I, Piotr Piotrowicz.

Po przyjęciu przez Piotra I cesarskiego tytułu *imperatora* (1721) jego żyjące dzieci – córki Anna, Elżbieta i Natalia – uzyskały tytuł *cesarzówien,* wyróżniający je spośród innych członków dynastii – tych tytułowano odtąd: *wielki książę/wielka księżniczka.* Ponadto na wzór europejski Piotr I wprowadził do oficjalnej tytulatury numerację dynastyczną i usunął z niej tradycyjne rosyjskie patronimiki, choć pozostały one w potocznym użyciu.

Prawo sukcesyjne Pawła I z 1797 precyzyjnie określało reguły dziedziczenia i tytulaturę rodu panującego: odtąd potomkowie imperatora w linii męskiej, zrodzeni z legalnie zawartych mariaży, nosili tytuł *wielkiego księcia/wielkiej księżniczki,* następcy tronu przysługiwał tytuł *cesarzewicza* (potocznie używano formy *carewicz*), a jego żonie – *cesarzewiczówny (carówny*). Kolejne istotne regulacje wprowadził w 1886 statut Aleksandra III, ogłaszając iż tytuł *wielkiego księcia/księżniczki* (predykat Cesarska Wysokość) nosić będą odtąd jedynie dzieci i wnuki panującego w linii męskiej, jego prawnukom po mieczu przysługiwać będą tytuły *księcia/księżniczki cesarskiej krwi* (predykat Wysokość), pozostałym zaś członkom dynastii – *księcia/księżniczki* (Najjaśniejsza Wysokość).

Żyjący obecnie (2022) potomkowie dynastii, spośród których żaden nie pochodzi z małżeństwa mogącego być uznanym bezspornie za dynastyczne, posługują się najczęściej nazwiskiem *Romanov (Romanoff)*, najczęściej odrzucając nadawane im przez pretendentów z linii Aleksandrowiczów tytuły *książąt/księżniczek Romanowskich* (do owych tytułów przydawany jest niekiedy drugi człon, pochodzący od nazwiska rodowego matki lub od nazwy jednej z posiadłości ojca, np. Romanowski-Iliński).

Ponieważ, jak już wspomniano, do dziś nie pozostał przy życiu ani jeden potomek Domu Cesarskiego, zrodzony w bezdyskusyjnym mariażu dynastycznym, spory o tytuł głowy rodu trwają. Potomkowie najstarszej linii dynastii, Aleksandrowiczów, reprezentowani są obecnie przez *Marię Władymirowną,* od 1992 tytułującą się głową Cesarskiego Domu Rosji, oraz jej syna *Jerzego Michajłowicza,* od 1998 noszącego tytuł cesarzewicza. Ich pretensji nie uznają pozostali członkowie rodu – należący do powstałego w 1979 Stowarzyszenia Rodziny Romanowów zstępni po mieczu Mikołaja I (do dziś żyją potomkowie linii Mikołajewiczów i Michajłowiczów Młodszych)– w ich opinii głową Cesarskiego Domu Rosji jest *Andrzej Romanov (Andrzej Andriejewicz książę Romanowski)* z linii Michajłowiczów Młodszych.

DATY

Do końca istnienia monarchii w Rosji pozostawał w oficjalnym użyciu kalendarz juliański (stary styl), podczas gdy w pozostałej części Europy najpóźniej do połowy XVIII w. wprowadzono kalendarz gregoriański (nowy styl); daty uwzględniające oba kalendarze, juliański oraz gregoriański, ukazane są na tablicach w sposób następujący: stary/nowy styl (np. data śmierci Piotra I: 28 I/8 II 1725; imperatorowej Elżbiety I: 25 XII 1761/5 I 1762).

PODSTAWOWA BIBLIOGRAFIA

Dynastia Romanowów, pod red. A. Iskenderowa (Warszawa 1993);

Europäische Stammtafeln. Stammtafeln zur Geschichte der europäischen Staaten. Begründet von Wilhelm Karl Prinz zu Isenburg, fortgeführt von Frank Baron Freytag von Loringhoven. Neue Folge. Herausgegeben von Detlev Schwennicke, t. I–XXVI (Marburg, Frankfurt a. M. 1980–2009);

N. de Baumgarten: *Génealogies et mariages ooccidentaux des Rurikides russes du Xe au XIIIe siècle* (Rzym 1927); tegoż: *Généalogies des branches régnantes des Rurikides du XIIIe au XVIe siècle* (Rzym 1934);

D. Dąbrowski: *Genealogia Mścisławowiczów. Pierwsze pokolenia (do początku XIV wieku)* (Kraków 2008); tegoż: *Rodowód Romanowiczów, książąt halicko-wołyńskich* (Poznań – Wrocław 2000);

W. Dworzaczek: *Genealogia, t. I–II* (Warszawa 1959);

L. Vojtovyč: *Henealohija dynastyj Rjurykovyčiv i Hedyminovyčiv* (Kijów 1992); tegoż: *Udil'ni knjazivstva Rjurykovyčiv i Hedyminovyčiv u XII–XVI st.* (Lwów 1996); tegoż: *Knjazivs'ki dynastii Schidnoi Evropy (kinec' IX–počatok XVI st.): sklad, suspil'na i polityčna rol'. Istoryko-henealohične doslidžennja* (Lwów 2000);

An Online Gotha | Medieval Lands

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY, WŁODZIMIERSCY I MOSKIEWSCY, CAROWIE I IMPERATOWIE ROSYJSCY

— IX–XX w. —

SPIS TABLIC

1. **Wielcy książęta kijowscy z dynastii Rurykowiczów. Pierwsze generacje.** Oleg Mądry, Igor I Stary, Światosław I Igorewicz, Jaropełk I Światosławowicz, Światopełk I Przeklęty

2. „ „ „ „ „ **Linie główna i połocka.** Włodzimierz I Wielki, Wsiesław Briaczesławowicz

3. „ „ „ „ „ **Linie główna i turowsko-pińska.** Jarosław I Mądry, Izjasław I Jarosławowicz

4. „ „ „ „ „ **Linia turowsko-pińska.** Światopełk II Izjasławowicz

5. „ „ „ „ „ **Linie czernihowska i muromsko-riazańska.** Światosław II Jarosławowicz, Igor II Olegowicz, Izjasław III Dawidowicz

6. „ „ „ „ „ **Linia czernihowska.** Wsiewołod II Olegowicz, Światosław III Wsiewołodowicz, Wsiewołod Czermny, Michał Wsiewołodowicz Święty

7. „ „ „ „ „ **Wsiewołodowicze i Monomachowicze.** Wsiewołod I Jarosławowicz, Włodzimierz II Monomach, Jaropełk II i Wiaczesław Władymirowicze

8. „ „ „ „ „ **Monomachowicze, linia Mścisławowiczów.** Mścisław I Władymirowicz, Włodzimierz Mścisławowicz Maczeszycz

9. „ „ „ „ „ „ **linia halicko-wołyńska.** Izjasław II Mścisławowicz, Mścisław II Chrobry, Roman II Wielki, Daniel Romanowicz

10. „ „ „ „ „ „ **linia wołyńska (łucka).** Jarosław Izjasławowicz, Ingwar Jarosławowicz

11. „ „ „ „ „ „ **linia smoleńska.** Rościsław I Michał Mścisławowicz, Roman I Rościsławowicz, Mścisław III Borys, Rościsław III Mścisławowicz, Izjasław IV

12. „ „ „ „ „ „ „ „ Ruryk Wasyl Rościsławowicz, Rościsław II i Włodzimierz Rurykowicze

13. „ „ „ **i włodzimierscy z dynastii Rurykowiczów. Monomachowicze, linia suzdalska.** Jerzy I Dołgoruki, Gleb Juriewicz; Andrzej I Bogolubski, Michał (Michałko) Juriewicz, Jaropełk Rościsławowicz

14. „ „ **włodzimierscy z dynastii Rurykowiczów. Monomachowicze, linia suzdalska.** Wsiewołod III Wielkie Gniazdo, Jerzy II Święty, Konstanty Wsiewołodowicz, Światosław Gabriel Wsiewołodowicz

15. „ „ „ „ „ „ **linia suzdalsko-niżnonowogrodzka.** Jarosław II Wsiewołodowicz, Andrzej II Jarosławowicz, Michał Jarosławowicz Chorobrit, Wasyl Jarosławowicz Kwasznia, Aleksander III Wasylewicz

16. „ „ „ „ „ „ „ „ Dymitr III Konstantynowicz

17. „ „ „ „ „ „ **linia twerska.** Jarosław III Jarosławowicz, Michał II Jarosławowicz Święty, Dymitr II Groźnooki

18. „ „ „ „ „ „ „ „ Aleksander II Michajłowicz, Michał (III) Aleksandrowicz

19. „ „ „ „ „ „ **linie peresławska i moskiewska.** Aleksander I Newski, Dymitr I i Andrzej III Aleksandrowicze, Jerzy III Danielewicz

20. „ „ „ „ „ „ **linia moskiewska.** Iwan I Kalita, Szymon Dumny, linia borowsko-sierpuchowska

21. „ „ „ „ „ „ „ „ Linia borowsko-sierpuchowska (dokończenie)

22. „ „ **moskiewsko-włodzimierscy z dynastii Rurykowiczów. Monomachowicze, linia moskiewska.** Iwan II Piękny, Dymitr IV Doński, linia możajska (starodubowska)

23. „ „ **moskiewscy z dynastii Rurykowiczów. Monomachowicze, linia moskiewska.** Jerzy Dymitriewicz, Wasyl Kosooki, Dymitr Szemiaka

24. „ „ „ „ „ „ „ „ Wasyl I Dymitriewicz, Wasyl II Ślepy

25. „ „ „ „ „ „ „ „ Iwan III Srogi, Wasyl III Iwanowicz, Dymitr Iwanowicz Wnuk

26. **Carowie rosyjscy z dynastii Rurykowiczów. Monomachowicze, linia moskiewska.** Iwan IV (I) Groźny, Fiodor I Iwanowicz

27. „ „ **w okresie Wielkiej Smuty. Dynastia Godunowów oraz Samozwańcy.** Irena Fiodorowna, Borys Fiodorowicz, Fiodor II Borysowicz, Dymitr Samozwaniec I, Dymitr Samozwaniec II

28. „ „ „ „ „ **Dynastia Rurykowiczów, linia książąt Szujskich.** Wasyl IV Iwanowicz

29. „ „ **z dynastii Romanowów.** Michał Fiodorowicz

30. „ **i imperatorowie rosyjscy z dynastii Romanowów i brunszwickiej.** Aleksy Michajłowicz, Fiodor III Aleksiejewicz, Iwan V (II) Aleksiejewicz; Anna I, Iwan VI (III)

31. **Imperatorowie rosyjscy z dynastii Romanowów.** Piotr I Wielki, Katarzyna I, Piotr II, Elżbieta I

32. „ „ „ **Romanow-Holstein-Gottorp.** Piotr III, Katarzyna II Wielka, Paweł I, Aleksander I

33. „ „ „ „ „ „ Mikołaj I, Aleksander II i Aleksandrowicze

34. „ „ „ „ „ „ Aleksandrowicze: Aleksander III i Mikołaj II

35. **Wielcy książęta oraz książęta rosyjscy z dynastii Romanow-Holstein-Gottorp.** Aleksandrowicze: potomkowie Włodzimierza Aleksandrowicza

36. „ „ „ „ „ „ „ „ Aleksandrowicze: potomkowie Pawła Aleksandrowicza

37. „ „ „ „ „ „ „ „ Konstantynowicze: potomkowie Konstantego Mikołajewicza

38. „ „ „ „ „ „ „ „ Mikołajewicze: potomkowie Mikołaja Mikołajewicza (Starszego)

39. „ „ „ „ „ „ „ „ Michajłowicze (Młodsi): potomkowie Michała Mikołajewicza

40. „ „ „ „ „ „ „ „ Michajłowicze (Młodsi): potomkowie Aleksandra Michajłowicza

41. „ „ „ „ „ „ „ „ Michajłowicze (Młodsi): potomkowie Rościsława Aleksandrowicza; Michajłowicze (Starsi): potomkowie Michała Pawłowicza

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. PIERWSZE GENERACJE

Oleg Mądry, Igor I Stary, Światosław I Igorewicz, Jaropełk I Światosławowicz, Światopełk I Przeklęty

Ruryk (Rørik, Rothrekr, Hroerekr)
wedle różnych hipotez *a)* syn wikińskiego (wareskiego) wojownika/wodza *b)* i Umili, córki Gostomysła, posadnika (namiestnika) Nowogrodu Wielkiego *c)* tożsamy ze znanym z kronik frankijskich wodzem wikińskim Rorikiem, królem Hathaibu na Jutlandii, a następnie księciem Fryzji z nadania cesarza Ludwika I Pobożnego *d)* wojownik wikiński ze Szwecji lub Finlandii *e)* potomek słowiańskich plemion Obodrytów lub Pomorzan; książę na Starej Ładodze po przybyciu na Ruś (862 lub 868?); książę na Biełoozierze i na Izborsku lub Pskowie (po śmierci domniemanych braci, Syneusza i Truwora?); opanował Nowogród Wielki (ok. 870?); † (879?)
∞ **N.N.,** być może **Efanda** (Sfandra, Edwina), siostra Olega *(→)*

? Syneusz i Truwor
domniemani bracia Ruryka, przybyli jakoby wraz z nim na Ruś 862 lub 868 i objęli rządy odpowiednio w Biełoozierze oraz w Izborsku lub Pskowie; †† dwa lata później

☙ Oleg (Helgi, Helge, Haelghe) *Mądry, Wieszcz*
być może krewny lub współplemieniec Ruryka *(←)*, według innych hipotez potomek ruskiej dynastii (książąt smoleńskich, czernihowskich, tmutarakańskich) lub lokalnego możnowładztwa; książę nowogrodzki od śmierci Ruryka (879?), względnie jedynie regent (gubernator) w imieniu Igora I; (wielki) książę kijowski, a także smoleński i lubecki: 882 lub z początkiem X w. zajął Kijów, usuwając władających tam Askolda i Dira, po czym ustanowił ów gród swoją główną siedzibą, opanował także grody w Smoleńsku i Lubeczu, odsunięty od rządów w Kijowie przez Igora: 912, lata 30. albo połowa lat 40. X w.; † wedle różnych hipotez *a)* w owym czasie i □ Kijów, jedno ze wzgórz grodowych *b)* Stara Ładoga 922 □ tamże
? ∞ **N.N.**

? Efanda (Sfandra, Edwina)
domniemana siostra Olega
∞ **Ruryk** *(←)*

? Akun
domniemany brat Olega, wzmiankowany 944 jako „siostrzeniec" Igora I Starego
(→ poniżej)

☙ Igor (Ingwar, Inger) I (Rurykowicz?) *Stary*
wielki książę kijowski oraz książę nowogrodzki: władzę nad Kijowem oraz Nowogrodem Wielkim po śmierci lub odsunięciu Olega w 912, w latach 30. lub też w połowie lat 40. X w., niekiedy określany „królem" Kijowa; * przypuszczalnie połowa lat 70. IX w. lub pierwsze dziesięciolecie X w. † (w bitwie z Drewlanami) koło podkijowskiej osady Iskorosteń jesienią lub zimą 945 □ na polu bitwy
∞ 903 lub lata 930–35 **Olga** (Helga) (pskowska?), ochrzczona w obrządku łacińskim imieniem **Helena**: Rzym 954 lub 955, przypuszczalnie córka jednego z osiadłych w Pskowie Waregów, względnie krewna (wnuczka?) Olega *(→)* lub księcia kijowskiego Askolda; regentka w imieniu nieletniego syna 945–57 (964?); * (pierwsze dziesięciolecie X w.?) † Wyszogród (11 VII?) 969 □ Kijów, cerkiew Dziesięcinna; święta rosyjskiej Cerkwi XIII w.

? N.N. hipotetyczny brat lub siostra Igora I

Igor i Akun
wzmiankowani przy okazji zawarcia pokoju z Bizancjum 944 jako „siostrzeńcy" Igora I Starego; drugi z nich mógł być tożsamy z bratem Olega Mądrego *(→ powyżej)*

? N.N. dziecko Olega

? Olga
∞ **Igor I *Stary***
(szczegóły ←)

☙ Światosław I Igorewicz
książę nowogrodzki: otrzymał od ojca zarząd nad Nowogrodem Wielkim przed 945; wielki książę kijowski od śmierci ojca jesienią lub zimą 945, pod regencją matki do 957 (964?); dokonał podziału władztwa między synów na wypadek swojej śmierci podczas wyprawy na Bizancjum 969 lub 970; * zapewne 935–40 (920?, 942?) † (w bitwie z Pieczyngami) powracając z Bizancjum, w pobliżu progów rzecznych na Dnieprze, wiosną (III–V?) 972
∞ (przed 960?) **N.N.** przypuszczalnie szlachcianka (księżniczka) czeska lub węgierska (córka węgierskiego księcia Tormasa?), być może tożsama z Przedsławą, małżonką Włodzisława Igorewicza *(→)*
∞ (nałożnica) 1. **N.N. (Esfira?)**
∞ (nałożnica) 2. **Małusza (Malfreda),** przypuszczalnie córka Malka Lubczanina, być może tożsamego z Małem, pozbawionym tronu księciem drewlańskim, później księciem lubeckim; ponoć wróżbitka, służąca (klucznica) książęca; † 1000 lub 1002 (licząc ponad sto lat?)

Włodzisław Igorewicz
wzmiankowany przy okazji zawarcia pokoju z Bizancjum 944; † przypuszczalnie przed ojcem (971?)
∞ przed 944 **Przedsława N.,** wzmiankowana jako małżonka Włodzisława 944; † po tym czasie; być może tożsama z małżonką Światosława I Igorewicza *(←)*

? N.N. dzieci
być może Igor i Olga dochowali się nadto córek, które albo zmarły przed 944 albo do tego czasu zostały powydawane za mąż; owocem ich mariażu mogli być także nieznani synowie, którzy pomarli w dzieciństwie, zapewne przed ojcem

☙ Jaropełk I Światosławowicz
wielki książę kijowski: jego ojciec, wyruszając w 969 lub 970 na Bizancjum, podzielił księstwo między trzech synów; Jaropełkowi przypadł Kijów, gdzie po śmierci Światosława (972) zatrzymał władzę; książę drewlański: pokonał przyrodniego brata Olega i zajął należące doń księstwo drewlańskie 977; książę nowogrodzki: opanował Nowogród Wielki, wygnawszy stamtąd kolejnego brata, Włodzimierza (Wielkiego), 977, co pozwoliło mu skupić w swoim ręku rządy nad całą ojcowizną; usunięty przez Włodzimierza 978–80; być może krótko przed śmiercią przyjął wstępny ryt chrztu łacińskiego; * 955 lub 958–60 † (zamordowany) Kijów (Rodnia?) 11 VI 980 lub 978–80 □ tamże, wedle różnych hipotez *a)* szczątki ekshumowano i ochrzczono na polecenie Jarosława Mądrego 1044 i ponownie □ Owrucz, sobór Bogurodzicy *b)* □ kopiec w pobliżu Korolewna
∞ 972 **N.N.** Greczynka, mniszka, uprowadzona przez Światosława I z Bułgarii; ∞ 2. (nałożnica?) Włodzimierz I Wielki *(→ tablica 2)*

n. 1
Oleg Światosławowicz
książę drewlański zgodnie z wolą ojca objął władzę nad ziemiami podbitego wcześniej plemienia Drewlan (na obszarze dzisiejszej zachodniej Ukrainy) 969 lub 970; † (w bitwie przeciw przyrodniemu bratu Jaropełkowi lub zamordowany z jego rozkazu) 976 lub 977 □ ? 1044 ekshumowany i ponownie □ Owrucz, sobór Bogurodzicy

n. 2
☙ Włodzimierz I *Wielki*
(→ tablica 2)

n. 2
? Sfengus
wzmiankowany jako brat Włodzimierza I Wielkiego; być może tożsamy z Mścisławem Władymirowiczem, jednym z synów Włodzimierza. Był przywódcą kijowsko-bizantyjskiej wyprawy przeciwko Chazarom

☙ Światopełk I Piotr (Jaropełkowicz/Władymirowicz) *Przeklęty*
syn N.N. Greczynki i albo Jaropełka I, albo jego przyrodniego brata Włodzimierza I Wielkiego; książę turowski z woli Jaropełka I ok. 1008; wielki książę kijowski: opanował stolicę po śmierci Włodzimierza I Wielkiego VII 1015, pokonany przez Jarosława Mądrego, zbiegł do Polski XI 1016, ponownie zajął Kijów z pomocą polską 14 VIII 1018; * (ok. 978–79?) † (podczas ucieczki z pola bitwy nad rzeką Ałtą) pogranicze polsko-czeskie III 1019, względnie w nieznanym miejscu po tym czasie
∞ 1005–12 **N.** córka Bolesława I Chrobrego, księcia (później króla) Polski; * ok. 995 † w Polsce po 14 VIII 1018 (□ w Polsce?)

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. LINIE GŁÓWNA I POŁOCKA
Włodzimierz I Wielki, Wsiesław Briaczesławowicz

❧ Włodzimierz I Wasyl Światosławowicz *Wielki, Święty* *(→ tablica 1)*
książę nowogrodzki: zgodnie z wolą ojca objął po jego wyruszeniu na wyprawę wojenną rządy w Nowogrodzie Wielkim 969 lub 970, wygnany przez Jaropełka I Światopełkowicza 977; książę połocki: powrócił i zajął gród w Połocku 978–80; wielki książę kijowski: wygnał Jaropełka i zajął gród stołeczny 978–80 (ok. 980); przyłączył do swego władztwa Grody Czerwieńskie 981, zmusił do uległości plemię Wiatyczów 981–82, pokonał Jaćwingów 983 i podporządkował sobie Radymiczów 984; wedle różnych danych w 988 w Kijowie lub rok później w Chersoniu (Korsuniu) na Krymie (obecny Chersonez Taurydzki) przyjął chrzest w obrządku greckim oraz imię Wasyla (Bazylego), inicjując tym samym proces chrystianizacji Rusi; * (Budziatycze?) ok. 956 † Berestowo 15 VII 1015 □ Kijów, cerkiew Dziesięcinna; święty Cerkwi prawosławnej XII w.; część relikwii od XVII w. Moskwa, Kreml, sobór Dziesięcinny, następnie (1988) Rostów, następnie (2005) na powrót Kijów, cerkiew Dziesięcinna 2005

∞ 1. Nowogród Wielki ok. 980, rozwód 988 lub 989 **Rogneda** (**Gorysława?**), córka Rongwołda, księcia połockiego; ∞ 1. N.N. jarl szwedzki, † przed ok. 980; po oddaleniu zesłana wraz z synem do Izjasławla (obecnie Zasław na Białorusi), który stanowił jej uposażenie, (postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Anastazji?**); † (Połock?) 998–1000 (□ opodal sioła Czernica?: przypisywany jej grobowiec odkryto tam 1866)

∞ 2. Kijów 988 lub Chersoń 989 **Anna *Porfirogenetka,*** córka Romana II Młodszego, cesarza wschodniorzymskiego (bizantyjskiego); * Konstantynopol 963 † 1011 □ Kijów, cerkiew Dziesięcinna (Bogurodzicy)

∞ 3. IV 1011 **N. (Adela, Adelajda?)** z Öhningen, przypuszczalnie córka Konrada (Kuna) I, księcia Szwabii; po zdobyciu Kijowa przez księcia polskiego Bolesława Chrobrego 14 VIII 1018 wraz z córkami i pasierbicami wywieziona do Polski; † (w Polsce?) po 14 VIII 1018

1 alternatywnie syn pierwszego męża Rognedy

linia połocka

Izjasław Władymirowicz
książę połocki: po zaślubinach ojca z Anną Porfirogenetką i przyjęciu przez niego chrztu on także został ochrzczony i obdarowany udzielnym księstwem ze stolicą w Połocku 988 lub 989; * (Kijów?) ok. 980 lub nieco wcześniej † 1001
∞ **N.N.**

1 względnie 2
alternatywnie n. i matka: N.N. Bułgarka z Bułgarii Wołżańskiej lub znad Dunaju

❧ Jarosław I *Mądry* *(→ tablica 3)*

zapewne 1
względnie n. i matka: N.N. (Oława?) Czeszka lub N.N. (Adela/Adelajda?) Chorwatka

Mścisław Konstanty Władymirowicz *Chrobry, Łysy*
książę tmutarakański: ochrzczony wespół z ojcem i ustanowiony z jego woli udzielnym księciem na Tmutarakaniu (obecnie Tamań) 988 lub 989; książę czernihowski i nowogrodzko-siewierski, następnie perejasławski: zajął Czernihów oraz Nowogród Siewierski 1023, zaś na mocy zawartego z Jarosławem I Mądrym pokoju w Gorodcu (1026) otrzymał ziemie po lewej stronie Dniepru z Perejasławiem i Czernihowem; * ok. 983 † 1034–36 □ Czernihów, sobór Spaski
∞ **Maria N.**

1 względnie n. i matka: N.N. (Oława?) Czeszka lub N.N. (Adela/Adelajda?) Chorwatka

Wsiewołod Władymirowicz
książę (włodzimiersko-wołyński?): ochrzczony wraz z ojcem i obdarowany przez niego udzielnym księstwem, zapewne ze stolicą we Włodzimierzu Wołyńskim 988 lub 989; * ok. 980 lub nieco wcześniej † po 988/89; być może tożsamy z: *a)* Wyszesławem Władymirowiczem *(→); b)* „Wissawaldem, królem Gardariki [Rusi]" znanym z *Sagi o Olafie Tryggvasonie* konkurentem do ręki szwedzkiej królowej wdowy Sygrydy Storrady, zamordowanym na jej rozkaz w końcu X w.

1 względnie n. i matka: Malfryda (Malfreda) N. lub N.N. (Oława?) Czeszka lub N.N. (Adela/Adelajda?) Chorwatka

Światosław Władymirowicz
książę drewlański: ochrzczony wraz z ojcem i obdarowany przezeń udzielnym księstwem, składającym się z ziem podbitego plemienia Drewlan 988 lub 989; * (przed 982?) † (zabity podczas ucieczki) „w górach", u podnóża węgierskich Karpat (nad brzegami rzeki Opór, w okolicach dzisiejszego miasta Skole?) 1015 □ (kurhan tzw. „światosławowski" w pobliżu Skole?)
∞ **N.N. (Praskowia, Praszka?)**; wedle różnych hipotez: *a)* córka władcy karpackiego księstwa borżawskiego, *b)* księżniczka węgierska, córka Stefana I Świętego, *c)* córka samego Światosława Władymirowicza i jego N.N. żony; † zabita wraz z mężem

zapewne 1

Przedsława Władymirowna
† (w Polsce?) po 14 VIII 1018 wedle różnych wersji: *a)* po zdobyciu Kijowa przez Bolesława Chrobrego 14 VIII 1018 wywieziona do Polski i uczyniona jego nałożnicą; *b)* ∞ 999–1002 (przed VIII 1018) lub w Polsce po VIII 1018 **Bolesław III *Rudy,*** książę Czech, * ok. 965 † w Polsce 1037

zapewne 1

Przemysława Władymirowna
* 987–88 † (ok. 1015?)
∞ ok. 1000 **Władysław *Łysy (Szár László),*** książę węgierski; † przed 1031, być może identyczny z Ajtonyem (Achtumem), węgierskim księciem Banatu z X/XI w.

matki nieznane (część z 1?)

N. córki
wedle *Kroniki* Thietmara, po zdobyciu Kijowa Bolesław I Chrobry zabrał do Polski nie tylko Przedsławę, ale także jej macochę (ostatnią żonę Włodzimierza Wielkiego) oraz „dziewięć sióstr"

2 względnie n. i matka nieznana

Teofano Władymirowna
∞ **Ostomir,** posadnik Nowogrodu Wielkiego

2 lub 3

Dobroniega Maria Władymirowna
* (ok. 1010–16?) † 1087
∞ 1041 lub 1041/42 **Kazimierz I Karol *Odnowiciel,*** książę Polski; * 25 VII 1016 † Poznań 19 III 1058 □ według różnych hipotez *a)* Poznań, kościół katedralny śś. Piotra i Pawła; *b)* Gniezno, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP i św. Wojciecha; *c)* Kraków, Wawel, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława

zapewne 3

N. córka
* (1012–wiosna 1016?) † ?
∞ **Bernard II,** margrabia Marchii Północnej; † 1044–51

zapewne 3, alternatywnie córka: *a)* Jarosława Mądrego, *b)* króla Węgier Stefana Świętego, *c)* N.N. dynasty niemieckiego

Agata (Władymirowna?)
w źródłach opisywana jako „krewna cesarza Henryka II"; mniszka w Newcastle-upon-Tyne po 1093; † tamże po 1093 □ tamże
∞ (1040–45?) **Edward *Atheling, Wygnaniec,*** książę angielski; * 1016 lub 1016–17 † (zamordowany?) Londyn 19 IV 1057 □ tamże, kościół katedralny (stara katedra) św. Pawła

n.

matka: N.N. (Oława?) Czeszka lub N.N. Bułgarka z Bułgarii Wołżańskiej albo znad Dunaju

Wyszesław Władymirowicz
książę nowogrodzki: ochrzczony u boku ojca, uzyskał od niego Nowogród Wielki 988 lub 989; * najpóźniej (przed) 980 † Nowogród Wielki 1010; być może tożsamy z Wsiewołodem Władymirowiczem *(←)*

matka: N.N. Greczynka, mniszka, uprowadzona przez wielkiego księcia Światosława I z Bułgarii; ∞ 1. Jaropełk I Światosławowicz, wielki książę kijowski *(→ tablica 1)*

❧ Światopełk I Piotr (Jaropełkowicz/Władymirowicz) *Przeklęty* *(→ tablica 1)*

matka: Malfryda (Malfreda) N. lub N.N. (Adela/Adelajda?) Chorwatka

Stanisław Władymirowicz
książę smoleński z woli ojca 1010 lub 1013; † przed ojcem

Sudzisław Władymirowicz
książę pskowski z woli ojca 1010 lub 1013; pokonany i uwięziony przez swego przyrodniego brata, Jarosława Mądrego, 1036, odzyskał wolność 1059, następnie postrzygł się na mnicha w kijowskim monastyrze św. Jerzego; † tamże 1062 lub 1063 □ tamże

matka: N.N. Bułgarka z Bułgarii Wołżańskiej albo znad Dunaju

Borys Roman Władymirowicz
książę rostowski z woli ojca 1010 lub 1013; odmówił wyniesienia na wielkoksiążęcy stolec VII 1015; * (ok. 986?) † (zamordowany) koło rzeki Ałta 24 lub 25 VII 1015 □ tamże; kanonizowany przez Cerkiew 1071 lub 1072 a relikwie złożono: Wyszogród, sobór św. Wasyla
? ∞ ok. 1010–15 **Astryda (Astrid) Svensdatter,** córka Swena I Widłobrodego, króla Danii i Anglii; ∞ (2.) 1031 Robert I Diabeł, książę Normandii ∞ 2. (3.) 1032 Ulf, jarl duński) *(←)* także Eustachy Mścisławowicz

Briaczesław Izjasławowicz
książę połocki (koregent brata?) od śmierci ojca 1001; książę nowogrodzki 1021, usunięty w tymże roku; † 1044
∞ **N.N.** „wiedźma"

Wsiesław Izjasławowicz
(książę połocki, koregent brata?), † 1003

Eustachy (Eustafij, Estafij) Mścisławowicz
(książę tmutarakański z woli ojca 1023?), być może tożsamy z „synem króla Rusi", który miał poślubić Astrydę Svensdatter, siostrę Kanuta Wielkiego *(→ Borys Roman Władymirowicz);* † młodo (1033?)

❧ Wsiesław Briaczesławowicz *Mag*
książę połocki od śmierci ojca 1044; próbował zdobyć Nowogród Wielki 1066 lub 1067, odparty pod Niemigą 3 III 1067 i w niewoli, utracił Połock; odzyskał wolność niebawem; wielki książę kijowski: powołany na tron Kijowa przez zgromadzenie możnych 14 IX 1068, usunięty przez Izjasława I Jarosławowicza *(→ tablica 3)* IV 1069; być może książę tmutarakański (1069?); odzyskał Połock 1071; * 1030 † 14 lub 24 IV 1101 (□ Połock?)
∞ **N.N.**

Dawid Wsiesławowicz
książę połocki od śmierci ojca 1101 (istnieją także hipotezy, że początkowo został wyzuty z ojcowizny, którą zdołał odzyskać dopiero w 1127), utracił Połock 1127, odzyskał 1128, ponownie postradał tron i z rodziną wywieziony do Bizancjum 1129 lub 1130; † po tym czasie
∞ **N.N.**

po nim syn († bezpotomnie)

Rogwołod Borys Wsiesławowicz
książę drucki: na części księstwa połockiego z Druckiem od śmierci ojca 1101, wedle innej hipotezy objął on wówczas tron Połocka, najpewniej jednak zasiadł na nim dopiero 1127, wygnawszy starszego brata Dawida; † 1128
∞ **N.N.**

po nim Rogwołodowicze połoccy, wygaśli w XIII w.

Gleb Wsiesławowicz
książę miński: po śmierci ojca otrzymał część księstwa połockiego z Mińskiem 1101; książę izjasławski po usunięciu brata Romana; bezskutecznie próbował zająć Połock 1104 oraz 1119; pojmany i uwięziony 1119; † Kijów 13 IX lub 19 XI 1119 □ tamże, ławra Peczerska
∞ **Anastazja Jaropełkowna,** córka Jaropełka Piotra Izjasławowicza, księcia włodzimiersko-wołyńskiego i turowskiego; * 1074 † 8 I 1159

potomstwo wygasło w końcu XII w.

Roman Wsiesławowicz
być może najstarszy syn, wyznaczony pierwotnie następcą ojca; książę (izjasławski): po śmierci ojca uzyskał część księstwa połockiego, skąd usunął go Gleb Wsiesławowicz; † wedle różnych hipotez Riazań 1114 lub Murom 1116
∞ **N.N.,** po śmierci męża mniszka w Połocku przy soborze Sofijskim, † tamże po 1114 lub po 1116

Światosław (Światosław Jerzy?) Wsiesławowicz
książę (witebski?): po śmierci ojca otrzymał część księstwa połockiego (z Witebskiem?) 1101; z rodziną wywieziony do Bizancjum 1129 lub 1130 i † po tym czasie
∞ **N.N.**

po nim Światosławowicze połoccy, wygaśli w XIII w.

Rościsław Jerzy Wsiesławowicz
wraz z rodziną wywieziony do Bizancjum 1129 lub 1130 i † po tym czasie
? ∞ **N.N.**

(potomstwo?)

Gleb Dawid Władymirowicz
książę muromski z woli ojca 1010 lub 1013; * (ok. 987?) † (zamordowany) w pobliżu rzeki Ałta 24 lub 25 VII 1015 □ tamże; kanonizowany przez Cerkiew 1071 lub 1072 a relikwie złożono: Wyszogród, sobór św. Wasyla

matka: N.N. pogańska nałożnica/żona

Pozwizd Władymirowicz
* (najpóźniej 988–89?); być może tożsamy z „krewnym" Włodzimierza Wielkiego, który poległ po 1015 w trakcie zbrojnej wyprawy do Bizancjum

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. LINIE GŁÓWNA I TUROWSKO-PIŃSKA

Jarosław I Mądry, Izjasław I Jarosławowicz

Jarosław I Jerzy Władymirowicz *Mądry* *(→ tablica 2)*
wraz z ojcem oraz jego rodziną przyjął chrzest w obrządku greckim oraz imię Jerzego 988 lub 989, uzyskał wówczas także udzielne księstwo ze stolicą w Rostowie, które po objęciu władztwa nowogrodzkiego przekazał przyrodniemu bratu, Borysowi Romanowi Władymirowiczowi, 1010 lub 1013; książę nowogrodzki 1010 lub 1013, utracił tron 1021, odzyskał w tymże roku; wielki książę kijowski: usunął z tronu Światopełka I XI 1016, sam usunięty na rzecz Światopełka I przez księcia polskiego Bolesława Chrobrego VIII 1018, odzyskał tron III 1019; pokonany przez brata, Mścisława Chrobrego (Listwińce/Listwica 1024), na mocy zawartego z nim układu w Gorodcu zatrzymał prawobrzeże Dniepru wraz z Kijowem 1026; najechał i zajął Czudź 1023, wespół z Mścisławem Chrobrym odebrał Polsce Grody Czerwieńskie 1030–31, a po śmierci Mścisława przyłączył do Kijowa księstwo tmutarakańskie i ziemie po lewej stronie Dniepru z Czernihowem i Perejasławiem 1036; przez zachodnie źródła tytułowany „królem Rusi" (*rex Russiæ*); * (schyłek 982–początek 983?) † Wyszogród 20 II 1054 □ Kijów, sobór Sofijski (Mądrości Bożej)
∞ 1. 1000 **N.N. (Anna?)** † przed (ok.?) 1019 □ Kijów, sobór Sofijski
∞ 2. (ok.?) 1019 **Ingegerda Olofsdotter**, w prawosławiu (1019) **Irena**, córka Olafa Skötkonunga, króla Szwecji; przed śmiercią postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Anny**; * 1000–03 †10 XI lub 10 II 1050 (względnie 1049 lub 1051) □ Kijów, sobór Sofijski; święta Cerkwi prawosławnej (św. Anna Nowogrodzka)

1

Ilia Jarosławowicz
książę nowogrodzki: osadzony przez ojca na tronie Nowogrodu Wielkiego ok. 1019 (1016?); † 1020

2

Włodzimierz Jarosławowicz *Zręczny*
książę nowogrodzki: wprowadzony przez ojca na tron Nowogrodu Wielkiego 1034 (1030 lub 1036?); * 1020 † Nowogród Wielki 4 X 1052 □ tamże, sobór Sofijski
∞ ok. 1040 (1043?) **N.N.** szlachcianka, być może tożsama z **Odą**, córką Lippolda (Lupolda), hrabiego Stade (alternatywnie małżonka jednego z młodszych braci Włodzimierza: Światosława II lub Wiaczesława)

Rościsław Michał Władymirowicz
(książę rostowski?); książę halicki: po śmierci dziada ojczystego otrzymał Ruś Halicką z Haliczem, Trembowlą i Zwenigrodem (Dźwinogrodem) oraz Grody Czerwieńskie; książę włodzimiersko-wołyński: uzyskał Włodzimierz Wołyński od swego stryja Igora 1055–57, wygnany 1060; książę tmutarakański: napadł na Tmutarakań i wygnał kuzyna, Gleba Światosławowicza, 1064; * 1038 † (otruty?) Chersoń (Chersonez Taurydzki) lub Tmutarakań (Tamań) 3 II 1066 □ Tmutarakań, sobór Bogurodzicy
∞ przed 1064 **N. (Helena, Lanka?)** księżniczka węgierska, być może córka Beli I Wojciecha, króla Węgier; † (1095?)

po nim Rościsławowicze haliccy, wygaśli w końcu XII w.

2

Izjasław I Dymitr Jarosławowicz
książę turowski: zarządzał Turowem z woli ojca 1042–52; książę nowogrodzki: po śmierci starszego brata Włodzimierza został on przez ojca osadzony w Nowogrodzie Wielkim 1052; wielki książę kijowski: od śmierci ojca współwładał z braćmi Światosławem II i Wsiewołodem I 1054, usunięty na korzyść księcia połockiego Wsiesława IX 1068, odzyskał Kijów z pomocą polską IV 1069, utracił rządy na korzyść wzmiankowanych braci 22 III 1073, odzyskał tron na mocy porozumienia z Wsiewołodem I 15 VII 1077; * 1024 lub 1025 † (w bitwie) Nieżatina Niwa koło Czernihowa 3 X 1078 □ Kijów, cerkiew Dziesięcinna
∞ 1 III 1043–28 II 1044, zapewne z końcem II 1043 **Gertruda**, córka Mieszka II Lamberta, króla Polski; * (1018–25?) † 4 I 1107 lub 4 I 1108

2

? N. córka
? ∞ najwcześniej 1025–35 **Siemomysł (Siemosił, Zemuzil),** książę Pomorza, zapewne pierwszy ogólnoplemienny książę pomorski; * (1005–10?) † po 24 VI 1046

2

Anastazja Jarosławowna
mniszka w Admont jako **Agmunda** 1074; * (ok. 1025, być może 1023?) † Admont 1074–96 □ tamże, kościół opacki
∞ 1046 **Andrzej I *Katolicki, Biały***, król Węgier, * przed 1020 (ok. 1015?) † jesienią (przed 6 XII) 1060 □ Tihany, kościół opacki benedyktynów

2

Światosław II Jarosławowicz *(→ tablica 5)*

2

Wsiewołod I Jarosławowicz *(→ tablica 7)*

2

Elżbieta (Ellisif) Jarosławowna
* 1025–30 † po IX 1066
∞ (Kijów?) 1044 lub 1045 **Harald III *Surowy (Hardråde),*** król Norwegii; * 1015 † (w bitwie) pod Stamford Bridge 25 IX 1066 □ Nidaros, kościół NMP

2

Wiaczesław Jarosławowicz
książę smoleński: zgodnie z wolą ojca otrzymał po jego śmierci udzielne księstwo ze stolicą w Smoleńsku 1054; * (Kijów?) 1033–36 † Smoleńsk 1055–57
∞ **N.N. = ? Oda** ze Stade *(← Włodzimierz Jarosławowicz)*

Borys Wiaczesławowicz
po śmierci ojca (1055–57) wyzuty z ojcowizny przez stryja, Igora Jarosławowicza; być może pan na Wszczyżu w księstwie czernihowskim; książę czernihowski: pod nieobecność stryja, wielkiego księcia Wsiewołoda I, zajął gród w Czernihowie 4 V 1077, wygnany 12 V 1077, ponownie opanował Czernihów VIII 1078; * 1058 lub przed † poległ pod Czernihowem 3 X 1078

2

Anna (we Francji **Agnieszka?) Jarosławowna**
regentka Francji w imieniu syna 1060–63; * ok. 1024, ok. 1032 lub ok. 1036 † 1075–89 (1079?) □ Villiers-aux-Nonnains, opactwo cysterskie
∞ 1. *per procura* 29 I 1044, 1049 lub 1050, osobiście Reims 14 lub 19 V 1051 **Henryk I**, król Francji; * (Reims?) 14 (17?) V 1008 lub 1007–08 (schyłek 1009–V 1010?) † Vitry-en-Brie 4 VIII 1060 □ Saint-Denis, bazylika opactwa benedyktynów
∞ 2. (sekretnie) (Crépy?) 1063, mariaż kanonicznie nieważny (oficjalnie uznany takim 1064) **Raul (Rudolf) III (IV) *Wielki***, hrabia Crépy i Valois oraz hrabia Vexin i Amiens; * ok. 1021 † 1074 □ Crépy, klasztor św. Arnulfa

2

Igor Konstanty Jarosławowicz
książę włodzimiersko-wołyński i smoleński: władał we Włodzimierzu Wołyńskim od śmierci ojca 1054, przekazał bratankowi Rościsławowi Michałowi po objęciu po starszym bracie Wiaczesławie księstwa smoleńskiego 1055–57; * (ok. 1036?) † 1060 (□ Czernihów, sobór Przemienienia Pańskiego?)
∞ **N.N.**

Dawid Igorewicz
książę tmutarakański: opanował 1081, utracił 1083; książę dorohobuski: uzyskał Dorohobuż na Wołyniu w dziedziczne władanie wedle woli Wsiewołoda I, wielkiego księcia kijowskiego, 1084; książę włodzimiersko-wołyński: zainstalowany we Włodzimierzu Wołyńskim na rozkaz Wsiewołoda I 1085, usunięty 1086, odzyskał XI 1086, utracił na mocy postanowień zjazdu w Wyteczewie VIII 1100; na Busku, Ostrogu, Dubnie i Czartorysku zgodnie z ustaleniami tegoż zjazdu; * (ok. 1058?) † Dorohobuż 25 V 1112 □ Kłów pod Kijowem, być może Dawidogródek; wedle innych danych † Kijów 25 V 1113 □ tamże, cerkiew Dziesięcinna
∞ **N.N.**

po nim Dawidowicze gorodeńscy, wygaśli z końcem XII w.

Wsiewołod Igorewicz
∞ **N.N.**

? Mścisław Wsiewołodowicz
wzmiankowany 1103, † (1116?)

Mścisław Izjasławowicz
książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie Wielkim przez ojca 1065, usunięty przez księcia połockiego Wsiesława 1067; książę połocki: po pokonaniu Wsiesława latem 1067 Izjasław I przekazał mu Połock (wedle innych danych objął tam rządy dopiero w 1069); * przed 1050 † 1069
∞ **N.N.**

Rościsław Mścisławowicz
† Kijów 1 X lub 10–15 XI 1093 □ tamże, cerkiew Dziesięcinna (Bogurodzicy)

Jaropełk Piotr Gabriel (Gawrył) Izjasławowicz
książę wyszogrodzki: uzyskał Wyszogród po objęciu przez ojca stolca kijowskiego 1077; książę włodzimiersko-wołyński i turowski: ustanowiony po śmierci ojca przez stryja Wsiewołoda 1078, usunięty przez księcia Dawida Igorewicza 1085 lub 1086, odzyskał władztwo 1086 albo rok później; * przed 1050 † (zamordowany) w drodze do Dźwinogrodu 22 XI 1087 □ Kijów
∞ w Niemczech ok. 1075 **Kunegunda,** dziedziczka Beichlingen, córka Ottona z Weimaru, hrabiego Orlamünde i margrabiego Miśni; ∞ 2. Kuno z Northeim † 1103 ∞ 3. Wiprecht II Starszy z Groitzsch (Grójca), margrabia Łużyc i Miśni, † 1124; † 8 VI 1140

Anastazja Jaropełkowna
* 1074 † 8 I 1159
∞ **Gleb Wsiesławowicz,** książę miński i izjasławski; † Kijów 13 IX lub 19 XI 1119 □ tamże, ławra Peczerska

Jarosław Jaropełkowicz
książę łucki 1079; bezskutecznie najeżdżał Brześć w księstwie włodzimiersko-wołyńskim 1101; uwięziony przez stryja, wielkiego księcia kijowskiego Światopełka II 1 X 1101; † Kijów 11 VIII 1102
∞ **N.N.**

Jerzy Jarosławowicz
† po 1102

Wiaczesław Jarosławowicz
książę klecki 1127 lub 1128; † po tym czasie

N. córka
* ok. 1076 † po 1087
∞ (1.?) po 1087 **Ginter I,** hrabia Käfernburga
? ∞ 2. **N.** von Gleich † 1125–29 lub później

Światopełk II Izjasławowicz *(→ tablica 4)*

? N. córka (Eudoksja?)
† (otruta) (7 I?) 1089
? ∞ (1088?) **Mieszko**, książę polski, syn Bolesława II Szczodrego, * 1069 † (otruty) (7 I?) 1089

Wiaczesław Jaropełkowicz
książę turowsko-piński 1097; † 13 XII 1104 lub 16 XII 1105 (1110?)

? Wasylko Jaropełkowicz
obecnie uznawany za byt historiograficzny

? Światosław, Wsiewołod i Igor Izjasławowicze
wzmiankowani jedynie w starszych opracowaniach, obecnie odrzuca się ich historyczność

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. LINIA TUROWSKO-PIŃSKA
Światopełk II Izjasławowicz

Światopełk II Michał Izjasławowicz *(→ tablica 3)*
książę połocki od śmierci starszego brata Mścisława 1069 (wedle innych danych objął tron połocki 1071), usunięty przez Wsiesława Briaczesławowicza 1071; książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie Wielkim przez stryja, wielkiego księcia kijowskiego Wsiewołoda I, 1078, złożył mitrę 1088; książę turowsko-piński: ustanowiony przez Wsiewołoda I 1088; wielki książę kijowski: rządy w Kijowie objął zgodnie z zasadą senioratu, jako najstarszy syn najstarszego syna Jarosława Mądrego, po śmierci Wsiewołoda I (13 IV 1093), 24 IV 1093; zatwierdzony na zjazdach rodzinnych Rurykowiczów w Lubeczu (1097) oraz w Wyteczewie (VIII 1100); * 8 XI 1050 † (Kijów?) 16 IV 1113 □ Kijów, sobór Archangielski (św. Michała Archanioła)
? ∞ 1. ok. 1080 **N.N.**
∞ 1. (2.?) ok. 1080 lub 1094 **N.** córka Tugora, chana Połowców (Tugorhana); † przed 1103
∞ 2. (3.?) 1103 **N. (Barbara, Irena?)** Komnena, „krewna cesarza [wschodniorzymskiego] Aleksego [I]", być może córka Izaaka Komnena, brata Aleksego I; † 1125 □ przypuszczalnie Kijów, sobór Archangielski (św. Michała Archanioła)

1

Jarosław Iwan Światopełkowicz
książę włodzimiersko-wołyński: otrzymał Włodzimierz Wołyński albo wedle ustaleń zjazdu rodzinnego Rurykowiczów w Wyteczewie VIII 1100, albo też uzyskał wówczas jedynie potwierdzenia wcześniejszego ojcowskiego nadania, wygnany 1 I–18 VIII 1118 (1117?); * (ok. 1080–85?) † (zamordowany w toku oblężenia) Włodzimierz Wołyński 1123, V lub po 6 VIII
∞ 1. 1091 lub krótko przedtem **N.** córka Władysława I Świętego, króla Węgier; * (ok. 1082–90?) † 1106–12
? ∞ 2. 1101–11 **N.** córka Władysława I Hermana, księcia Polski; * 1089 lub 1090 † latem 1112
∞ 2. (3.?) (Włodzimierz Wołyński?) 29 VI 1112 **N.** córka Mścisława I Władymirowicza, wielkiego księcia kijowskiego; * 1095–99 † po 1118 (1117?)

1

? Anna Światopełkowna
† po 1136
∞ **Światosław (Światosza) Dawidowicz**, książę łucki, następnie mnich w Kijowie pod imieniem **Mikołaja**; * (ok. 1080?) † Kijów 14 X 1143 (1142, 1145?)

1

Zbysława Światopełkowna
* 1085–90 † (1114?) □ Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP
∞ początek 1103 **Bolesław III *Krzywousty***, książę Polski; * 20 VIII 1086 † (Sochaczew?) 28 X 1138 □ Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP

1

Przedsława Światopełkowna
* najpóźniej lata 90. XII w. † w nieznanym czasie po VIII 1104
∞ Węgry krótko po 21 VIII 1104 **Almos** węgierski, król Kroacji; * (ok. 1068 lub ok. 1075?) † Konstantynopol (1 IX?) 1129 □ tamże, następnie (1137) Székesfehérvár (Białogród Królewski), bazylika Panny Marii

2

Briaczesław Światopełkowicz
książę turowsko-piński: władał księstwem najprawdopodobniej od ok. 1110; * 1104 † 28 III 1123 (28 VIII 1127?)

2

Izjasław Światopełkowicz
książę turowsko-piński: władał księstwem od śmierci starszego brata Briaczesława 1123 (1127?); † 23 XII 1123 (1127 lub 1128?)

2

? Maria (Światopełkowna?)
najpewniej córka Olega Michała Światosławowicza *(→ tablica 4)*
? ∞ **Piotr Włostowic** z Ołbina, hrabia palatyn (wojewoda) śląski; * ok. 1080 † 1153

n., matka nieznana

Mścisław Światopełkowicz
książę włodzimiersko-wołyński: osadzony przez ojca na tronie Włodzimierza Wołyńskiego krótko przed 1099; † (poległ podczas oblężenia) Włodzimierz Wołyński 12 VI lub 12 VII 1099 lub 1100

1 lub 2

Jerzy Jarosławowicz
książę piński i turowski: Pińsk objął ok. 1142, Turów natomiast 1148 lub 1149, księstwo turowsko-pińskie utracił na rzecz Andrzeja Bogolubskiego, wielkiego księcia włodzimierskiego, 1150, odzyskał 1151, ponownie postradał, tym razem na rzecz syna, 1154 lub 1155, odzyskał 1157; * przed 1112 † po 1166 (1168?)
∞ 1144 **N.** córka Wsiewołodka Dawidowicza, księcia gorodeńskiego; † po 1190

potomstwo wygasło z początkiem XIV w.

2

Zofia Jarosławowna
* (ok. 1112?) † 1158
∞ **Rościsław Glebowicz**, książę miński i przejściowo połocki; † po 1160

2

? Wiaczesław Jarosławowicz
zapewne tożsamy z synem Jarosława Jaropełkowicza (prawnukiem wielkiego księcia Izjasława I Jarosławowicza)

2

? Przybysława Jarosławowna
† (1155–8 VI 1159?)
? ∞ zapewne ok. 1135 lub 1136 (przed 1141–44) **Racibor I**, książę zachodniopomorski; * przed 1110 † 7 V 1155 lub 1156 □ Grobia (Grobe), kościół klasztorny premonstratensów (norbertanów), przeniesiony na Uznam 1184, do tamtejszej wsi Pudagla 1308

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. LINIE CZERNIHOWSKA I MUROMSKO-RIAZAŃSKA

Światosław II Jarosławowicz, Igor II Olegowicz, Izjasław III Dawidowicz

❧ Światosław II Mikołaj Jarosławowicz *(→ tablica 3)*
książę włodzimiersko-wołyński do śmierci ojca 1054; wielki książę kijowski (koregent braci) i książę czernihowski: po śmierci ojca otrzymał zgodnie z jego wolą Czernihów 1054, został także współrządcą braci Izjasława I oraz Wsiewołoda I w kijowskim grodzie stołecznym; wielki książę kijowski (samodzielnie): z początkiem 1073 wraz z Wsiewołodem zbuntował się przeciwko Izjasławowi, który w rezultacie postradał Kijów, gdzie 22 III 1073 został zainstalowany następny w kolejności starszeństwa Światosław (niekiedy figuruje on w opracowanich z liczbą porządkową I, co jest skutkiem pominięcia Światosława Igorewicza → tablica 1); * 1027 † Kijów 27 XII 1076 □ Czernihów, cerkiew Chrystusa Odkupiciela
∞ (1.?) **N. (Kilikia?)**, córka Ethelera, hrabiego Dithmarschen
? ∞ 2. **Oda** ze Stade *(szczegóły → tablica 2, Włodzimierz Jarosławowicz)*

(1)
Gleb Światosławowicz
książę tmutarakański: władał księstwem z woli ojca 1060–64 i ponownie od 1066; książę nowogrodzki: ojciec wprowadził go na tron Wielkiego Nowogrodu 1069 (1068?), utracił księstwo po śmierci ojca na rzecz Światopełka II Izjasławowicza, późniejszego wielkiego księcia kijowskiego, po czym wycofał się do miejscowości opisywanej jako „Zawalosze" 1076; † „Zawalosze" 30 V 1078 □ Czernihów, sobór Spaski

(1)
Roman Światosławowicz *Czerwony (Rudy)*
książę tmutarakański: zasiadł na tronie Tmutarakania z woli ojca 1070; † (zamordowany podczas negocjacji ze zbuntowanymi Połowcami) 2 VIII 1079

(1)
linia czernihowska
Dawid Światosławowicz
zapewne władał z woli ojca nieokreśloną częścią władztwa czernihowskiego ok. 1070; książę nowogrodzki: wybrany 1073 (wątpliwe), najpewniej dopiero po odsunięciu Mścisława I Władymirowicza (późniejszego wielkiego księcia kijowskiego) 1094, usunięty 1095; książę smoleński 1093 (1094 lub 1096?) po odsunięciu Włodzimierza II Wsiewołodowicza Monomacha, przekazał mu na powrót księstwo na mocy postanowień zjazdu rodzinnego Rurykowiczów w Lubeczu 1097; książę czernihowski: otrzymał Czernihów w dziedziczne władanie w Lubeczu 1097; † (I?) 1123
∞ **Fiedosja (Teodozja) N.**

(1)
linia czernihowska
Oleg Michał Światosławowicz
książę włodzimiersko-wołyński: osadzony we Włodzimierzu Wołyńskim 1073 lub 1074, wygnany po nieudanej próbie przejęcie władzy w Czernihowie 1077 lub też 1078, w niewoli, wywieziony do Bizancjum po 25 VIII 1078; książę tmutarakański: po powrocie z Bizancjum z pomocą Połowców zajął Tmutarakań 1083; książę czernihowski: objął Czernihów, odstąpiony mu przez Włodzimierza II Wsiewołodowicza Monomacha 1094, na mocy postanowień zjazdu książąt ruskich w Lubeczu przekazał Czernihów starszemu bratu Dawidowi 1097; w zamian za Czernihów uzyskał w Lubeczu księstwa nowogrodzko-siewierskie i potwierdzenie rządów w Tmutarakaniu (a także riazańsko-muromskie?); * ok. 1058 † Czernihów 1 VIII 1115 □ tamże, sobór Spaski
∞ 1. Rodos ok. 1081–83 **Teofano** Muzzaloni, Greczynka z Rodos; † (lata 90. XI w.?)
∞ 2. (ok. 1090?) **N.** córka Ossuloka, chana połowieckiego

(1 lub 2)
linia muromsko-riazańska
Jarosław Światosławowicz
książę muromsko-riazański: wykupił księstwo muromskie z Riazaniem 1093; książę czernihowski: zajął Czernihów po śmierci najstarszego z braci, Dawida, 1123, postradał na rzecz bratanka, Wsiewołoda Olegowicza 1127; † 1129 (1130?)
∞ **N.N.** † Czernihów 1124

(1 lub 2)
? Konstanty Światosławowicz

Światosław (Światosza) Dawidowicz
książę łucki 1099–1100; postrzygł się na mnicha pod imieniem **Mikołaja** w kijowskiej ławrze Peczerskiej 17 II 1106; * (ok. 1080?) † 14 X 1143 (1142, 1145?)
∞ **Anna**, córka Światopełka II Izjasławowicza, wielkiego księcia kijowskiego; † po 1136

Wsiewołod Dawidowicz
książę muromski: ustanowiony przez stryja, Jarosława Światosławowicza, 1123; † po tym czasie

Rościsław Dawidowicz
† 1120

Włodzimierz Dawidowicz
książę (nowogrodzko-siewierski?): uzyskał on część księstwa czernihowskiego, zapewne Nowogród Siewierski, 1127; książę czernihowski: otrzymał Czernihów z woli stryja, Wsiewołoda II, po objęciu przezeń tronu kijowskiego 1139; † (w bitwie) 12 V 1151
∞ 1144 **N.** córka Wsiewołodka Dawidowicza, księcia gorodeńskiego; ∞ 2. 1151 lub wkrótce potem Baszkord, chan połowiecki; † po V 1151

❧ Izjasław III Dawidowicz
książę (homelski?): zarządzał niewielkim działem księstwa czernihowskiego, zapewne Homelem 1127–42; książę berestejski i starodubowski: wielki książę kijowski Wsiewołod II Olegowicz przekazał mu Berestej oraz Orminę 1142, a następnie osadził go w Starodubiu 1147; książę czernihowski: sprzymierzony z Izjasławem II Mścisławowiczem pokonał starszego brata i zajął Czernihów 12 V 1151; wielki książę kijowski: po śmierci Izjasława II 16 XII 1154 zajął Kijów, usunięty przez Jerzego I Dołgorukiego 20 III 1155, ponownie na kijowskim tronie 19 V 1157, usunięty przez Rościsława I Mścisławowicza 21 XII 1158, ponownie na tronie pokonawszy Rościsława pod Wyszogrodem 12 II 1161; † (od ran) Czernihów 6 IV 1161 □ tamże, sobór Spaski
∞ **N.N.**

N. córka
* ok. 1103–I 1106 † po 28 V–15 VII 1136
∞ 1 III 1123–29 II 1124 **Wsiewołod Gabriel Mścisławowicz**, książę nowogrodzki i pskowski; * (Nowogród Wielki?) ok. 1103 † Psków 11 II 1137 lub 10 II 1138 □ tamże, cerkiew św. Demetriusza, następnie zaś (1192) cerkiew św. Trójcy; święty Cerkwi jako św. Gabriel Pskowski

Światosław Władymirowicz
książę wszczycki; † 1166 lub 1167
∞ 1159 lub 1160 **Rościsława Andriejewna**, córka Andrzeja I Bogolubskiego, wielkiego księcia włodzimierskiego; * (najpóźniej 1145–50?) † 1167

N. córka
∞ 1155 **Gleb Juriewicz,** książę perejasławski, wielki książę kijowski; † (otruty) Kijów 20 I 1171 □ tamże

? Eudoksja (Izjasławowna?)
wg innych hipotez córka wielkich książąt kijowskich: *a)* Izjasława II Mścisławowicza, *b)* Rościsława I Michała Mścisławowicza, *c)* Jerzego I Dołgorukiego; * (1140–45?) † po 1187
∞ 1151–54 **Mieszko III *Stary*,** książę wielkopolski i krakowski; * 1122–25 † (Kalisz?) 13, 14 lub 15 (zapewne nocą 13–14) III 1202 □ Kalisz, kościół kolegiacki św. Pawła

1
❧ Wsiewołod II Olegowicz
(→ tablica 6)

1
❧ Igor II Jerzy Gabriel (Gawrył) Olegowicz
książę kurski: zarządzał należącym do Czernihowa księstwem kurskim. 1115–27; książę nowogrodzko-siewierski: osadzony przez starszego brata Wsiewołoda w Nowogrodzie Siewierskim 1127, zrzekł się po uzyskaniu Drohiczyna 1142; dzierżył Juriew, Gorodziec, Rohaczew oraz Putywl 1144–46; książę drohiczyński z nadania brata 1142; wielki książę kijowski: uznany sukcesorem przez Wsiewołoda II i wyniesiony na tron w dzień po jego śmierci 2 VIII 1146, zbiegł po klęsce swoich wojsk z armią Izjasława II Mścisławowicza pod Kijowem 8 VIII 1146; schwytany 13 VIII 1146 i zmuszony do postrzyżyn na mnicha w kijowskim monasterze św. Fiodora, pod imieniem **Ignacego**; * (1096?) † (zlinczowany) Kijów 19 VIII lub 19 IX 1147 □ tamże, monaster św. Szymona (Symeona, Siemiona), następnie (1150) Czernihów, sobór Przemienienia; wkrótce po śmierci otoczony kultem (bez formalnej kanonizacji)

1
Maria Olegowna
† 1149 lub 1150 □ Ołbin, kościół klasztorny benedyktyńskiego opactwa św. Wincentego (opactwo na Ołbinie)
∞ przed 1130 (ok. 1111?) **Piotr Włostowic** z Ołbina, hrabia palatyn (wojewoda) śląski, oślepiony 1146; * ok. 1080 † 1153 □ Ołbin, kościół klasztorny benedyktyńskiego opactwa św. Wincentego

1
Gleb Olegowicz
książę kurski: otrzymał on od starszego brata Wsiewołoda część księstwa czernihowskiego ze stolicą w Kursku 1136 lub 1137; † 1138
∞ **N.N.**

po nim dwóch synów (†† bezpotomnie)

1
? Dawid, Ruryk i Iwan Olegowicze
Ruryk oraz Iwan wzmiankowani odpowiednio1146 i 1148

2
Światosław Mikołaj Olegowicz
książę biełgorodzki (i starodubowski?) 1141–46, a następnie siewierski; książę czernihowski: objął Czernihów 1157; kilkukrotnie obierany księciem Nowogrodu Wielkiego: 1136–38, 1139–41, 1142–44; (* ok. 1090?) † 15 II 1164 (□ Czernihów, sobór Spaski?)
∞ 1. 1107 **N.** córka Aepy, chana połowieckiego; † przed 1136–37
∞ 2. Nowogród Wielki 19 VII 1136–28 II 1137 **Katarzyna** lub **Maria Petryłowna,** córka Petryły, posadnika Nowogrodu Wielkiego; † IV 1166

potomstwo wygasło w połowie XIII w.

Jerzy Jarosławowicz
książę muromski: po śmierci ojca objął on zgodnie z jego wolą Murom 1129, gdzie rządził do 1143, † (1143?)

Światosław Jarosławowicz
książę muromsko-riazański: Riazań dzierżył od śmierci ojca 1129 i przekazał młodszemu bratu Rościsławowi po objęciu władztwa muromskiego (po śmierci starszego brata Jerzego?) 1143; † 1145
∞ **N.N.**

potomstwo wygasło w połowie XIII w.

Rościsław Jarosławowicz
książę proński od śmierci ojca 1129; książę muromsko-riazański: tron riazański dzierżył od przejęcia przez starszego brata Światosława rządów w Muromiu 1143, a tron muromski od śmierci Światosława 1145; † 1153
∞ **N.N.** córka chana połowieckiego

zstępni w końcu XIII w. podzielili się na dwie gałęzie: potomkowie starszej panowali w księstwie riazańskim do wygnania na Litwę ok. 1520 Iwana Iwanowicza († ok. 1534), na którym linia się urywa; potomkowie młodszej gałęzi prońskiej dali z kolei początek kilku rodom książęcym na Rusi i Litwie

? Włodzimierz Jarosławowicz
? ∞ **N.** córka Wsiewołoda II Olegowicza, wielkiego księcia kijowskiego

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. LINIA CZERNIHOWSKA
Wsiewołod II Olegowicz, Światosław III Wsiewołodowicz, Wsiewołod Czermny, Michał Wsiewołodowicz Święty

Wsiewołod II Cyryl (Kirył) (Jerzy?) Olegowicz *(→ tablica 5)*
książę czernihowski: wygnał z Czernihowa swojego stryja Jarosława i objął ojcowiznę 1127; wielki książę kijowski: po śmierci Jaropełka II Władymirowicza (18 II 1139) zgłosił pretensje do wielkoksiążęcego tronu, na którym od 20 II 1139 zasiadał brat zmarłego, Wiaczesław; niebawem Wsiewołod obalił jego rządy i 5 III 1139 został ogłoszony wielkim księciem; na łożu śmierci postrzygł się na mnicha pod imieniem **Gabriela (Gawryła)**; * (ok. 1095?) † Wyszogród 1 VIII 1146 □ Kijów, cerkiew śś. Borysa i Gleba
∞ lato 1126–wiosna 1127 **N.** imię zakonne lub chrzestne **Maria**, córka Mścisława I Władymirowicza, wielkiego księcia kijowskiego; * 1110–13 † 1 III 1179–28 II 1181 □ Kijów, cerkiew św. Cyryla

N. córka (Anna?)
∞ **Igor Iwan Wasylkowicz,** syn Wasylka Rościsławowicza, księcia trembowelskiego, † 1141

Światosław (Światosław Michał?) III Wsiewołodowicz
książę nowogrodzki: po akcesji ojca na tron kijowski wysłany do Nowogrodu Wielkiego, którego bojarzy obwołali go księciem 1140, wygnany w tym samym roku; książę włodzimiersko-wołyński, następnie buski i międzyboski: osadzony przez ojca we Włodzimierzu Wołyńskim 1142, usunięty po śmierci ojca 1146, otrzymał w zamian od nowego wielkiego księcia kijowskiego, Izjasława II Mścisławowicza, kilka grodów na Wołyniu, w tej liczbie Busk i Międzybóż; książę turowski: zajął księstwo po śmierci Wiaczesława Władymirowicza, wielkiego księcia kijowskiego, 1154, wygnany przez Jerzego I Dołgorukiego 1155; książę nowogrodzko-siewierski: kuzyn Światosława, Izjasław III Dawidowicz, objąwszy po śmierci Dołgorukiego tron kijowski, nadał mu Nowogród Siewierski w księstwie czernihowskim 1157, przekazał kuzynowi, Olegowi Światosławowiczowi, 1164; książę czernihowski od śmierci stryja, Światosława Mikołaja Olegowicza, 1164, przekazał Olegowi 1178; wielki książę kijowski: opanował Kijów 1173, obwołany wielkim księciem 6 IX 1173, postradał tron na rzecz Jarosława Izjasławowicza XII 1173, ponownie na tronie kijowskim II 1174, utracił jeszcze w tym samym roku, odzyskał latem 1176, usunięty przez Ruryka Wasyla Rościsławowicza z linii smoleńskiej z początkiem II 1181, na mocy zawartego z nim latem 1181 porozumienia zachował Kijów wraz z tytułem wielkiego księcia, natomiast Ruryk Wasyl sprawował odtąd kontrolę nad pozostałymi ziemiami księstwa; na łożu śmierci postrzygł się na mnicha pod imieniem **Gabriela (Gawryła)**; * 1116–lata 30. XII w. † Kijów 25 VII 1194
∞ 1. 1143, rozwód po 1143 **N. (Maria, Katarzyna?)** córka Wasylka Światosławowicza, księcia połockiego; być może po oddaleniu przez męża postrzygła się na mniszkę
∞ 2. po 1143 **N.N.**

Swinisława (Zwinisława) Anastazja Wsiewołodowna
* (ok. 1130?) † w Niemczech 1155–57 □ zapewne Pforta, cysterski kościół klasztorny
∞ zapewne 1142 **Bolesław I Wysoki,** książę śląski; * 1126–28 (1127?) † 8 XII (nocą 7–8 XII?) 1201 □ Lubiąż, kościół klasztorny cystersów

? Włodzimierz Wsiewołodowicz
† 1201
? ∞ **N.N.**

? Rościsław Władymirowicz
(* 1174 † po 1192?)

? Jaropełk Władymirowicz
wzmiankowany 1214

? Rościsław Wsiewołodowicz
wzmiankowany 1147

? N. córka
? ∞ **Włodzimierz Jarosławowicz**, syn Jarosława Światosławowicza, księcia muromsko-riazańskiego

Jarosław Prokop (Wasyl?) Wsiewołodowicz
książę propojski, następnie starodubowski: uzyskał wydzielone z ojcowizny księstwo propojskie ok. 1157, które zamienił na księstwo starodubowskie 1160; książę czernihowski: objął Czernihów po śmierci kuzyna, Olega Światosławowicza, księcia siewierskiego, 1180; * 1139 lub 1140 † 1196 lub też 1198–99
∞ **Irena (Eufrozyna?) Borysowna** † 1202

Rościsław Iwan Jarosławowicz
książę snowski lub rylski: władał wydzielonym z księstwa czernihowskiego Snowskiem lub Rylskiem; * 24 VII 1174 (w 1166?) † po 1191 (1214?)
∞ 15 VI lub 11 VIII 1187 **Wsiesława Wsiewołodowna,** córka Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo, wielkiego księcia włodzimierskiego; * przed ok. 1180 † po 1206

Jaropełk Gabriel (Gawrył) Jarosławowicz
książę nowogrodzko-siewierski 1196–97; książę wyszogrodzki 1210–14; † po 1214
∞ **Wasylisa N.**

Wsiewołod Ławrentij (Rościsławowicz/Jaropełkowicz)
nie władał w Czernihowie i nie był ojcem Andrzeja Wsiewołodowicza (→ poniżej)
∞ **Anastazja N.**

N. córka
∞ **Włodzimierz Glebowicz,** książę perejasławski; * 1157 † 18 IV 1187

N. córka
po owdowieniu mniszka w nieznanym monasterze; † po wiośnie 1197
∞ przed 1192 **Dawid Rościsławowicz,** książę smoleński; * przed 1140 † Smoleńsk 23 IV 1197 □ tamże, monaster śś. Borysa i Gleba na Śniadynie

1 (2?)
Oleg Światosławowicz
książę kurski: z woli ojca władał wydzielonym z jego władztwa Kurskiem 1159 (1160)–64; wraz z młodszym bratem Wsiewołodem Czermnym zajął przejściowo gród Łopasnia w księstwie włodzimiersko-suzdalskim 1176; książę wirski 1185 i starodubowski 1190–98(99); książę nowogrodzko-siewierski: uzyskał od księcia czernihowskiego Igora Jerzego Światosławowicza Nowogród Siewierski (przekazując księstwo starodubowskie Wsiewołodowi Czermnemu) 1198 lub 1199, scedował na Wsiewołoda 1202; książę czernihowski: po śmierci Igora Jerzego Światosławowicza (XII 1202), jako najstarszy potomek Olegowiczów, zasiadł na tronie Czernihowa; * (1143–lata 50. XII w.?) † 1204
∞ 1. (lata 60. XII w.?) **N.** księżniczka ruska (córka Andrzeja Władymirowicza Dobrego, księcia wołyńskiego i perejasławskiego?); * przed 1141 † przed 1176
∞ 2. przed 1176 **N.** księżniczka ruska (córka Jerzego Rościsławowicza, księcia riazańskiego?)

potomstwo na tronie perejasławskim do XIV w.

1 (2?)
Wsiewołod Światosławowicz
Czermny (Piękny)
książę starodubowski: uzyskał Starodub od starszego brata Olega 1198 lub 1199, przekazał młodszemu bratu Glebowi 1202; książę siewierski: uzyskał od Olega 1202, przekazał Glebowi 1204 książę czernihowski: wstąpił na tron Czernihowa po śmierci Olega 1204, postradał na rzecz Gleba 1206, odzyskał 1208; wielki książę kijowski: usunął z Kijowa Ruryka Wasyla Rościsławowicza VIII 1206, utracił tron na jego rzecz 1207, odzyskał IV 1207, ponownie utracił na rzecz oponenta X 1207, odzyskał ok. V 1210 (1211?), ostatecznie postradał 15 VII 1212; * (lata 50. lub 60. XII w.?) † (Czernihów?) 1212 (IX 1215?)
∞ (1.?) 11 X–24 XII 1178 (1179?) **N.** córka Kazimierza II Sprawiedliwego, księcia sandomierskiego i krakowskiego; * 1162–67 (ok. 1166?) † po 1185 (i przed 1194?)
? ∞ 2. **N.N.**

1 (2?)
Bolesława Światosławowna
* (lata 50. XII w.?) † ?
∞ 1167 **Włodzimierz Jarosławowicz,** książę przemyski i halicki; † 1199

1 (2?)
N. córka
∞ przed 20 lub 22 VII 1176 (ok. 1170?) **Mścisław Władymirowicz,** książę dorohobuski i kaniowski; * 1152–60 † (więziony) Słuck krótko po I 1203

1 (2?)
Włodzimierz (Włodzimierz Borys?) Światosławowicz
książę nowogrodzki 1180–81; książę (wszczycki?): otrzymał własną dzielnicę w księstwie czernihowskim, przypuszczalnie Wszczyż po 1181; * (początek lat 60. XII w.?) † 1201
∞ 1178 (1177?) **Febronia (Przebrana) Michajłowna,** córka Michałka Juriewicza, wielkiego księcia włodzimierskiego

po nim być może czterech synów (†† bezpotomnie)

1 (2?)
Gleb Światosławowicz
książę na Kołomnie przez krótki czas w 1179 lub 1180; książę kaniowski: otrzymał od zasiadającego aktualnie w Kijowie ojca Kaniów w ziemi kijowskiej 1182, zrezygnował 1190; książę perejasławski: ustanowiony przez ojca 1190, postradał po jego śmierci 1194; z nadania starszego brata, Wsiewołoda Czermnego, książę starodubowski 1202 oraz siewierski 1204; książę czernihowski od śmierci Wsiewołoda 1212 (1215?); * (1160–65?) † 1215–wiosna 1223 (1216?)
∞ 1 III 1183–29 II 1194 **N.** córka Ruryka Wasyla Rościsławowicza, księcia owruckiego, wielkiego księcia kijowskiego; * (ok. 1169?) † po 26 IX 1188 (po 1203?)

po nim potomstwo

1 (2?)
Mścisław Światosławowicz
książę kozielski: uzyskał władztwo w ziemi czernihowskiej ze stolicą w Kozielsku 1198 lub 1201; książę czernihowski od śmierci starszego brata Gleba 1215–23 (1216?); † (poległ w bitwie z Mongołami) nad Kałką 31 V 1223
∞ 1182 **N.** księżniczka osetyńska

po nim potomstwo

1 (2?)
N. córka
∞ **Roman Glebowicz,** książę riazański; † 1215 lub 1217

1 (2?)
? Borys (Światosławowicz)
przypuszczalnie książę tmutarakański 1175

Michał Wsiewołodowicz *Święty*
książę perejasławski: osadzony w Perejasławiu przez ojca 1206, postradał księstwo na rzecz Ruryka Wasyla Rościsławowicza w tymże roku; książę czernihowski od śmierci w bitwie nad Kałką swojego stryja Mścisława Światosławowicza 31 V 1223; książę nowogrodzki w 1225 i w 1229; wielki książę kijowski 1235–36 i 1236–39; książę halicki po odsunięciu Daniela Romanowicza 1234, usunięty przez tegoż 1237; po upadku Czernihowa pod naporem Mongołów zbiegł na Węgry X 1239, po uznaniu zwierzchnictwa Ordy powrócił na czernihowski tron 1245; * 1180–86 † (zamordowany) Saraj nad Wołgą 20 IX 1246 □ Czernihów, a następnie (1572) Moskwa, Kreml, sobór Archangielski; objęty kultem wkrótce po śmierci, święty rosyjskiej Cerkwi 1572
∞ 1188–90 lub 1210–11 lub I połowa 1212 **N. (Helena?)** córka Romana II Mścisławowicza Wielkiego, księcia halickiego i włodzimiersko-wołyńskiego, wielkiego księcia kijowskiego; * (1199–1201?) † wiosna/lato 1240

potomstwo wygasło w końcu XIII w.

Agafia Wsiewołodowna
* przed 1194 † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238 □ tamże, sobór Uspieński; święta rosyjskiej Cerkwi
∞ 4 lub 10 IV 1211 **Jerzy II Wsiewołodowicz *Święty,*** książę suzdalski i wielki książę włodzimierski; * Suzdal (26 XI?) 1188 (1189, 1190?) † (poległ w bitwie z Mongołami) nad Sitą koło Jarosławia 4 III 1238 □ Rostów, cerkiew Uspieńska, następnie (1239) Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński; święty rosyjskiej Cerkwi 1645

Wiera Wsiewołodowna
∞ po 1208 **Michał Wsiewołodowicz,** książę proński; † (zamordowany) Isady nad Oką 20 VII 1217

? Jarosław i Światosław Wsiewołodowicze

? Andrzej Wsiewołodowicz
błędnie czyniony synem Wsiewołoda Ławrentija (Rościsławowicza/Jaropełkowicza) *(→ powyżej);* książę siewierski: władał wydzielonym z księstwa czernihowskiego Nowogrodem Siewierskim 1223–46; książę czernihowski od śmierci starszego brata 1246; * (lata 80. lub 90. XII w.?) † 1262 lub 1263
∞ początek XI 1259 **Olga Wasylkowna,** córka Wasylka Romanowicza, księcia łuckiego; * (1246–47?) † po 11 XII 1288

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. WSIEWOŁODOWICZE I MONOMACHOWICZE

Wsiewołod I Jarosławowicz, Włodzimierz II Monomach, Jaropełk II i Wiaczesław Władymirowicze

Wsiewołod I Andrzej Jarosławowicz *(→ tablica 3)*
wielki książę kijowski (koregent braci) i książę perejasławski: Perejasław uzyskał zgodnie z wolą ojca po jego śmierci 1054, ponadto od tej chwili współrządził ze starszymi braćmi Izjasławem I i Światosławem II w stołecznym Kijowie; książę czernihowski: zdobył Czernihów 1077; wielki książę kijowski (samodzielnie): dopomógł Światosławowi w zajęciu tronu kijowskiego (1073), a po jego śmierci sam opanował Kijów 29 XII 1076, pod naciskiem wojsk polskich Bolesława Szczodrego zmuszony ustąpić z Kijowa na rzecz Izjasława I 15 VII 1077, odzyskał tron po śmierci brata 3 X 1078; * 1030 (1029?) † Kijów 13 IV 1093 □ tamże, sobór Sofijski
∞ 1. 1046 **Maria (Irena, Anastazja?)** ***Monomachina,*** siostrzenica lub bratanica (córka?) Konstantyna IX Monomachosa, cesarza wschodniorzymskiego (bizantyjskiego); † 1067
∞ 2. 1067 **N.** w prawosławiu (1067) **Anna,** córka N. chana połowieckiego; † 7 X 1111

1

Włodzimierz II Wasyl *Monomach*
książę perejasławski z woli ojca 1073, przekazał młodszemu bratu Rościsławowi 1076 lub 1077, ponownie 1094, przekazał synowi Światosławowi po obiorze na tron kijowski 1113 (lub 1114); książę smoleński: Smoleńsk objął z woli ojca 1076 lub 1077, utracił na rzecz Dawida Światosławowicza, księcia nowogrodzkiego (później czernihowskiego) 1093 (1094 lub 1096?), odzyskał na mocy postanowień zjazdu rodzinnego Rurykowiczów w Lubeczu 1097, scedował na syna Wiaczesława; książę czernihowski: rządy w Czernihowie objął z woli ojca po uzyskaniu przez niego tronu kijowskiego 1078, przekazał Olegowi Michałowi Światosławowiczowi, bratu Dawida, 1094; wielki książę kijowski: wybrany cztery dni po śmierci Światopełka II Izjasławowicza, 20 IV 1113; budowniczy Włodzimierza nad Klaźmą; * 1053 † Kijów 19 V lub też 19 VI 1125 □ tamże, sobór Sofijski
∞ 1. ok. 1070 lub 1072–74, zapewne rozwód przed ok. 1090 **N.N. (Gytha (Gyda),** córka Harolda II Godwinsona, króla Anglii?); * 1050–55 † jako mniszka w Palestynie 10 III 1098–99 lub † Smoleńsk 7 V 1107
∞ 2. ok. 1090 lub przełom XI I XII w. **N.N. (Eufemia,** szlachcianka z terenów cesarstwa bizantyjskiego?); † (Smoleńsk 7 V 1107?)
∞ 3. (ok.) 1108 **N.N. (N.** córka Aepy, chana połowieckiego?); † 11 VII 1126

1 lub 2

Janka (Anka, Joanna) Wsiewołodowna
mniszka w ufundowanym przez ojca monasterze św. Andrzeja w Kijowie; przeorysza w Janczynie po 1089; * przed 1067 (jeśli z I mariażu) lub ok. 1068 (jeśli z II mariażu) † 3 XI 1113 (1112?) □ Janczyn lub Kijów

2

Rościsław Wsiewołodowicz
książę perejasławski: z woli ojca otrzymał Perejasław od brata 1076 lub 1077; * w lub po 1067 † (utonął podczas przeprawy przez Dniepr w trakcie ucieczki z pola bitwy z Połowcami) 26 V 1093 □ Kijów, sobór Sofijski

2

Eupraksja Wsiewołodowna, po zaślubinach **Adelajda**
po rozwodzie z cesarzem powróciła na Ruś i postrzygła się na mniszkę w Perejasławiu ok. 1093; * ok. 1067–71 † (Perejasław?) 1109, wg różnych danych 9, 10, 11, 20 VII lub 1 VIII lub 1 XI
∞ 1. 1083, 1086 **Henryk I *Długi*,** hrabia Stade, margrabia Marchii Północnej; * ok. 1065 † 27 lub 28 VI 1087
∞ 2. Kolonia 14 VIII 1089 (VI lub VII 1089?), rozwód 1093 **Henryk IV,** król rzymsko-niemiecki, koronowany na cesarza 1084; * Goslar lub Nijmegen (Nimwegen) 11 XI 1050 † Liège (Lüttich) 7 VIII 1106 □ Spira, kościół katedralny

2

N. córka (Maria?)
† 1089

2

Katarzyna Wsiewołodowna
mniszka; † 11 VII lub 11 VIII 1108

1

Mścisław I Wielki
(→ tablica 8)

1

Izjasław Władymirowicz
książę kurski 1095; książę muromski (i rostowski?): w walkach ze swoim ojcem chrzestnym, księciem czernihowskim Olegiem Michałem Światosławowiczem, zajął księstwo muromskie 1095, a zapewne i rostowskie * (1077?) † (podczas oblężenia) Murom 6 IX 1096 □ Nowogród Wielki, sobór Sofijski
∞ **N.N.** † po 6 IX 1096

1

Światosław Władymirowicz
książę smoleński z woli ojca 1112, zamienił na księstwo perejasławskie, zdobyte u boku ojca 1113; * (ok. 1080?) † Perejasław 16 III 1114 □ tamże, cerkiew św. Michała

1

Jaropełk II Władymirowicz
książę perejasławski: 1103 towarzyszył ojcu oraz starszemu bratu Światosławowi podczas wyprawy na Perejasław 1113, po śmierci brata zasiadł na tamtejszym tronie 1114, po objęciu tronu kijowskiego przekazał młodszemu bratu Wiaczesławowi 1132 (a w dalszej kolejności bratankom: Wsiewołodowi i Izjasławowi Mścisławowiczom); wielki książę kijowski: zasiadł na tronie po śmierci starszego brata Mścisława 1132; * (lata 80. lub 90. XII w.?) † Kijów 18 II 1139 □ tamże, cerkiew św. Andrzeja
∞ 1116 **Helena (Elena),** księżniczka osetyńska lub połowiecka; † po 1146

1

Wiaczesław Władymirowicz
książę suzdalski 1096–1107; książę smoleński 1113, zrezygnował po otrzymaniu księstwa turowskiego 1127, Turów utracił 1132, odzyskał 1134, utracił 1146 lub 1147; książę perejasławski: od starszego brata Jaropełka II uzyskał Perejasław 1132, który jeszcze w tym samym roku przekazany był bratankowi Wiaczesława, Izjasławowi II Mścisławowiczowi; wielki książę kijowski: obwołany władcą Kijowa dwa dni po śmierci Jaropełka II 20 II 1139, usunięty przez Wsiewołoda II Olegowicza po 8 lub 12 dniach (przed 15 III), odzyskał tron jako koregent Izjasława II Mścisławowicza 1150, obaj usunięci na rzecz młodszego brata Wiaczesława, Jerzego I Dołgorukiego IX lub też XII 1150, po wygnaniu Jerzego I odzyskał tron jako koregent Izjasława II Mścisławowicza III lub IV 1151, a od jego śmierci współrządził z Rościsławem I Michałem Mścisławowiczem; książę peresopnicki 1146, zamienił Peresopnicę na podkijowski Wyszogród 1149; * (przełom lat 80. i 90.. XII w.?) † XII 1154
? ∞ **N.N.**

1

Maryna Władymirowna
† 1146
∞ **N.N.** pretendent do cesarskiego tronu bizantyjskiego, podający się za **Leona Diogenesa**, syna cesarza Romana IV; † (zamordowany) Silistra 15 VIII 1116

1 lub 2

Roman Władymirowicz
książę włodzimiersko-wołyński: osadzony przez ojca we Włodzimierzu Wołyńskim, odebranym Jarosławowi Iwanowi Światopełkowiczowi, 1117 lub 1118; † 6 I 1119
∞ **N.** córka Włodzimierza (Wołodara) Rościsławowicza, księcia przemyskiego

1 lub 2

Eufemia Władymirowna, po zaślubinach **Zofia**
po rozwodzie na Rusi, u schyłku życia w monasterze; † Kijów 4 IV 1139 □ tamże, cerkiew Spaska na Berestowie
∞ 1104 lub 1112, rozwód 1113 **Koloman *Uczony*,** król Węgier; * 1065 lub 1070–75 † 3 II lub 3 III 1116 □ Székesfehérvár (Białogród Królewski), bazylika Panny Marii

1 lub 2

? Eupraksja Władymirowna
† dzieckiem 1109

1 lub 2

Agafia Władymirowna
∞ 1116 **Wsiewołodko Dawidowicz,** książę gorodeński; † 1141 lub 1 II 1142

1 lub 2 względnie n. i matka N.N. † 1103

Jerzy I Władymirowicz *Dołgoruki*
(→ tablica 13)

1 lub 2

Andrzej Władymirowicz *Dobry*
książę włodzimiersko-wołyński: po śmierci starszego brata Romana zainstalowany we Włodzimierzu Wołyńskim z woli ojca 1119, usunięty 1135; książę perejasławski: z pomocą wielkiego księcia kijowskiego Jaropełka II Władymirowicza, opanował Perejasław (ok.?) 1135; * 11 VII 1102 † 22 I 1142 (1141?)
∞ **N.** córka Tugora, chana połowieckiego

? Wasylko Jaropełkowicz
wedle starszych opracowań syn Jaropełka Izjasławowicza, księcia buskiego (syna Izjasława II Mścisławowicza, wielkiego księcia kijowskiego); książę na Michajłowie koło Kijowa (nie był jednak, jak podawano w starszych opracowaniach, ani księciem brzeskim, ani drohiczyńskim); wzmiankowany w 1151 i 1164–70 † po tym czasie (bezżennie i bezpotomnie?)

? Michał Wiaczesławowicz
† (1129?)

Roman Michajłowicz
otrzymał od wielkiego księcia kijowskiego Romana Mścisławowicza podległe mu księstwo wasyljewskie (i kaniowskie?) 1164 lub 1165; † 1164(65?)–68

Włodzimierz Andriejewicz
książę możajski 1146, utracił na rzecz Światopełka Mścisławowicza (syna wielkiego księcia Mścisława I) 1148; książę dorohobuski 1150–52, buski w 1151, peresopnicki 1152–54, berestejski 1154–56, ponownie dorohobuski 1156; † 28 I 1170 □ Kijów, cerkiew św. Andrzeja
∞ (lata 40. XII w.?) **N.** córka Światosława Mikołaja Olegowicza, księcia czernihowskiego (? **N.** córka „bana" (chana, najpewniej połowieckiego))

Jaropełk Andriejewicz
wzmiankowany 1157–59; † przed 1170

? Wiaczesław Andriejewicz

? N. córka
(* przed 1141 † przed 1176?)
? ∞ (lata 60. XII w.?) **Oleg Światosławowicz,** książę czernihowski; * (1143–lata 50. XII w.?) † 1204

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MŚCISŁAWOWICZÓW

Mścisław I Wielki, Włodzimierz Mścisławowicz Maczeszycz

Mścisław I Harald Fiodor Władymirowicz *Wielki* *(→ tablica 7)*
książę nowogrodzki: dziad Mścisława, wielki książę kijowski Wsiewołod I Jarosławowicz, ustanowił go księciem na Nowogrodzie Wielkim 1088, usunięty przez Dawida Światosławowicza 1094, odzyskał władzę 1095, złożył mitrę po uzyskaniu Biełgorodu 1117; książę rostowski: osadzony w Rostowie opodal Jarosławia (nie mylić z Rostowem nad Donem) 1094, porzucił po powrocie na tron nowogrodzki 1095; książę biełgorodzki 1117; wielki książę kijowski: wybrany wielkim księciem kijowskim dzień po śmierci ojca 20 V (VI?) 1125; zajął księstwo połockie 1129 lub 1130, które przekazał następnie drugiemu synowi, Izjasławowi; * 1076 (druga połowa II lub VI?) † Kijów 15 IV 1132 □ tamże, cerkiew św. Fiodora
∞ 1. 1090/91–początek 1096 **Krystyna Ingesdotter,** córka Inge I Starszego, króla Szwecji; * ok. 1080 † 18 I 1122
∞ 2. 15 X 1122–28 II 1123 **N. (Lubawa?) Dymitriewna,** córka Dymitra Zawidowicza, posadnika (namiestnika) Wielkiego Nowogrodu; † po 15 lub 19 V 1167

1

N. córka
* 1095–99 † po 1118 (1117?)
∞ (Włodzimierz Wołyński?) 29 VI 1112 **Jarosław Iwan Światopełkowicz,** książę włodzimiersko-wołyński; * (ok. 1080–85?) † (zamordowany w toku oblężenia) Włodzimierz Wołyński 1123, V lub też po 6 VIII

1

Malmfryda (Malfryda) Mścisławowna
* 1095–1102 † po 18 IX 1137 (□ Ribe, kościół katedralny?)
∞ 1. 1111–15, rozwód 1128 **Sigurd I *Krzyżowiec,*** król Norwegii; * (1080–90? † Oslo 1130 wedle różnych danych 25 III, 15 VIII lub 8 IX □ tamże, kościół św. Halwarda
∞ 2. 1130 lub 1132 **Eryk II *Pamiętny,*** król Danii; * (ok. 1090?) † (zamordowany podczas tingu) pod Ribe 18 IX 1137 □ Ribe, kościół katedralny

1

Ingeborga Mścisławowna
* 1097–1102 † po I 1131
∞ 1115–III 1117 **Kanut Eriksen *Laward,*** książę duński, książę Szlezwiku i król Obodrytów; * Roskilde 12 III lub 12 IV ok. 1096 † (zamordowany) las Haraldsted koło Ringsted 7 I 1131 □ Ringsted, kościół NMP; kanonizowany przez papieża 1169

1

Wsiewołod Gabriel (Gawrył) Mścisławowicz
książę nowogrodzki: osadzony przez dziada, Włodzimierza II Monomacha, w Nowogrodzie Wielkim 1117, podbił większość Estonii z Juriewem (dziś Tartu), przyłączając je do księstwa nowogrodzkiego 1132–33, utracił Nowogród na korzyść syna V 1136; książę perejasławski: uzyskał Perejasław od swojego stryja, wielkiego księcia kijowskiego Jaropełka II Władymirowicza, 1132, utracił w tym samym roku; książę wyszogrodzki: osadzony przez Jaropełka II w podkijowskim Wyszogrodzie 1136; książę pskowski: zajął Psków z pomocą młodszego brata Światopełka 1137; * (Nowogród Wielki?) ok. 1103 † Psków 11 II 1137 lub 10 II 1138 □ tamże, cerkiew św. Demetriusza, następnie cerkiew św. Trójcy na pskowskim kremlu; święty Cerkwi prawosławnej
∞ 1 III 1123–29 II 1124 **N.** córka Światosława (Światoszy) Dawidowicza, księcia łuckiego; * ok. 1103–I 1106 † po 28 V–15 VII 1136

1

Izjasław II Mścisławowicz *(→ tablica 9)*

1

Rościsław I Michał Mścisławowicz *(→ tablica 11)*

1

N. córka, po zaślubinach **Irena**
* ok. 1108–11 † przed 1136
∞ (1122?) **Aleksy** Komnen, cesarz (koregent ojca) wschodniorzymski (bizantyjski), syn cesarza Jana II; * Balabista jesienią (X?) 1106 lub 1107 † Atalia późnym latem lub 28 XI 1142 □ Konstantynopol (Stambuł), kościół (obecnie meczet) Haga Sophia

1

N. córka, imię zakonne lub chrzestne **Ksenia**
mniszka w Konstantynopolu po 1129 lub 1130; * (1105–12?) † Konstantynopol między VIII 1127 i 1200 □ tamże, kościół św. Daniela Słupnika
∞ 1119–19 V 1125 **Briaczesław Dawidowicz,** książę izjasławski i łohojski; * (1105–12?) † Bizancjum po 1129 lub 1130

1

N. córka, imię zakonne lub chrzestne **Maria**
* 1110–13 † 1 III 1179–28 II 1181 □ Kijów, cerkiew św. Cyryla
∞ lato 1126–wiosna 1127 **Wsiewołod II Olegowicz,** książę czernihowski, wielki książę kijowski; * (ok. 1095?) † Wyszogród 1 VIII 1146 □ Kijów, cerkiew śś. Borysa i Gleba

1

Światopełk Mścisławowicz
książę połocki: starszy brat Izjasław II przekazał mu Połock 1132, usunięty tego samego roku; książę pskowski: towarzyszył starszemu bratu Wsiewołodowi w wyprawie na Psków i po rychłej śmierci brata zasiadł na pskowskim tronie II 1137 lub II 1138 i panował do objęcia Brześcia na Wołyniu 1140; książę brzeski z woli Wsiewołoda II Olegowicza, wielkiego księcia kijowskiego, 1140, usunięty przed 1142; książę nowogrodzki z woli Wsiewołoda II 1142–48; książę włodzimiersko-wołyński: osadzony we Włodzimierzu Wołyńskim przez Izjasława II po jego akcesji na tron kijowski 1146, usunięty przez stryja, Jerzego I Dołgorukiego, 1147, odzyskał tron z pomocą Izjasława II 1151; książę łucki: opanował Łuck 1150–51, ponownie 1151–52; * 1114–18 † 26 III–13 XI 1154
∞ 23 XII 1143–6 I 1144 **N.** księżniczka morawska (córka lub krewna Ottona II Czarnego, księcia Moraw?)

1 lub 2

Rogneda Mścisławowna
* przed 18 I 1122 † panną po 14 III 1167

2

Eufrozyna Mścisławowna
regentka Węgier: po śmierci małżonka przez krótki czas wchodziła w skład regencji sprawującej rządy w imieniu najstarszego syna 1162; * 1128–30 † Székesfehérvár 1193 lub później □ tamże, kościół św. Stefana
∞ po późnej wiośnie 1144 **Gejza II,** król Węgier; * ok. 1130 † 3 lub 31 V 1162 □ Székesfehérvár, bazylika Panny Marii

2

Włodzimierz (Włodzimierz Dymitr, Wasyl?) Mścisławowicz *Maczeszycz*
książę łucki i dorohobuski: osadzony przez starszego brata Izjasława II w należących do księstwa wołyńskiego Łucku 1149 oraz Dorohobużu 1152; książę włodzimiersko-wołyński: objął tron Włodzimierza Wołyńskiego po śmierci starszego brata Światosława 1154, usunięty przez bratanka, Mścisława II Chrobrego, 1156 lub 1157, następnie na wygnaniu; po powrocie na Ruś bez uposażenia (izgoj); książę słucki 1161 lub 1162, rychło usunięty; książę trypolski ok. 1162; odzyskał Dorohobuż po śmierci Włodzimierza Andriejewicza 1170, przekazał synowi 1171; wielki książę kijowski: wybrany po śmierci 17 II 1171 Gleba Juriewicza przy sprzeciwie jego brata Andrzeja I Bogolubskiego, wielkiego księcia włodzimierskiego i faktycznego władcy zwierzchniego Rusi; * 1131 po 1 III † Kijów 10 (30?) V 1171 □ tamże, cerkiew św. Fiodora
∞ 1. XI 1150–II 1151 **N.** córka Belosza (Bjelosa), bana Kroacji i regenta Węgier; † II 1151–zima 1155/56
∞ 2. zima 1155/56 **N.** córka Rościsława Jarosławowicza, księcia muromsko-riazańskiego; † po V 1167

2

Jaropełk Mścisławowicz
* 1132 † wnet po 2 IX 1149 □ Kijów, cerkiew św. dora

2

? Durancja (Mścisławowna?)
† po 13 XII 1160 □ Ołomuniec, kościół klasztorny benedyktynów Hradisko
∞ (1126–40?, 1126–32?) **Otto III Detleb,** książę ołomuniecki; * 1116–22 † 12 V 1160 □ Ołomuniec, kościół klasztorny benedyktynów Hradisko

Iwan (Iwor Iwan?) Wsiewołodowicz
* 1123 (ok. 24 VI 1124)–28 II 1128 † 16 IV 1128

Wierzchosława (Wierchusława) (Wierzchosława Anastazja?) Wsiewołodowna
* 1125–27 † 15 III 1150–67 (1158?, 1160–65?) (□ Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP?)
∞ 1136–37 **Bolesław IV *Kędzierzawy,*** książę mazowiecko-kujawski i krakowski; * 1122 (1121?) † 5 I 1173 □ Płock, kościół katedralny Wniebowzięcia NMP

Włodzimierz (Włodzimierz Iwan?) Wsiewołodowicz
książę nowogrodzki: powołany na tron Nowogrodu Wielkiego po odsunięciu od władzy ojca wiosną 1136; * po 19 V 1125 lub 1128–34 † po 15 VII 1136 (ok. 1141?)

? Mścisław Wsiewołodowicz
jakoby † podczas wyprawy na Połowców 1168, w istocie byt historiograficzny

? Janka Wsiewołodowna
† 10 IV 1128

1

Mścisław Władymirowicz
książę dorohobuski: uzyskał Dorohobuż od ojca po objęciu przezeń tronu kijowskiego 1171, przekazał Jarosławowi Izjasławowiczowi, księciu łuckiemu (późniejszemu wielkiemu księciu kijowskiemu) 1173 po otrzymaniu Trypola; książę trypolski: podkijowski Trypol objął 1173, lecz utracił wskutek sporów rodzinnych ok. 1183; następnie bez uposażenia (izgoj); książę kaniowski: wielki książę kijowski Ruryk Wasyl Rościsławowicz zainstalował go w podległym mu Kaniowie 1194, usunięty po zdobyciu Kijowa przez Romana Mścisławowicza I 1203; * 1152–60 † (więziony) Słuck krótko po I 1203
∞ przed 20 lub 22 VII 1176 (ok. 1170?) **N.** córka Światosława III Wsiewołodowicza, księcia czernihowskiego i wielkiego księcia kijowskiego

2

Jarosław (Jarosław Iwan, Michał?) Władymirowicz
książę nowogrodzki: osadzony na tronie Nowogrodu Wielkiego przez Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo, wielkiego księcia włodzimierskiego, 1181, usunięty 1184, odzyskał tron z pomocą wojsk Wielkiego Gniazda 20 XI 1187, usunięty 1196, odzyskał 1197, ponownie odsunięty 1199; następnie bez uposażenia (izgoj); książę wyszogrodzki z woli Wielkiego Gniazda 1203, usunięty przez Rościsława Rurykowicza 1205; * (1155–65?) † po 1205 (przed 1209?, 1208?)
∞ 1175–zima 1181/82 **N. (Marta?) Szwarnowna,** córka Szwarny (Żyrosławowicza?), wojewody książąt kijowskich; † 25 XII 1200 (1201?) □ Włodzimierz nad Klaźmą, monaster Wniebowzięcia NMP, sobór Uspieński

2

Światosław Władymirowicz
* (ok. 1168–70?) † po jesieni 1192 (po jesieni 1196 lub 1202?) i przed 1205

2

Rościsław Władymirowicz
książę kaniowski 1163–69 i trypolski 1191; * (ok. 1169–71?) † po 12 III (po jesieni?) 1196 (1202–05?)

? Światosław (Mścisławowicz/Jarosławowicz/Światosławowicz/Rościsławowicz/Izjasławowicz/Ingwarowicz?)
najprawdopodobniej syn Izjasława Jarosławowicza, księcia szumskiego (syna wielkiego księcia kijowskiego Jarosława Izjasławowicza), względnie jego brata Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego; książę szumski: wzmiankowany od 1220; † (w bitwie z armią mongolską) nad Kałką 31 V 1223 (względnie stracony w mongolskiej niewoli kilka dni później)

Włodzimierz Jarosławowicz (Mścisławowicz?)
najpewniej identyczny ze znanym ze źródeł „Włodzimierzem, księciem pskowskim", utożsamianym dotąd w nauce z synem Mścisława Fiodora Rościsławowicza Chrobrego, księcia biełgorodzkiego i toropieckiego; książę toropiecki: Toropiec w ziemi smoleńskiej uzyskał 1208 i przekazał młodszemu bratu Dawidowi 1209; książę pskowski: objął Psków 1209 lub 1210, utracił 1222; administrator Idumeji w Inflantach 1213–15; książę torżecki (torczeski) ok. 1226; * 1179–83 † po 1 III 1226 (1226–39?)
∞ ok. połowy lat 90. XII w. **N.N.**

potomstwo wygasło w połowie XIII w.

Grzymisława Jarosławowna (Ingwarowna?)
regentka księstwa sandomierskiego w imieniu syna 1227–39; * Nowogród Wielki 8 IX 1189 † 14 VI–8 XI 1258 □ Zawichost, kościół klasztorny klarysek, przeniesiony (1259?) do Skały
∞ 1208–schyłek 1211 **Leszek I *Biały,*** książę sandomierski i krakowski; * 1184–85 † (zamordowany) pod Gąsawą 23 XI 1227 □ Kraków, Wawel, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława

Izjasław Michał Jarosławowicz
* (Nowogród Wielki?) VIII 1190–28 II 1191 względnie 6 IX lub 8 XI 1191 † (tamże?) wiosną 1198 □ Nowogród Wielki, monaster św. Jerzego

N. syn
* zimą 1191/92 † po 26 XI 1196

Rościsław Jarosławowicz
* 16 I–28 II 1194 † Nowogród Wielki wiosną 1198 □ tamże, monaster św. Jerzego

Dawid Jarosławowicz
książę toropiecki: objął Toropiec po śmierci starszego brata Włodzimierza 1209 lub 1210; * (po 23 IV 1197 i przed 1198?) † (w bitwie z Litwinami) pod Uświatem 1 III 1226

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA HALICKO-WOŁYŃSKA

Izjasław II Mścisławowicz, Mścisław II Chrobry, Roman II Wielki, Daniel Romanowicz

Izjasław II Pantalejmon Mścisławowicz *(→ tablica 8)*
książę kurski z woli stryja, Jaropełka II Władymirowicza, późniejszego wielkiego księcia kijowskiego, 1127–30; książę połocki z woli ojca 1130–32; książę perejasławski: osadzony w Perejasławiu przez Jaropełka II 1132, usunięty w tym roku przez kolejnego stryja, Jerzego I Dołgorukiego, odzyskał 1142, przekazał najstarszemu synowi, Mścisławowi, 1146; książę turowski z woli Jaropełka II 1132, za jego zgodą zamienił Turów na księstwo włodzimiersko-wołyńskie 1135, po odzyskaniu Perejasławia przekazał synowi nowego wielkiego księcia kijowskiego, Wsiewołoda II Olegowicza, Światosławowi 1142; wielki książę kijowski: zgłosił pretensje do tronu kijowskiego po śmierci Wsiewołoda II (1 VIII 1146), skąd usunął Igora II Olegowicza i 3 VIII 1146 został obwołany wielkim księciem, usunięty przez Jerzego I Dołgorukiego VIII 1149, odzyskał tron 20 VIII 1150 i ustanowił swoim koregentem następnego stryja, Wiaczesława Władymirowicza Maczeszycza, obu usunął Jerzy Dołgoruki IX 1150, odzyskali tron IV 1151; w późniejszych źródłach (XV w.) tytułowany „królem Rusi"; * 1105–08 † Kijów nocą 13–14 XI (13 XI?) 1154 □ tamże, cerkiew św. Fiodora
∞ 1. przed 1130 **N.N.** (księżniczka ruska lub litewska?); † zimą 1151/52 (□ Kijów, cerkiew św. Fiodora?)
∞ 2. 1 III–schyłek IV 1154 **N. (Rusdana?)**, córka Demetriusza I, króla Gruzji; ? ∞ 2. po 1154 Sandżar szach, syn sułtana Chorasanu; † po 1157

1

N. córka
* (ok. 1125–30?) † zima 1151/52–13 X 1158
∞ 1 III–9 VI 1144 **Rogwołod Wasyl Rogwołodowicz,** książę drucki i połocki; † po 7 V 1170 lub 1171

1

Mścisław (Mścisław Fiodor, Iwan?) II Izjasławowicz *Chrobry*
książę perejasławski: uzyskał Perejasław od ojca po akcesji tegoż na tron kijowski 1146, utracił na korzyść Rościsława Juriewicza 1149, odzyskał po jego śmierci 1151, usunięty przez brata Rościsława, Gleba Juriewicza, 1154; książę peresopnicki: wygnany z Perejasławia, przeniósł się do ziemi wołyńskiej, gdzie objął Peresopnicę 1154, usunięty 1155; na wygnaniu 1155–56(57?); książę włodzimiersko-wołyński: z pomocą polską opanował Włodzimierz Wołyński 1156 lub 1157; wielki książę kijowski: usunął z Kijowa Izjasława III Dawidowicza (XII 1158) i przyczynił się do osadzenia tam swojego stryja, Rościsława Mścisławowicza, 1159, w zamian za co otrzymał od niego Biełgoród, Trypol i Torżok (Torczesk), zaś po śmierci Rościsława został wybrany wielki księciem 15 V 1167, usunięty przez Andrzeja I Bogolubskiego, wielkiego księcia włodzimierskiego, na korzyść jego brata Gleba Juriewicza III 1169, odzyskał tron 22 II 1170, usunięty 13 IV 1170; * po 15 IV 1132, przed 1135 † Włodzimierz Wołyński 19 VIII 1170 □ tamże, cerkiew Bogurodzicy
∞ 1149–51 **Agnieszka**, córka Bolesława III Krzywoustego, księcia Polski; * 1137 † po 1182

1

Jarosław Izjasławowicz *(→ tablica 10)*

1

? Rościsław Izjasławowicz

1

? Eudoksja (Izjasławowna?)
wg innych hipotez córka wielkich książąt kijowskich: *a)* Rościsława I Michała Mścisławowicza, brata Izjasława II, *b)* jego stryja Jerzego I Dołgorukiego, *c)* Izjasława III Dawidowicza; * (1140–45?) † po 1187
∞ 1151–54 **Mieszko III *Stary*,** książę wielkopolski i krakowski; * 1122–25 † (Kalisz?) 13, 14 lub 15 (nocą 13–14?) III 1202 □ Kalisz, kościół kolegiacki św. Pawła

1

Jaropełk (Jaropełk Stefan?) Izjasławowicz
książę buski: jako władca Buska wzmiankowany od 1166; * 1143–47 † Tołmacz pod Kijowem 7 III 1168 □ Kijów, cerkiew św. Fiodora
∞ 1165 lub 1166 **Maria Światosławowna,** córka Światosława Mikołaja Olegowicza, księcia czernihowskiego, * 7 VIII 1149 † ?

Światosław Mścisławowicz
książę brzesko-litewski: Brześciem Litewskim władał od 1170; * schyłek 1154–początek 1155 † 1182–84

Roman (Roman Borys?) II Mścisławowicz *Wielki*
książę nowogrodzki: powołany na księcia Nowogrodu Wielkiego po objęciu przez ojca tronu kijowskiego 1167 lub 1168 i władał do jego śmierci 1170; książę włodzimiersko-wołyński i halicki (halicko-wołyński): tron Włodzimierza Wołyńskiego objął po śmierci ojca 1170, Halicz zaś zajął 1187, usunięty z Halicza przez króla Węgier Belę III na korzyść jego syna 1188, ponownie opanował Halicz 1199 lub z początkiem 1200 i odtąd tytułował się „królem halickim"; nieco wcześniej uzyskał od nowego wielkiego księcia kijowskiego, Ruryka Wasyla Rościsławowicza, grody w Torżoku (Torczesku), Trypolu, Korsuniu, Bohusławiu i Kaniowie 1194; wielki książę kijowski: wygnał Ruryka Wasyla z Kijowa i osadził tam brata stryjecznego, Ingwara Jarosławowicza łuckiego, 1201, ponownie usunął z Kijowa Ruryka Wasyla 1203, intronizowany 4 V 1203, po zawarciu ugody z wielkim księciem włodzimierskim, Wsiewołodem III Wielkie Gniazdo, zrezygnował z tronu kijowskiego, na który wprowadził syna Ruryka Wasyla, Rościsława 1204; * najpóźniej 1156 (1155?) † (w bitwie z wojskami polskimi) pod Zawichostem 19 VI 1205 □ Sandomierz, następnie Włodzimierz Wołyński, kaplica śś. Joachima i Anny w nieustalonym monasterze lub sobór Uspieński
∞ 1. ok. 1182, rozwód (jesienią 1196?) **Przedsława Rurykowna,** córka Ruryka Wasyla Rościsławowicza, wielkiego księcia kijowskiego; po rozwodzie odesłana ojcu, zaś po jego depozycji z tronu kijowskiego postrzyżona wraz z nim oraz z matką 1203; * 1163–70 † po jesieni 1196
∞ 2. po jesieni 1196 i przed 1199 **Eufrozyna,** córka Izaaka II, cesarza wschodniorzymskiego (bizantyjskiego); postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Anny** 1219; * najpóźniej 1187 † 1253 lub między I 1254 i 1290 □ Włodzimierz Wołyński, kaplica śś. Joachima i Anny w nieustalonym monasterze

Wsiewołod Mścisławowicz
książę bełski z nadania starszego brata Romana ok. 1180; książę włodzimiersko-wołyński: korzystając z nieobecności Romana Mścisławowicza na Wołyniu, przejął na krótko rządy we Włodzimierzu Wołyńskim 1187–88; w późniejszym czasie postrzygł się na mnicha (pod imieniem **Dymitra?**); * 1157–62(66?) † (Włodzimierz Wołyński?) 30 III–1 IV 1195 □ Włodzimierz Wołyński, cerkiew Bogurodzicy
∞ 1171–połowa lat 80. XII w. **N.N.**

Włodzimierz Mścisławowicz
książę brzeski, * 1158–67 † 19 VIII–początek IX 1170

1

Fiodora Romanowna
* 1182–schyłek 1184 † 1241–IX 1253
∞ 1187–88, rozwód 1188–89 **Wasylko Władymirowicz,** książę halicki, być może tożsamy ze wzmiankowanym w 1218 „Wasylem, królem Rusinów"

2

N. córka (Helena?)
* (1199–1201?) † wiosna/lato 1240
∞ 1188–90 lub 1210–11 lub I połowa 1212 **Michał Wsiewołodowicz *Święty*,** książę czernihowski, wielki książę kijowski; * 1180–86 † (zamordowany) Saraj nad Wołgą 20 IX 1246 □ Czernihów, następnie (1572) Moskwa, Kreml, sobór Archangielski; objęty kultem wkrótce po śmierci, święty rosyjskiej Cerkwi 1572

2

Daniel (Daniel Iwan?) Romanowicz
książę halicko-wołyński od śmierci ojca 1205, wygnany z Halicza przez wnuków Światosława Mikołaja Olegowicza czernihowskiego (wnuka Światosława II, wielkiego księcia kijowskiego) 1206, postradał także Wołyń, gdzie zasiadł jego brat stryjeczny Aleksander Wsiewołodowicz, 1208, podczas podziału terytoriów rodzinnych (Spisz 1214) otrzymał Włodzimierz Wołyński, gdzie objął rządy 1215 (1218?) (tymczasowo z młodszym bratem Wasylkiem na Peremylu), odzyskał Halicz 1211–13, 1230–31/32, zima1233/34–35, wreszcie 1238; wielki książę kijowski: tron Kijowa objął po wygnaniu Rościsława Mścisławowicza 1240, podczas wielkiego najazdu mongolskiego uszedł na Węgry 1240, Kijów padł 6 XII 1240 – stara ruska stolica została wówczas całkowicie zrównana z ziemią i zredukowana do rozmiarów wsi; po uznaniu mongolskiego zwierzchnictwa powrócił na Ruś, gdzie uzyskał potwierdzenie swojej władzy w księstwie halicko-wołyńskim (w Haliczu nominalnie) wiosna 1241, faktycznie objął Halicz 17 VIII 1245; król Rusi: dzięki dobrym stosunkom z Rzymem otrzymał tytuł królewski jako „król Rusi Mniejszej" *(Rex Russia Minoris)* 1253, koronowany przez legata papieskiego: Drohiczyn nad Bugiem, koniec XII 1253; podczas kolejnego najazdu mongolskiego (zima 1258/59), wobec odmowy rozebrania umocnień swoich grodów, zmuszony do opuszczenia Rusi, zbiegł na Węgry, a następnie do Polski; * 1201 † Polska wiosna 1264 □ Chełm, cerkiew Bogurodzicy
∞ 1. lato-jesień 1217 **Anna Mścisławowna,** córka Mścisława Mścisławowicza Udałego, księcia halickiego i torżeckiego (torczeskiego); * 1204–07 † początek 1241–wiosna 1246
∞ 2. wiosna 1246–schyłek 1248 **N.** córka Dowsprunka, księcia (kunigasa) litewskiego

potomstwo na tronie halicko-wołyńskim, wygasło w połowie XIV w.

2

Wasylko Romanowicz
na wygnaniu z matką i bratem 1205; książę brzesko-litewski 1207–11, berestejski 1208–10 i od 1219, peremylski (wraz ze starszym bratem) 1214–15, peresopnicki 1228, łucki 1229; książę włodzimiersko-wołyński 1238, po najeździe mongolskim zmuszony uznać zwierzchnictwo Ordy 1241; postrzygł się na mnicha po śmierci drugiej małżonki 1265, pustelnik; * ok. 1203 † góra św. Jerzego nieopodal Lwowa 1 III 1268–IX 1269 □ Włodzimierz Wołyński, cerkiew Bogurodzicy
∞ 1. 1 III 1226–28 II 1227 (połowa 1226?) **N.** córka Jerzego II Wsiewołodowicza Świętego, wielkiego księcia włodzimierskiego; * (ok. 1212?) † przed 1245 (przed 1241?)
∞ 2. początek 1246–VI 1247 **Dubrawka (Helena?),** córka Konrada I Mazowieckiego, księcia mazowieckiego i krakowskiego; * ok. 1230 † 1265 (□ Włodzimierz Wołyński, cerkiew Bogurodzicy?)

po nim córka oraz syn († bezpotomnie)

Aleksander Wsiewołodowicz
książę bełski 1195–1208, ponownie 1215; książę włodzimiersko-wołyński: z pomocą polską opanował Włodzimierz Wołyński 1209 lub 1210, usunięty 1215, wygnany księstwa halicko-wołyńskiego 1230, uwięziony przez kuzyna, Daniela Romanowicza, podczas jednej z prób odzyskania władzy; * lata 80 XII w. † (w niewoli) Halicz wiosna 1234–schyłek 1240
∞ 1. przed początkiem lat 20. XIII w. **N.N.**
∞ 2. po wiośnie 1231 **N.** córka Włodzimierza Dymitra Rurykowicza, księcia smoleńskiego i kijowskiego; * ok. 1215–17 † po wiośnie 1234

po nim potomstwo; być może protoplasta książąt Druckich-Sokolińskich i książąt Putiatynów

Wsiewołod Wsiewołodowicz
książę czerwieński: wydzielonym z władztwa włodzimiersko-wołyńskiego Czerwieńskiem władał 1208–12 i ponownie od wiosny 1214; * lata 80./90. XII w., przed jesienią 1195 † 1214–25

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA WOŁYŃSKA (ŁUCKA)

Jarosław Izjasławowicz, Ingwar Jarosławowicz

❧ Jarosław (Jarosław Iwan, Wasyl?) Izjasławowicz *(→ tablica 9)*
książę turowski, następnie nowogrodzki: osadzony w Turowie przez ojca po wygnaniu Wiaczesława Władymirowicza 1146 lub 1147, skąd przeniesiony do Nowogrodu Wielkiego 1148, usunięty 1154; książę łucki: po wygnaniu z Nowogrodu przeniósł się do księstwa wołyńskiego, gdzie otrzymał od starszego brata, Mścisława II Chrobrego, Łuck, 1154; książę dorohobuski po rezygnacji Mścisława Władymirowicza (syna wielkiego księcia kijowskiego Włodzimierza Mścisławowicza Maczeszycza) 1173; wielki książę kijowski: wygnał z Kijowa Światosława III Wsiewołodowicza XII 1173, usunięty przez oponenta II 1174, odzyskał tron wiosną 1174, ponownie usunięty VI 1174 (wedle innych danych zasiadał w Kijowie do śmierci); * między połową 1133 i 1136 † (Łuck, Kijów?) przełom 1174/75–20 VII 1176 □ Kijów, cerkiew św. Fiodora
∞ ok. 1150–52 **N.** księżniczka czeska lub ruska, wedle rozmaitych hipotez córka: *a)* Władysława II, króla Czech, *b)* Ottona II, księcia ołomunieckiego, *c)* jednego z synów Olega Michała Światosławowicza czernihowskiego: Światosława Mikołaja, Igora lub Gleba Olegowiczów, *d)* wielkiego księcia kijowskiego Izjasława III Dawidowicza; † (po 1174?)

Wsiewołod Jarosławowicz
książę dorohobuski ok. 1180; książę łucki 1183 (1180?); wygnany z Wołynia w latach 1183–86 (ok. 1185?); * (1151–53?) † po VIII 1184 i przed 1205 (przed 1200?) (najprawdopodobniej jednak nie po 1209)
∞ 1 III 1166–28 II 1167 **Malmfryda (Malfryda) Juriewna,** córka Jerzego Jarosławowicza, księcia turowskiego, wnuka wielkiego księcia kijowskiego Światopełka II Izjasławowicza

❧ Ingwar Jarosławowicz
książę łucki: na tronie Łucka zasiadł 1180 lub po wygnaniu (starszego?) brata Wsiewołoda 1183–86 (ok. 1185?); książę dorohobuski: należący wcześniej do Wsiewołoda Dorohobuż objął 1186; wielki książę kijowski: wprowadzony na tron Kijowa na mocy układu stryjecznego brata, Romana II Mścisławowicza, z Wsiewołodem III Wielkie Gniazdo, wielkim księciem włodzimierskim, 7 XII 1201, usunięty przez Ruryka Wasyla Rościsławowicza 16 I 1202, odzyskał tron I 1203, utracił na rzecz oponenta 16 II 1203, odzyskał przejściowo II 1204 i latem 1212; * (I połowa lat 60. XII w. lub ok. 1152?) † po wiośnie 1214 i przed 31 V 1223
∞ przed połową lat 90. XII w. **N.N.**

Mścisław Jarosławowicz *Niemy*
książę peresopnicki, następnie łucki: częścią księstwa włodzimiersko-wołyńskiego z Peresopnicą zarządzał od ok. 1180, zaś po śmierci starszego brata Ingwara objął Łuck po wiośnie 1214; książę halicki: powołany przez miejscowych bojarów na tron Halicza po odsunięciu brata stryjecznego, Daniela Romanowicza, latem 1213, wygnany przez Daniela jesienią tego roku; * (1170–73?) † po 31 V 1223 i przed 1225 (przed 1227?)
∞ **N.N.**

Izjasław Jarosławowicz
książę szumski: wydzielonym z księstwa włodzimiersko-wołyńskiego Szumskiem władał od ok. 1180; * 1174–początek 1177 † II 1196 □ Kijów, cerkiew św. Fiodora
? ∞ N.N.

N. córka
? ∞ najpóźniej połowa lat 80. XII w. **Światopełk Juriewicz,** książę turowski; * (ok. 1150?) † 19 IV 1189 lub 19 IV 1190

? N. córka
jakoby pierwsza żona **Mścisława Fiodora Rościsławowicza Chrobrego,** księcia smoleńskiego, syna wielkiego księcia kijowskiego Rościsława I Michała Mścisławowicza, w istocie byt historiograficzny

N. syn
* (I połowa lat 90. XII w.?) † przed 1215

N. córka
* zapewne ok. 1197 † po 1208–09
∞ Kraków, jesień 1207, rozwód 1208–09 **Leszek I *Biały*,** książę sandomierski i krakowski; * 1184–85 † (zamordowany) pod Gąsawą 23 XI 1227 □ Kraków, Wawel, kościół katedralny śś. Stanisława i Wacława

Izjasław Ingwarowicz
książę dorohobuski: osadzony w Dorohobużu ok. 1220; * po II 1196, 1200–10 † (w bitwie z armią mongolską) nad Kałką 31 V 1223 (□ Łuck, cerkiew św. Jana Ewangelisty?)

Jarosław Ingwarowicz
książę szumski: Szumsk objął po śmierci nad Kałką księcia szumskiego Światosława (kuzyna lub brata stryjecznego/rodzonego?) 1223; książę łucki: w Łucku zasiadł po bezpotomnym zgonie brata stryjecznego, Iwana Mścisławowicza 1227, usunięty przez Daniela Romanowicza 1228; książę peremylski i międzyboski: w zamian za utracony Łuck Daniel osadził go w Peremylu i Międzybożu 1228; * (ok. 1207?) † po 1228 (1231?)
? ∞ N. córka Romana I Rościsławowicza, księcia smoleńskiego, wielkiego księcia kijowskiego, zapewne w istocie byt historiograficzny

? Borys Jarosławowicz
(książę międzyboski po śmierci ojca?); zapewne postać fikcyjna

? N. dwóch synów

Włodzimierz Ingwarowicz
książę szumski: zainstalowany w Szumsku przez swego starszego brata Jarosława (1227?); * (przełom I oraz II dziesięciolecia XIII w.) † ostatni raz wzmiankowany w pierwszych miesiącach 1230

Iwan (Ioan) Mścisławowicz
książę łucki: tron Łucka objął po śmierci ojca w latach 1223–25; * (między schyłkiem I dziesięciolecia XIII w. a 1226?) † 1227

? Światosław (Izjasławowicz/Ingwarowicz/Jarosławowicz/Światosławowicz/Rościsławowicz?)
alternatywnie syn: *a)* Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego, *b)* Jarosława Władymirowicza, syna Włodzimierza Mścisławowicza Maczeszycza, wielkiego księcia kijowskiego, *c)* braci Jarosława, Światosława lub też Rościsława Mścisławowiczów; książę szumski: jako pan Szumska wzmiankowany od 1220; † (w bitwie z armią mongolską) nad Kałką 31 V 1223

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA SMOLEŃSKA

Rościsław I Michał Mścisławowicz, Roman I Rościsławowicz, Mścisław III Borys, Rościsław III Mścisławowicz, Izjasław IV

❧ Rościsław I Michał Mścisławowicz *(→ tablica 8)*
książę smoleński: wybrany na tron Smoleńska po śmierci dziada ojczystego, Włodzimierza II Monomacha, 1125; książę nowogrodzki: wybrany 1154, zrezygnował na rzecz najstarszego syna po objęciu Kijowa z końcem tego roku; wielki książę kijowski: po śmierci starszego brata Izjasława II zasiadł ze stryjem Wiaczesławem na wielkoksiążęcym tronie 8 XII 1154, wygnany przez Izjasława III Dawidowicza po rychłej śmierci Wiaczesława 15 XII 1154, odzyskał Kijów z pomocą bratanka, Mścisława II Izjasławowicza Chrobrego, 1159, usunięty przez rywala 12 II 1161, wraz z Mścisławem II pokonał i wygnał Izjasława III z Kijowa 16 III 1161; * 1107–09 † (w drodze ze Smoleńska do Kijowa) Zarub 14 III 1167 □ Kijów, cerkiew św. Fiodora
∞ przed 1134 **N.N. (N.** księżniczka ruska?, córka jednego z potomków halickiej linii Rurykowiczów: Wasylka Rościsławowicza, księcia trembowelskiego, lub jego brata Wołodara, księcia przemyskiego?); † po II 1161

❧ Roman (Roman Borys?) I Rościsławowicz
książę nowogrodzki: zasiadał w Nowogrodzie Wielkim podczas krótkiego panowania ojca w Kijowie w 1154 i ponownie w 1178 lub 1179; książę smoleński z woli ojca po jego ponownej akcesji na tron kijowski 1159; wielki książę kijowski z woli wielkiego księcia włodzimierskiego Andrzeja I Bogolubskiego, intronizowany 1 VII 1171, jednak poróżniony z Andrzejem I, utracił stolec kijowski XII 1173, odzyskał po śmierci Bogolubskiego z końcem 1174, wygnany przez Światosława III Wsiewołodowicza z linii czernihowskiej, VII 1176; * 1132–35 † przełom IV/V–13/14 VI 1180 lub 13/14 VI–VII 1180 □ Smoleńsk, cerkiew Uspieńska (Zaśnięcia Bogurodzicy)
∞ (9?) I 1149 **N.** córka Światosława Mikołaja Olegowicza, księcia czernihowskiego; * po II połowie 1137 † po II połowie 1180

Światosław (Światosław Iwan?) Rościsławowicz
książę nowogrodzki 1157–60 (wedle innych danych 1159–61) i 1161–68 lub 1162–67, po śmierci ojca postradał tron na rzecz Romana Mścisławowicza, późniejszego wielkiego księcia kijowskiego; * (1134–początek 1139?) † II lub III 1170 □ Smoleńsk, cerkiew Uspieńska (Zaśnięcia Bogurodzicy)
∞ ok. 1150 lub 1161 **N.N.**

❧ Ruryk Wasyl Rościsławowicz *(→ tablica 12)*

Dawid Rościsławowicz
książę nowogrodzki: osadzony na tronie na prośbę Nowogrodzian 1154, wygnany I 1155; książę torżecki (torczeski) 1158-60; książę witebski 1164(65?)–66; książę wyszogrodzki: osadzony przez wielkiego księcia Mścisława II Chrobrego w podkijowskim Wyszogrodzie 1167, usunięty 1177; książę smoleński od śmierci najstarszego brata ok. połowy 1180; * przed 1140 † Smoleńsk 23 IV 1197 □ tamże, monaster śś. Borysa i Gleba na Śniadynie
∞ 1. (1155–66?) **N.N. (N.** księżniczka ruska?) † (po 1180?)
∞ 2. przed 1192 **N.** córka Jarosława Prokopa Wsiewołodowicza, księcia czernihowskiego; po owdowieniu mniszka; † po wiośnie 1197

? Eudoksja (Rościsławowna/ Izjasławowna/Juriewna?)
wg innych hipotez córka wielkich książąt kijowskich: *a)* Izjasława II Mścisławowicza, *b)* Izjasława III Dawidowicza, *c)* Jerzego I Dołgorukiego; * (1140–45?) † po 1187
∞ 1151–54 **Mieszko III *Stary*,** książę wielkopolski i krakowski; * 1122–25 † (Kalisz?) 13, 14 lub 15 (zapewne nocą 13–14) III 1202 □ Kalisz, kościół kolegiacki św. Pawła

N. córka
* połowa lat 40. XII w. † po wiośnie 1180
∞ 1166 lub 1167 **Wsiesław Wasylkowicz,** książę witebski i połocki; * przed 1143 † 1186 lub później

Agafia Rościsławowna
* ok. 1151 † po 1175
∞ 29 (19?) VI 1164 lub 29 (19?) VI 1165 **Oleg Światosławowicz,** książę putywelski, kurski, siewierski i czernihowski; † 18 I 1180

Mścisław Fiodor (Jerzy?) Rościsławowicz *Chrobry*
książę biełgorodzki: po objęciu przez ojca grodu stołecznego został przezeń osadzony w podkijowskim Biełgorodzie 1160, gdzie utrzymał się do 1163, ponownie w 1169 i 1175–76; książę toropiecki: uzyskał Toropieck w ziemi smoleńskiej z nadania najstarszego brata 1164; książę trypolski 1169; książę nowogrodzki: obwołany księciem 1178 lub 1179; * ok. 1148–52 † Nowogród Wielki nocą 13–14 VI 1180 □ tamże, sobór Sofijski; otoczony kultem, święty rosyjskiej Cerkwi
∞ przed 7 III–30 VI 1177 **N.** córka Gleba Rościsławowicza, księcia riazańskiego; † po VI 1180

? Agrypina (Agrafena) Rościsławowna
najpewniej jedynie byt historiograficzny; † Riazań (zamordowana przez Mongołów po zdobyciu przez nich miasta) XII 1237
∞ **Igor (Ingwar) Glebowicz,** książę riazański

? Jerzy Rościsławowicz
znany w starszej literaturze przedmiotu, tak jak siostra w istocie postać fikcyjna

Jaropełk Romanowicz
osadzony w Smoleńsku po objęciu przez ojca tronu kijowskiego 1171; * 1151–56 † po wiośnie lub po wczesnym lecie 1180
? ∞ **N.N.**

? Wisława (Wyszesława/ Wiaczesława) (Jaropełkowna?)
? ∞ **Bogusław II,** książę Pomorza Zachodniego; † 23 lub 24 I 1220

❧ Mścisław III Borys Romanowicz *Dobry, Stary, Łysy*
książę smoleński od śmierci stryja, Dawida Rościsławowicza, 1197, zrzekł się na rzecz brata stryjecznego, Włodzimierza Rurykowicza 1212; wielki książę kijowski: intronizowany po rezygnacji Ingwara Jarosławowicza, księcia łuckiego 7 VII 1212; * 1156–62 † (wzięty do niewoli trzy dni po bitwie i stracony przez Mongołów) nad Kałką 2 VI 1223
∞ 1170–85 **N.N.**

1

Mścisław Fiodor (Borys?) Dawidowicz *(Starszy)*
książę nowogrodzki IX 1184, wygnany jesienią 1187; książę wyszogrodzki z nadania wielkiego księcia kijowskiego Światosława III Wsiewołodowicza; * 1163–68 † Wyszogród V 1188 □ Kijów, cerkiew św. Fiodora
? ∞ **N.N.**

1

Izjasław Dawidowicz
* 1164–70 † krótko po 30 VII 1184
∞ połowa 1180–połowa 1184 **N.** córka Tołgoja (Tołguja), chana połowieckiego

1

Włodzimierz Dawidowicz
książę wyszogrodzki: wzmiankowany 11 VIII 1187; * początek lat 70. XII w. † schyłek 1187

1

N, córka
* (1176–82?) † III 1196–20 VII 1217
∞ **Gleb Władymirowicz,** książę proński; † (poległ) 1219

1

Konstanty Dawidowicz
książę (poroski?): po śmierci ojca oddany pod opiekę stryja, Ruryka Wasyla Rościsławowicza, który osadził go w jednym z podkijowskich grodów, zapewne Porosku, 1197; wedle innych danych tożsamy z Konstantym, księciem połockim od II połowy XIII w.; * (ok. 21 V?) 1184–92 † 1 III 1217–2 II 1218 (1 III–5 IV 1217?)
? ∞ **N.N.**

domniemany protoplasta książąt Fomińskich i Berezujskich

1

? N. córka
najpewniej postać fikcyjna
? ∞ **Wasylko Briaczesławowicz,** wątpliwy potomek połockiej linii Rurykowiczów

2

Mścisław Fiodor Dawidowicz *(Młodszy)*
książę smoleński od pozbawienia tronu stryjecznego brata, Włodzimierza Rurykowicza, 1219, tytułował się wielkim księciem smoleńskim; * zima 1193/94 † początek (25–28 II?) 1231 (1230?)
∞ **N.N.**

❧ Rościsław III (Rościsław Borys, Awwakum?) Mścisławowicz
wielki książę smoleński od śmierci ojca 1231 (1230?); wielki książę kijowski: opanował Kijów po ucieczce Michała Wsiewołodowicza (Świętego) X 1239, usunięty przez Daniela Romanowicza II 1240; * ok. 1211–12 † ok. 1247–zima 1270 (1238?)
? ∞ **N.N.**

potomkowie na tronach smoleńskim (do XIV w.) jarosławskim (do XV w.); protoplasta rodów: Alabyczew, Jukorski, Penkow, Trojekurow, Syssojew, Szestow, Szachowskoj, Sicki, Sudzki, Prosorowski, Czumorowski, Czamin, Gołypin, Uszaty-Jarosławski, Dulow (→ także tablica 12, Rościsław Władymirowicz)

2

Rościsław Dawidowicz
książę (władztwo bliżej nieznane, zapewne w ziemi smoleńskiej); * 1194–X 1197 † po wiośnie 1221

Włodzimierz Mścisławowicz
zapewne nietożsamy ze wzmiankowanym przez źródła „Włodzimierzem, księciem pskowskim", jak przyjęto powszechnie w literaturze; książę nowogrodzki: władze Nowogrodu Wielkiego powierzyły mu tron po śmierci ojca księcia w połowie VI 1180; * 1170 (po 30 V 1171?) † wnet po lecie 1181

Mścisław (Mścisław Fiodor?) Mścisławowicz *Udały (Chrobry), Udatny*
książę trypolski 1193–94 (1193–1203?), torżecki (torczeski) 1203–07, ponownie od 1226; książę toropiecki: Toropiec uzyskał 1206 lub 1207, usunięty 1213; książę nowogrodzki: najechał Nowogród Wielki i usunął stamtąd Światosława Gabriela Wsiewołodowicza (późniejszy wielki książę włodzimierski) 1208 (1209?), utracił tron na rzecz Jarosława Wsiewołodowicza (późniejszy wielki książę włodzimierski Jarosław II) 1215, odzyskał 1216, opuścił Nowogród 1218; książę halicki: wygnał z Halicza królewicza węgierskiego Kolomana najpóźniej VI/VII 1218, usunięty przez oponenta 1219, odzyskał tron 1221, usunięty przez brata Kolomana, królewicza Andrzeja, 1227 (1226?); * 1176–80 † Torżok (Torczesk) 1 IV–24 VII 1228
∞ I połowa lat 90. XII w. **N.** córka Kotjana (Kocjana), chana połowieckiego; † po lecie 1228

po nim córki oraz trzech lub czterech synów († bezpotomnie)

? Dawid Mścisławowicz
książę toropiecki

N. dziecko lub dzieci
* przed 13/14 V 1180

N. córka
po śmierci męża postrzygła się pod imieniem **Agafii;** * 1185–89 † 24 I 1221 (1220, 1222?) □ Rostów, cerkiew Uspieńska
∞ 15 X 1195 **Konstanty Wsiewołodowicz *Dobry, Mądry (Uczony),*** wielki książę włodzimierski; * 18 V 1186 (1185?) † Włodzimierz nad Klaźmą 2 II 1218 □ tamże, sobór Uspieński

Światosław (Światosław Szymon?) Mścisławowicz
książę nowogrodzki 1218–19; (książę połocki 1222–32?); książę smoleński: zdobył Smoleńsk z pomocą Połowców 1232; * połowa lat 80. XII w.–początek 1192 † 18 X 1232–zima 1239/40

? ❧ Izjasław IV (Mścisławowicz/ Władymirowicz?)
alternatywnie potomek jednego z książąt z linii czernihowskiej: *a)* Włodzimierza Piotra Igorewicza, księcia putywelskiego i halickiego, wnuka księcia czernihowskiego Światosława Mikołaja Olegowicza, *b)* Mścisława Światosławowicza, syna Światosława III Wsiewołodowicza; wielki książę kijowski: wzmiankowany w 1235; (wielki książę smoleński od śmierci starszego brata 1232/40?); † po zimie 1239/40

Wsiewołod (Wsiewołod Piotr?) Mścisławowicz
książę pskowski: wzmiankowany w 1213 lub 1214; książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie na prośbę jego włodarzy 1218, usunięty 1221; wielki książę smoleński od śmierci Światosława 1232/40 (lub Izjasława IV po tym czasie?); † po 1239

N. córka
* połowa lat 80. XII w.–I dekada XIII w. † po V 1223
∞ **Andrzej N.,** książę ruski; † (poległ w bitwie z Mongołami) nad Kałką 31 V 1223

N. córka (Wiera?)
* połowa lat 80. XII w.–I dekada XIII w. † ?
∞ **Aleksander Glebowicz,** książę dubrowiecki z linii turowsko-pińskiej; † (poległ w bitwie z Mongołami) nad Kałką 31 V 1223

Roman Mścisławowicz
* połowa lat 90. XII w.–I dekada XIII w. † 1216

Fiedosja Mścisławowna
przed śmiercią postrzygła się pod imieniem **Eufrozyny;** * 1200–05 † Nowogród Wielki 4 V 1244 □ tamże, monaster św. Jerzego
∞ II 1218–V 1219 **Jarosław II Fiodor Władymirowicz,** wielki książę włodzimierski; * 8 II 1191 (8 II 1190?) † (otruty) Karakorum 30 IX 1246 □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński

Rościsław Mścisławowicz
* 1200–06 † po 6 IV 1231

Jerzy Mścisławowicz
alternatywnie syn Mścisława Mścisławowicza Udałego *(→ powyżej);* książę pskowski 1232; * (1200–15?) † po zimie 1232/33 (i przed 1240?)

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA SMOLEŃSKA

Ruryk Wasyl Rościsławowicz, Rościsław II i Włodzimierz Rurykowicze

Ruryk Wasyl Rościsławowicz *(→ tablica 11)*
książę wyszogrodzki 1161–68; książę owrucki 1168–1203; książę nowogrodzki 1170–71; wielki książę kijowski: odebrał tron Romanowi II Mścisławowiczowi III 1173, usunięty przez Światosława III Wsiewołodowicza z linii czernihowskiej IX 1173, wygnał Światosława z początkiem II 1181, zgodnie z zawartym z nim latem 1181 porozumieniem przekazał Wsiewołodowiczowi mitrę wielkoksiążęcą, sam zaś sprawował odtąd kontrolę nad pozostałymi ziemiami księstwa, tron kijowski objął dzień po śmierci Światosława III, 26 VII 1194, wygnany przez Romana II Mścisławowicza 1201, sprzymierzony z Połowcami, Ruryk Wasyl zdobył naddnieprzańską stolicę, po czym doszczętnie ją ograbił II 1203, lecz wkrótce został uwięziony przez Mścisławowicza, który zmusił go by z żoną i córką dokonał postrzyżyn (imię zakonne księcia nie zachowało się), na wieść o śmierci Romana zrzucił szaty zakonne i po raz kolejny ogłosił się wielkim księciem, tym razem pozbawiając władzy własnego syna Rościsława, koniec czerwca 1205, tron kijowski utracił latem 1206 na rzecz Wsiewołoda Światosławowicza Czermnego, syna Światosława III, wygnał rywala z Kijowa II 1207, sam wypędzony z Kijowa IV 1207, ponownie zasiadł na kijowskim tronie X 1207, usunięty przez Wsiewołoda wiosną 1210 (lub 1211); * ok. 1137–40 † wiosna 1210 (1211?)–VI 1212, względnie jako mnich początek III 1215–koniec II 1216
∞ 1. 1162 **N.** córka Biełuka, chana połowieckiego
∞ 2. 1169–70 **Anna Juriewna,** córka Jerzego Jarosławowicza, księcia turowskiego; pojmana wraz z mężem przez Romana Mścisławowicza i wraz z Rurykiem Wasylem oraz najstarszą córką zmuszona do postrzyżyn 1203; * najwcześniej 1146 i przed 1155 † po VI 1205

2

Przedsława Rurykowna
po rozwodzie odesłana ojcu, a po jego depozycji z tronu kijowskiego postrzyżona wraz z nim oraz z matką 1203; * 1163–70 † po jesieni 1196
∞ ok. 1182, rozwód (jesienią 1196?)
Roman II Mścisławowicz *Wielki*, książę halicko-wołyński, wielki książę kijowski; * najpóźniej 1156 (1155?) † (w bitwie z wojskami polskimi) pod Zawichostem 19 VI 1205 □ Sandomierz, a następnie Włodzimierz Wołyński, kaplica pw. śś. Joachima i Anny w nieustalonym monasterze lub sobór Uspieński

2

N. córka
* (ok. 1169?)
† po 26 IX 1188 (po 1203?)
∞ 1 III 1183–29 II 1194 **Gleb Światosławowicz,** książę czernihowski; * (1160–65?) † 1215–wiosna 1223 (1216?)

2

Rościsław II Michał Rurykowicz
książę biełgorodzki, bohusławski, trypolski i kaniowski: otrzymał od teścia, wielkiego księcia włodzimierskiego Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo, kijowskie grody Biełgoród, Bohusław, Trypol i Kaniów 1195; książę owrucki 1203; wielki książę kijowski: zainstalowany w Kijowie na mocy ugody byłego szwagra, Romana II Mścisławowicza Wielkiego, z Wsiewołodem III Wielkie Gniazdo 1204, usunięty przez ojca VII 1205; książę halicki: osadzony w Haliczu przez w początku 1209, usunięty jesienią tego roku; * Łuczyn 7 IV 1172 † 1 III–5 IV 1217
∞ Biełgoród 26 IX 1188 **Wierzchosława (Wierchusława) Anastazja Wsiewołodowna,** córka Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo, wielkiego księcia włodzimierskiego; * ok. 1180 † po 1215 i zapewne przed 31 V 1223

Eufrozyna Szmaragd Rościsławowna
* zima 1198/99 (15 lub 17 II 1199?) † po zimie 1203/04

N. dziecko lub dzieci
† (przed zimą 1203/04?)

2

Jarosława Rurykowna
* 1174–76 † po 1190–95
∞ X 1188 **Światosław Adrian (Hadrian) Igorewicz** z linii czernihowskiej; * początek III 1176–koniec II 1177 † (powieszony wraz z braćmi przez bojarów) Halicz IX 1211

2

Wsiesława Rurykowna
* 1180–I połowa 1185 † po VII 1198
∞ po 10 VII 1198 **Jarosław Glebowicz,** książę riazański; † (przed 1207?)

2

Włodzimierz Dymitr Rurykowicz
książę perejasławski: osadzony przez ojca w zdobytym na Wsiewołodzie Światosławowiczu Czermnym, wielkim księciu kijowskim z linii czernihowskiej, Perejasławiu 1206, utracił na korzyść syna Czermnego, Włodzimierza Wsiewołodowicza 1214; wielki książę smoleński: rządy w Smoleńsku objął po rezygnacji kuzyna, Mścisława III Borysa Romanowicza (który postąpił wówczas na stolec kijowski), 1212, opuścił Smoleńsk przeniósłszy się do ziemi kijowskiej 1219, być może panował tam po raz wtóry po utracie stolca kijowskiego w latach 30. XIII w; książę owrucki: rządy w należącym wcześniej do jego starszego brata Owruczu objął 1219; wielki książę kijowski: osadzony na tronie Kijowa 16 VI 1223 po śmierci nad Kałką Mścisława III Borysa Romanowicza, usunięty V 1235, odzyskał przejściowo VII 1236–II 1238; * jesienią 1187 † (Smoleńsk?) w okresie wielkiego najazdu mongolskiego 3 III–18 X 1239
∞ 1204–15 **N.N.**

N. córka (Maryna, Maria?)
† (zamordowana wraz z teściową, szwagierką i bratowymi podczas mongolskiego najazdu) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238; święta rosyjskiej Cerkwi
∞ 14 IV 1230 **Wsiewołod Juriewicz,** książę nowogrodzki i torżecki (torczeski); * 23 X 1212 (1213?) † (pojmany podczas negocjacji i stracony przez Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238
□ tamże, sobór Uspieński

N. córka
* ok. 1215–17 † po wiośnie 1234
∞ po wiośnie 1231 **Aleksander Wsiewołodowicz,** książę bełski i włodzimiersko-wołyński; * lata 80. XII w. † (więziony w Haliczu?) wiosna 1234–schyłek 1240

Rościsław Władymirowicz
książę owrucki w okresie panowania ojca w Kijowie 1223–35; † (po wiośnie 1241?)
? ∞ **N.N.**

być może należała do niego część potomków, przypisywanych Rościsławowi III Borysowi Mścisławowiczowi, wielkiemu księciu kijowskiemu (→ tablica 11)

? Andrzej (Władymirowicz?) *Długa Ręka (Dołgaja Ruka)*
wedle innej hipotezy syn Michała Rościsławowicza, syna Rościsława III Borysa Mścisławowicza, wielkiego księcia kijowskiego; książę na Wiaźmie

protoplasta książąt Wiaziemskich

WIELCY KSIĄŻĘTA KIJOWSCY I WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA SUZDALSKA

Jerzy I Dołgoruki, Gleb Juriewicz; Andrzej I Bogolubski, Michał (Michałko) I Juriewicz, Jaropełk Rościsławowicz

Jerzy I Władymirowicz *Długoręki (Dołgoruki)* *(→ tablica 7)*
(wielki) książę suzdalski (rostowsko-suzdalski): księstwo rostowsko-suzdalskie uzyskał 1108 lub 1113, rezydował początkowo w Rostowie, by w 1125 przenieść siedzibę do Suzdala, następnie ogłosił, że jego władztwo ma prawo do samodzielnego wyboru księcia, co w praktyce uniezależniało je od Kijowa; wielki książę kijowski: usunął z kijowskiego tronu bratanka, Izjasława II Mścisławowicza, i zajął wielkoksiążęcy stolec IX 1149, przejściowo stracił władzę na rzecz Izjasława II oraz własnego brata Wiaczesława 20–28 VIII 1150, ponownie usunięty przez Izjasława II i Wiaczesława Władymirowicza III lub IV 1151, po śmierci obu książąt (XI–XII 1154) i zajęciu Kijowa przez Izjasława III Dawidowicza, wspólnie z bratankiem Rościsławem Mścisławowiczem podjął kolejną wyprawę na naddnieprzańską stolicę i 20 III 1155 opanował miasto; założyciel Moskwy 1147; * początek lat 90. XII w., przed 1098 † Kijów 15 V 1157 □ tamże, cerkiew Spaska (Zbawiciela) na Berestowie
∞ (1.) (12 I?) 1108 **N.** córka Aepy, chana połowieckiego; † (1183?)
? ∞ 2. po VII 1151 **N.N.** (z Bizancjum?, córka Izaaka Komnenosa, sebastokratora?) † (1183?)

1
Rościsław Jakub Juriewicz
książę nowogrodzki: wybrany 1138 lub nieco wcześniej, złożył mitrę 1139 lub 1142, na prośbę Nowogrodzian ponownie wysłany przez ojca, aby objął tron nowogrodzki 1142, powrócił do księstwa suzdalskiego 1142 lub 1145; książę buski i międzyboski: poróżnił się z ojcem, odmawiającym nadania mu władztwa w księstwie suzdalskim, po czym udał się do ziemi wołyńskiej, gdzie zajął kilka miast, m.in. Busk i Międzybóż, wygnany stamtąd przez brata stryjecznego, Izjasława II Mścisławowicza, 1149; książę perejasławski: na mocy porozumienia z ojcem uzyskał od niego zdobyty na Izjasławie Perejasław 1149; * (ok. 1110–12?) † Perejasław 6 IV 1151 □ tamże, cerkiew św. Michała
∞ **N.N.**

1 (2 lub n.?)
Iwan Juriewicz
książę kurski: wysłany przez ojca do ziemi czernihowskiej na pomoc Światosławowi Olegowiczowi, w zamian za co otrzymał od tego drugiego księstwo kurskie 1146; † 24 II 1147

1
Olga Juriewna
po rozwodzie postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Eufrozyny;** † Włodzimierz nad Klaźmą 1189 □ tamże, cerkiew Bogurodzicy

1
Andrzej I Juriewicz *Bogolubski*
książę wyszogrodzki: osadzony przez ojca w podkijowskim Wyszogrodzie, zajmował jego tron przejściowo 1149–50 i 1155–56; książę peresopnicki i turowski: wraz z młodszym bratem Mścisławem towarzyszył ojcu w wyprawie do ziemi wołyńskiej, gdzie zajął Peresopnicę oraz Turów, utracone 1151; wielki książę suzdalski i włodzimierski: w latach 40. XII w. ojciec zainstalował go w wydzielonej części władztwa suzdalskiego ze stolicą we Włodzimierzu nad Klaźmą, a po śmierci ojca w 1157 wstąpił na tron suzdalski, lecz nadal, mimo przejęcia kontroli nad Kijowem (na którego tron wprowadził swojego brata Gleba), rezydował we Włodzimierzu, który stał się odtąd (ok. 1169) faktyczną stolicą Rusi; * Rostów (ok. 1111?) † (zamordowany) Bogolubowo pod Włodzimierzem nad Klaźmą nocą 28–29 VI 1174 □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński; święty rosyjskiej Cerkwi 1702
∞ 1. po 1130 (ok. 1140?) **N.N. (Ulita Stefanowna,** córka bojara Stefana Iwanowicza Kuczki?)
∞ 2. ok. 1160 **N.** księżniczka osetyńska lub połowiecka, być może krewna (siostra?) Marii, pierwszej żony brata Andrzeja, Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo, względnie tożsama z **Ulitą Stefanowną** → *powyżej);* † (stracona za udział w mordzie na małżonku) 1175

1
N. córka (Helena lub Maria?)
† przed VI 1164 lub 1165
∞ 1150 **Oleg Światosławowicz,** książę putywelski, kurski i siewierski, następnie czernihowski; † 18 I 1180

1
Światosław i Jarosław Juriewicze
†† 11 I 1174 i 12 lub 16 IV 1166

1
? Eudoksja (Juriewna/Izjasławowna/Rościsławowna?)
wedle innych hipotez córka wielkich książąt kijowskich: *a)* Izjasława II Mścisławowicza, *b)* Izjasława III Dawidowicza, *c)* Rościsława I Michała Mścisławowicza; * (1140–45?) † po 1187
∞ 1151–54 **Mieszko III *Stary*,** książę wielkopolski i krakowski; * 1122–25 † (Kalisz?) 13, 14 lub 15 (nocą 13–14?) III 1202 □ Kalisz, kościół kolegiacki św. Pawła

1
? N. córka
∞ **N.N.** bojar

1
Gleb Juriewicz
gubernator Kaniowa z ramienia ojca po zajęciu przezeń tronu kijowskiego w 1149; książę peresopnicki 1149, usunięty przez brata stryjecznego, Izjasława II Mścisławowicza, 1150; książę perejasławski z nadania ojca, dzierżącego po raz kolejny tron kijowski, 1155; wielki książę kijowski: obwołany 12 III 1169 po zajęciu Kijowa przez jego starszego brata Andrzeja Bogolubskiego; * (wzmiankowany po raz pierwszy jako jeden z żałobników, odsyłający wraz z Borysem Juriewiczem ciało ich brata Iwana do rodzinnego Suzdala 1147) † (otruty) Kijów 20 I 1171 □ tamże
? ∞ 1. **N.N. (N.** księżniczka ruska?); † 1154
∞ (2.) 1155 **N.** córka Izjasława III Dawidowicza, wielkiego księcia kijowskiego z linii czernihowskiej; † najwcześniej 1157

1
Borys Juriewicz
książę biełgorodzki: po akcesji ojca na tron kijowski osadzony w Biełgorodzie 1149, usunięty przez brata stryjecznego, Izjasława II Mścisławowicza, 1151; książę turowski z woli ojca, trzymającego podówczas Kijów, 1155, odsunięty 1157; książę na Kidiekszy w wielkim księstwie suzdalskim ok. 1157; † Suzdal 2 V 1159 □ Kidieksza, cerkiew śś. Borysa i Gleba; od XVII w. otoczony lokalnym kultem, kanonizowany 1982
∞ **Maria N.**

Eufrozyna Borysowna
∞ 1154–57 **Jarosław Juriewicz,** książę piński; † przed 1190

1
Mścisław Juriewicz
książę peresopnicki: obok ojca i starszego brata Andrzeja uczestnik wyprawy na Wołyń, dzierżył Peresopnicę przejściowo 1150–51; książę nowogrodzki z woli ojca 1155, usunięty po jego śmierci 1157; wygnany przez Andrzeja do Bizancjum 1161, uzyskał od cesarza Manuela II dobra „Oskalana"; † po 1161 (1166?)
∞ 1155 **N.N. (N.** córka Piotra Michałkowicza, bojara z Nowogrodu Wielkiego?)

1
Wasylko Juriewicz
regent (zastępca) nieobecnego ojca w księstwie suzdalskim 1149–51; książę poroski: po zajęciu przez Dołgorukiego Kijowa uzyskał od niego Porosk 1155; wygnany przez Andrzeja Bogolubskiego 1161 do Bizancjum, otrzymał od cesarza Manuela II nieokreślone ziemie nad Dunajem; † po 1161

1 (2?)
Wsiewołod III *Wielkie Gniazdo* *(→ tablica 14)*

1 (2?)
Dawid i Jaropełk Juriewicze

1 (2?)
Michał (Michałko) I Juriewicz
pan na Osterze opodal Czernihowa 1162–69, na Torczewsku (Torczynie) ok. 1165; wielki książę włodzimierski (włodzimiersko-suzdalski): objął tron po zamordowanym starszym bracie Andrzeju lato 1174, usunięty przez bratanka Jaropełka 1175, odzyskał tron 1176; * (1145–53, po VII 1151?) † (Włodzimierz nad Klaźmą) 20 lub 26 VI 1176
∞ **N.N. (Febronia?)** † 5 VIII 1202

Febronia (Przebrana) Michajłowna
∞ 1178 (1177?) **Włodzimierz (Włodzimierz Borys?) Światosławowicz,** książę nowogrodzki; * (początek lat 60. XII w.?) † 1201

Mścisław Iwan Rościsławowicz *Bezoki*
książę nowogrodzki 1175; wielki książę suzdalski: wraz z bratem Jaropełkiem zajął księstwo włodzimiersko-suzdalskie i zasiadł w jego dawnej stolicy, Suzdalu 1175, usunięty 1176, pojmany i oślepiony przez stryja Wsiewołoda 1177, odzyskał wolność w tym roku; † Nowogród Wielki 20 IV 1178
∞ 1. **N.N.**
∞ 2. Nowogród Wielki wiosna 1176 **N.** córka Jakusza Mirosławicza, bojara nowogrodzkiego

1
Światosław Agafonik Mścisławowicz
książę nowogrodzki: osadzony na tronie Nowogrodu Wielkiego przez ojca 1176, usunięty przez Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo w tymże roku

Jaropełk Rościsławowicz
książę poroski 1169(70?)–73; wielki książę włodzimierski: wraz z bratem Mścisławem Iwanem zajął księstwo włodzimiersko-suzdalskie i zasiadł na tronie Włodzimierza nad Klaźmą 1175, usunięty 1176, pojmany i oślepiony przez stryja Wsiewołoda Wielkie Gniazdo 1177; książę nowogrodzki i torżecki: powołany na tron Nowogrodu Wielkiego po śmierci brata 1178, wkrótce wygnany pod naciskiem stryja, a następnie pan na Torżoku (Torczesku), usunięty i uwięziony przez stryja 1180 lub 1181; * (po raz pierwszy wzmiankowany 1162) † w księstwie czernihowskim po lub w 1196
∞ (3 II 1174?) **N.** córka Wsiesława Wasylkowicza, księcia witebskiego z linii połockiej

N. córka (Eufrozyna?)
∞ **Gleb Rościsławowicz,** książę riazański, † 30 VI 1177

1
Izjasław Andriejewicz
(książę rostowski?): wydaje się, iż nie posiadał on uposażenia, niemniej wedle jednej z hipotez otrzymał we władanie Rostów; * (II połowa lat 40. XII w.?) † Włodzimierz nad Klaźmą 28 X (we wrześniu?) 1165 □ tamże, sobór Uspieński

1
Rościsława Andriejewna
* (najpóźniej 1145–50?) † 1167
∞ 1159 lub 1160 **Światosław Władymirowicz,** książę wszczycki z linii czernihowskiej; † 1166 lub 1167

1
Mścisław Andriejewicz
głównodowodzący wojsk ojca, które III 1169 zdobyły i splądrowały Kijów, jak również podczas kampanii przeciw Bułgarom nadwołżańskim 1172; * (1150–55?) † 28 III 1172 (1173?) □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński
? ∞ **N.N.**

? Wasyl Mścisławowicz
* 1171 lub 1172, dalsze jego losy nieznane

1
? Gleb Andriejewicz
być może tożsamy z Mścisławem Andriejewiczem; * (ok. 1155?) † 24 VII przed 1174 lub w 1175 □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński; otoczony kultem, kanonizowany 1702

2
Jerzy Andriejewicz *Bogolubski, Rus*
książę nowogrodzki z woli ojca 1172, usunięty po śmierci wielkiego księcia Andrzeja 1175; następnie w Gruzji, przybrał tytuł króla Gruzji *de iure uxoris* 1185, utracił po rozwodzie 1187, obwołany królem przez możnych gruzińskich, przeciwnych jego byłej małżonce, koronowany: zamek Geguti 1190 lub 1191, usunięty przez Tamarę 1191; * (1160–65?) † po 1193 □ (Tbilisi?)
∞ 1185, rozwód 1187 **Tamara I *Wielka,*** królowa Gruzji, córka króla gruzińskiego Jerzego III; ∞ 2. 1189 Sosłan, książę osetyński, jako Dawid *de iure uxoris* król Gruzji; * ok. 1160 † 18 I 1207–13 (1212?) □ monaster Gelati koło Kutaisi; święta gruzińskiej Cerkwi

2
Włodzimierz Glebowicz
książę perejasławski: po wprowadzeniu ojca na tron kijowski został osadzony w należącym dotychczas do Gleba księstwie perejasławskim 1169; * 1157 † 18 IV 1187
∞ 8 XI 1179 **N.** córka Jarosława Wsiewołodowicza, księcia czernihowskiego

2
Izjasław Glebowicz
wziął udział w kampanii Wsiewołoda Wielkie Gniazdo przeciw Bułgarom nadwołżańskim, podczas której został śmiertelnie ranny; † 1183 lub 1184 □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński

2
? N. córka (Olga?)
∞ **Wsiewołod Światosławowicz,** książę kurski i triubczewski; † V 1196

Jarosław Gabriel (Gawrył) Mścisławowicz *Czerwony*
książę nowogrodzki: wysłany do Nowogrodu Wielkiego przez stryja, Wsiewołoda Wielkie Gniazdo, 1176, usunięty 1176 lub 1177; książę wołokołamski 1177–78; książę perejasławski ok. 1196 (1187?); † po 1199

? Roman i Wsiewołod Mścisławowicze

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA SUZDALSKA

Wsiewołod III Wielkie Gniazdo, Jerzy II Święty, Konstanty Wsiewołodowicz, Światosław Gabriel Wsiewołodowicz

Wsiewołod III Dymitr Juriewicz ***Wielkie Gniazdo*** *(→ tablica 13)*
wraz z braćmi Wasylkiem i Mścisławem wygnany przez Andrzeja Bogolubskiego do Bizancjum 1161 (1162?); książę na Osterze: powróciwszy z wygnania osiadł w ziemi czernihowskiej, gdzie panował w należącym wcześniej do brata Michała (Michałka) Osterze 1169–ok. 1172; wielki książę kijowski: po śmierci Gleba oraz rezygnacji Michałka Juriewiczów, starszy brat Wsiewołoda, Andrzej Bogolubski, wyznaczył go do objęcia tronu kijowskiego, lecz po krótkotrwałym zajęciu Kijowa (18 II–23 III 1173) Wsiewołod dostał się do niewoli książąt smoleńskich, wolność odzyskał 1174; wielki książę włodzimierski (włodzimiersko-suzdalski): po śmierci Andrzeja i przejęciu rządów we Włodzimierzu przez Michałka (1174) wystąpił przeciw niemu i zajął trony włodzimierski oraz suzdalski, usuwając stamtąd bratanków 1176, od 1195 posługiwał się oficjalnie tytułem wielkiego księcia, co miało na celu podkreślenie odrębności od starej kijowskiej stolicy (którą sobie podporządkował), a zarazem wyróżniało władcę Włodzimierza spośród licznego grona ruskich książąt; książę riazański: zajął Riazań i po usunięciu lokalnej linii Rurykowiczów osadził na tamtejszym tronie własnego syna Jarosława 1207; zhołdował księstwa czernihowskie i halickie; * 1154 † Włodzimierz 14 lub 15 IV 1212 □ tamże, sobór Uspieński
∞ 1. przed początkiem 1178 (ok. 1170?) **Maria Szwarnowna,** córka Szwarny (Żyrosławowicza?), wojewody książąt kijowskich; postrzygła się pod imieniem **Marfy** w ufundowanym przez siebie (1200) włodzimierskim monasterze Wniebowzięcia NMP (tzw. „Monaster Kniagini"); † Włodzimierz 19 III 1206 □ tamże, Monaster Kniagini, sobór Uspieński; święta rosyjskiej Cerkwi
∞ 2. 1207 lub 1209 **N.N. (Lubawa Wasylkowna,** córka Wasylka Briaczesławowicza, księcia witebskiego z linii połockiej?)

1

Zbysława Pelagia Wsiewołodowna
* 26 X 1178 † (dzieckiem?)

1

Wsiesława Wsiewołodowna
* przed ok. 1180 † po 1206
∞ 15 VI lub 11 VIII 1187 **Rościsław Iwan Jarosławowicz,** książę snowski lub rylski; * 24 VII 1174 (w 1166?) † po 1191 (1214?)

1

Wierzchosława (Wierchusława) Anastazja Wsiewołodowna
* ok. 1180 † po 1215 i zapewne przed 31 V 1223
∞ Biełgoród 26 IX 1188 **Rościsław II Michał Rurykowicz,** książę owrucki, biełgorodzki oraz halicki, wielki książę kijowski; * Łuczyn 7 IV 1172 † 1 III–5 IV 1217

1

linia rostowska

Konstanty Wsiewołodowicz ***Dobry, Mądry (Uczony)***
książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie Wielkim przez ojca 1205, opuścił tron z woli ojca 1207 lub 1208; książę rostowski: przeniósł się z Nowogrodu do Rostowa 1207 lub 1208, następnie zaś uzyskał od Wsiewołoda III także Jarosław, Biełooziero (Biełoziersk), Uglicz, Wielki Ustiug i Mołogę; wielki książę włodzimierski (włodzimiersko-suzdalski): początkowo następca ojca, poróżniony jednak z Wsiewołodem III, po jego śmierci (1212) zmuszony był ustąpić wielkoksiążęcą mitrę młodszemu bratu Jerzemu II, 22 IV 1216 nad rzeką Lipicą, sprzymierzony z braćmi Światosławem Gabrielem i Włodzimierzem Dymitrem, pokonał Jerzego II oraz wspierających go braci, Jarosława i Iwana Kaszę, co pozwoliło mu na objęcie tronu włodzimiersko-suzdalskiego, niemniej w kilka miesięcy później, śmiertelnie chory, przekazał Suzdal Jerzemu II Wsiewołodowiczowi, którego ponadto uczynił swym sukcesorem we Włodzimierzu 1217; * 18 V 1186 (1185?) † Włodzimierz nad Klaźmą 2 II 1218 □ tamże, sobór Uspieński
∞ 15 X 1195 **N.** córka Mścisława III Borysa Romanowicza Starego, księcia smoleńskiego i wielkiego księcia kijowskiego; po śmierci męża postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Agafii;** * 1185–89 † 24 I 1221 (1220, 1222?) □ Rostów, cerkiew Uspieńska

1

Borys i Gleb Wsiewołodowicze
bliźniacy; ** 1187 lub 1188 †† 1188 i 29 IX 1189

1

Jerzy II Wsiewołodowicz ***Święty***
wielki książę włodzimierski (włodzimiersko-suzdalski): zgodnie z wolą ojca ustanowiony sukcesorem tronu włodzimiersko-suzdalskiego z pominięciem starszego brata, Konstantego Wsiewołodowicza, 1211, po śmierci Wsiewołoda III Wielkie Gniazdo zasiadł na tronie wielkoksiążęcym we Włodzimierzu nad Klaźmą 1212, usunięty przez Konstantego po przegranej nad Lipicą 22 IV 1216, wielki książę suzdalski, a także sukcesor tronu włodzimierskiego z woli śmiertelnie chorego brata 1217, wielki książę włodzimierski od śmierci brata 1218; książę gorodecki: w zamian za utracony tron włodzimiersko-suzdalski otrzymał od Konstantego Gorodiec 1216; * Suzdal (26 XI?) 1188 (1189, 1190?) † (w bitwie z Mongołami) nad rzeką Sitą koło Jarosławia 4 III 1238 □ Rostów, cerkiew Uspieńska, następnie (1239) Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński; święty rosyjskiej Cerkwi 1645
∞ 4 lub 10 IV 1211 **Agafia Wsiewołodowna,** córka Wsiewołoda Światosławowicza Czermnego, księcia czernihowskiego i wielkiego księcia kijowskiego; * przed 1194 † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238 □ tamże, sobór Uspieński; święta rosyjskiej Cerkwi

1

Jarosław II Wsiewołodowicz
(→ tablica 15)

1

Helena Wsiewołodowna
† 30 XII 1203

1

Włodzimierz Dymitr Wsiewołodowicz
książę juriewski od śmierci ojca 1212, przekazał Juriew Polski młodszemu bratu Światosławowi Gabrielowi 1213; książę perejasławski, następnie zaś starodubowski: zainstalowany w Perejasławiu przez starszego brata Konstantego, którego wcześniej poparł w walce o tron włodzimierski 1213, w niewoli Połowców 1215, po uwolnieniu osadzony przez Konstantego w Starodubiu 1217; postrzygł się na mnicha 1224 lub na łożu śmierci 1227; * 25 X 1193 (1194?) † Starodub 6 I 1227
∞ 1215 **N.** córka Gleba Światosławowicza, księcia czernihowskiego; † 7 II 1238

? Iwan Władymirowicz
jakoby towarzyszył on ojcu w wyprawie na Litwinów 1225

1

Światosław Gabriel (Gawrył) Wsiewołodowicz
książę nowogrodzki: ojciec przekazał mu tron nowogrodzki 1204, na którym zastąpił go najstarszy z braci, Konstanty, 1205, ponownie po objęciu przez Konstantego tronu rostowskiego 1207, usunięty przez Mścisława Mścisławowicza Udałego z linii smoleńskiej 1208 (1209?); książę juriewski i perejasławski: starszy brat Jerzy II, którego poparł w wojnie o tron włodzimierski, osadził go w Juriewie Polskim 1213, a następnie przeniósł siedzibę Światosława Gabriela do Perejasławia 1228 (1229?), gdzie ten władał aż do 1234, ponownie w Juriewie, uzyskał jarłyk 1250; wielki książę włodzimiersko-suzdalski: zająwszy tron włodzimierski, Jarosław II Wsiewołodowicz osadził go w Suzdalu 1238, po śmierci brata (1246) sam zasiadł na tronie wielkoksiążęcym, usunięty przez bratanka, Michała Jarosławowicza, 1248; u schyłku życia w monasterze; * 27 III 1196 † Juriew Polski 3 II 1252 □ tamże, monaster św. Michała Archanioła, sobór św. Jerzego, zaginęły 1917, odnalezione 1991 i następnie Juriew Polski, cerkiew Pokrowska; święty rosyjskiej Cerkwi
∞ przed 1228, rozwód 1228 **N. (Eudoksja?)** córka Dawida Władymirowicza, księcia muromskiego; po oddaleniu postrzygła się na mniszkę w Muromiu; † tamże po 24 VII 1228 □ tamże, monaster śś. Borysa i Gleba (Borysoglebski)

1

Iwan Wsiewołodowicz ***Kasza***
książę starodubowski: starszy brat Iwana, wielki książę włodzimierski Jarosław II Wsiewołodowicz, przekazał mu zniszczony przez wojska mongolskie Starodub 1238, zatwierdzony przez Ordę 1246; * 28 VIII 1197 (1198?) † (otruty w Karakorum?) po 1246 (1247?)
∞ **N.N.**

Wasylko Konstantynowicz
książę rostowski i biełoziersk: po objęciu wielkoksiążęcej mitry włodzimierskiej ojciec scedował na niego Rostów i Biełooziero (Biełoziersk) 1217; * (Rostów?) 7 XII 1208 (1209?) † (stracony po bitwie przez Mongołów) nad Sitą koło Jarosławia 4 III 1238 □ Rostów, cerkiew Uspieńska; święty rosyjskiej Cerkwi
∞ Moskwa 10 II 1227 **Maria Michajłowna,** córka Michała Wsiewołodowicza Świętego, księcia czernihowskiego i wielkiego księcia kijowskiego; od śmierci męża regentka synów; * (ok. 1215?) † 7 lub 9 XII 1271 □ Rostów, monaster Spaski („Monaster Kniagini")

potomkowie władali księstwem rostowskim oraz biełozierskim; protoplasta rodów książęcych Primkow-Rostowskich, Bachtejarow-Rostowskich, Gwozdew-Rostowskich, Chochołkow-Rostowskich, Katyrew-Rostowskich, Bujsonow-Rostowskich, Puibolskich-Rostowskich, Łobanow-Rostowskich i Koszatkin-Rostowskich oraz Wadbolskich, Biełosielskich-Biełozierskich, Andojskich, Kargolomskich, Szelespańskich, Sugorskich, Kemskich i Uchtońskich, oraz hrabiów Golenin-Rostowskich

Wsiewołod (Wsiewołod Iwan?) Konstantynowicz
książę jarosławski: po śmierci ojca objął przeznaczony mu w testamencie Jarosław 1218; książę perejasławski z woli stryja, wielkiego księcia Jerzego II Wsiewołodowicza, 1227–28; * Rostów 18 VI 1210 † (w bitwie z Mongołami) nad Sitą koło Jarosławia 4 III 1238
∞ 1227 lub 1228 **Maryna (Olegowna/Mścisławowna?),** córka Olega Światosławowicza, księcia kurskiego, lub też (co mniej prawdopodobne) Mścisława Światosławowicza, księcia rylskiego, potomków linii czernihowskiej; opiekunka nieletnich synów 1238; † Jarosław 1 III 1279 □ tamże, sobór Uspieński

potomstwo na tronie jarosławskim, wygasło w połowie XIII w.

Włodzimierz Konstantynowicz
książę uglicki, kaszyński, dmitrowski i zwienigorodzki zgodnie z testamtem ojca 1218, uzyskał jarłyk 1244; * 1214 † Włodzimierz nad Klaźmą 27 (12?) XII 1249 □ Uglicz, cerkiew Spaska
∞ 1232 **Eudoksja (Nadieżda?) (Ingwarowna?),** księżniczka ruska, zapewne córka księcia Ingwara Igorewicza z linii riazańskiej; † 1278

po nim dwu synów (†† bezpotomnie)

Wsiewołod Juriewicz
książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie przez ojca na prośbę tamtejszych bojarów zimą 1222/23, odsunięty tejże samej zimy; książę torżecki (torczeski) 1224–25; * 23 X 1212 (1213?) † (pojmany w trakcie negocjacji i stracony przez Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238 □ tamże, sobór Uspieński
∞ 14 IV 1230 **N. (Maryna, Maria?),** córka Włodzimierza Dymitra Rurykowicza, księcia smoleńskiego; † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238; święta rosyjskiej Cerkwi

po nim syn i córka (wątpliwi)
(†† zamordowani wraz z matką podczas najazdu mongolskiego)

N. córka
* (ok. 1212?) † przed 1245 (przed 1241?)
∞ 1 III 1226–28 II 1227 (połowa 1226?) **Wasylko Romanowicz,** książę włodzimiersko-wołyński; po śmierci drugiej małżonki postrzygł się on na mnicha 1265, pustelnik; * ok. 1203 † góra św. Jerzego opodal Lwowa 1 III 1268–IX 1269 □ Włodzimierz Wołyński, cerkiew Bogurodzicy

Mścisław Juriewicz
książę suzdalski: ojciec przekazał mu Suzdal 1236; † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238; święty rosyjskiej Cerkwi
∞ 1236 **Maria N.** † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238; święta rosyjskiej Cerkwi

Włodzimierz Juriewicz
książę moskiewski: z woli ojca władał częścią księstwa włodzimierskiego ze stolicą w Moskwie 1236 (1237?); † (ujęty i stracony przez Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 3–6 II 1238; święty rosyjskiej Cerkwi
∞ ok. 1236 (1237?) **Krystyna N.** † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238; święta rosyjskiej Cerkwi

Fiodora Juriewna
* 21 IX 1229 † (z rąk Mongołów) Włodzimierz nad Klaźmą 7 II 1238; święta rosyjskiej Cerkwi

Dymitr Światosławowicz
książę juriewski: władał Juriewem Polskim ok. 1238, uzyskał jarłyk 1250, złożył mitrę i postrzygł się na mnicha w monasterze Archangielskim w Juriewie Polskim 1267; * przed (ok.) 1228 † Juriew Polski 1267–69 □ tamże, monaster Archangielski; otoczony kultem od XVII w. do 1917 i od lat 80. XX w.
? ∞ **N.N.**

(po nim potomstwo?)

Michał Iwanowicz
wedle niektórych genealogii nie był on synem, lecz wnukiem Iwana Wsiewołodowicza, synem Iwana Kalistrata (poniżej); książę starodubowski (1277?); uczestnik wyprawy wielkiego księcia Andrzeja II Aleksandrowicza i sprzymierzonych z nim Mongołów na Perejasław (Peresław) Zaleski; † w trakcie wyprawy lub krótko po niej
∞ **N.N.**

po nim syn Iwan Iwanowicz Kalistrat, protoplasta książąt Krzywoborskich, Lialowskich, Romodanowskich, Riapolowskich, Golibesowskich, Osipowskich, Palickich, Kowrowów, Pestrych, Neuszkinów, Gundorowów, Tułupowów, Striginów, Nebogatych, Chyłkowów i Gagarinów oraz hrabiów Pożarskich-Gagarinów

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA SUZDALSKO-NIŻNONOWOGRODZKA

Jarosław II Wsiewołodowicz, Andrzej II Jarosławowicz, Michał Jarosławowicz Chorobrit, Wasyl Jarosławowicz Kwasznia, Aleksander III Wasylewicz

Jarosław II Fiodor Wsiewołodowicz *(→ tablica 14)*
książę perejasławski i riazański z woli ojca: wprowadzony na tron Perejasławia 1200 (1201), przeniesiony 1207 do Riazania, opuścił zbuntowane przeciw niemu miasto 1209; książę nowogrodzki: odebrał tron Mścisławowi Mścisławowiczowi Udałemu z linii smoleńskiej 1215, usunięty przez Udałego po porażce nad Lipicą 1216,. odzyskał w 1223, 1225–28 (1226–29?), w 1230 (1231),1233, przekazał starszemu synowi Aleksandrowi 1236; książę peresławski: po śmierci ojca objął wedle jego testamentu Perejasław (Peresław) Zaleski 1212; wielki książę włodzimierski i kijowski: Kijów opanował ok. III 1236, usunięty ok. IV 1236, odzyskał przejściowo z początkiem 1238, uzyskał jarłyk 1243, po śmierci starszego brata Jerzego II w bitwie z Mongołami nad Sitą został jego sukcesorem na stolcu włodzimierskim (włodzimiersko-suzdalskim) 1238, uzyskał jarłyk 1243 – pierwszy zwierzchni książę Rusi, władający z łaski chana mongolskiej Ordy (powróciwszy na Ruś, nie wyprawił się osobiście do podupadłego Kijowa, zadowalając się wysłaniem tam swojego gubernatora, i tym samym formalnie zakończył proces translokacji ruskiej stolicy do Włodzimierza nad Klaźmą);
* 8 II 1191 (1190?) † (otruty podczas wizyty u wielkiego chana w Karakorum) w drodze powrotnej na Ruś 30 IX 1246 □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński
? ∞ 1. 1205 **N.N.** † lub oddalona przed 1214
∞ 1. (2.?) 1 III–VI 1212 (1214?), rozwód V 1216 **Rościsława Mścisławowna,** córka Mścisława Mścisławowicza Udałego, księcia halickiego i torżeckiego (torczeskiego); * 1194–1204 † po V 1216
∞ 2. (3.?) II 1218–V 1219 **Fiedosja Mścisławowna,** córka Mścisława III Borysa Romanowicza, księcia smoleńskiego i wielkiego księcia kijowskiego; przed śmiercią postrzygła się ona na mniszkę;
* 1200–05 † Nowogród Wielki 4 V 1244 □ tamże, monaster św. Jerzego

2 (3)
Fiodor Jarosławowicz
książę nowogrodzki 1228–29, 1232; * Perejasław (Peresław) Zaleski 1219/20 † Nowogród Wielki 5 lub 10 VI 1233 □ tamże, monaster św. Jerzego

2 (3)
Aleksander I *Newski* *(→ tablica 19)*

2 (3)
Andrzej II Jarosławowicz
książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie Wielkim z woli ojca zimą 1240/41, na żądanie Nowogrodzian ustąpił tron starszemu bratu Aleksandrowi I Jarosławowiczowi (Newskiemu) 1241; wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki: na Suzdalu od śmierci ojca 1246, odsunięty 1252, ponownie za zgodą Ordy z nadania młodszego brata Michała 1256, który przekazał mu także Niżny Nowogród z Gorodcem; wielki książę włodzimierski: po śmierci Michała, z poparciem regentki imperium mongolskiego, Ogól Kajmysz (Ogól Gamisz), uzyskał jarłyk na wielkie księstwo włodzimierskie 1248/49, usunięty z tronu po próbie uniezależnienia się od Ordy 1252, zbiegł za granicę, powrócił 1256, pretendent do tronu po śmierci Aleksandra Newskiego 1263; * (I połowa lat 20. XIII w.?) † wiosna 1264 □ Suzdal
∞ Włodzimierz nad Klaźmą zima 1250/51 **N. (Anastazja, Justyna?) Danielewna,** córka Daniela Romanowicza, króla halickiego i wielkiego księcia kijowskiego; * przed 1240 (lata 30. XIII w.?) † po schyłku 1253 i przed 1277 (ok. 1277?)

2 (3)
Michał Jarosławowicz ***Chorobrit (Chrobry?)***
książę moskiewski: uzyskał Moskwę z woli ojca krótko przed jego śmiercią 1246; wielki książę włodzimierski: usunął z Włodzimierza stryja, Światosława Gabriela Jarosławowicza, 1248; * (po raz pierwszy wzmiankowany 1238) † (w bitwie z Litwinami) nad Protwą zimą 1248/49 (15 I 1249?)
? ∞ **N.N.**

? Borys Michajłowicz

2 (3)
Daniel Jarosławowicz
jako książę gorodecki wzmiankowany 1238; * (pierwsza wzmianka 1238) † 1256

2 (3)
Jarosław III Jarosławowicz *(→ tablica 17)*

2 (3)
Konstanty Jarosławowicz
książę galicki i dmitrowski: stryj Światosław Gabriel Wsiewołodowicz, zasiadający podówczas na wielkoksiążęcym tronie włodzimierskim, wydzielił mu niewielkie księstwo z głównymi ośrodkami w Galiczu (nie należy mylić z Haliczem) i Dmitrowie 1247; * (po raz pierwszy wzmiankowany 1238) † III 1255 □ Włodzimierz nad Klaźmą, sobór Uspieński
∞ **N.N.**

Dawid Konstantynowicz
książę galicki i dmitrowski od śmierci ojca 1255; * (połowa lat 50. XIII w.) † 2 IV 1280
∞ ok. 1276 **N.** córka Fiodora Rościsławowicza Czermnego, wielkiego księcia smoleńskiego i księcia jarosławskiego; * lata 60. XIII w. † 1299

potomkowie władali Galiczem do lat 60. XIV w.

Wasyl Konstantynowicz
książę galicki i dmitrowski od śmierci brata 1280; † po 1310
∞ **N.N.**

po nim syn († dzieckiem)

2 (3)
Atanazy Jarosławowicz
wzmiankowany 1239

2 (3)
Maria Jarosławowna
* 1240 † dzieckiem (1240?)

2 (3)
Wasyl Jarosławowicz ***Kwasznia***
książę kostromski: jego stryj, wielki książę Światosław Gabriel Wsiewołodowicz, osadził go w Kostromie, przy ujściu do Wołgi rzeki o tej samej nazwie, 1247; wielki książę włodzimierski: po śmierci Jarosława III Jarosławowicza mongolski chan przekazał mu jarłyk 1271 lub 1272; książę nowogrodzki: z pomocą wojsk mongolskich (tatarskich) usunął z Nowogrodu Wielkiego bratanka, Dymitra Aleksandrowicza, 1272; * 1241 † 1276 lub 1277 □ Kostroma, sobór Uspieński
∞ Kostroma 1246 **N.N.**

? N. dwoje dzieci
losy nieznane

2 (3)
Eudoksja Jarosławowna
być może tożsama z Julianą; * I połowa lat 40. XIII w. † 1243

2 (3)
? Juliana Jarosławowna
najpewniej identyczna z Eudoksją

Jerzy Andriejewicz
wielki książę suzdalski: wzmiankowany po raz pierwszy 1268 (od śmierci ojca 1264?); książę nowogrodzki: ustanowiony przez stryja, wielkiego księcia Jarosława III Jarosławowicza 1267, usunięty 1269; (książę pskowski 1268?); * po 1250 † (Suzdal?) 8 III 1279 □ tamże, cerkiew Narodzenia Bogurodzicy

Michał Andriejewicz
książę gorodecki od śmierci ojca 1264; wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki: Suzdal objął po śmierci starszego brata 1279, Niżny Nowogród zajął 1304, uzyskał jarłyk 1305; * po 1250 † po lub w 1305
? ∞ 1. **N.N.**
∞ (2.?) Złota Orda 1305 **N.** księżniczka tatarska (mongolska)

Wasyl Andriejewicz (Michajłowicz?)
alternatywnie, co mniej prawdopodobne, syn Michała Andriejewicza (obok); wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki po śmierci brata (ojca?) po lub w 1305; * (jako syn Andrzeja II) 1250/51–początek 1265, nie później niż 1280 † 1309
∞ **N.N.**

Aleksander III Wasylewicz
wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki od śmierci ojca 1309, uzyskał jarłyk po lub w 1309; wielki książę włodzimierski: chan Uzbek nadał mu jarłyk i osadził na wielkoksiążęcym tronie włodzimierskim u boku księcia moskiewskiego Iwana I Kality (udział Aleksandra Wasylewicza w rządach miał jednak charakter nominalny) 1328; † 1331 lub 1332
∞ **N.N.**

? Anastazja Aleksandrowna
alternatywnie córka Wasyla Aleksandrowicza księcia szujskiego (Szujskiego)
∞ **Borys Aleksandrowicz,** wielki książę twerski; † 10 II 1461

Konstanty Wasylewicz *(→ tablica 16)*

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA SUZDALSKO-NIŻNONOWOGRODZKA

Dymitr III Konstantynowicz

Konstanty Wasylewicz *(→ tablica 15)*
wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki, a także pretendent do tronu włodzimierskiego: tron suzdalski objął śmierci starszego brata 1331 (1332?), natomiast po śmierci Iwana I Kality (1340) wystąpił zbrojnie przeciw objęciu przez księcia moskiewskiego Szymona Dumnego tronu włodzimierskiego, w czym jednak nie udało mu się przeszkodzić – otrzymał jednak od wielkiego chana Janibeka jarłyk na Suzdal, Gorodiec, a także Niżny Nowogród, dokąd w 1350 przeniósł z Suzdala stolicę swojego władztwa; próbował bezskutecznie przejąć tron włodzimierski po śmierci Szymona Dumnego 1353; * (1295–1303?) † 21 XI 1355 □ Niżny Nowogród, sobór Spaso-Preobrażeński (Przemienienia Pańskiego)
∞ 1. (ok. 1320?) **Anna,** córka Bazylego Komnena, księcia Mankup (na Krymie); † Niżny Nowogród przed 1335 (ok. 1321?) □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński
∞ 2. 1321–23 **Helena N.** † po 21 XI 1355

1 lub 2

Andrzej Konstantynowicz
wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki od śmierci ojca 1355, otrzymał jarłyk od wielkiego chana Janibeka 1357 oraz od jego następcy Berdibeka 1359, przekazał księstwo młodszemu bratu Borysowi 1363; po śmierci Iwana II Pięknego odmówił przyjęcia jarłyku na wielkie księstwo włodzimierskie, przekazując go młodszemu bratu Dymitrowi; postrzygł się na mnicha 1363; * (początek lat 20. XIV w.?) † Niżny Nowogród 2 VI 1365 □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński; święty rosyjskiej Cerkwi
∞ ok. 1343 **Anastazja (Wasylisa, Wassa?) Iwanowna** córka Iwana Kijasowskiego z Tweru; po owdowieniu postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Fiodory** w ufundowanym przez siebie monasterze Zachatjewskim w Niżnym Nowogrodzie (od XVIII w. część monasteru Świętokrzyskiego); * 1331 † Niżny Nowogród 1378 □ tamże, monaster Zachatjewski

1 lub 2

❧ **Dymitr III Konstantynowicz** ***(Starszy)***
książę suzdalski: po śmierci ojca odziedziczył dawną stolicę księstwa, Suzdal, podczas gdy tytuł wielkiego księcia suzdalsko-niżnonowogrodzkiego przypadł jego starszemu bratu Andrzejowi 1355; wielki książę włodzimierski: po śmierci wielkiego księcia Iwana II Pięknego (1359), wobec nieletniości jego syna Dymitra IV Iwanowicza (Dońskiego), udał się wraz z braćmi do Ordy, gdzie po odmowie przyjęcia jarłyku przez Andrzeja Konstantynowicza został przez chana Berdibeka wyznaczony wielkim księciem włodzimierskim, niemniej następca Berdibeka przyznał jarłyk wielkoksiążęcy Dymitrowi Iwanowiczowi i nakazał jego rywalowi powrócić do Suzdala 1361; syn Dymitra, Wasyl, zdołał wyjednać od chana Amurata wielkoksiążęcy jarłyk dla ojca, ten jednak odstąpił go Dymitrowi Iwanowiczowi (dzięki czemu wielkie księstwo włodzimierskie powróciło już na stałe pod władanie książąt moskiewskich), synowi zaś ustąpił Suzdal 1364; książę perejasławski (peresławski): po opuszczeniu Włodzimierza zajął należący do książąt moskiewskich Perejasław (Peresław) Zaleski 1361, usunięty 1362; wielki książę suzdalski i niżnonowogrodzki: po śmierci Andrzeja Konstantynowicza tron księstwa zajął zarządzający nim od postrzyżyn brata Borys Konstantynowicz gorodeński, lecz z pomocą wojsk moskiewskich Dymitr zmusił go do odwrotu do Gorodca 1365; na łożu śmierci postrzygł się na mnicha pod imieniem **Fiodora;** * 1322 † Niżny Nowogród 5 VII 1383 □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński
∞ 1. przed 1350 **N.N.**
∞ 2. **Wasylisa (Anna?) Konstantynowna,** córka Konstantego Wasylewicza, księcia rostowskiego; po śmierci męża postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Ireny**; † Niżny Nowogród 21 VIII 1406 □ tamże, kreml, sobór Archangielski

1 lub 2

Antonina Konstantynowna
* (lata 30./początek lat 40. XIV w.?) † 1365
∞ 1347 lub 1350 **Andrzej Fiodorowicz,** książę rostowski, następnie mnich **Atanazy;** † 1409

1 lub 2

Eudoksja Konstantynowna
† 1 XI 1404 □ Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)
∞ 1354 **Michał (III) Aleksandrowicz,** wielki książę twerski oraz wielki książę włodzimierski (tytularny), na łożu śmierci postrzyżony na mnicha pod imieniem **Mateusza;** * Psków 1333 † Twer 26 VIII 1399 □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)

1 lub 2

Borys Konstantynowicz
książę gorodecki: starszy brat Andrzej przekazał mu zgodnie z testamentem zmarłego ojca część wielkiego księstwa suzdalsko-niżnonowogrodzkiego z Gorodcem 1355; wielki książę suzdalsko-niżnonowogrodzki: po śmierci Andrzeja Konstantynowicza zdołał opanować Niżny Nowogród (którym zarządzał z ramienia brata od 1363) po czym przybrał tytuł wielkiego księcia 1365, lecz jeszcze w tym samym roku został zdetronizowany przez starszego brata Dymitra, po jego śmierci przyjął z poparciem wielkiego chana Tochtamysza tytuł wielkiego księcia suzdalsko-niżnonowogrodzkiego 1383, usunięty przez bratanka, Wasyla Dymitriewicza (Kirdiapę) 1387, odzyskał księstwo z woli chana 1390, odsunięty przez chana po interwencji w Ordzie wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla I Dymitriewicza i uwięziony 1393; * (ok. 1340?) † (w więzieniu) Suzdal 1393 lub 12 V 1394 □ tamże, sobór Narodzenia Bogurodzicy
∞ 1354 **Agrypina (Maria?) Olgierdowna,** córka Olgierda, wielkiego księcia litewskiego; pojmana z mężem 1393; † Suzdal 1393

potomkowie władali księstwem suzdalsko-niżnonowogrodzkim, wygaśli w XV w.

1 lub 2

Dymitr Konstantynowicz ***Nogeć (Młodszy)***
izgoj, wzmiankowany 1350–75
∞ **N.N. (Maria?)**

możliwy protoplasta książąt Nogeć

1

Wasyl Dymitriewicz ***Kirdiapa***
książę suzdalski, następnie gorodecki: uzyskał Suzdal od ojca 1364, w latach 1382–87 przebywał w Złotej Ordzie jako zakładnik, po powrocie uzyskał z woli chana Tochtamysza Gorodiec 1387; wielki książę suzdalsko-niżnonowogrodzki: wraz z młodszym bratem Szymonem, wspomagany przez wojska księcia moskiewskiego Dymitra IV Dońskiego, najechał Niżny Nowogród, skąd wypędził stryja, Borysa Konstantynowicza, 1387, usunięty przez Borysa 1389, odzyskał księstwo 1393, zmuszony odstąpić je wielkiemu księciu moskiewskiemu w tym samym roku, powrócił do Gorodca; książę szujski: w ramach rekompensaty uzyskał wraz z Szymonem od wielkiego księcia po połowie miasta Szuja 1393; * ok. 1350 † Gorodiec 1403
∞ **N.N.**

po nim książęta Szujscy, linia starsza

1

Eudoksja Dymitriewna
regentka nieletniego syna po śmierci męża 1389, postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Eufrozyny** we wzniesionym z jej inicjatywy monasterze Wozniesieńskim (Starodziewiczym) na moskiewskim Kremlu 1407; * 1353 † Moskwa 7 VI 1407 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński, następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski; święta rosyjskiej Cerkwi
∞ Kołomna 18 I 1366 (1367?) **Dymitr IV Iwanowicz** ***Doński,*** wielki książę moskiewski; * Moskwa 12 X 1350 † tamże 19 (18?) V 1389 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

1

Maria Dymitriewna
* po 1353 † ?
∞ **Michał (Mikuła) Wasylewicz** ***Wieljaminow,*** bojar moskiewski; † (w bitwie z Tatarami) na Kulikowym Polu 8 IX 1380

1

Iwan Dymitriewicz
† (utonął w nurtach Piany podczas ucieczki z pola bitwy z armią mongolską (tatarską)) 2 VIII 1377 □ Niżny Nowogród, sobór Spaso-Preobrażeński

1

Szymon (Semen, Siemion) Dymitriewicz
książę suzdalski 1382 (1383); książę szujski: wraz ze starszym bratem Wasylem uzyskał od Wasyla I Dymitriewicza, wielkiego księcia moskiewskiego, po połowie miasta Szuji 1393; wielki książę suzdalsko-niżnonowogrodzki: z pomocą wojsk bułgarskich zdobył Niżny Nowogród 1399 (1395?), usunięty przez wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla I 1401, pojmany i zesłany do Wiatki (dziś Kirow); † tamże 21 XII 1402
∞ **Aleksandra N.** † po 1401/02

po nim książęta Szujscy, linia młodsza (książęta Barbaszyn-Szujscy i Glacatyj-Szujscy)

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA TWERSKA
Jarosław III Jarosławowicz, Michał II Jarosławowicz Święty, Dymitr II Groźnooki

Jarosław (Jarosław Atanazy?) III Jarosławowicz *(→ tablica 15)*
wielki książę twerski: własne księstwo ze stolicą w Twerze otrzymał od stryja, wielkiego księcia włodzimierskiego Światosława Gabriela Wsiewołodowicza, 1246 (1247?), po uzyskaniu jarłyku na wielkie księstwo włodzimierskie o czym niżej) tytułował się wielkim księciem twerskim 1264; książę perejasławski (peresławski): wspólnie ze starszym bratem Andrzejem zajął Perejasław (Peresław) Zaleski, należący do najstarszego z rodzeństwa Aleksandra I Jarosławowicza (Newskiego) 1252, który jednak w tym samym roku wraz z oddziałami tatarskimi odbił miasto; książę pskowski 1252 lub 1253; książę nowogrodzki: wyniesiony na tron w opozycji do Aleksandra I 1255, usunięty przez starszego brata 1256, bojarzy nowogrodzcy ponownie ofiarowali mu tron, wygnawszy uprzednio z Nowogrodu Wielkiego Dymitra I Aleksandrowicza 1265, utracił Nowogród Wielki na rzecz Dymitra 1270; na łożu śmierci postrzygł się na mnicha pod imieniem **Atanazego** (własnym imieniem chrzestnym?) 1271; * (1230?) † (otruty w Saraju) w drodze powrotnej na Ruś 9 lub 16 IX 1271 □ Twer, sobór śś. Kosmy i Damiana
∞ 1. (ok. 1245–52?) **N.N. (Natalia?)** † (z rąk Tatarów) Perejasław (Peresław) Zaleski 1252
∞ 2. 1263 **Ksenia Juriewna,** córka Jerzego Michajłowicza, bojara z Wielkiego Nowogrodu; † po 1286 (1313?)

1

Światosław Jarosławowicz
książę pskowski 1266 (1264–66?); wielki książę twerski od śmierci ojca 1271 (1272?); * przed 1252 (przełom lat 40. i 50. XIII w.?) † (wzmiankowany po raz ostatni 1282) (przed 1285?)
∞ **N.N.** † po 1328

1 lub 2

Michał Jarosławowicz ***(Starszy)***
* przed 1252 (jako syn z I mariażu) lub przełom lat 50. i 60. XIII w. (jako syn z II mariażu) † z końcem 1271 lub z początkiem 1272

2

N. córka (Ksenia?)
* (ok. 1265–70?) † ok. 1286
∞ 1282–83 **Jerzy Lwowicz,** książę halicko-wołyński, król halicki („król Rusi"); * 1247–54 (23 IV 1254?) † 21 (23 lub 24?) IV 1308

2

N. córka (Zofia?)
postrzygła się na mniszkę 1291; † po tym czasie

2

? Daniel Jarosławowicz

2

Michał II Jarosławowicz ***Święty (Młodszy)***
wielki książę twerski od śmierci starszego brata Światosława ok. 1285; wielki książę włodzimierski: po śmierci Andrzeja III Aleksandrowicza (1304) wysunął swoją kandydaturę do wielkoksiążęcego tronu przeciw Jerzemu Danielewiczowi, bratankowi zmarłego, i uzyskał jarłyk od wielkiego chana 1305, wielki chan przekazał jarłyk jego oponentowi 1317, pokonał Jerzego III Danielewicza 1318; książę nowogrodzki: podporządkował sobie Nowogród Wielki 1312, usunięty 1313, odzyskał księstwo 1316; * (pogrobowiec) 9 lub 16 IX 1271 lub 1272 † (stracony z rozkazu chana) Saraj 22 XI 1318 □ Moskwa, następnie (1320) Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa); wkrótce po śmierci otoczony kultem, święty rosyjskiej Cerkwi 1549
∞ Twer 8 XI 1294 **Anna Dymitriewna,** córka Dymitra Borysowicza, księcia rostowskiego i uglickiego; po owdowieniu postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Zofii** 1318, najpierw w Twerze, następnie (1367) w Kaszynie; * (ok. 1280?) † Kaszyn 2 X 1368 □ tamże, sobór Błogosławionej Marii Panny; święta rosyjskiej Cerkwi 1649–77 i od 1909

Dymitr II Michajłowicz ***Groźnooki***
wielki książę twerski od śmierci ojca, uzyskał jarłyk 1319; wielki książę włodzimierski: wobec nieprzekazania przez Jerzego III Danielewicza należnego Ordzie wychodu, uzyskał od chana Uzbeka jarłyk na tron wielkoksiążęcy 1322; * Twer 15 X (15 IX?) 1299 † (stracony z rozkazu chana) Saraj 15 IX 1326 □ Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)
∞ zima 1319/20 **Maria Giedyminowna,** córka Giedymina, wielkiego księcia litewskiego; po owdowieniu postrzygła się na mniszkę; * ok. 1305 † Twer 1348 (wnet po 15 IX 1326?) □ tamże

? Konstanty Dymitriewicz
† ok. 1325

? N. syn
† dzieckiem

Fiodora Michajłowna
* 11 X 1300 † (dzieckiem?), alternatywnie * przed 1299–1300 † 1299–1300

Aleksander II Michajłowicz
(→ tablica 18)

Konstanty Michajłowicz
wielki książę twerski: usunął z tronu starszego brata Aleksandra i uzyskał jarłyk 1327, usunięty przez oponenta 1338 (1337?), odzyskał Twer 1339; * ok. 1304 (w 1306?) † (otruty?) Saraj 1345 lub 1346
∞ 1. 1320 **Zofia Juriewna,** córka Jerzego III Danielewicza, księcia moskiewskiego i wielkiego księcia włodzimierskiego; * 1297–1317 † 1345
∞ 2. po 1345 **Eudoksja N.**

1 lub 2

Szymon (Semen, Siemion) Konstantynowicz
książę dorogobuski: od śmierci ojca władał wraz z bratem Jeremim (Jaremą) wydzielonym z wielkiego księstwa twerskiego Dorogobużem (nie należy mylić z Dorohobużem na Wołyniu) 1345 lub 1346, zgodnie z dokonanym przez braci podziałem przypadła mu dzielnica z głównym ośrodkiem w Wiertiazinie (dziś Gorodnia); † (zaraza) 1364 lub 1365
∞ **N.N.** † po mężu

1 lub 2

Jeremi (Jarema) Konstantynowicz
książę dorogobuski: od śmierci ojca władał wraz z bratem Szymonem (Semenem) wydzielonym z wielkiego księstwa twerskiego Dorogobużem (nie należy mylić z Dorohobużem na Wołyniu) 1345 lub 1346, zgodnie z dokonanym przez braci podziałem przypadła mu w udziale część tego władztwa, następnie w sporze o dzielnicę wiertiazińską ze swoim kuzynem, Michałem Aleksandrowiczem, księciem mikulińskim, uzyskał ją po 1364 (1365); † 1372 lub 1373
∞ **Anastazja N.** † 1407

potomstwo władało księstwem dorogobuskim do drugiej połowy XV w.; protoplasta książęcych rodów rody Dorogobuskich i Czerniatyńskich

Wasyl Michajłowicz
książę kaszyński od śmierci w Ordzie starszego brata, Aleksandra II Michajłowicza, 1339; wielki książę twerski: od śmierci Aleksandra II w sporze o tron z bratankiem Wsiewołodem Aleksandrowiczem, objął księstwo po jego rezygnacji 1349, następnie w sporze z bratem Wsiewołoda, Michałem Aleksandrowiczem, usunięty przez tegoż 1367; * ok. 1304 † Kaszyn lato 1368
∞ 1329 **Helena Iwanowna,** córka Iwana Aleksandrowicza, księcia smoleńskiego, † (wzmiankowana po raz ostatni 1368)

Wasyl Wasylewicz
(książę kaszyński?): możliwe, że objęciu przez ojca tronu twerskiego otrzymał od niego Kaszyn 1348; * (Kaszyn?) ok. 1330 † (tamże?) 1362

Michał Wasylewicz
książę kaszyński: od śmierci ojca lub brata, usunięty przejściowo 1371; * 1331 † (Kaszyn?) 1373
∞ 1349 **Wasylisa Semenowna,** córka Szymona Dumnego, księcia moskiewskiego i wielkiego księcia włodzimierskiego; * (1335–40?) † Kaszyn 20 IV 1369

jedyny syn † bezpotomnie

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA TWERSKA

Aleksander II Michajłowicz, Michał (III) Aleksandrowicz

Aleksander II Michajłowicz *(→ tablica 17)*
wielki książę twerski i włodzimierski: przebywał w Ordzie kiedy jego starszy brat Dymitr II zabił Jerzego III Danielewicza (1325) i wyjechał krótko przed egzekucją brata IX 1326, w drodze na Ruś dowiedział się o otrzymaniu jarłyku na trony włodzimierski i twerski, lecz wobec antytatarskiego powstania w Twerze chan odebrał mu jarłyk i zmusił do ucieczki 1327, uzyskał przebaczenie chana oraz jarłyk na tron twerski 1338; książę nowogrodzki 1326–27; książę pskowski: po ucieczce z Tweru schronił się w Pskowie, obwołany księciem 1328, usunięty wobec groźby najazdu odwetowego 1329, następnie na wygnaniu, po powrocie powołany na tron 1330; * Twer 7 X 1300 † (stracony z rozkazu chana) Saraj 28 (22?) X 1339 □ Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa); święty rosyjskiej Cerkwi
∞ zimą 1319/20 **Anastazja Juriewna,** córka Jerzego I Lwowicza, króla halickiego z linii halicko-wołyńskiej; po śmierci męża współrządziła z synami Wsiewołodem i Michałem w należących do nich księstwach chołmskim i mikulińskim; * 1308 lub wcześniej † (zaraza) Twer 20 XI 1365 □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)

Lew Aleksandrowicz
* 1320 lub 1321 † dzieckiem (1322?)

Fiodor Aleksandrowicz
* (ok. 1320–21?) † (stracony z rozkazu chana) Saraj 28 (22?) X 1339 □ Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa); święty rosyjskiej Cerkwi

Wsiewołod Aleksandrowicz
książę chołmski (Chołm, dziś Krasnyj Chołm) od śmierci ojca 1339; wielki książę twerski: po śmierci stryja Konstantego Michajłowicza uzyskał od chana, na dworze którego wówczas przebywał, twerski jarłyk, mimo iż żył jeszcze kolejny jego stryj, Wasyl kaszyński, 1346, pogodzony z Wasylem przez biskupa twerskiego Fiodora, przekazał stryjowi Twer 1349, na nowo w sporze ze stryjem, zbiegł na Litwę 1358, odzyskał władztwo chołmskie 1360; * po 1327 (ok. 1328?) † (zaraza) 1364
∞ przed 1351 **Zofia Iwanowna,** córka Iwana Aleksandrowicza, wielkiego księcia riazańskiego; † (zaraza) 1364

Maria Aleksandrowna
po owdowieniu postrzygła się jako **Fotyna** 1358; * (ok. 1325?) † 17 III 1399 (1397?) □ Moskwa, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński
∞ Moskwa ok. (w?) 1347 **Szymon (Semen, Siemion)** ***Dumny,*** książę moskiewski i wielki książę włodzimierski, na łożu śmierci postrzyżony pod imieniem **Sozonta;** * (7 IX?) 1316 lub 1317 † (zaraza) Moskwa 11 III lub 27 IV 1353 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

Juliana Aleksandrowna
po owdowieniu postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Maryny** lub **Marfy** w Witebsku lub w Kijowie 1383; * Psków (ok. 1330?) † Witebsk lub Kijów 17 III 1391 □ Witebsk, monaster św. Ducha lub Kijów, ławra Peczerska
∞ ok. 1350 **Olgierd Giedyminowicz,** wielki książę litewski; * ok. 1296 lub też 1305–07 (ok. 1304) † (24?) V 1377 □ ciało spalono obyczajem pogańskim

Michał (III) Aleksandrowicz
książę mikuliński: po śmierci ojca został księciem na wydzielonym mu z woli zmarłego Mikulinie 1339; wielki książę twerski: z pomocą wojsk litewskich usunął z Tweru swojego stryja Wasyla 1367, uzyskał jarłyk 1382; wielki książę włodzimierski (tytularny): uzyskał od chana jarłyk na tron wielkoksiążęcy 1371, nie zdołał jednak usunąć z tronu Dymitra IV Iwanowicza (Dońskiego), zmuszony więc zrezygnować z roszczeń na korzyść oponenta 1375; książę kaszyński z woli chana 1382; * Psków 1333 † Twer 26 VIII 1399 □ Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)
∞ 1354 **Eudoksja Konstantynowna,** córka Konstantego Wasylewicza, wielkiego księcia suzdalsko-niżnonowogrodzkiego; † 1 XI 1404 (□ u boku małżonka?)

Andrzej Aleksandrowicz
† (zaraza) Twer 1364
∞ **Eudoksja N.**
† (zaraza) Twer 1364

Włodzimierz Aleksandrowicz
† (zaraza) Twer 1364

Jerzy Wsiewołodowicz
książę chołmski: wspólnie z bratem od śmierci ojca podczas epidemii dżumy 1364; † (otruty w Ordzie?) w drodze powrotnej na Ruś 1408
∞ **N.N.**

potomkowie władali księstwem chołmskim do jego aneksji przez Moskwę w połowie XV w., wygaśli w XVI w.

Iwan Wsiewołodowicz
książę chołmski: wspólnie z bratem od śmierci ojca podczas epidemii dżumy 1364 do wyjazdu do Moskwy 1397, ponownie po powrocie do wielkiego księstwa twerskiego, z woli brata stryjecznego, Iwana Michajłowicza, 1400; książę torżecki (torczeski): po zaślubinach wyjechał do wielkiego księstwa moskiewskiego, gdzie uzyskał od Wasyla I Dymitriewicza Torżok (Torczesk) 1397; książę pskowski: wysłany przez Wasyla I aby panował w Pskowie 1398, usunięty po paru miesiącach; na łożu śmierci postrzygł się pod imieniem **Ignacego**; † 27 XI 1402
∞ 1. przed 1395 **N.** córka Borysa Konstantynowicza, wielkiego księcia suzdalsko-niżnonowogrodzkiego; † 1395
∞ 2. (Moskwa?) 23 IX 1397 **Anastazja Dymitriewna,** córka Dymitra IV Iwanowicza Dońskiego, wielkiego księcia moskiewskiego; * (ok. 1376?) † ?

Aleksander Michajłowicz ***(Starszy)***
* 1354–57 † 1357 lub 1358

Iwan Michajłowicz
wielki książę twerski: po śmierci ojca udał się do Saraju, gdzie dostał od tatarskiego chana Szadibeka jarłyk na wielkie księstwo twerskie 1399; na łożu śmierci postrzygł się na mnicha pod imieniem **Joba (Hioba)**; * 1357 † (zaraza) Twer 22 V 1425 □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)
∞ 1. 1374 lub 1377 (schyłek 1375?) **Miklowa (Miklausa) Kiejstutowna,** w prawosławiu (1374–77) **Maria**, córka Kiejstuta Giedyminowicza, wielkiego księcia litewskiego; † 30 X 1404 □ Twer, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)
∞ 2. 1405 lub 1408/09 **Eudoksja Dymitriewna,** córka Dymitra Jeremiejewicza, księcia dorogobuskiego; † Twer 13 IV 1411 □ tamże, sobór Spaso-Preobrażeński (cerkiew Spasa)

potomkowie władali wielkim księstwem twerskim do schyłku XV w., wygaśli z początkiem XVI w.

Aleksander Michajłowicz ***Ordyniec (Młodszy)***
książę kaszyński: towarzyszył ojcu w wyprawie do Saraju 1382, gdzie pozostał jako zakładnik na dworze chana, przypuszcza się, że w tym samym roku Michał Aleksandrowicz przekazał mu we władanie część władztwa twerskiego z Kaszynem, jednak Aleksander mógł je objąć dopiero po powrocie z Saraju 1386; * schyłek lat 50. XIV w. † Kaszyn 1389

Borys Michajłowicz
książę kaszyński od bezpotomnej śmierci starszego brata 1389; * (ok. 1362?) † 17 VII 1395
∞ 8 XI 1384 **N.** córka Iwanowicza, wielkiego księcia smoleńskiego; † w lub po 1408

potomkowie wygaśli na jego synu lub domniemanym wnuku

Wasyl Michajłowicz
książę kaszyński: współrządził z bratankiem Iwanem Borysowiczem w wydzielonym z księstwa twerskiego dziale kaszyńskim (kaszyńsko-kośniatyńskim) 1399, wygnany przez starszego brata Iwana 1412, odzyskał Kaszyn po jego śmierci 1425 z woli wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla II, rok później został jednak uwięziony przez innego synowca, Borysa Aleksandrowicza; * (ok. 1365–ok. 1375?) † (po raz ostatni wzmiankowany 1426)
∞ 1. 1385 **N. (Anastazja?)** córka Włodzimierza Olgierdowicza, księcia kijowskiego, kopylskiego i słuckiego; † 1396
∞ 2. po 1395 **Anastazja Korybutowna,** córka Korybuta Dymitra Olgierdowicza, księcia nowogrodzko-siewierskiego i wołyńskiego; † po 1395

jedyny syn z drugiego mariażu † dzieckiem

Fiodor Michajłowicz
książę mikuliński wedle woli ojca od jego śmierci 1399; * (lata 70. XIV w.?) † po 1406 (w 1410?)
∞ ok. 1390 **Anna Fiodorowna,** córka Fiodora Andriejewicza Koszki, bojara moskiewskiego

potomkowie władali księstwem mikulińskim do schyłku XV w., protoplasta książąt Mikulińskich, Tielatiewskich oraz Tielatiewskich-Punkow

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIE PERESŁAWSKA I MOSKIEWSKA

Aleksander I Newski, Dymitr I i Andrzej III Aleksandrowicze, Jerzy III Danielewicz

Aleksander I Jarosławowicz ***Newski, Mężny*** *(→ tablica 15)*
książę nowogrodzki: ojciec przekazał mu tron Nowogrodu Wielkiego 1236, wygnany 1240, ponownie na nowogrodzkim tronie 1241, przekazał tron nowogrodzki najstarszemu synowi, Wasylowi, 1252; książę dmitrowski 1238–46; książę perejasławski (peresławski): po akcesji ojca na tron włodzimierski otrzymał odeń Perejasław (Peresław) Zaleski 1238; wielki książę włodzimierski i (wielki) książę kijowski: uzyskał od chana jarłyk na pozbawiony już roli zwierzchniej Kijów 1249, a po wypędzeniu młodszego brata, Andrzeja II Jarosławowicza, 1252 otrzymał jarłyk na wielkie księstwo włodzimierskie 1252; * Perejasław (Peresław) Zaleski ok. 13 V 1221 (30 V 1220?) † (otruty w Ordzie?) w drodze powrotnej na Ruś, Gorodiec 14 XI 1263 □ Włodzimierz nad Klaźmą, monaster Narodzenia Bogurodzicy, następnie (1724) Petersburg, ławra Aleksandronewska; święty rosyjskiej Cerkwi 1547
∞ (1.?) Torżok (Torczesk) ok. 1238 **Aleksandra (Praskowia?) Briaczesławowna,** córka Briaczesława Wasylkowicza, księcia połockiego; jeśli przeżyła małżonka postrzygła się po jego śmierci (pod imieniem **Wasylisy?**); * 1220–25 † przed lub po XI 1263 □ Włodzimierz nad Klaźmą, monaster Wniebowzięcia NMP (tzw. „Monaster Kniagini")
? ∞ 2. **Wasylisa (Wassa) N.**

Wasyl Aleksandrowicz
książę nowogrodzki: osadzony w Nowogrodzie przez ojca 1252, usunięty przez stryja, Jarosława III Jarosławowicza, odzyskał 1255, usunięty przez ojca, wysłanego przez chana celem odebrania od Nowogrodzian wychodu, 1258 (1257?); książę pskowski: po tym zbiegł do Pskowa, gdzie został obrany księciem 1258 (1257?), rychło usunięty; * 1239–45 † 1271

Dymitr I Aleksandrowicz
książę peresławski i nowogrodzki: ojciec osadził go na tronie Perejasławia (Peresławia) Zaleskiego 1253; książę nowogrodzki: ustanowiony przez ojca 1259, usunięty przez stryja, Jarosława III, 1264, odzyskał tron 1270, usunięty przez stryja Wasyla Kwasznię 1273, odzyskał rok po jego śmierci 1277 lub 1278, usunięty przez młodszego brata, Andrzeja (III), 1282, odzyskał tron 1284, usunięty przez brata 1293; wielki książę włodzimierski: po śmierci Wasyla Kwaszni wyznaczony wielkim księciem włodzimierskim, uzyskał jarłyk 1276 lub 1277, usunięty przez Andrzeja III 1282, odzyskał tron 1283, usunięty przez brata 1293; postrzygł się na łożu śmierci; * (ok. 1250?) † Wołok nad Łamą (Wołokołamsk) 1294 □ Perejasław (Peresław) Zaleski, sobór Spaski
∞ **N.N.**

Andrzej III Aleksandrowicz
książę gorodecki i kostromski: Gorodiec objął zgodnie z wolą ojca ok. 1263, Kostromę zaś po śmierci stryja, Wasyla Kwaszni, 1276 lub 1277; wielki książę włodzimierski i książę nowogrodzki: przy wsparciu tatarskim wygnał starszego brata Dymitra z Włodzimierza oraz z Nowogrodu 1281, usunięty z Włodzimierza 1283, z Nowogrodu 1284, uzyskał od chana Tochty jarłyk na tron włodzimierski i przy jego wsparciu pozbawił Dymitra I mitry wielkiego księcia oraz Nowogrodu 1293; * (ok. 1250–55?) † 27 VII 1304 □ Gorodiec, cerkiew Archangielska
∞ 1294 **Wasylisa Dymitriewna,** córka Dymitra Borysowicza, księcia rostowskiego i uglickiego, * (schyłek lat 70./początek 80. XIII w.?) † ?

Jerzy Andriejewicz
* 1295 † 1297

Borys Andriejewicz
z woli ojca książę nowogrodzki 1299 i kostromski ok. 1303; * 1297 † Kostroma 25 II 1303

? Michał Andriejewicz
† (1311?)

linia moskiewska

Daniel Aleksandrowicz
wedle jednej z hipotez potomek drugiego, wątpliwego, mariażu ojca; książę moskiewski: po śmierci ojca przypadło mu w udziale mało podówczas znaczące księstwo moskiewskie 1263, pod opieką stryja, Jarosława III Jarosławowicza, samodzielnie do końca lat 70. XIII w., pozyskał podmoskiewskie grody Kołomnę oraz Możajsk; książę peresławski: Perejasław (Peresław) Zaleski zajął po bezdzietnej śmierci bratanka, Iwana Dymitriewicza, 1302; * (Włodzimierz nad Klaźmą?) XI–XII 1261 † Moskwa 5 III 1303 □ tamże, monaster Daniłowski (Kreml, sobór Archangielski?); święty rosyjskiej Cerkwi 1652
∞ (ok. 1280?) **Agrypina (Maria?) N. (Lwowna, Aleksandrowna?),** wątpliwa córka Lwa Danielewicza z linii halickiej

Eudoksja Aleksandrowna
□ Włodzimierz nad Klaźmą, monaster Wniebowzięcia NMP (tzw. „Monaster Kniagini") (u boku matki)

Iwan Dymitriewicz ***Cichy***
książę kostromski: otrzymał od ojca podmoskiewską Kostromę 1293, którą utracił na rzecz stryja, wielkiego księcia Andrzeja III Aleksandrowicza, 1294; książę peresławski: po śmierci ojca uzyskał Perejasław (Peresław) Zaleski 1294; pretendent do tronu włodzimierskiego: po zmarłym ojcu przejął także roszczenia do tronu wielkoksiążęcego 1294; * ok. 1268 lub 1276, przed 1280 † (15 V?) 1302
∞ 1292–96 **N.** córka Dymitra Borysowicza, księcia rostowskiego i uglickiego

Aleksander Dymitriewicz
† Złota Orda 1292

Iwan Dymitriewicz ***Mniejszy***
* i † 1290

N. córka (córki)
wzmiankowana(e) 1282; być może jedna z nich
= **Maria Dymitriewna**

Maria Dymitriewna
∞ 1265 **Dowmont,** w prawosławiu (1265) **Timofiej (Tymoteusz),** książę litewski, po przybyciu na Ruś i zaślubinach książę pskowski

Jerzy III Danielewicz ***Czerwony (Rudy)***
książę moskiewski i peresławski od śmierci ojca 1303; wielki książę włodzimierski: po śmierci stryja, Andrzeja III Aleksandrowicza (1304), wysunął roszczenia do wielkoksiążęcego tronu, jarłyk przypadł jednak Michałowi II Jarosławowiczowi twerskiemu, niemniej po jego straceniu w Ordzie (z poduszczenia Jerzego) otrzymał od chana Uzbeka wielkoksiążęcy jarłyk 1318, utracił na korzyść syna oponenta, Dymitra II Groźnookiego, 1321; książę nowogrodzki: z pomocą tatarską opanował Nowogród Wielki 1315, gdzie osadził młodszego brata Atanazego; * 1281 † (zamordowany przez Dymitra Groźnookiego) Saraj 21 IX 1325 □ Moskwa, sobór Uspieński
∞ 1. 1297 **N.** córka Konstantego Borysowicza, księcia rostowskiego i uglickiego; * (1280–85?) † lub oddalona przed 1317
∞ 2. Saraj 1317 **Konczaka,** w prawosławiu (1317) **Agafia** lub **Anna,** córka Torgul-ołgana (Toghrilcha, Tughrilja), księcia mongolskiego (tatarskiego), siostra chana Uzbeka; † (w niewoli wielkiego księcia Michała II Jarosławowicza) Twer 1318 □ Moskwa, (monaster Daniłowski?)

1

Zofia Juriewna
* 1297–1317 † 1345
∞ 1320 **Konstanty Michajłowicz,** wielki książę twerski; * ok. 1304 (w 1306?) † (otruty?) Saraj 1345 lub 1346

Michał Danielewicz

Aleksander Danielewicz
w wyniku konfliktu ze starszym bratem Jerzym, wraz z Borysem Danielewiczem zbiegł do Tweru 1306 lub 1307; † Twer 1308

Borys Danielewicz
książę kostromski: uzyskał podmoskiewską Kostromę od starszego brata Jerzego, 1304, usunięty i uwięziony przez wielkiego księcia twerskiego i włodzimierskiego Michała II Jarosławowicza 1305, zwolniony 1305; książę gorodecki: uzyskał Gorodiec od starszego brata po śmierci bezdzietnego księcia Michała Andriejewicza z linii suzdalskiej (jednak bez zgody Ordy) 1305; † 30 V 1320 □ Włodzimierz nad Klaźmą, cerkiew Bogurodzicy
? ∞ **N.N.**

Atanazy Danielewicz
książę nowogrodzki: zainstalowany w Nowogrodzie Wielkim po jego zdobyciu przez starszego brata Jerzego 1315, usunięty i uwięziony przez wielkiego księcia twerskiego i włodzimierskiego Michała II Jarosławowicza 1316, zwolniony po jego śmierci w Ordzie i objęciu Włodzimierza przez Jerzego Danielewicza, który na powrót osadził Atanazego w Nowogrodzie 1318; postrzyżony na łożu śmierci; † 1322 □ Gorodiec, cerkiew Zbawiciela
∞ **Anna N.**

Iwan I ***Kalita***
(→ tablica 20)

? Szymon (Semen, Siemion), Andrzej, Wasyl i Daniel Danielewicze
wzmiankowani jedynie przez późniejsze genealogie

Fiodora Danielewna
∞ **Jarosław Romanowicz,** książę proński i wielki książę riazański, † 1299

Anna Danielewna
† przed 1353

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA

Iwan I Kalita, Szymon Dumny, linia borowsko-sierpuchowska

Iwan I Danielewicz *Kalita* *(→ tablica 19)*
książę moskiewski: koregent starszego brata 1310, samodzielny władca od jego śmierci 1325, przeniósł z Włodzimierza nad Klaźmą do Moskwy siedzibę metropolity 1326; wielki książę włodzimierski: skutkiem jego zabiegów chan pozbawił władzy Aleksandra II Michajłowicza z linii twerskiej i przekazał Iwanowi wielkoksiążęcy jarłyk 1328 (przy nominalnej koregencji Aleksandra III Wasylewicza z linii suzdalsko-niżnonowogrodzkiej do 1331(32?)); podporządkował księstwo nowogrodzkie 1335, a także księstwa kostromskie, uglickie, biełoozierskie; posługiwał się tytułem „wielki książę (car) Wszechrusi"; * (1 X?) ok. 1288 † Moskwa 31 III 1340 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. (ok. 1315?) **Helena N. (Aleksandrowna?)** (córka księcia Aleksandra Glebowicza?); przed śmiercią postrzygła się pod imieniem **Salomonidy**; † 1 III 1331 (1332?) □ Moskwa, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński
∞ 2. 1332 **Juliana (Aleksandra?) N.** † przed 1353 (1341?) lub połowa lat 60. XIV w. lub 1374 □ (Moskwa?)

1

Szymon (Semen, Siemion) Iwanowicz *Dumny, Hardy*
wielki książę włodzimierski (moskiewsko-włodzimierski): po śmierci ojca objął zgodnie z jego wolą trzecią część księstwa moskiewskiego wraz z Moskwą, a także uzyskał jarłyk wielkoksiążęcy od chana Uzbeka (Ozbega) 1340, zatwierdzony na Włodzimierzu nad Klaźmą przez chana Janibeka (Dżany Beg) 1341; podporządkował sobie księstwa juriewskie (Juriew Polski), wierejskie oraz borowskie; posługiwał się tytułem „wielki książę (car) Wszechrusi"; przed śmiercią postrzygł się na mnicha pod imieniem **Sozonta**; * (7 IX?) 1316 lub 1317 † (zaraza) Moskwa 11 III lub 27 IV 1353 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. zima (styczeń lub schyłek roku) 1333 **Augusta Giedyminowna,** w prawosławiu (1333) **Anastazja,** córka Giedymina, wielkiego księcia litewskiego; przed śmiercią postrzyżona (imię zakonne nieznane); * (ok. 1320?) † (zaraza) Moskwa 11 III 1345 □ tamże, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński
∞ 2. Moskwa 1345, rozwód 1346 **Eupraksja Fiodorowna,** córka Fiodora Światosławowicza, księcia dorohobuskiego i wiaziemskiego; ∞ 2. 1346 Fiodor Konstantynowicz, książę na Fominie
∞ 3. Moskwa ok. (w?) 1347 **Maria Aleksandrowna,** córka Aleksandra II Michajłowicza, wielkiego księcia twerskiego i włodzimierskiego; po owdowieniu postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Fotyny,** zaś posiadaną oprawę wdowią przekazała szwagrowi, Iwanowi II Pięknemu, 1358; * (ok. 1325?) † 17 III 1399 (1397?) □ Moskwa, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński

1

? Fefinia (Teofinia) Iwanowna
zapewne byt historiograficzny

1

Maria Iwanowna
* (1315–20?) † (zaraza) 2 VI 1365
∞ 1328 **Konstanty Wasylewicz,** książę rostowski; † (zaraza) latem 1365

1

Eudoksja Iwanowna
* (1315–20?) † 1342
∞ 1330 **Wasyl Michajłowicz (Dawidowicz?) *Groźnooki*,** wielki książę jarosławski; † zimą 1345

1

Daniel Iwanowicz
* 11 XII 1319 (1320?) † najpewniej dzieckiem

1

Fiedosja (Teodozja) Iwanowna
* ok. 1325 † po 1389
∞ ok. 1339 **Fiodor Romanowicz,** książę biełoozierski; † (w bitwie) Kulikowe Pole 8 IX 1380

1

Iwan II *Piękny*
(→ tablica 22)

1

linia borowsko-sierpuchowska

Andrzej Iwanowicz
książę nowogrodzki: osadzony na tronie Nowogrodu Wielkiego przez ojca 1339; książę borowsko-sierpuchowski: uzyskał od najstarszego brata zapisane przez ojca władztwo z głównymi ośrodkami w podmoskiewskich grodach Borowsk i Sierpuchów 1341; * Moskwa 4 VII 1327 † (zaraza) tamże 6 VI 1353 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. ok. 1340–45 **Juliana Iwanowna,** córka Iwana Fiodorowicza, księcia galickiego; † lub oddalona przed 1345
∞ 2. 1345 **Maria (Konstantynowna?),** zapewne córka Konstantego Wasylewicza, księcia rostowskiego; przed śmiercią postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Marfy (Marty)** w moskiewskim monasterze Bogurodzicy; * ok. 1358 † Moskwa 2 XII 1389 □ tamże, sobór Bogurodzicy

2

N. córka (Maria?)
lub
N. dwie córki
(młodsza pogrobowa)
* 1332–40
† zapewne dzieckiem (dziećmi)

1

Wasylisa Semenowna
* (1335–40?) † Kaszyn 20 IV 1369
∞ 1349 **Michał Wasylewicz,**
książę kaszyński z linii twerskiej;
* 1331 † (Kaszyn?) 1373

1

Wasyl Semenowicz
* 12 IV 1337 (1336?) † 1338

1

Konstanty Semenowicz
* i † 1340 (1341?)

1

N. córka
∞ **Aleksander Koriatowicz,**
książę podolski i nowogródzki; † ok. 1380

2

Daniel Semenowicz
* Moskwa 15 XII 1347 † dzieckiem

2

Michał Semenowicz
* 1348 † dzieckiem (1348?)

2

Iwan Semenowicz
* 1349 lub 1351 † Moskwa III 1353

2

Szymon (Semen, Siemion) Semenowicz
* Moskwa 3 II 1352 † (zaraza?) tamże III 1353

2

Iwan (Ioan) Andriejewicz
książę borowsko-sierpuchowski: po śmierci ojca odziedziczył jego władztwo 1353, z uwagi na wiek pod opieką (regencją) metropolity Aleksego; * ok. 1350 † dzieckiem (1358?)

2

Włodzimierz Andriejewicz *Chrobry, Doński*
książę borowsko-sierpuchowski, dmitrowski i galicki: po śmierci starszego brata odziedziczył ojcowiznę, a zgodnie z zapisem Iwana II uzyskał ponadto trzecią część księstwa moskiewskiego z Dmitrowem i Galiczem 1359 (z racji na nieletniość pod opieką (regencją) metropolity Aleksego do 1369); wygnany do Torżoka (Torczeska) przez wielkiego księcia Dymitra IV Iwanowicza Dońskiego 1388; książę wołokołamski i rżewski: uzyskał od wielkiego księcia Wasyla I Wołok(ołamsk) nad Łamą i Rżew 1389; książę gorodecki, uglicki i kozielski: wymienił Wołok(ołamsk) i Rżew na Gorodiec, Uglicz i Kozielsk 1405; * (pogrobowiec) Moskwa 15 VII 1358 † 4 lub 14 V 1410 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ jesień 1371 lub zima 1371/72 **Helena Olgierdowna,** córka Olgierda Giedyminowicza, wielkiego księcia litewskiego; przed śmiercią postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Eupraksji**; * ok. 1358 † Moskwa 15 IX 1438 □ tamże, nieokreślony monaster

Andrzej Władymirowicz *(Starszy)*
† zapewne przed 1405 albo przed 1410

Iwan Władymirowicz
książę sierpuchowski: po śmierci ojca otrzymał zgodnie z jego testamentem część księstwa borowsko-sierpuchowskiego z Sierpuchowem, Kozielskiem oraz Aleksinem 1410; * 1381 † 7 X 1422 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski (Michała Archanioła)
∞ zima 1401 **Wasylisa Fiodorowna,** córka Fiodora Olegowicza, wielkiego księcia riazańskiego

Maria Iwanowna
zapisem babki Heleny Olgierdownej trzymała wieś Woronkowskoje koło Dmitrowa 1438
∞ przed 1438 **Aleksander Fiodorowicz**, książę pskowski z linii twerskiej, wzmiankowany 1410–34

Szymon (Semen, Siemion) Władymirowicz
książę borowsko-sierpuchowski: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego zapisem część księstwa borowsko-sierpuchowskiego z Borowskiem, połową Gorodca i Juriewca 1410, natomiast po śmierci starszego brata Iwana objął ponadto jego władztwo z Sierpuchowem, Kozielskiem i Aleksinem 1422; przed śmiercią postrzygł się na mnicha pod imieniem **Sawy**; * (1 I?) ok. 1380 (1382?) † (zaraza) lato/jesień 1426
∞ 1404 **Wasylisa (Semenowna, Romanowna?),** córka Szymona Romanowicza lub Romana Semenowicza, książąt nowosilskich; † jesień 1462

Jarosław Atanazy Władymirowicz
(→ tablica 21)

Andrzej Władymirowicz *(Młodszy)*
książę radoneski: po śmieci ojca uzyskał zgodnie z jego zapisem Radoneż 1410; * ok. 1390 (1392?) † (zaraza) 5 XI 1426 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ **N.N.** córka bojara moskiewskiego

N. córka (Anastazja?)
∞ 1429–33 **Wasyl Juriewicz *Kosooki*,** wielki książę moskiewski; * przed 1420 (ok. 1410?) † (więziony) Moskwa 1448 (11 XI?) □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Fiodor Władymirowicz
* 26 I 1390 lub 1392 † przed 1405 (1390 lub 1392?)

Wasyl Władymirowicz
książę uglicki: po śmierci ojca objął zgodnie z jego zapisem Uglicz i Peremyl 1410; * 9 VII 1394 † (zaraza) 1427 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ **Juliana N.** † po mężu

WIELCY KSIĄŻĘTA WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA

Linia borowsko-sierpuchowska (dokończenie)

Jarosław Atanazy Władymirowicz *(→ tablica 20)*
książę małojarosławski: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego zapisem część władztwa z Małym Jarosławiem (Małojarosławiec) i okolicznymi siołami oraz połowę Gorodca i Juriewca 1410; w latach 1415–21 na Litwie; * Dmitrow 18 I 1388 † (zaraza) 16 VIII lub jesienią 1426 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. I 1408 **Anna Semenowna,** córka Szymona Wasylewicza, księcia nowleńskiego; † 1 XII 1411
∞ 2. po 1411 **Maria Fiodorowna,** córka Fiodora Koszkina-Gołtajewa

2
Maria Jarosławowna
wraz z teściową, Zofią Witoldowną, odgrywała u boku ociemniałego małżonka znaczącą, choć nieoficjalną rolę w rządach księstwem moskiewskim; postrzygła się na mniszkę pod imieniem Marfy 1482; * zapewne ok. 1418 † Moskwa 4 VII 1484 (1485?) □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa 8 II 1433 **Wasyl II *Ślepy*,** wielki książę moskiewski; * Moskwa 10 (15?) III 1415 † tamże 27 III 1462 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2
Helena Jarosławowna
∞ ok. 1448 **Michał Andriejewicz,** książę wierejski i biełoozierski; † 12 IV 1486 □ Borowsk, monaster pw. św. Pafnucego

2
Wasyl Jarosławowicz
książę borowsko-sierpuchowski: objął księstwo po śmierci w trakcie zarazy ojca oraz stryjów 1426–27; na Litwie podczas uzurpacji Dymitra Szemiaki, otrzymał od Kazimierza Jagiellończyka w lenno Briańsk, Starodub, Homel i Mścisław 1446; książę dmitrowski, następnie zwienigorodzki: z pomocą litewską dopomógł odzyskać tron moskiewski Wasylowi II, który w 1448 zatwierdził go na ojcowiźnie, a ponadto nadał Dmitrow, w 1453 zamieniony na Zwienigorod; uwięziony i pozbawiony dóbr przez Wasyla II latem 1456; * po 1411 † (zgładzony w więzieniu) Wołogda 1483 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. po 1438 **N.N.** (**Maria Iwanowna,** księżniczka ruska, **N.** córka Szymona Wasylewicza, księcia wielkonowogrodzkiego?); † przed 1451
∞ 2. **N.N.** (księżniczka litewska?); po uwięzieniu małżonka i synów wraz z pasierbem zbiegła na Litwę 1456; † po tym czasie

1
Iwan Wasylewicz *(Starszy)*
książę małojarosławski; po uwięzieniu ojca wespół z macochą zbiegł na Litwę i w 1456 otrzymał w lenno od Kazimierza Jagiellończyka Kleck, Horodok, Dawidów i Rohaczew, które to ziemie przekazał jedynemu synowi 1503; * po 1438 † Litwa ok. 1508 (1507?)
∞ **Eudoksja Fiodorowna,** córka Fiodora Lwowicza, księcia Worotyńskiego

Fiodor Iwanowicz
współwładca ojca na Pińsku 1501, po rezygnacji Iwana Wasylewicza objął księstwo kleckie ok. 1503, przed śmiercią zapisał swoje dobra Zygmuntowi Staremu; † V 1521
∞ 1498 **Aleksandra Semenowna,** córka Szymona Olelkowicza, księcia kijowskiego; † 1515

Juliana Iwanowna
∞ **Jerzy Iwanowicz,** książę Dubrowiecki-Holszański

Wasylisa Iwanowna
† 11 V 1552
∞ 1513 **Aleksander Iwanowicz** Chodkiewicz, wojewoda nowogrodzki; * ok. 1457 † 1549

2
Iwan Wasylewicz *(Młodszy)*
wespół z ojcem i młodszymi braćmi uwięziony z rozkazu wielkiego księcia Wasyla II; † (w więzieniu) 26 IV przed 1483 □ Kostroma, monaster Bogojawleński (Objawienia Pańskiego)

2
Andrzej Wasylewicz
wraz z ojcem i rodzonymi braćmi uwięziony z rozkazu wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla II; † (więziony) 4 VII przed 1483 □ Kostroma, monaster Bogojawleński

2
Wasyl Wasylewicz
wraz z ojcem i rodzonymi braćmi uwięziony z rozkazu wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla II; † (więziony) 9 XII przed 1483 □ Kostroma, monaster Bogojawleński

WIELCY KSIĄŻĘTA MOSKIEWSKO-WŁODZIMIERSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA

Iwan II Piękny, Dymitr IV Doński, linia możajska (starodubowska)

Iwan II Iwanowicz ***Piękny, Miłosierny, Łagodny, Potulny*** *(→ tablica 20)*
książę moskiewski: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego wolą trzecią część księstwa moskiewskiego wraz ze Zwienigorodem i Ruzą oraz przyległymi siołami 1340, po śmierci starszego brata uzyskał nadto należącą do Szymona część ojcowizny z Moskwą 1353; wielki książę włodzimierski (moskiewsko-włodzimierski): uzyskał od wielkiego chana jarłyk wielkoksiążęcy latem 1353 (po uczynieniu Moskwy oficjalną siedzibą Cerkwi przez metropolitę Aleksego, gród ów oficjalnie zyskał rangę stolicy Rusi 1354); * (30 III?) 1326 † Moskwa 13 IX 1359 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. zima 1341 **Fiedosja (Teodozja) Dymitriewna,** córka Dymitra Romanowicza, księcia briańskiego; † Moskwa jesienią 1342 □ tamże, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński
∞ 2. 1345 **Aleksandra Wasylewna,** córka Wasyla Wieljaminowa, tysięcznika moskiewskiego; przed śmiercią postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Marii**; † (zaraza) Moskwa 26 (27?) XII 1364 □ tamże, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński

2

Lubawa Iwanowna,
po zaślubinach **Anna**
* (1345–50?) † ?
∞ 1356 **Dymitr Koriatowicz,** książę litewski; † (w bitwie) pod Worsklą 12 VIII 1399 *(→ także Anna Iwanowna)*

2

Dymitr IV Iwanowicz ***Doński***
książę moskiewski: po śmierci ojca uzyskał należącą doń część księstwa moskiewskiego 1359, z początku pod opieką (regencją) metropolity Aleksego; wielki książę moskiewsko-włodzimierski (moskiewski): uzyskał od chana Amurata jarłyk wielkoksiążęcy latem 1352, zwycięstwo, odniesione na Kulikowym Polu nad armią mongolską/tatarską 8 IX 1380 pozwoliło mu na zrzucenie zależności od Złotej Ordy, niemniej wyprawa odwetowa na powrót narzuciła tatarską dominację na Rusi VIII 1382, za jego rządów nastąpiło trwałe połączenie wielkiego księstwa włodzimierskiego z księstwem moskiewskim w jedno władztwo, zwane wielkim księstwem moskiewskim; książę na Zwienigorodzie od śmierci młodszego brata 1364; podporządkował swojej władzy księstwa starodubowskie, galickie, uglickie, biełoozierskie oraz kostromskie; * Moskwa 12 X 1330 † tamże 19 (18?) V 1389 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ Kołomna 18 I 1366 (1367?) **Eudoksja Dymitriewna,** córka Dymitra III Konstantynowicza, wielkiego księcia włodzimierskiego z linii suzdalsko-niżnonowogrodzkiej; przed śmiercią postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Eufrozyny** w monasterze Wozniesieńskim (Starodziewiczym) na moskiewskim Kremlu 17 V 1407; * 1353 † Moskwa 7 VI 1407 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski; święta rosyjskiej Cerkwi jako **Eufrozyna Moskiewska**

2

Iwan Iwanowicz ***Młodszy, Mały***
książę zwienigorodzki: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego zapisem Zwienigorod 1359, z uwagi na nieletniość pod opieką (regencją) metropolity Aleksego; * 1350–56 (1354?) † (zaraza) Moskwa 13 (23?) X 1364 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2

Anna (Maria?) Iwanowna
∞ (ok. 1379?) **Dymitr Michajłowicz,** książę na Bobroku Wołyńskim; ? = **Dymitr Koriatowicz,** książę litewski/ruski, mąż Lubawy-Anny Iwanownej *(→ obok);* † po 1389

Zofia Dymitriewna
* 1369 lub 1372 † (1427?)
□ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ 1386 lub 1387 **Fiodor Olegowicz,** wielki książę riazański; † 1427 lub 1429

Daniel Dymitriewicz
* przed 1371 (1370?)
† (Moskwa?) 15 IX 1379

Wasyl I Dymitriewicz
(→ tablica 24)

Jerzy Dymitriewicz
(→ tablica 23)

Maria Dymitriewna
* (ok. 1375?) † 15 V 1399
∞ Moskwa 14 V lub 14 VI 1394 **Lingwen Szymon Olgierdowicz,** książę mścisławski, książę (namiestnik) wielkonowogrodzki, gubernator Smoleński; * ok. 1355 lub później † Mścisław 1431 po 19 VI

Anastazja Dymitriewna
* (ok. 1376?) † ?
∞ (1.) 23 IX 1397 **Iwan Wsiewołodowicz,** książę chołmski i torżecki (torczeski); przed śmiercią postrzygł się pod imieniem **Ignacego**; † 27 XI 1402,
? ∞ 2. po 1431 **Lingwen Szymon Olgierdowicz,** książę mścisławski, książę (namiestnik) wielkonowogrodzki, gubernator Smoleński *(szczegóły → Maria i Anna Dymitriewne)*

Szymon (Semen, Siemion) Dymitriewicz
* (Moskwa?) ok. 1378 † Moskwa 11 IX 1379 □ tamże, jeden z monasterów lub soborów kremlowskich

Iwan Dymitriewicz
książę rajmienicki i zwierkowski (lub uglicki): po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego zapisem podmoskiewskie grody Rajmienice i Zwierkowsk (wedle innych danych Uglicz) 1389; na krótko przed śmiercią postrzygł na mnicha pod imieniem **Józefa**; * Moskwa krótko przed lub w 1380 † tamże 29 VII 1393 □ tamże, Kreml, sobór Spaso-Preobrażeński

linia możajska (starodubowska)

Andrzej Dymitriewicz
książę możajski, wierejski etc.: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego zapisem udzielne władztwo z Możajskiem, Wiereją, Kaługą, Miedyniem oraz Biełoozierem (Biełozierskiem) 1389; wraz z młodszymi braćmi Piotrem i Konstantym, szwagierką Zofią Witoldowną oraz jej ojcem Witoldem, wielkim księciem litewskim, opiekun (regent) nieletniego bratanka, wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla II, 1425; * Moskwa 14 VIII 1382 † Możajsk 9 VII 1432 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 9 X (ok.) 1403 **Agrafena (Agrafia, Agrypina) Aleksandrowna,** córka Aleksandra Patrikiewicza, księcia litewskiego; † po 1434

Piotr Dymitriewicz
książę dmitrowski: po śmierci ojca uzyskał wedle jego testamentu Dmitrow 1389; książę rajmienicki i zwierkowski (lub uglicki): po bezpotomnej śmierci starszego brata Iwana wszedł w posiadanie jego księstwa, przekazał Uglicz Włodzimierzowi Andriejewiczowi z linii borowsko-sierpuchowskiej 1405; wespół z braćmi Andrzejem i Konstantym, szwagierką Zofią Witoldowną oraz jej ojcem Witoldem, wielkim księciem litewskim, opiekun (regent) bratanka, nieletniego wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla II 1425; * Moskwa 29 VII 1385 † tamże 10 VIII 1428 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa 16 I 1406 **Eufrozyna Poliewktowna,** córka Poliewkta Wieljaminowa, bojara moskiewskiego; po owdowieniu postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Eupraksji** w monasterze Wozniesieńskim (Starodziewiczym) w Moskwie; † Moskwa 1466 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)

Anna Dymitriewna
* Moskwa 8 I 1387 (1388) † według różnych danych dzieckiem lub
∞ **Jerzy Patrikiewicz,** książę litewski; † po 1439, najpewniej ok. 1447 *(→ Maria Wasylewna, córka wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla I);* względnie ∞ **Lingwen Szymon Olgierdowicz,** książę mścisławski, książę (namiestnik) wielkonowogrodzki, gubernator smoleński; * ok. 1355 lub też później † Mścisław 1431 po 19 VI *(→ Maria i Anastazja Dymitriewne)*

Konstanty Dymitriewicz
książę pskowski: na prośbę mieszkańców Pskowa jego starszy brat, wielki książę Wasyl I, osadził go na tamtejszym tronie 1404 (1407), ponownie 1411 (1412); książę nowogrodzki: Wasyl I przeniósł go z Pskowa na tron Nowogrodu Wielkiego 1408, odwołany przez brata do Moskwy 1414, a następnie w Nowogrodzie 1419; poróżniony z wielkim księciem 1419–21, następnie (obok braci Andrzeja oraz Piotra, szwagierki i jej ojca) jeden z opiekunów nieletniego bratanka, wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla II 1425; książę uglicki i rżewski: otrzymał od Zofii Witoldownej podmoskiewski Uglicz oraz Rżew; przed śmiercią postrzygł się on na mnicha pod imieniem **Kasjana**; * Moskwa wg różnych danych 14, 15, 16 V 1389 † tamże schyłek 1433 lub początek 1433 □ tamże, monaster Siemionowski
∞ (po 1406?) **Anastazja N.** † X 1419

Anastazja Andriejewna
* najpewniej ok. 1405–25 † 12 II 1451
∞ **Borys Aleksandrowicz,** wielki książę twerski; * po 1398 † 10 II 1461

Iwan Andriejewicz
książę możajski: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego testamentem część ojcowizny z głównym ośrodkiem w Możajsku 1432; wraz z rodziną zbiegł na Litwę 1454, gdzie uzyskał od Kazimierza Jagiellończyka w lenno Starodub (Siewierski), Czernihów, Homel, Lubecz i Karaczew; * przed 1430 † 1462 lub 1471–82 lub ok. 1485
∞ **N.** córka Fiodora Lwowicza, księcia worotyńskiego

Michał Andriejewicz
książę wierejski i biełoozierski: po śmierci ojca uzyskał zgodnie z jego testamentem część ojcowizny z Wiereją i Biełoozierem (Biełozierskiem) 1432; wielki książę moskiewski zajął Wiereję 1482, a następnie zwrócił ją Michałowi, lecz jedynie jako dożywocie; † 12 IV 1486 □ Borowsk, monaster św. Pafnucego
∞ ok. 1448 **Helena Jarosławowna,** córka Jarosława Atanazego Władymirowicza, księcia małojarosławskiego z linii borowsko-sierpuchowskiej

Andrzej Iwanowicz
książę starodubowski, czernihowski, homelski etc.: po śmierci ojca wespół z młodszym bratem Szymonem objął on rozległe dobra, dzierżone przez ojca z woli Kazimierza Jagiellończyka, 1462 lub 1471–83 lub też ok. 1485; † (w bitwie) pod Briańskiem 1487
∞ **Eudoksja (Owdotia?) Aleksandrowna,** córka Aleksandra Wasylewicza księcia Czartoryskiego *(→ Maria Dymitriewna, być może córka Dymitra Szemiaki, wielkiego księcia moskiewskiego);* † po 1528

Fiodor Andriejewicz
† (w bitwie) pod Briańskiem 1487

Szymon (Semen, Siemion) Iwanowicz
książę starodubowski, czernihowski, homelski etc.: po śmierci ojca wspólnie ze starszym bratem Andrzej objął rozległe dobra, dzierżone przez ojca z woli Kazimierza Jagiellończyka, 1462 lub 1471–83 lub też ok. 1485, zatwierdzony na lennie starodubowskim przez Aleksandra Jagiellończyka 1499; uznał zwierzchnictwo wielkiego księcia moskiewskiego Iwana III, który nadał mu kilka ważnych grodów w księstwie briańskim, m.in. Mglin oraz Poczep, 1500; † ok. 1508, przed 1512
∞ **Zofia N.**

Wasyl Michajłowicz ***Udały (Śmiały)***
w wyniku zatargu z wielkim księciem moskiewskim Iwanem III zbiegł na Litwę, gdzie otrzymał od Kazimierza Jagiellończyka w lenno Lubecz, Kojdanów i Wołożyn 1483; † 1494–1501
∞ 1480 **Maria,** córka Andrzeja Paleologa, tytularnego despoty morejskiego; * (lata 70. XV w.?) † 1505

Zofia Wasylewna
dziedziczka dóbr ojcowskich, zatwierdzona 1506; † przed 1551 (VIII 1549?)
∞ ok. 1506 **Olbracht** Gasztołd, wojewoda wileński, kanclerz wielki litewski; * (1470?) † 1539

Iwan Michajłowicz
† 1476–83

Anastazja Michajłowna
∞ **Józef (Josif) Andriejewicz,** książę dorogobuski i jarosławski, bojar moskiewski z nominacji wielkiego księcia moskiewskiego Wasyla III 1495; † 1530

? Maria Semenowna

Wasyl Semenowicz ***Tulup***
książę starodubowski, czernihowski, homelski etc. od śmierci ojca ok 1508 (przed 1512); poróżniony z wielkim księciem moskiewskim Wasylem III, wypędzony z ojcowizny 1517, jego władztwo przyłączono do Moskwy; † ok. 1518
∞ **Maria Juriewna,** córka Jerzego Konstantynowicza Saburowa, bojara moskiewskiego; * (ok. 1490?) † ?

WIELCY KSIĄŻĘTA MOSKIEWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA

Jerzy Dymitriewicz, Wasyl Kosooki, Dymitr Szemiaka

Jerzy Dymitriewicz *(→ tablica 22)*
książę galicki, ruzki i zwienigorodzki: zgodnie z zapisem ojcowskim otrzymał po jego śmierci Galicz, Ruzę i Zwienigorod 1389, został także wyznaczony przypuszczalnym następcą po starszym bracie Wasylu; książę dmitrowski, a następnie wielki książę moskiewski: po śmierci Wasyla I w 1425, powołując się na wspomniany ojcowski zapis oraz stare ruski prawo rodowe zakwestionował sukcesję Wasyla II, tatarski chan, jako zwierzchnik książąt ruskich, rozstrzygnął spór, przyznając jarłyk Wasylowi II, Jerzemu zaś Dmitrow, jednakże niezadowolony z tej decyzji Jerzy wszczął bunt przeciwko bratankowi, wiosną 1433 najechał Moskwę i po wygnaniu Wasyla II przyjął tytuł wielkiego księcia, wygnany IX 1433, ponownie zajął gród stołeczny 20 III 1434; * Perejasław (Peresław) Zaleski 26 XI 1374 † Moskwa 5 VII 1434 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1400 **Anastazja Juriewna,** córka Jerzego Światosławowicza, wielkiego księcia smoleńskiego; † Zwienigorod 11 VII 1422 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

Wasyl Juriewicz *Kosooki*
wielki książę moskiewski i książę zwienigorodzki: po śmierci ojca zajął opuszczony tron moskiewski VI 1434, usunięty przez Wasyla II jeszcze latem 1434, przeniósł się do odziedziczonego po ojcu księstwa zwienigorodzkiego; książę dmitrowski: po zawarciu ugody z Wasylem II uzyskał odeń Dmitrow 1435, lecz podjęta w 1436 próba zajęcia grodu stołecznego zakończyła się klęską Wasyla Juriewicza, jego uwięzieniem przez brata stryjecznego i oślepieniem (wyłupieniem jednego lub obu oczu); * przed 1420, zapewne ok. 1410 † (więziony) Moskwa (11 XI?) 1448 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ (1429–33?) **N. (Anastazja?)** córka Andrzeja Władymirowicza Młodszego, księcia radoneskiego z linii borowsko-sierpuchowskiej

Dymitr Juriewicz *Szemiaka (Starszy)*
książę uglicki oraz rżewski: od wielkiego księcia Wasyla II, któremu dopomógł zająć tron moskiewski, otrzymał Dmitrow i Rżew latem 1434; książę galicki: po śmierci młodszego brata Dymitra objął jego księstwo z Galiczem i Bieżeckim Wierchem 1440 (1441?); wielki książę moskiewski: korzystając z uwięzienia Wasyla II zajął Moskwę i przybrał tytuł wielkiego księcia II 1446, z początkiem 1447 opozycja bojarów zmusiła go do ucieczki, zaś podejmowane próby odzyskania grodu stołecznego zakończyły się utratą księstw uglickiego, rżewskiego (1447 lub 1448) oraz galickiego (1450); * 1400–22, zapewne po 1410 † (otruty) Nowogród Wielki 17 lub 18 VII 1453 □ tamże, sobór Sofijski
∞ 1437 **Zofia Dymitriewna,** córka Dymitra Wasylewicza, księcia zaozierskiego; † na Litwie po 1456

Iwan Dymitriewicz *Szemiakin*
książę pskowski: po śmierci ojca udał się on do Pskowa, gdzie został życzliwie przyjęty i osadzony na książęcym tronie 1453, musiał jednak uchodzić przed wielkim księciem moskiewskim 1454; książę rylski i nowogrodzko-siewierski: zbiegł następnie na Litwę, gdzie otrzymał w lenno od Kazimierza Jagiellończyka Rylsk i Nowogród Siewierski; być może u schyłku życia porzucił życie świeckie, osiadł w monasterze Cyrylsko-Biełozierskim, gdzie postrzygł się na mnicha pod imieniem **Eufrozyna** i był latopisarzem, znanym jako Eufrozyn Siewierski; * (Uglicz?) przed 1437 † po 1463
∞ **N.N.**

? Maria Dymitriewna
∞ 1452 **Aleksander Wasylewicz** książę Czartoryski, od 1440 poddany wielkiego księcia moskiewskiego, z ramienia którego dzierżył godność namiestnika Pskowa oraz Nowogrodu Wielkiego, od 1461 z powrotem na Litwie, właściciel dóbr łohojskich, † po 1476

Włodzimierz i Iwan Iwanowicze
†† dziećmi

Szymon (Semen, Siemion) Iwanowicz
książę na Nowogrodzie Siewierskim zapewne od śmierci ojca przed 1463 (wzmiankowany od 1488); † przed 1500

Wasyl Iwanowicz *Szemiaczycz, Szemiakin*
książę na Rylsku od śmierci ojca po 1463, na Nowogrodzie Siewierskim od śmierci starszego brata Szymona przed 1500; uznał zwierzchność wielkiego księcia moskiewskiego Iwana III wiosną 1500, co zatwierdził ostatecznie traktat pokojowy wielkiego księcia Wasyla III z Zygmuntem Starym 1509; aresztowany z rozkazu Wasyla III 1525; † (więziony) (zamordowany?) Moskwa 1529
∞ **Eufemia N.,** po śmierci małżonka zesłana z córkami do monasteru Pokrowskiego w Suzdalu; † tamże po 1525 i tam też □

Iwan Wasylewicz
uwięziony i zesłany do ławry Troicko-Sergijewskiej, gdzie postrzyżono go na mnicha 1525; † tamże 5 XI 1561 i tam też □

Maria i Eufrozyna Wasylewne
wraz z matką zmuszone do postrzyżyn w monasterze Pokrowskim w Suzdalu; †† po 1525 (tamże i tam □?)

Maria Iwanowna
∞ **Jerzy Wasylewicz** książę Drucki-Putiatycz

? Irena Iwanowna
∞ **Szymon Iwanowicz** książę Bielski

WIELCY KSIĄŻĘTA MOSKIEWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA

Wasyl I Dymitriewicz, Wasyl II Ślepy

Wasyl I Dymitriewicz *(→ tablica 22)*
w Złotej Ordzie jako zakładnik chana 1383, zbiegł na Litwę 1386; wielki książę moskiewski: wyznaczony sukcesorem przez ojca, po jego śmierci objął wielkoksiążęcy tron (po raz pierwszy na Rusi z zachowaniem prawa sukcesji bezpośredniej) i uzyskał jarłyk od ambasadora tatarskiego chana 1389; książę niżnonowogrodzki, muromski, kałuski etc.: przy aprobacie Złotej Ordy przyłączył do wielkiego księstwa moskiewskiego Niżny Nowogród oraz Murom 1392, a następnie Kaługę, Wołogdę i Wielki Ustiug (1379–97); * Moskwa 30 XII 1371 (1372?) † tamże 7 (27?) II 1425 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa 9 I 1391 **Zofia Witoldowna,** córka Witolda Aleksandra Kiejstutowicza, wielkiego księcia litewskiego; regentka w imieniu nieletniego syna 1425, odsunięta od władzy i uwięziona podczas uzurpacji Jerzego Dymitriewicza (1434) oraz jego syna Dymitra Szemiaki (1446–47), po odzyskaniu wolności zachowała wpływ na rządy; u schyłku życia postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Eufrozyny** w monasterze Wozniesieńskim (Starodziewiczym) w Moskwie; * (Troki?) 1371 † Moskwa 15 VI 1453 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski

Anna Wasylewna
* Moskwa (1393?) † (zaraza) Konstantynopol (Stambuł) V 1417 □ tamże, kościół Konstantyna Lipsa (obecnie meczet Fenrai İsa)
∞ Konstantynopol 1411 (1414?) **Jan** Paleolog, książę bizantyjski, cesarz wschodniorzymski (bizantyjski) pod imieniem **Jana VIII** 1421 (1425); * Konstantynopol 18 XII 1392 † tamże 31 X 1448

Jerzy Wasylewicz
* 30 III lub 18 V 1395 † Moskwa 30 XI 1400 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Iwan Wasylewicz
następca moskiewskiego tronu zgodnie z testamentem ojca z 1405; * Moskwa 15 I 1396 (15 I 1397) † (zaraza) tamże 20 VII 1417 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa 14 I 1416 **N.** córka Iwana Władymirowicza, księcia prońskiego

Anastazja Wasylewna
* Moskwa 1397, 1398 lub 1399 † 1470 lub 1471
∞ 22 VIII 1417 **Olelko (Aleksander) Władymirowicz,** książę kopylski i słucki; książę kijowski; † 1454 lub 1455

Daniel Wasylewicz
* Moskwa 6 XII 1401 † tamże V 1402 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Wasylisa Wasylewna
* Moskwa 1399–1403 † przed 1440 być może przed 1436–38
∞ 1. 1417 lub 1418 **Aleksander Danielewicz** ***Wzmietnia,*** książę suzdalsko-niżnonowogrodzki; † 1433 lub też 1434
∞ 2. 1434 **Aleksander Iwanowicz** ***Brzuchaty,*** książę suzdalsko-niżnonowogrodzki; † 1436–38

Szymon (Semen, Siemion) Wasylewicz
* Moskwa 13 I 1405 † tamże 7 lub 8 IV 1405 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

? Maria Wasylewna
? ∞ **Jerzy Patrikiewicz,** książę litewski; † po 1439, najpewniej ok. 1447 *(→ Anna Dymitriewna, córka Dymitra IV Iwanowicza Dońskiego)*

Wasyl II Wasylewicz ***Ślepy, Ciemny, Ociemniały***
wielki książę moskiewski: po śmierci ojca objął tron wielkoksiążęcy (z początku pod regencją matki, dziada po kądzieli Witolda oraz stryjów Andrzeja, Piotra i Konstantego) 1425, usunięty przez stryja, Jerzego Dymitriewicza, i wypędzony do Kołomny wiosną 1433, odzyskał tron IX 1433, ponownie wygnany przez stryja wiosną 1434, odzyskał tron latem 1434, w tatarskiej niewoli po przegranej bitwie pod Suzdalem 7 VII 1445, odzyskał wolność w tym samym roku, uwięziony w Ugliczu i oślepiony przez brata stryjecznego, Dymitra Juriewicza Szemiakę, II 1446, odzyskał wolność w tymże roku, odzyskał wielkoksiążęcy tron II 1447; ustanowił najstarszego syna Iwana następcą tronu oraz koregentem 1448, 1449 lub 1450; tytułował się „wielkim księciem (carem) Wszechrusi"; zaprzestał płacenia wychodu do Ordy 1452; podporządkował sobie księstwo nowogrodzkie i przyłączył do państwa moskiewskiego część należących do Nowogrodu Wielkiego terytoriów 1456; * Moskwa 10 lub 15 III 1415 † tamże 27 III 1462 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa 8 II 1433 **Maria Jarosławowna,** córka Jarosława Atanazego Władymirowicza, księcia małojarosławskiego z linii borowsko-sierpuchowskiej; wraz z teściową, Zofią Witoldowną, odgrywała u boku ociemniałego małżonka znaczącą, chociaż nieoficjalną rolę w rządach księstwem moskiewskim 1447–62; u schyłku życia postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Marfy (Marty)** 1482; * zapewne ok. 1418 † Moskwa 4 VII 1484 (4 VII 1485?) □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

Jerzy Wasylewicz ***(Starszy)***
* Moskwa jesienią 1437 † tamże zimą 1441 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Iwan III ***Srogi*** *(→ tablica 25)*

Jerzy Wasylewicz ***(Młodszy)***
książę dmitrowski, możajski etc.: po śmierci ojca otrzymał zgodnie z jego testamentem Dmitrow, Możajsk, Miedyń, Sierpuchów, Hotuń oraz szereg podmoskiewskich wsi 1462, ponadto uzyskał wówczas od babki ojcowskiej pokaźną liczbę wsi i siół; dowódca wojsk moskiewskich podczas walk z Tatarami w księstwie nowogrodzkim począwszy od schyłku lat 60. XV w.; * Moskwa 22 I 1441 † tamże 12 IX 1473 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Andrzej Wasylewicz ***Goriaj (Nieszczęsny), (Starszy)***
książę uglicki etc.: po śmierci ojca otrzymał zgodnie z jego testamentem Uglicz, Zwienigorod, Bieżecki Wierch oraz mniejsze grody i wsie 1462; poróżniony z Iwanem III o ziemie zmarłego bezdzietnie starszego brata Jerzego (Młodszego), które w całości zajął wielki książę moskiewski (1473), w latach 1479–80 wespół z młodszym bratem Borysem na Litwie; książę możajski: pogodzony z Iwanem III, otrzymał od niego trzecią część ziem Jerzego (Młodszego) z Możajskiem 1480; uwięziony z rozkazu Iwana III: Moskwa 19 IX 1492; * Uglicz 13 VIII 1446 † (więziony) Moskwa lub Perejasław (Peresław) Zaleski 6 XI 1494 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ 27 V 1470 **Helena Romanowna,** córka Romana Andriejewicza księcia Mezeckiego; * (ok. 1455?) † 2 IV 1483

Szymon (Semen, Siemion) Wasylewicz
* Moskwa 1 IX 1447 † tamże VII 1449–1453 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Borys Wasylewicz
książę na Wołok(ołamsk)u nad Łamą, Rżewie oraz Ruzie zgodnie z zapisem testamentowym ojca 1462; w latach 1479–80 wspólnie ze starszym bratem Andrzejem (Starszym) na Litwie; * Moskwa 21 VII 1449 † Wołok 22 (25?) V 1494 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ 9 V 1471 **Juliana Michajłowna,** córka Michała Dymitriewicza, księcia chołmskiego; opiekunka nieletnich synów w pierwszych latach po śmierci małżonka; † 1504

Anna Wasylewna
* 1450 lub 1451 † IV 1501 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)
∞ 28 I 1465 **Wasyl Iwanowicz,** wielki książę riazański; * ok. 1448 † 7 lub 8 I 1483

Andrzej Wasylewicz ***(Młodszy)***
książę na Wołogdzie, Kubieniu i Zaozierzu zgodnie z zapisem testamentowym ojca 1462; * Moskwa 8 VIII 1452 lub 1453 † (Moskwa) 10 (5?) VII 1481 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Dymitr Wasylewicz
* Moskwa 30 IX 1455 † tamże przed 1461 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

Maria Wasylewna
† panną (Moskwa) 1465 □ (Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)?)

N. córka (Eudoksja?)
wnet po owdowieniu lub przed śmiercią postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Heleny**
∞ **Andrzej Dymitriewicz** książę Kurski, dowódca (wojewoda) w służbie wielkiego księcia moskiewskiego, wzmiankowany 1493–1521

Juliana Andriejewna
† 15 V 1537
∞ **Iwan Semenowicz** książę Kubeński, wzmiankowany 1488–1506

Iwan Andriejewicz
wraz z młodszym bratem Dymitrem uwięziony przez Iwana III w Peresławiu Zaleskim, a następnie w Biełoozierze i Wołogdzie; przed śmiercią postrzygł się na mnicha w monasterze Spaso-Prilucki w ostatnim z wymienionych grodów, przyjmując imię **Ignacego**; * ok. 1478 † Wołogda 19 V 1522 (19 V 1523?) □ tamże, monaster Spaso-Prilucki; święty rosyjskiej Cerkwi jako **Ignacy Prilucki** od XVI w.

Dymitr Andriejewicz
wraz ze starszym bratem Iwanem uwięziony przez Iwana III w Peresławiu Zaleskim, a następnie w Biełoozierze i Wołogdzie, uwolniony przez Iwana IV Groźnego 1540; * ok. 1481 † 1540 lub po tym roku

Fiodor Borysowicz
po śmierci ojca objął we władanie część jego władztwa z Wołok(ołamsk)iem oraz Rżewem 1494, początkowo pod opieką (regencją) matki; wraz z młodszym bratem Iwanem dowódca wojsk moskiewskich podczas wojny z Litwą 1500–03 i wyprawy smoleńskiej Dymitra Iwanowicza Żyłki 1502; * ok. 1480 (ok. 1483?) † V 1513 □ monaster Josifo-Wołokołamski pod Wołok(ołamsk)iem
∞ 1504 **N.N. (Maria?)**

Iwan Borysowicz
po śmierci ojca objął we władanie część jego władztwa z Ruzą oraz kilkoma siołami 1494, początkowo pod opieką (regencją) matki; z uwagi na chorobę, na własną prośbę przeniósł się do monasteru Josifo-Wołokołamskiego pod Wołok(ołamsk)iem (zabroniono mu jednak postrzyżyn) 1504; * ok. 1483 (ok. 1480?) † Wołok(ołamsk) 28 XI 1504 (28 XI 1503?) □ monaster Josifo-Wołokołamski pod Wołok(ołamsk)iem

Anna Borysowna
∞ **Piotr Dymitriewicz** książę Chochołkow-Rostowski

WIELCY KSIĄŻĘTA MOSKIEWSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA

Iwan III Srogi, Wasyl III Iwanowicz, Dymitr Iwanowicz Wnuk

❧ **Iwan III Wasylewicz** ***Srogi, Wielki, Sprawiedliwy, Garbaty*** *(→ tablica 24)*
następca moskiewskiego tronu i koregent wielkiego księcia: ustanowiony przez ojca sukcesorem mitry wielkoksiążęcej oraz nominalnym współrządcą 1448 lub 1450; wielki książę moskiewski: po śmierci ojca wstąpił na tron 1462, jako pierwszy władca ruski od chwili mongolskiego podboju nie zabiegał o wielkoksiążęcy jarłyk od chana Złotej Ordy, a w 1480 zaprzestał płacenia wychodu (ów rok jest uznawany za symboliczną datę zakończenia niemal dwuipółwiecznej zależności Rusi od Ordy); podporządkował Moskwie szereg udzielnych księstw, m.in. jarosławskie 1463, rostowskie 1474, nowogrodzkie 1478 i twerskie 1485, ponadto przejął ziemie młodszych braci: Jerzego i Andrzeja, którzy zmarli bezpotomnie 1473 i 1481, oraz Andrzeja (Starszego), uwięzionego w 1492; na mocy podpisanego 5 II 1494 w Moskwie traktatu pokojowego z Aleksandrem Jagiellończykiem, wielkim księciem litewskim, uzyskał odeń zrzeczenie się zwierzchności nad księstwami nowogrodzkim, pskowskim, twerskim, riazańskim i wiaziemskim, co potwierdzał traktat z Wiedroszy 28 III/2 IV 1503, który dodatkowo gwarantował Moskwie księstwa czernihowskie i nowogrodzko-siewierskie oraz Toropiec; oficjalnie tytułował się „wielkim księciem (carem) Wszechrusi"; * Moskwa 22 I 1440 † tamże 27 X 1505 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ 1. Moskwa 4 VII (4 VI?) 1452 **Maria Borysowna,** córka Borysa Aleksandrowicza, wielkiego księcia twerskiego; * Twer (ok.) 1442 † Moskwa 22 IV 1467 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

∞ 2. *per procura* Rzym 31 V 1471 (w rycie katolickim), osobiście Moskwa 12 XI 1472 (w rycie prawosławnym) **Zoe,** w prawosławiu (1472) **Zofia Fominiczna,** córka Tomasza Paleologa, despoty Morei; * ok. 1455 (1448–51?) † Moskwa 7 IV 1503 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

1 lub 2

? N. córka
* 1458–wiosna 1467 (jeśli z pierwszego mariażu ojca) lub 1474–90 (jeśli z drugiego mariażu) † latem 1525 i □ Suzdal, monaster Pokrowski (jeśli tożsama z mniszką Aleksandrą z monasteru Pokrowskiego w Suzdalu)

1

Iwan Iwanowicz ***(Młody)***
regent wielkiego księstwa moskiewskiego podczas nieobecności ojca 1472, jego koregent 1477; wielki książę twerski: towarzyszył ojcu w wyprawie na Twer i po usunięciu lokalnego księcia został osadzony na tamtejszym tronie 1485; * Moskwa 15 II 1458 (15 II 1456?) † (otruty?) Twer 7 (6?) III 1490 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ 6 I 1482 (6 I 1483?) **Helena,** w prawosławiu (1482 lub 1483) **Zofia Stiepanowna** ***Wołoszynka,*** kuzynka Stefana III Wielkiego, hospodara mołdawskiego; od śmierci męża opiekunka syna, wyznaczonego następcą Iwana III, następnie wraz z Dymitrem Iwanowiczem Wnukiem uwięziona z jego polecenia wiosną 1502; * (ok. 1465?) † (zamordowana w więzieniu) Moskwa 18 I 1505 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

2

? Anna Iwanowna
* (Moskwa?) 1474 † (tamże?) dzieckiem □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2

Helena Iwanowna ***(Starsza)***
* Moskwa 18 IV 1475 (1474?) † tamże 9 V 1476 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2

? Fiedosja Iwanowna
* (Moskwa?) V 1475 † (tamże?) dzieckiem

2

Helena Iwanowna ***(Młodsza)***
* Moskwa 19 V 1476 † (otruta?) Brasław 20 I 1513 □ Wilno, cerkiew Bogurodzicy

∞ Wilno 15 II 1495 **Aleksander** ***Jagiellończyk,*** król Polski i wielki książę Litwy; * Kraków 5 VIII 1461 † Wilno 19 VIII 1506 □ tamże, kościół katedralny śś. Stanisława i Zygmunta

2

❧ **Wasyl III Iwanowicz**
książę nowogrodzki i pskowski: owe władztwa uzyskał w zarząd od ojca 1499; koregent ojca w wielkim księstwie moskiewskim 14 IV 1502; wielki książę moskiewski od śmierci ojca 1505, przyłączył do Moskwy ostatnie z dawnych ruskich księstw dzielnicowych: pskowskie 1510, riazańskie 1521, nowogrodzko-siewierskie 1522 oraz smoleńskie 1524, posługiwał się tytułem cara Wszechrusi, zaś przez cesarza rzymsko-niemieckiego tytułowany był „cesarzem Wszechrusi", co stało się jedną z podstaw przyjęcia przez Piotra I tytułu imperatora w 1721; * Moskwa 25 III 1479 † tamże 4 XII 1533 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ 1. Moskwa 4 IX 1505, mariaż unieważniono XI 1525 **Salomonida (Salomea) Juriewna,** córka bojara Jerzego Konstantynowicza Saburowa; po unieważnieniu ślubu z wielkim księciem postrzyżona na mniszkę pod imieniem **Zofii,** następnie zaś zamknięta w monasterze Spaso-Rożdiestwieńskim w Suzdalu; † Suzdal 18 XII 1542 □ tamże, monaster Spaso-Rożdiestwieński; święta rosyjskiej Cerkwi jako **Zofia Suzdalska** (2007)

∞ 2. Moskwa 27 I 1527 **Helena Wasylewna,** córka Wasyla Lwowicza księcia Glińskiego; po śmierci małżonka odsunęła ustanowionych przez niego regentów i sama objęła rządy regencyjne w imieniu syna 1533; * (1506–10?) † (otruta?) Moskwa 3 lub 4 IV 1538 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

2

Jerzy Iwanowicz
książę na Dmitrowie, Zwienigorodzie, Kaszynie, Ruzie, Briańsku i Sierpiejsku zgodnie z zapisem testamentowym ojca 1505; zmuszony wraz z młodszym bratem Andrzejem przez regentkę Helenę Glińską do złożenia przysięgi na wierność Iwanowi IV 1533, niebawem wraz z książętami Szujskimi (Iwanem i Andrzejem) zawiązał spisek celem obalenia bratanka, aresztowany 1534; * Moskwa 23 III 1480 † (zamorzony głodem) Moskwa 3 VIII 1536 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

? ∞ (sekretnie) **Eufrozyna N.**

2

Dymitr Iwanowicz ***Żyłka***
książę na Ugliczu, Hlepieniu, Rogaczewie, Zubcowie, Opokach, Mieszczowsku, Opakowie oraz Mołodze zgodnie z zapisem testamentowym ojca 1505; * Moskwa 6 X 1481 † tamże 14 II 1521 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2

Eudoksja Iwanowna
* II 1482 lub ok. 1492 † 6 II 1513

∞ Moskwa 25 I 1506 **Chudakul,** w prawosławiu (1506) **Piotr Ibrahimowicz,** książę (carewicz) tatarski; † Moskwa 13 III 1523 □ tamże, Kreml sobór Archangielski

2

? Helena Iwanowna
* (Moskwa?) 8 IV 1484 † młodo (dzieckiem?), być może = Helena Iwanowna (Starsza)

2

Fiedosja (Teodozja) Iwanowna
* Moskwa 25 V 1485 (25 V 1488?) † tamże 12 (19?) II 1501

∞ Moskwa 13 II 1500 **Wasyl Danielewicz,** książę chołmski, bojar moskiewski, osadzony w monasterze z rozkazu Wasyla III 1508; * Moskwa 1460 † Biełooziero (Biełoziersk) 1524

2

Szymon (Semen, Siemion) Iwanowicz
książę na Kałudze, Bieżeckim Wierchu i Kozielsku zgodnie z zapisem testamentowym ojca 1505; * Moskwa 21 III 1487 † (otruty?) Wołok(ołamsk) lub Moskwa 26 VI 1518 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2

Andrzej Iwanowicz
książę staricki: na Staricy, Wyszogrodzie, Jachromie, Aleksinie, Lubucku, Chołmie oraz Nowym Gorodku zgodnie z ojcowskim zapisem testamentowym 1505; zmuszony wraz ze starszym bratem Jerzym przez regentkę Helenę Glińską do złożenia przysięgi na wierność nieletniemu Iwanowi IV 1533, wobec odmowy przekazania mu dalszych ziem wyjechał do swoich dóbr; zaaresztowany podczas próby przejęcia władzy w Nowogrodzie Wielkim 1537; * Moskwa 5 VIII 1490 † (zamordowany) tamże 10 lub 11 XII 1533 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ Moskwa 22 II 1533 **Eufrozyna Andriejewna,** córka Andrzeja Iwanowicza księcia Chowańskiego; więziona z synem 1537–40, zmuszona przez Iwana IV do wstąpienia do monasteru, gdzie postrzygła się pod imieniem **Eudoksji** 1563; * 1516 † (utopiona/uduszona w kajucie statku) na rzece Szeksna 15 lub 20 X 1569 □ monaster Groicko-Woskresieński nieopodal Moskwy, alternatywnie Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)

❧ **Dymitr Iwanowicz** ***Wnuk***
wielki książę moskiewski (koregent dziada): ukoronowany na wielkiego księcia: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński (Zaśnięcia NMP) 4 II 1498; aresztowany wspólnie z matką na rozkaz dziada i odsunięty od dziedziczenia tronu wiosną 1502; * Moskwa 10 X 1483 † (zagłodzony w więzieniu) tamże 14 II 1509 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

Iwan Iwanowicz
* (Moskwa?) 15 II 1485 † dzieckiem □ (Moskwa, Kreml, sobór Archangielski?)

? N. córka
∞ **Fiodor Iwanowicz** książę Mścisławski; † 1540

2

❧ **Iwan IV** ***Groźny*** *(→ tablica 26)*

2

Jerzy Wasylewicz ***Głupi Jerzy***
opóźniony w rozwoju i głuchoniemy od urodzenia; książę uglicki: zgodnie z zapisem testamentowym ojca otrzymał on udzielne księstwo z Ugliczem, Cherkizowem, Mołogą, Kaługą, Bieżeckiem (Bieżeckim Wierchem), Małojarosławcem, Miedyniem i Mieszczowskiem 1533 (z racji na upośledzenie księcia zarządzane przez pełnomocników, od 1547 przez jego żonę); * Moskwa 30 X 1532 † tamże 24 (25?) XI 1563 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ Moskwa 3 XI 1547 (3 XI 1548?) **Juliana Dymitriewna,** córka Dymitra Fiodorowicza, księcia Paleckiego; owdowiawszy postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Aleksandry** 1563; † (utopiona) rzeka Szeksna 15 lub 20 X 1569 □ monaster Groicko-Woskresieński pod Moskwą lub Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)

Wasyl Juriewicz
* (Uglicz?) 6 III 1559 † (tamże?) 20 II 1560

Włodzimierz Andriejewicz
książę staricki: od śmierci ojca przebywał jako zakładnik na carskim dworze, lecz staraniem regentów przy nieletnim Iwanie IV odzyskał ojcowiznę XII 1541; dowódca wojsk carskich; wysuwany przez opozycję bojarską jako kandydat do tronu podczas choroby Iwana IV, zmuszony do złożenia przysięgi na wierność carewiczowi Dymitrowi Iwanowiczowi 1553, następnie opiekun carewicza Iwana Iwanowicza 1554; książę dmitrowski: Iwan IV włączył jego ojcowiznę do opriczniny, przekazując mu w zamian Dmitrow i Romanow wraz z przyległymi siołami 1564–66; * Moskwa schyłek 1533 † (zmuszony do samobójstwa) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 9 X (6 I?) 1569 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

∞ 1. 31 V 1551, rozwód 1555 **Eudoksja Aleksandrowna,** córka Aleksandra Michajłowicza księcia Nagoj; po oddaleniu zesłana do monasteru Pokrowskiego w Suzdalu i postrzyżona pod imieniem **Eupraksji;** † Suzdal ok. 1597 □ tamże, monaster Pokrowski

∞ 2. 28 IV 1555 **Eudoksja Romanowna,** córka Romana Iwanowicza księcia Odojewskiego; † (zmuszona do samobójstwa) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 9 X (6 I?) 1569 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)

1

Wasyl Władymirowicz
książę dmitrowski: osadzony w ojcowiźnie (Dmitrow oraz Romanow z przyległościami) przez Iwana IV; * (ok.) 1552 † Dmitrow wnet po IV 1573 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

? ∞ 1573 **Maria N.**

1

Eufemia Władymirowna
* (ok.) 1553 † (20 I?) 1571

2

Maria Władymirowna ***(Starsza)***
* przed 1560 † (zgładzona z rozkazu Iwana IV) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 9 X (6 I?) 1569

2

Maria Władymirowna ***(Młodsza)***
po owdowieniu postrzygła się pod imieniem **Marfy (Marty);** * przed/w 1560 † 13 VI 1597 (po 1611?)

∞ Nowogród Wielki 22 IV 1573 **Magnus,** książę duński, król Inflant z woli Iwana IV 1570–77; * Kopenhaga 26 (14?) VIII 1540 † Piltyń (Pilten) 18/28 III 1583 □ tamże, kaplica zamkowa, następnie (1662) Roskilde, kościół katedralny

2

Eudoksja Władymirowna
* 20 I 1560 (20 I 1561?) † 20 XI 1570 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy)

2

? Fiedosja Iwanowna
* 1562 † 1594

2

Jerzy i Iwan Władymirowicze
** 1563 i 6 I 1569 †† (zgładzeni z rozkazu Iwana IV) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 9 X (6 I?) 1569

2

Anastazja i Tatiana Władymirowne
†† 7 I 1568 i 8 I 1564

CAROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII RURYKOWICZÓW. MONOMACHOWICZE, LINIA MOSKIEWSKA
Iwan IV (I) Groźny, Fiodor I Iwanowicz

☙ Iwan IV (I) Wasylewicz *Groźny, Srogi* *(→ tablica 25)*
wielki książę moskiewski: po śmierci ojca odziedziczył tron wielkoksiążęcy 1533, z uwagi na wiek początkowo pod regencją matki († 1538) oraz stronnictw dworskich, przejął samodzielne rządy po dokonaniu zamachu stanu 23 IV 1543; car Rosji (Wszechrusi): oficjalnie przyjął (używany już przez niektórych jego przodków) tytuł „gosudar, car i wielki książę", koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński (Zaśnięcia NMP) 16 I 1547; zlikwidował i przyłączył do państwa moskiewskiego (rosyjskiego) ziemie chanatów kazańskiego (1550–52) i astrachańskiego (1554–56), ziemie Kozaków Dońskich oraz Ordy Nogajskiej, rozpoczął także podbój Syberii; przed śmiercią postrzygł się na mnicha, przyjmując imię **Jonasza**; * Kołomienskoje pod Moskwą 25 VIII 1530 † (otruty?) Moskwa 18 III 1584 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ 1. Moskwa 3/13 II 1547 **Anastazja Romanowna,** córka Romana Juriewicza Zacharina-Koszkina, okolniczego moskiewskiego i gubernatora Moskwy *(→ tablica 29);* * 1530 (1532?) † (otruta?) Kołomienskoje pod Moskwą 28 VII/7 VIII 1560 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

∞ 2. Moskwa 21 VIII 1561 **Kuczenoj**, w prawosławiu (1561) **Maria Temrukowa,** córka Temruka (Temigriuka), czerkieskiego księcia na Kabardzie; * Kabarda 1545 (1546?) † (otruta?) Słoboda Aleksandrowska (dziś Aleksandrow) pod Moskwą 6 (1?) IX 1569 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

∞ 3. Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 28 X 1571 **Maria Wasylewna (Bogdanowna?),** córka Wasyla (Bogdana?) Stiepanowicza Sobakina; * Kołomna pod Moskwą 1552 † Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) 13 XI 1571 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

∞ 4. Moskwa 29 IV–1 VI 1572 (V 1572?) (mariaż niezgodny z kanonami prawosławia, uznany przez zwołany w tym celu sobór), oddalona IX 1572 (IX 1573/74/75?) **Anna Aleksiejewna (Grigoriewna?),** córka Aleksego (Grzegorza?) Kołtowskiego; po oddaleniu przez małżonka postrzyżona na mniszkę pod imieniem **Darii**; * ok. 1555 † monaster Tichwińsko-Wwedeński 5 IV 1626 □ tamże, grób zaginął po likwidacji klasztoru (1926)

? ∞ 5. Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 11 XI 1573 **Maria,** księżniczka Dołgoruk(ow)a; † jakoby utopiona z rozkazu cara w noc poślubną

∞ 5. (6.?) (mariaż nieważny w świetle kanonów Cerkwi) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą IX 1574–VIII 1575 (IX 1574, X 1574, I 1575?), oddalona po niespełna pół roku **Anna Grigoriewna,** córka Grzegorza Borysowicza Wasiliczkowa, bojara moskiewskiego i dyplomaty, lub Grzegorza Andriejewicza Wasiliczkowa, szlachcica moskiewskiego; po oddaleniu przez cara postrzyżona na mniszkę w monasterze Pokrowskim w Suzdalu; † Suzdal (6, 7, 12?) I 1577 (alternatywnie pozostała żoną cara do swojej śmierci po dwu latach małżeństwa) □ tamże, monaster Pokrowski

∞ 6. (7.?) (mariaż nieważny w świetle kanonów Cerkwi) (ok. 1576?), oddalona 1577 **Wasylisa N.,** wdowa po (koniuszym Nikicie?) Mielentiewie, po oddaleniu przez cara osadzona w nieznanym monasterze; † (zamordowana na rozkaz cara?) 1578–79

∞ 7. (8.?) (mariaż nieważny w świetle kanonów Cerkwi) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą (6, 7?) IX 1580 **Maria Fiodorowna,** córka Fiodora Michajłowicza księcia Nagoj; po śmierci męża odesłana wraz z synem do uglickich dóbr carewicza 1584, postrzyżona pod imieniem **Marfy (Marty)** i zesłana do monasteru 1591, powróciła do Moskwy 18 VII 1605; † Moskwa 28 VI (20 VII?) 1611 (1608, 1610, 1612?) □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

1

Anna Iwanowna
* Moskwa 10 VIII 1549 † tamże 20 VII 1550 □ podmoskiewski monaster Nowodziewiczy, cerkiew śś. Joachima i Anny, następnie (XVII w.) sobór Smoleński

1

Anna Iwanowna
* Moskwa 17 III 1551 † tamże 8 XII 1552 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

1

Dymitr Iwanowicz *(Starszy)*
następca carskiego tronu: odebrał przysięgę na wierność III 1553, * Moskwa (11, 12?, 26??) X 1552 † w trakcie pielgrzymki rodziców do monasteru Cyrylo-Biełozierskiego nad Jeziorem Białym/utonął w rzece Szeksna 4 (26?) VI 1553 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

1

Iwan Iwanowicz
następca carskiego tronu od chwili narodzin; * Moskwa 28 III 1554 † (zabity w trakcie kłótni przez ojca/otruty/wskutek ataku epilepsji?) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 19 XI 1582 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski (Michała Archanioła)

∞ 1. Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 4 XI 1571, oddalona na polecenie cara 1572 **Eudoksja Bogdanowna,** córka bojara Bogdana Juriewicza Saburowa; po oddaleniu postrzyżona na mniszkę pod imieniem **Aleksandry** i zesłana do monasteru Pokrowskiego w Suzdalu; † tamże (29 VII?) 1614, 1619 lub 1620 i tam również □

∞ 2. (29 VII?) 1574, oddalona 1579 **Fiedosja Michajłowna,** córka Michała Timofiejewicza Petrow-Sołowiowa; po oddaleniu przez małżonka postrzyżona na mniszkę pod imieniem **Praskowii (Pelagii?),** w monasterze Pokrowskim w Suzdalu, następnie w monasterze Goricko-Woskriesieńskim w Goricach; † (tamże?) przed VI 1587 lub 1620 (1621?) □ (Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski?)

∞ 3. 1581 (1582?) **Helena Iwanowna**, córka Iwana Wasylewicza (Młodszego) Szeremietiewa, bojara i wojewody moskiewskiego; po śmierci męża postrzyżona pod imieniem **Leonidy** w podmoskiewskim monasterze Nowodziewiczym; † (tamże?) po 1598 i zapewne tam również □

3

? bezimienny syn
* (poronienie) Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą 20 XI 1582

1

Eudoksja Iwanowna
* Moskwa 26 II 1556 † tamże VI 1558 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

1

☙ Fiodor I Iwanowicz *Dzwonnik*
następca carskiego tronu od śmierci starszego brata 1582; car Rosji: odziedziczył tron po śmierci ojca 1584, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 31 V 1584, z uwagi na ociężałość umysłową rządy w jego imieniu sprawowała rada regencyjna; * Moskwa 31 V 1557 † tamże 6/16 (7/17?) I 1598 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

∞ Moskwa (7 I?) 1580 **☙ Irena Fiodorowna** Godunowa; po śmierci małżonka ogłoszona carycą *(→ tablica 27)*

Fiedosja (Teodozja) Fiodorowna
przypuszczalna następczyni carskiego tronu; * Moskwa 29 V/8 VI 1592 † tamże 25 I/4 II 1594 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

2

Wasyl Iwanowicz
* Moskwa (2?) III 1563 † tamże 6 V 1563 □ (tamże, Kreml, sobór Archangielski?)

7 (8)

Dymitr Iwanowicz *(Młodszy)*
zgodnie z zapisem testamentowym ojca otrzymał Uglicz 1584; przypuszczalny następca rosyjskiego tronu wobec bezdzietności cara Fiodora I; * Moskwa 19 (11 lub 12?) X 1582 lub 1583 † (na skutek wypadku/zamordowany?) Uglicz 25 V 1591 □ tamże, pałacowa cerkiew Spaska (Zbawiciela), następnie (1606) Moskwa, Kreml, sobór Archangielski; święty rosyjskiej Cerkwi 1606 *(→ tablica 27)*

CAROWIE ROSYJSCY W OKRESIE WIELKIEJ SMUTY. DYNASTIA GODUNOWÓW ORAZ SAMOZWAŃCY

Irena Fiodorowna, Borys Fiodorowicz, Fiodor II Borysowicz, Dymitr Samozwaniec I, Dymitr Samozwaniec II

książę (mirza) tatarski Czet *lub* Zachariasz, możni kostromscy

Aleksander (Zachariewicz?), bojar kostromski, wzmiankowany 1304

Dymitr Aleksandrowicz Ziarno, bojar moskiewski

Iwan Dymitriewicz Ziarnow, bojar moskiewski

Fiodor Iwanowicz Sabur, bojar moskiewski, 1380	Daniel Iwanowicz Podolski	Daniel Iwanowicz Godun
po nim Saburowie	*po nim Podolscy*	*Godunowowie*

Grzegorz Iwanowicz Godunow

Iwan Grigoriewicz Godunow

Fiodor Iwanowicz Godunow Jednooki *(→)*

ojciec carycy Ireny i cara Borysa

Fiodor Iwanowicz Godunow ***Jednooki (Kriwoj)***
posiadacz dóbr w okolicach Kostromy i Wiaźmy; † 1568 (1569?, 1568–70?)
∞ **N. (Stefanida?) Iwanowna,** po śmierci małżonka postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Sandulii**; † 1576

☙ Borys Fiodorowicz
krajczy dworu carskiego 1576–79, bojar z nominacji Iwana Groźnego 1580, członek Rady Regencyjnej przy carze Fiodorze I z nominacji Iwana Groźnego 1584, koniuszy dworu carskiego 1584 (1590?), faktyczny władca w imieniu Fiodora I, tytułował się „wielkorządcą Wszechrusi"; car Rosji: po śmierci Fiodora I i abdykacji Ireny Fiodorownej Sobór Ziemski zaofiarował mu tron 20 (17?) II 1598, który objął 21 (18?) II 1598, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński (Zaśnięcia NMP) 1/11 (3/13?) IX 1598; * 1552 † (otruty, samobójstwo?) Moskwa 13/23 IV 1605 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski, następnie (1605) podmoskiewski monaster Warsonofijewski, następnie (1606) Moskwa, ławra Troicko-Sergijewska
∞ 1571 (krótko przed 1570?) **Maria Grigoriewna,** córka Grzegorza Łukianowicza Skuratowa-Bielskiego Maluty, jednego z przywódców opricznniny za Iwana Groźnego; * (ok. 1552?) † (zamordowana) Moskwa 10/20 VI 1605 □ podmoskiewski monaster Warsonofijewski, następnie (1606) Moskwa, ławra Troicko-Sergijewska

? Wasyl Fiodorowicz
† (zaraza?) wkrótce po zaślubinach (data nieznana)
∞ **Pelagia N.**

☙ Irena Fiodorowna
caryca Rosji: po śmierci Fiodora I bojarzy złożyli przysięgę na wierność owdowiałej Irenie jako nowej władczyni 6/16 (7/17?) I 1598, abdykowała 15/25 I 1598 i postrzygła się na mniszkę pod imieniem Aleksandry w podmoskiewskim monasterze Nowodziewiczym; * 1557 † Moskwa 25 (26 lub 29?) X 1603 (25 X 1604?) □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa (7 I?) 1580 **☙ Fiodor I Iwanowicz,** car Rosji
(→ tablica 26)

Ksenia Borysowna
zhańbiona przez Dymitra Samozwańca I, a następnie zmuszona przezeń do postrzyżyn, przybrała imię **Olgi** XI 1605 i osiadła w monasterze Wniebowzięcia NMP („Monaster Kniagini") we Włodzimierzu; * Moskwa 1582 † Włodzimierz 30 VIII 1622 □ Moskwa, ławra Troicko-Sergijewska

Iwan Borysowicz
* Moskwa 1587
† tamże niemowlęciem □ Moskwa

☙ Fiodor II Borysowicz
carewicz, następca carskiego tronu 1598; car Rosji: po śmierci ojca objął tron carski 13/23 IV 1605, z uwagi na wiek pod regencją matki, zdetronizowany przez stronników Dymitra Samozwańca I 1/10 VI 1605; * Moskwa 1589 † (zamordowany) tamże 10/20 VI 1605 □ podmoskiewski monaster Warsonofijewski, następnie (1606) Moskwa, ławra Troicko-Sergijewska

* * *

Bogdan Otriepiew
właściciel dóbr w okolicach Wiaźmy, setnik strzelców carskich; † ok. 1582
∞ **Barbara N.**

☙ Dymitr Samozwaniec I *Łżedymitr,* właśc. **Jerzy Bogdanowicz** Otriepiew
dworzanin bojarskiej rodziny Romanowów w Moskwie ok. 1582, gdy ród ów popadł w carską niełaskę za rządów Borysa Godunowa postrzygł się na mnicha pod imieniem **Grzegorza (Griszki),** zbiegł za granicę 1603; w Rzeczypospolitej 1603, gdzie począł głosić, iż jest cudownie ocalonym najmłodszym synem cara Iwana Groźnego, carewiczem Dymitrem Iwanowiczem (Młodszym), w sekrecie przyjął wyznanie katolickie 1604, następnie z pomocą grupy magnatów (m.in. Wiśniowieccy i Mniszchowie) opanował Czernihów (1604/05), Putywl i Siewsk Kurski (1605); car Rosji: po śmierci Borysa Godunowa zajął Moskwę i Kreml, uwięził Fiodora II Borysowicza, którego zmusił do abdykacji, rozpoznany publicznie przez wdowę po Iwanie IV, Marię Nagoj, ogłosił się carem Rosji, koronowany jako **Dymitr Iwanowicz:** Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 21/31 VII (30 VII/9 VIII?) 1605, tytułował się „imperatorem Wszechrusi"; * (Galicz 1580 lub 1581?) † (zabity) Moskwa 17/27 V 1606, ciało spalono, a prochy wystrzelono w kierunku Rzeczypospolitej
∞ *per procura* Kraków 22 XI 1605 (w rycie katolickim), osobiście Moskwa 8/18 V 1606 **Maryna (Marianna),** w prawosławiu (1606) **Maria Juriewna,** córka Jerzego Mniszcha, wojewody sandomierskiego; koronowana w dniu zaślubin w kremlowskim soborze Uspieńskim, po obaleniu małżonka uwięziona i zesłana do Jarosławia 1606, na wolności 1608; ∞ 2. Kaługa wiosna 1610 Dymitr Samozwaniec II *(→ poniżej)* ∞ 3. (konkubinat?) Iwan Martynowicz Zarucki vel Zarudzki, ataman kozacki, † (stracony) Moskwa 1614; * Laszki Murowane 1588 (1589?) † (więziona) (zamordowana?) Moskwa schyłek 1614–początek 1615

* * *

☙ Dymitr Samozwaniec II *Łżedymitr, Łotr Tuszyński,* właśc. **N.N.**
podawał się za cudownie ocalonego carewicza Dymitra Iwanowicza od 20 VII1607, w latach 1608–10 kontrolował większość rosyjskich ziem; car Rosji: rozpoznany przez Marynę Mniszchównę jako jej małżonek i poślubiony przez nią: Kaługa, wiosna 1610; * (ok. 1580?) † (zamordowany) pod Kaługą 11/21 XII 1611 □ Kaługa, cerkiew Troicka (św. Trójcy)
∞ Kaługa wiosna 1610 **Maria Juriewna,** wdowa po Dymitrze Samozwańcu I *(→ powyżej)*

Iwan Dymitriewicz *Łotrzyk Iwaszka*
* Kaługa I 1611 † (stracony) Moskwa schyłek 1611

CAROWIE ROSYJSCY W OKRESIE WIELKIEJ SMUTY. DYNASTIA RURYKOWICZÓW, LINIA KSIĄŻĄT SZUJSKICH

Wasyl IV Iwanowicz

Wasyl Dymitriewicz Kirdiapa, wielki książę suzdalsko-niżnonowogrodzki
(→ tablica 16)

Iwan Wasylewicz Kirdiapin książę Szujski (na połowie Szuji) † 1477 | Jerzy Wasylewicz Kirdiapin książę Szujski (na połowie Szuji)

Wasyl Juriewicz Starszy książę Szujski † 1450

Michał Wasylewicz książę Szujski † 1445

Andrzej Michajłowicz książę Szujski; bojar moskiewski; † 1543

Iwan Andriejewicz książę Szujski *(→)*
ojciec cara Wasyla IV

Iwan Andriejewicz książę Szujski
wojewoda sierpuchowski 1565; bojar z nominacji Iwana Groźnego 1567; wojewoda smoleński 1569; członek carskiej opriczniny; * (ok. 1533?) † (w bitwie) pod Lode (dziś Koluvere, Estonia) 1573
∞ **Anna (Maria?) Fiodorowna N.** † przed 1593

Andrzej Iwanowicz
wojewoda sierpuchowski w 1581 i w 1583; wojewoda większy nowogrodzki (wraz z młodszym bratem Wasylem) III–VII 1582; wojewoda smoleński 1583; bojar 1584; drugi wojewoda moskiewski X 1585 i V 1586; w carskiej niełasce, zesłany do Kargopola 1587;
* (przed 1552–53) † (zamordowany) Kargopol 1589

❧ Wasyl IV Iwanowicz
wojewoda większy sierpuchowski 1581; wojewoda większy nowogrodzki (wraz ze starszym bratem Andrzejem) III–VII 1582; wojewoda smoleński 1585; pozbawiony urzędów i zesłany do Galicza 1587, na wolności 1591; bojar i członek Dumy 1591; wojewoda większy nowogrodzki (po 1591); car Rosji: na czele powstania przeciw rządom Dymitra Samozwańca 17/27 V 1606, po jego obaleniu proklamowany carem 19/29 V 1606, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 1/11 VI 1606, zdetronizowany na wieść o klęsce wojsk moskiewskich pod Kłuszynem (24 VI/4 VII 1610) 7/17 VII 1610, postrzyżony i zamknięty w monasterze, następnie w polskiej niewoli; * 1552 (1553?) † (więziony) Gostynin 12/22 IX 1612 (II 1612?) □ tamże, krypty zamkowe, następnie (1620) Warszawa, kaplica Moskiewska, następnie (1635) Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. przed IX 1580 (ok. 1584?) **Helena (Maria?) Michajłowna,** córka Michała Piotrowicza księcia Repnina, bojara i wojewody moskiewskiego; * 1552–65 † lub oddalona przed 1606 († 1592?)
∞ 2. Moskwa 17 I 1608 **Katarzyna Piotrowna,** po zaślubinach **Maria**, córka Piotra Iwanowicza księcia Bujnosow-Rostowskiego; po detronizacji męża postrzyżona na mniszkę pod imieniem **Heleny** i wywieziona do suzdalskiego monasteru Pokrowskiego, następnie (1615) w monasterze Nowodziewiczym pod Moskwą i tamże † 2/12 I 1626 □ Suzdal, monaster Pokrowski, następnie (1635) Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski

2
Anna Wasylewna
* 1609 † IX 1609 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) tamże, sobór Archangielski

2
Anastazja Wasylewna
* i † 1610 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) tamże, sobór Archangielski

Dymitr Iwanowicz
krajczy dworu carskiego 1580 i wojewoda kargopolski 1586, postradał urzędy i w carskiej niełasce 1586; zesłany do dóbr rodowych w Szuji 1587, na wolności 1591; bojar oraz członek Dumy 1591; naczelny wojewoda (głównodowodzący wojsk) moskiewski z nominacji brata 1606; w polskiej niewoli po bitwie pod Kłuszynem 24 VI/4 VII 1610; * (ok. 1560?, przed 1552–53?) † (więziony) Gostynin 29 IX 1612 □ tamże, krypty zamkowe, następnie (1620) Warszawa, kaplica Moskiewska, następnie (1635) Moskwa, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1572 (1587–90?) **Katarzyna Grigoriewna,** córka Grzegorza Łukianowicza Skuratowa-Bielskiego, Maluty, jeden z przywódców opriczniny za Iwana Groźnego; wraz z małżonkiem w polskiej niewoli 1610; † (więziona) Gostynin 15 XI 1612 □ tamże, krypty zamkowe, następnie (1620) Warszawa, kaplica Moskiewska, następnie (1635) Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

Aleksander Iwanowicz
† 1601

Iwan Iwanowicz
w carskiej niełasce, zesłany do dóbr rodowych w Szuji 1587, na wolności 1591; bojar 1597, utracił tą godność 1602; wojewoda moskiewski z nominacji brata 1606; w polskiej niewoli po bitwie pod Kłuszynem 24 VI/4 VII 1610, na wolności 1620; zarządca Prikazu Moskiewskiego z nominacji cara Michała Fiodorowicza 1634; * ok. 1566 † Moskwa ok. 1638 □ tamże
∞ Moskwa 3 XII 1622 **Marfa (Marta) Władymirowna,** córka Włodzimierza Timofiejewicza księcia Dołgorukiego (Dołgorukowa), bojara i wojewody moskiewskiego; † VI 1634 □ tamże

CAROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOWÓW
Michał Fiodorowicz

Andrzej Iwanowicz Kobyła, bojar moskiewski; † po 1346–51

- Szymon (Semen) Andriejewicz Żerebcow — *po nim rody Łodyginów, Konownitszynów, Obrazcowów i inne*
- Aleksander Andriejewicz Jolka — *po nim rody Bobrykinów, Kołyczewów i inne*
- Fiodor Andriejewicz Koszka, bojar moskiewski; † 1407 — *ród Koszkinów*
  - Iwan Fiodorowicz Koszkin, bojar moskiewski; † po 1427
  - Fiodor Fiodorowicz Koszkin Gołtajew † przed 1425 — *po nim ród Gołtajewów*
  - Aleksander Fiodorowicz Koszkin Bezubczew — *po nim rody Bezubczewów i Szeremietiewów*
    - Zachariasz Iwanowicz Koszkin † 1461
      - Jakow (Jakub) Zachariewicz Koszkin, bojar moskiewski; † 1510 — *po nim ród Jakowlew-Herzenów*
      - Jerzy Zachariewicz Koszkin, bojar moskiewski; † 1504 — *ród Zacharin-Koszkinów*
        - Roman Juriewicz Zacharin-Koszkin, okolniczy moskiewski; † 1543
          - Nikita Romanowicz Zacharin-Juriew † 1585 — *ród Romanowów*
            - Fiodor Nikitycz Romanow, patriarcha Filaret *(→)* — *ojciec cara Michała Fiodorowicza*
          - Anastazja Romanowna † 1560 ∞ Iwan IV (I) Groźny, car Rosji; † 1584
            - Fiodor I Iwanowicz, car Rosji; † 1598

Fiodor Nikitycz Romanow
bojar z nominacji cara Fiodora I (brata ciotecznego) 1586; pretendent do carskiego tronu po śmierci Fiodora I 1598; w carskiej niełasce po objęciu tronu przez Borysa Godunowa 1600, zesłany na północ kraju do monasteru w Silsku, gdzie postrzyżony pod imieniem **Filareta** 1601; na wolności po objęciu rządów przez Dymitra Samozwańca I latem 1605; metropolita rostowski i jarosławski z nominacji tegoż 1605; metropolita moskiewski z nominacji Dymitra Samozwańca II XI 1608; w niewoli cara Wasyla IV, utracił godności V 1610; na wolności, na powrót metropolita rostowski VII 1610; na czele poselstwa do króla polskiego Zygmunta III w Smoleńsku IX 1610, w polskiej niewoli w tenczas, więziony w Malborku, na wolności po akcesji syna na mocy polsko-rosyjskiego rozejmu w Dywilinie XII 1618; patriarcha moskiewski 22 VI 1619, konsekrowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński (Zaśnięcia NMP) 24 VI 1619: od tej chwili koregent syna i faktyczny rządca Rosji; * ok. 1558 (1554–60?) † Moskwa 1/11 X 1633 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1580–85 **Ksenia Iwanowna,** córka Iwana Wasylewicza Szestowa; podczas niełaski Romanowów oddzielona od męża, postrzyżona na mniszkę pod imieniem **Marfy (Marty)** i zesłana nad jezioro Onega 1600, na wolności 1605; od akcesji syna tytułowana „Wielką Mniszką" 1613; * ok. 1560 † Moskwa 26 I/5 II 1631 □ tamże, Kreml, monaster Nowospaski

❧ Michał Fiodorowicz
w carskiej niełasce za rządów Godunowów, wraz z jedyną siostrą zesłany w rejon jeziora Białego 1600, następnie w areszcie domowym w dobrach rodowych w Klinie, na wolności po objęciu władzy przez Dymitra Samozwańca I 1605, w Moskwie, a następnie w dobrach rodowych pod Kostromą 1612, następnie w monasterze Ipatiewskim (w późniejszym Jekaterynburgu); car Rosji: wybrany przez Sobór Ziemski: Moskwa 21 II/3 III 1613, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 11/21 VII 1613, po oswobodzeniu ojca z polskiej niewoli powołał go na swojego koregenta i przekazał faktyczne rządy w państwie 1619; * Moskwa 12/22 VII 1596 † tamże 13/23 VII 1645 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. Moskwa 9/19 IX 1624 **Maria Władymirowna,** córka Włodzimierza Timfiejewicza księcia Dołgorukiego (Dołgorukowa), bojara i wojewody moskiewskiego; * ok. 1605 † (otruta?) Moskwa 6/16 (7/17?) I 1625 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ 2. Moskwa 5/15 II 1626 **Eudoksja Lukianowna,** córka Łukasza Stiepanowicza Streszniewa, * Mieszczowsk 1608 † Moskwa 18/28 VIII 1645 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

- **Borys Fiodorowicz** * ok. 1586 † 20/30 XI 1592
- **Lew Fiodorowicz** * ok. 1589 † 21 IX/1 X 1597
- **Nikita Fiodorowicz** * ok. 1588 † 29 XI/9 XII 1592
- **Iwan Fiodorowicz** * ok. 1594 † 7/17 VII 1597
- **Tatiana Fiodorowna** w niełasce za Godunowów, zesłana z bratem nad jezioro Białe 1600, następnie w areszcie domowym w dobrach rodowych, na wolności po objęciu władzy przez Samozwańca I 1605, * ok. 1597 † Moskwa 4/14 XI 1612 □ tamże ∞ ok. 1610 **Iwan Michajłowicz** książę Katyrew-Rostowski; † Moskwa XI 1641 □ tamże

2
- **Irena Michajłowna** * Moskwa 22 IV/2 V 1627 † tamże 8/18 IV 1679 □ tamże, Kreml, monaster Nowospaski
- 2 **Pelagia Michajłowna** * Moskwa 17/27 VIII 1628 † tamże 25 I/4 II 1629 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

2
- **❧ Aleksy Michajłowicz** *(→ tablica 30)*
- 2 **Anna Michajłowna** krótko przed śmiercią postrzygła się pod imieniem **Anfisy** w monasterze Wozniesieńskim (Starodziewiczym) w Moskwie; * Moskwa 14/24 VII 1630 † tamże 27 X/6 XI 1692 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski

2
- **Marfa (Marta) Michajłowna** * Moskwa 14/24 VIII 1631 † tamże 21 IX/1 X 1632 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), a następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski
- 2 **Iwan Michajłowicz** * Moskwa 2/12 VI 1633 † tamże 10/20 I 1639 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2
- **Zofia Michajłowna** * Moskwa 14/24 IX (30 IX/9 X?) 1634 † tamże 23 VI 1636 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski
- 2 **Tatiana Michajłowna** * Moskwa 5/15 I 1636 † tamże 24 VIII/4 IX 1706 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski

2
- **Eudoksja Michajłowna** * i † Moskwa 10/20 II 1637 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski
- 2 **Wasyl Michajłowicz** * Moskwa 14/24 III 1639 † tamże 25 III/4 IV 1639 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

CAROWIE I IMPERATOROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOWÓW I BRUNSZWICKIEJ
Aleksy Michajłowicz, Fiodor III Aleksiejewicz, Iwan V (II) Aleksiejewicz; Anna I, Iwan VI (III)

☙ **Aleksy Michajłowicz** ***Najcichszy, Najspokojniejszy*** *(→ tablica 29)*
następca carskiego tronu od chwili narodzin; car Rosji: odziedziczył tron po śmierci ojca 1645, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 28 IX/8 X 1645; przyłączył do Rosji Ukrainę Zadnieprzańską, Czernihowszczyznę (czasowo z Kijowem, który został formalnie przyznany Rosji 1686) oraz Smoleńszczyznę na mocy zawartego w Andruszowie pokoju z Rzeczpospolitą 1679, kontynuował podbój Syberii; * Moskwa 10/20 (9/19, 12/22, 17/27?) III 1629 † tamże nocą 29–30 I/8–9 II 1676 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. Moskwa 16/26 I 1648 **Maria Iliniczna,** córka Ilii Danielewicza, bojara i stolnika moskiewskiego z nominacji zięcia; * 1/11 IV 1624 (1/11 IV 1625 lub 1626?) † Moskwa 3/13 III 1669 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ 2. Moskwa 22 I/1 II 1671 **Natalia Kiryłowna,** córka Cyryla (Kiryła) Polujektowicza Naryszkina, bojara i okolniczego moskiewskiego z nominacji zięcia; po śmierci pasierba, Fiodora III, i akcesji nieletniego syna wiosną 1682 objęła w jego imieniu rządy regencyjne, odsunięta od rządów w rezultacie przewrotu pałacowego i wydalona z Moskwy latem 1682, po przejęciu rządów przez Piotra I na powrót w stolicy 1689; * Moskwa 22 VIII/1 IX 1651 † tamże 25 I/4 II 1694 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

1

Dymitr Aleksiejewicz
następca carskiego tronu od chwili narodzin; * Moskwa 22 X/2 XI 1648 † tamże 5/15 (6/16?) X 1649 □ tamże, sobór Archangielski

1

Eudoksja Aleksiejewna ***(Starsza)***
po oczyszczeniu z zarzutów o współudział w buncie strzelców przeciw Piotrowi I osadzona w podmoskiewskim monasterze Nowodziewiczym 11/21 X 1698; * Moskwa 17/27 (18/28?) II 1650 † tamże 10/21 V 1721 (III 1721?) □ monaster Nowodziewiczy, sobór Smoleński

1

Marfa (Marta) Aleksiejewna
stronniczka młodszej siostry, regentki Zofii, po stłumieniu przez Piotra I buntu strzelców postrzyżona na mniszkę w monasterze Uspieńskim w podmoskiewskiej Słobodzie Aleksandrowskiej pod imieniem **Małgorzaty** X 1698; * Moskwa 26 VIII/5 IX 1652 † tamże 19/30 VI (18 VII?) 1707 □ tamże, cmentarz przyklasztorny, następnie (1712) tamże, cerkiew Ofiarowania Pańskiego

1

Aleksy Aleksiejewicz
następca carskiego tronu od chwili narodzin; koregent ojca: podniesiony do godności współrządcy jako „wielki gosudar, carewicz i wielki książę" 31 VIII/10 IX 1656, podczas nieobecności cara w stolicy oficjalnie go zastępował; * Moskwa 15/25 II 1654 † tamże 17/27 I 1670 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

1

Anna Aleksiejewna
* Moskwa 23 I/2 II 1655 † tamże 8/18 (9/19?) V 1659 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

1

Zofia Aleksiejewna
na czele opozycji przeciw rządom regencyjnym carycy wdowy Natalii Naryszkiny po śmierci Fiodora III 1682; regentka Rosji: po odsunięciu Naryszkinów objęła jako „wielka pani carówna" rządy regencyjne w imieniu braci, rodzonego Iwana V oraz przyrodniego Piotra I, lato 1682; odsunięta od władzy przez Piotra I IX 1689; inicjatorka buntu strzelców 1698, po jego stłumieniu przez brata uznana winną zdrady przez Sobór Ziemski 11/21 X 1698 i pod imieniem **Zuzanny** postrzyżona w podmoskiewskim monasterze Nowodziewiczym; * Moskwa 17/27 IX 1657 † monaster Nowodziewiczy 3/14 VII 1704 □ Moskwa, Kreml, sobór Archangielski

1

Katarzyna Aleksiejewna
oczyszczona z zarzutów o współudział w buncie strzelców 1698; * Moskwa 26 XI/6 XII (27 XI/7 XII?) 1658 † tamże 1/12 V 1718 □ monaster Nowodziewiczy pod Moskwą, sobór Smoleński

1

Maria Aleksiejewna
oczyszczona z zarzutów o współudział w buncie strzelców 1698; oskarżona o spiskowanie z bratankiem carewiczem Aleksym, następnie uwięziona w twierdzy Szlisselburskiej (Orzeszek) pod Petersburgiem VI 1718, uwolniona V 1721; * Moskwa 18/28 I 1660 † Petersburg 9/20 III 1723 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

1

☙ **Fiodor III Aleksiejewicz**
następca carskiego tronu: faktycznie od śmierci starszego brata Aleksego 1670, ogłoszony publicznie 1/11 IX 1674; car Rosji od śmierci ojca 1676, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 18/28 VI 1676; * Moskwa 30 V/9 VI 1661 † tamże 27 IV/7 V 1682 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ 1. Moskwa 18/28 VII 1680 **Agafia Semenowna,** córka Szymona (Semena) Fiodorowicza Gruszeckiego; * (Smoleńsk 1663?) † Kołomienskoje pod Moskwą 14/24 VII 1681 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ 2. Moskwa 15/25 II 1682 **Marfa (Marta) Matwiejewna,** córka Mateusza Wasylewicza Apraskina; * Moskwa 1664 (1667?) † Petersburg 31 XII 1715/11 I 1716 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

1

Ilia Fiodorowicz
następca carskiego tronu od urodzenia; * Kołomienskoje pod Moskwą 11/21 VII 1681 † tamże 20/30 (21/31?) VII 1681 □ Moskwa sobór Archangielski

1

Fiedosja (Teodozja) Aleksiejewna
postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Zuzanny** 1698, w Petersburgu 1708; * Moskwa 29 III/8 IV (28 V/7 VI?) 1662 † Petersburg 14/25 XII 1713 □ Słoboda Aleksandrowska (Aleksandrow) pod Moskwą, cerkiew Ofiarowania Pańskiego

1

Szymon (Semen, Siemion) Aleksiejewicz
* Moskwa 3/13 IV 1665 † tamże 18/28 VI (19/29 VII?) 1669 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

1

☙ **Iwan V (II) Aleksiejewicz**
car Rosji: wskutek przewrotu pałacowego, na czele którego stanęła jego starsza siostra Zofia, umysłowo ociężały Iwan został osadzony na tronie carskim u boku młodszego przyrodniego brata Piotra I jako „pierwszy (starszy) car" latem 1682, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 25 VI/ 5 VII 1682, pod regencją Zofii do przewrotu pałacowego IX 1689, a następnie faktyczne rządy w rękach Piotra I; * Moskwa 27 VIII/6 IX 1666 † tamże 29 I/8 II 1696 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski
∞ Moskwa 9/19 I 1684 **Praskowia Fiodorowna,** córka Aleksandra (od 1684 Fiodora) Piotrowicza Sałtykowa, wojewody jenisejskiego, mianowanego przez zięcia bojarem; * Niżny Nowogród 11/ 21 (12/22?) X 1664 † Petersburg 13/24 (14/25?) X 1723 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

1

Eudoksja Aleksiejewna
(Młodsza)
* Moskwa 26 II/8 III 1669 † tamże 28 II/10 III 1669 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

2

☙ **Piotr I** ***Wielki***
(→ tablica 31)

2

Natalia Aleksiejewna
* Moskwa 22 VIII/1 IX (25 VIII/4 IX?) 1673 † Petersburg 18/29 VI 1716 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cmentarz klasztorny, następnie zaś (1723) tamże, cerkiew Błagowieszczeńska

2

Fiodora (Teodora) Aleksiejewna
* Moskwa 4/14 IX 1674 † tamże 28 XI/8 XII 1678 □ Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

Maria Iwanowna
* Moskwa 21/31 III 1689 † tamże 13/23 II 1692 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

Fiedosja (Teodozja) Iwanowna
* Moskwa 4/14 VI 1690 † tamże 12/22 V 1691 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski

Katarzyna Iwanowna
* Moskwa 29 X/8 XI 1691 † Petersburg 14/25 VI 1733 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska
∞ Gdańsk 8/19 IV 1716, separacja 1722 **Karol Leopold,** książę meklembursko-szweryński (von Mecklenburg-Schwerin); * Grabow 26 IX 1678 † Dömitz 28 XI 1747 □ Doberan, cysterski kościół klasztorny, krypty książęce

Elżbieta Katarzyna Krystyna, w prawosławiu (1733) **Anna Leopoldowna (Karlowna)**
regentka imperium w imieniu syna: objęła urząd po usunięciu faworyta ciotki, imperatorowej Anny I, Ernesta Jana Birona, 9/20 XI 1740, w wyniku przewrotu odsunięta od władzy przez cesarzównę Elżbietę Piotrowną, córkę Piotra Wielkiego *(→ imperatorowa Elżbieta I)* i aresztowana nocą 24–25 XI/5–6 XII 1741, następnie wywieziona wraz z rodziną do Chołmogor pod Archangielskiem; * Rostock 7/18 XII 1718 † Chołmogory 9/19 III 1746 □ Petersburg, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska
∞ Petersburg 3/14 VII 1739 **Antoni Ulryk** ***(Młodszy),*** książę brunszwicki na Wolfenbüttel; generalissimus (głównodowodzący) armii imperialnej 11/22 XI 1740, po odsunięciu żony od rządów wraz z nią aresztowany, a następnie z Anną i dziećmi wywieziony do Chołmogor koło Archangielska; * Bevern 17/28 VIII 1714 † Chołmogory 4/15 V 1774 □ tamże, cmentarz przycerkiewny

☙ **Anna Iwanowna,** imperatorowa jako **Anna I**
regentka Kurlandii od śmierci męża 1711 do akcesji na tron księstwa jej faworyta Birona 1737; imperatorowa (cesarzowa) Rosji: po śmierci Piotra II wyniesiona na rosyjski tron przez Najwyższą Tajną Radę 19/30 I 1730, podpisała ustalone przez tąże warunki objęcia tronu, tzw. kondycje: Mitawa (dziś Jełgawa) 28 I/8 II 1730, po przybyciu do Rosji publicznie zniszczyła kondycje: Moskwa 25 II/8 III 1730, koronowana: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 28 IV/9 V 1730; na powrót uczyniła Petersburg stolicą imperium; * Moskwa 28 I/7 II 1693 † Petersburg 17/28 X 1740 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 31 X/11 XI 1710 **Fryderyk III Wilhelm,** książę Kurlandii i Semigalii, * Mitawa (obecnie Jełgawa, Łotwa) 19 VII 1692 † Kippinghof 21 I 1711 □ Mitawa, zamkowe krypty książęce
∞ (faworyt 1718) **Ernest Jan** von Biron (Bühren), książę Kurlandii i Semigalii; regent Rosji w imieniu Iwana VI 17/28 X 1740, obalony 9/20 XI 1740, na zesłaniu 1740–61; wolny pan stanowy Sycowa; * Kalnzeem (obecnie Kalnciems, Łotwa) 23 XI 1690 † Mitawa (Jełgawa) 29 XII 1778 □ Mitawa, zamkowe krypty książęce

Praskowia Iwanowna
* Moskwa 4/14 X 1694 † Petersburg 8/19 X 1731 □ Moskwa, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie zaś (1929) Kreml, sobór Archangielski
∞ (mariaż niedynastyczny, o charakterze prywatnym, zawarty za zgodą imperatora) ok. 1723 **Iwan Ilicz** Dymitriew-Mamonow, generał kawalerii, senator; * Moskwa 10/20 XII 1680 † Petersburg 24 V/4 VI 1730

☙ **Iwan Antonowicz,** imperator jako **Iwan VI (III)**
następca rosyjskiego tronu: wyznaczony sukcesorem przez Annę I 5/15 X 1740; imperator (cesarz) Rosji: po śmierci Anny I ogłoszony imperatorem 17/28 X 1740, pod regencją Ernesta Jana Birona, następnie matki, zdetronizowany nocą z 24 na 25 XI/z 5 na 6 XII 1741 i wraz z rodziną wywieziony do Chołmogor koło Archangielska, następnie (1756) w twierdzy Szlisselburskiej (Orzeszek) pod Petersburgiem; * Petersburg 12/23 VIII 1740 † (zgładzony podczas próby uwolnienia) twierdza Szlisselburska 5/16 VII 1764 □ tamże, nieoznaczony grób (zaginiony)

Katarzyna Antonowna
po detronizacji brata uwięziona i wraz z rodziną wywieziona do Chołmogor koło Archangielska, uwolniona za zgodą Katarzyny II 1780, osiadła w Danii; * Petersburg 4/15 VII 1741 † Gorsens, Jutlandia 29 III/9 IV 1807 □ tamże, kościół

Elżbieta Antonowna
wraz z rodziną wywieziona do Chołmogor koło Archangielska, uwolniona za zgodą Katarzyny II 1780, osiadła w Danii; * Dünnemünde (obecnie Daugawpillis, Łotwa) 16/27 IX 1743 † Gorsens, Jutlandia 9/20 X 1782 □ tamże, kościół

Piotr Antonowicz
wraz z rodziną więziony w Chołmogorach koło Archangielska, uwolniony za zgodą Katarzyny II 1780, osiadł w Danii; * Chołmogory 19/30 III 1745 † Gorsens, Jutlandia 19/30 I 1798 □ tamże, kościół

Aleksy Antonowicz
wraz z rodziną więziony w Chołmogorach koło Archangielska, uwolniony za zgodą Katarzyny II 1780, osiadł w Danii; * Chołmogory 24 II/7 III (27 II/10 III?) 1746 † Gorsens, Jutlandia 12/23 X 1787 □ tamże, kościół

IMPERATOROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOWÓW
Piotr I Wielki, Katarzyna I, Piotr II, Elżbieta I

❧ **Piotr I Aleksiejewicz ,** imperator jako **Piotr I** ***Wielki, Ojciec Ojczyzny*** *(→ tablica 30)*
car Rosji: po śmierci starszego przyrodniego brata Fiodora III, wobec upośledzenia umysłowego następnego w kolejności sukcesji carewicza Iwana, został ogłoszony carem 1682, po regencją matki do lata 1682; koregent Iwana V: wskutek przewrotu pałacowego, na czele którego stanęła jego starsza przyrodnia siostra Zofia, latem 1682 Iwan V (II) został osadzony na tronie carskim obok Piotra jako „pierwszy (starszy) car", Piotrowi zaś przysługiwał odtąd tytuł „drugiego (młodszego) cara", koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 25 VI/5 VII 1682, pod regencją Zofii do przewrotu pałacowego IX 1689, następnie faktyczny samowładca, od śmierci brata (1698) jedynowładca; zdobył Inflanty, Estonię, Karelię i Imagerlandię w toku wojny północnej; imperator (cesarz) Rosji: przybrał cesarski tytuł „Ojca Ojczyzny, Imperatora Wszechrusi": Petersburg, sobór Troicki 22 X/2 XI 1721; ustanowił nowe reguły sukcesji, na mocy wydanego 5/16 II 1722 dekretu stanowiącego, że jedynie od woli monarchy zależy, kto zostanie sukcesorem cesarskiej korony; założyciel Petersburga (1703), oficjalnie ustanowionego stolicą imperium 1712 ; * Moskwa 30 V/9 VI 1672 † Petersburg 28 I/8 II 1725 □ tamże, twierdza Pietropawłowsk, sobór Pietropawłowski

∞ 1. Moskwa 27 I/6 II 1689, rozwód 23 IX/3 X 1699 **Praskowia Hilarionowna,** następnie (1689) **Eudoksja Fiodorowna,** córka Hilariona (od 1689 Fiodora) Łopuchina, stolnika i okolniczego moskiewskiego; po oddaleniu postrzyżona pod imieniem **Heleny,** po czym zesłana do monasteru Pokrowskiego w Suzdalu, oskarżona o popieranie syna, oskarżonego o zdradę stanu, po czym publicznie wychłostana i zesłana do Starej Ładogi 1718, następnie w twierdzy Szlisselburskiej (Orzeszek) pod Petersburgiem z rozkazu Katarzyny I 1725, na wolności od akcesji wnuka 1727; * Moskwa 30 VII/9 VIII 1669 † monaster Nowodziewiczy pod Moskwą 27 VIII/7 IX 1731 □ tamże, sobór Smoleński

∞ 2. (sekretnie) nad Prutem wiosną 1711, (sekretnie) Warszawa 8 XI 1707, (oficjalnie) Petersburg 19 II/1 III 1712 **Marta (Maria, Katarzyna?)** Skawrońska, następnie (ok. 1700) Weselewska (Wiesielewska), w prawosławiu (1707 lub 1708) **Katarzyna Aleksiejewna Michajłowa,** córka Samuela Skawrońskiego (Skowrońskiego?), schłopiałego szlachcica/chłopa kurlandzkiego; ∞ 1. Jan Kruse vel Rabe, trębacz wojsk szwedzkich † ?;

❧ od oficjalnych zaślubin **Katarzyna Aleksiejewna,** imperatorowa jako **Katarzyna I**
imperatorowa Rosji: ukoronowana z woli małżonka: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 7/18 V 1724, w dniu śmierci męża ogłoszona samowładczynią 1725; * Dorpat (dzisiaj Tartu) 5/15 IV 1684 (5/15 IV 1686?) † Petersburg 6/17 V 1727 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

1

Aleksy Piotrowicz
następca rosyjskiego tronu od chwili narodzin, zrzekł się praw sukcesyjnych na rzecz przyrodniego brata, Piotra Piotrowicza: Moskwa 3/14 II 1718; oskarżony przez ojca o zdradę stanu, aresztowany i osadzony w petersburskiej twierdzy Pietropawłowskiej 1718, uznany winnym i skazany na śmierć 24 VI/5 VII 1718; * Moskwa 18/28 II 1690 † (więziony) (stracony?, na skutek tortur?) Petersburg 26 VI/7 VII 1718 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Torgau 13 (14?) X 1711 **Zofia Szarlotta** (Szarlotta Krystyna Zofia), córka Ludwika Rudolfa, księcia brunszwickiego na Wolfenbüttel; * Brunszwik 29 VIII 1694 † Petersburg 22 X/2 XI 1715 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Natalia Aleksiejewna
* Petersburg 12/23 VII (21 VII/1 VIII?) 1714 † Moskwa 22 XI/3 XII 1728 □ tamże, Kreml, monaster Wozniesieński (Starodziewiczy), następnie (1929) Kreml, sobór Archangielski

❧ **Piotr Aleksiejewicz,** imperator jako **Piotr II**
imperator (cesarz) Rosji od śmierci Katarzyny I zgodnie z jej testamentem 1727, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 25 II/8 III 1728, na powrót uczynił Moskwę stolicą imperium; * Petersburg 12/23 X 1715 † Moskwa 18/29 (19/30?) I 1730 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

n.

matka:
Eufrozyna Fiodorowna (Fiodorowa?), chłopka pańszczyźniana, faworyta Aleksego 1714 (1715?); † po 1718 ∞ 1718 N.N. oficer garnizonowy z Petersburga

N. (bezimienne?) dziecko
* Petersburg zapewne schyłek IV 1718 † tamże (wnet?) (zgładzone?)

1

Aleksander Piotrowicz
* Preobrażenskoje pod Moskwą 3/13 X 1691 † Moskwa 14/25 V 1692 □ tamże, Kreml, sobór Archangielski

1

? Paweł Piotrowicz
* 1693 † dzieckiem (1693?)

2

? Piotr Piotrowicz
(ojcostwo Piotra I wysoce wątpliwe) * 1704 † przed 1707

2

? Paweł Piotrowicz
(ojcostwo Piotra I niepewne) * IX 1705 † przed 1707

2

Katarzyna Piotrowna
* Moskwa 28 XII 1706/8 I 1707 † tamże 28 VII/8 VIII 1708 □ tamże, następnie (1715) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

Anna Piotrowna
carówna 6/17 III 1711, cesarzówna 23 XII 1721/3 I 1722; na mocy testamentu matki wraz z małżonkiem i młodszą siostrą w Radzie Regencyjnej w początkowym okresie panowania Piotra II 1727, odsunięci od rządów i wydaleni z Rosji latem 1727; * Moskwa 27 I/7 II 1708 † Kilonia 4/15 V 1728 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 21 V/1 VI 1725 **Karol Fryderyk,** książę holsztyński na Gottorp (von Holstein-Gottorp); przypuszczalny następca szwedzkiego tronu 1718; wraz z małżonką w Radzie Regencyjnej w początkowym okresie panowania Piotra II 1727, odsunięci od rządów i wydaleni z Rosji latem 1727; * Sztokholm 19 IV 1700 † Rolfshagen pod Oldesloe 18 VI 1739 □ Bodersholm, kościół klasztorny augustianów

❧ **Piotr III** *(→ tablica 32)*

2

❧ **Elżbieta Piotrowna**
imperatorowa jako **Elżbieta I**
carówna 6/17 III 1711, cesarzówna 23 XII 1721/3 I 1722; na mocy testamentu matki wspólnie ze starszą siostrą i jej mężem w Radzie Regencyjnej w początkowym okresie panowania Piotra II 1727, odsunięta od rządów latem 1727; po śmierci Piotra II pominięta w sukcesji na rzecz Anny Iwanownej (Anna I) 1730; imperatorowa (cesarzowa) Rosji: nocą 24–25 XI/5–6 XII 1741 dokonała zamachu stanu, odsuwając od władzy Iwana VI (III) i regentkę Annę Leopoldowną, ogłoszona samowładczynią: 25 XI/6 XII 1741, koronowana: Moskwa, sobór Uspieński 25 IV/6 V 1742; * Kołomienskoje pod Moskwą 18/29 XII 1709 † Petersburg 25 XII 1761/5 I 1762 □ tamże twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ (faworyt 1731) (? ∞ sekretnie, mariaż niedynastyczny) Pierowo pod Moskwą, Pokrowskie Rubcowo, jesień 1742) **Aleksy Grigoriewicz** Razum (Rozum), następnie (1731) Razumowski, hrabia Razumowski 1744, feldmarszałek armii imperialnej 1756; * Lemeszi 17/28 (18/29?) III 1709 † Petersburg 6/17 VI 1771 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

2

Natalia (Maria?) Piotrowna
* Petersburg 3/14 III 1713 † tamże 27 V/7 VI 1715 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

Małgorzata Piotrowna
* Petersburg 3/14 IX 1714 † tamże 27 VII/7 VIII 1715 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

Piotr Piotrowicz ***Szyszeczka***
następca carskiego tronu od rezygnacji starszego przyrodniego brata: ogłoszony: Moskwa, sobór Uspieński 3/14 II 1718; * Petersburg 29 X/9 XI 1715 † tamże 25 IV/6 V 1719 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Wskrzeszenia Łazarza, następnie (1723) twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

Paweł Piotrowicz
* Wesel 2/13 I 1717 † tamże 3/14 I 1717 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

Natalia Piotrowna
cesarzówna 23 XII 1721/3 I 1722; * Petersburg 20/31 VIII 1718 † (odra) tamże 4/15 III 1725 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

martwa córka
* 1720 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

? Piotr Piotrowicz
(najpewniej mylony z „Szyszeczką"); * 1719 † X 1723 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

IMPERATOROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Piotr III, Katarzyna II Wielka, Paweł I, Aleksander I

Karol Piotr Ulryk von Holstein-Gottorp, w prawosławiu (1742) **Piotr Fiodorowicz,** imperator jako **Piotr III** *(→ tablica 31)*
kronprinc holsztyńsko-gottorpski od urodzenia, książę holsztyński na Gottorp od śmierci ojca 1739, pod regencją do 1745; następca tronu rosyjskiego: uczyniony przez ciotkę, imperatorową Elżbietę I, spadkobiercą cesarskiej korony wraz z tytułem wielkiego księcia 17/28 XI 1742; imperator (cesarz) Rosji: po śmierci ciotki wstąpił na tron 25 XII 1761/5 I 1762, koronowany pośmiertnie: Petersburg, 2/13 XII 1796, zdetronizowany przez małżonkę wskutek przewrotu pałacowego 28 VI/9 VII 1762 i osadzony w areszcie domowym; * Kilonia 10/21 II 1728 † (zamordowany?) Ropsza 6/17 VII 1762 □ Petersburg, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska, następnie (1796) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

∞ Petersburg 21 VIII/1 IX 1745

Zofia Augusta Fryderyka von Anhalt-Zerbst, w prawosławiu (1744) **Katarzyna Aleksiejewna,** imperatorowa jako **Katarzyna II *Wielka***
córka Chrystiana Augusta, księcia anhalckiego na Zerbst (von Anhalt-Zerbst); imperatorowa (cesarzowa) Rosji: wstąpiła na tron po obaleniu małżonka, z pominięciem nieletniego syna, 28 VI/9 VII 1762, koronowana: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 2/13 IX 1762, znacznie poszerzyła granice imperium, m.in. poprzez aneksję Krymu i rozbiory Rzeczypospolitej (województwa inflanckie, wileńskie, mścisławskie, witebskie, mińskie, kijowskie, bracławskie, podolskie, wołyńskie i nowogródzkie, większa część połockiego i brzesko-litewskiego i ziemi chełmskiej oraz księstwo żmudzkie), dokonała reformy administracji, kończąc dzieło Piotra I i wprowadzając Rosję do grona potęg europejskich, czemu zawdzięcza przydomek, którym określano ją już za życia; * Szczecin 21 IV/2 V 1729 † Petersburg 6/17 XI 1796 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska (śś. Piotra i Pawła), sobór Pietropawłowski; ∞ (faworyt 1774–76) (? ∞ 2. sekretnie 1774, 1775 lub 1784) Grzegorz Aleksandrowicz Potiomkin, książę Potiomkin-Taurydzki 1787, generał armii imperialnej, administrator Mołdawii; * 1739 † 1791 □ Chersoń, sobór św. Katarzyny

martwe dziecko
(ojcostwo Piotra III wysoce wątpliwe)
* Petersburg ok. 14 XII 1752

martwe dziecko
(ojcostwo Piotra III wysoce wątpliwe)
* Petersburg 2 VIII 1753

Paweł Piotrowicz, imperator jako **Paweł I**
(ojcostwo Piotra III niepewne); cesarzewicz/wielki książę (następca tronu) oraz kronprinc holsztyńsko-gottorpski od akcesji ojca 25 XII 1761/5 I 1762; książę holsztyński na Gottorp od śmierci ojca 6/17 VII 1762; hrabia Oldenburga i Delmenhorst: na mocy podpisanego w Carskim Siole 27 VIII 1773 traktatu przekazał księstwo holsztyńsko-gottorpskie Danii, uzyskując w zamian kolebkę dynastii oldenburskiej, hrabstwa Oldenburga i Delmenhorst, które tego samego dnia przekazał w dziedziczne władanie kuzynowi, księciu Fryderykowi Augustowi von Holstein-Gottorp; imperator (cesarz) Rosji: wstąpił na tron po śmierci matki 1796, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 5/16 IV 1797, na mocy wydanego tegoż dnia dekretu, tzw. Prawa o następstwie tronu, na nowo określił zasady sukcesji imperialnego tronu *(→ Piotr I),* wprowadzając oparte na niemieckich wzorach prawo bezwzględnej primogenitury męskiej, tzw. prawo salickie; * Petersburg 20 IX/1 X 1754 † (zamordowany) tamże 12/24 III 1801 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

∞ 1. Petersburg 10/21 X 1773 Augusta **Wilhelmina** Ludwika, w prawosławiu (1773) **Natalia Aleksiejewna,** córka Ludwika IX, landgrafa heskiego na Darmstadcie; * Prenzlau (Przęsław/Przecław) 14/25 VI 1755 † Petersburg 15/26 IV 1776 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

∞ 2. Petersburg 26 IX/7 X (7/18 X?) 1776 **Zofia** Dorota Augusta, w prawosławiu (1776) **Maria Fiodorowna,** córka Fryderyka Eugeniusza, księcia Wirtembergii; inicjatorka nieudanego przewrotu pałacowego mającego osadzić ją na tronie 1801; * Szczecin 14/25 X 1759 † Pawłowsk 24 X/5 XI 1828 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Anna Piotrowna
(ojcostwo Piotra III wysoce wątpliwe)
* Petersburg 9/20 XII 1757 † Peterhof 8/19 III 1759 □ Petersburg, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

1

martwy syn
* Petersburg 10/21 IV 1776 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

2

Aleksander Pawłowicz, imperator jako **Aleksander I**
na mocy nieopublikowanego manifestu babki, Katarzyny II, jej sukcesor z pominięciem praw ojca 1796; cesarzewicz (następca cesarskiego tronu): po śmierci babki i akcesji ojca 1796, oficjalnie na mocy wydanego przez Pawła I 5/16 IV 1797 Prawa o następstwie tronu; wojskowy gubernator Petersburga 1797, członek Senatu 1798; imperator (cesarz) Rosji: odziedziczył tron rosyjski po śmierci ojca, zamordowanego w wyniku spisku oficerów gwardii 1801, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 15/27 IX 1801; uzyskał od Prus obwód białostocki traktatem z Tylży 1807; wielki książę Finlandii 1809; król Polski: przybrał tytuł po utworzeniu Królestwa Polskiego na mocy ustaleń kongresu wiedeńskiego 3 V 1815, podpisał konstytucję, stanowiącą m.in. iż godność króla Polski przynależy odtąd do monarchy rosyjskiego 15/27 XI 1815; * Petersburg 12/23 XII 1777 † Taganrog 19 XI/1 XII 1825 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

∞ Petersburg 28 IX/9 X 1793 **Ludwika** Maria Augusta, w prawosławiu (1793) **Elżbieta Aleksiejewna,** córka Karola Ludwika, kronprinca Badenii; koronowana wspólnie z małżonkiem: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 15/27 IX 1801; * Karlsruhe 13/24 I 1779 † Bielewo 4/16 V 1826 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

2

Konstanty Pawłowicz
cesarzewicz: uzyskał ów tytuł, zgodnie z Prawem o następstwie tronu Pawła I z 1797 przysługujący następcy cesarskiej korony, na mocy specjalnego dekretu cesarskiego (mimo iż nosił go podówczas jego starszy brat) 28 X 1799, nieoficjalnie zrzekł się praw sukcesyjnych tajnym aktem z 1820, co zatwierdził tajny manifest cesarski 16/28 VIII 1823; naczelny wódz armii Królestwa Polskiego 3 V 1815, zwierzchnik także wojsk litewskich i rosyjskich (ruskich) z terytoriów należących przed rozbiorami do Rzeczypospolitej 1819, namiestnik Królestwa Polskiego 1826–30; imperator (cesarz) Rosji, król Polski etc. (tytularny): wobec nieujawnienia do publicznej wiadomości treści cesarskiego manifestu (powyżej), po śmierci Aleksandra I ogłoszony imperatorem jako **„Konstanty I"** 27 XI/9 XII 1825, odmówił jednak przybycia do stolicy i potwierdził akt zrzeczenia się praw sukcesyjnych na rzecz Mikołaja Pawłowicza *(→ Mikołaj I)* w pismach do przewodniczącego Rady Państwa (3/15 XII 1825) oraz ministra sprawiedliwości (8/20 XII 1825), oficjalnie i publicznie zrzekł się praw do tronu, zachowując tytuł cesarzewicza 1826; * Carskie Sioło 27 IV/8 V 1779 † (zaraza) Witebsk 15/27 VI 1831 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

∞ 1. Petersburg 15/26 II 1796, rozwód 20 III/1 IV 1820 **Juliana** Henryka Ulryka, w prawosławiu (1796) **Anna Fiodorowna,** córka Franciszka, księcia saskiego na Coburgu-Saalfeld; * Coburg 12/23 IX 1781 † Elfenau 12/24 VIII 1860 □ tamże, park pałacowy

∞ 2. (mariaż morganatyczny) Warszawa 24 V 1820 (w rycie katolickim i prawosławnym) **Joanna** Nepomucena Barbara, córka Antoniego hrabiego Grudzińskiego, kreowana księżną Łowicką 1820; * Poznań lub Warszawa 29 IX 1799 (29 XI 1791 lub 29 IX 1795?) † Carskie Sioło 17/29 XI 1831 □ tamże, następnie (1929) Rąbiń, cmentarz przy kościele śś. Piotra i Pawła

po nim n. syn, po którym córka

2

Aleksandra Pawłowna
* Carskie Sioło 29 VII/9 VIII 1783 † Buda (Budapeszt) 4/16 III 1801 □ tamże, cerkiew pałacowa, następnie (1981) Budapeszt, zamek królewski, krypta Palatyńska, następnie (2004) Üröm, cerkiew prawosławna

∞ Gatczyna 19/ 30 X 1799 **Józef** Antoni Jan Baptysta, arcyksiążę austriacki, palatyn Węgier; * Florencja 9 III 1776 † Buda 13 I 1847 □ tamże, zamek królewski, krypta Palatyńska

2

Helena Pawłowna
* Petersburg 13/24 XII 1784 † Ludwigslust 12/24 IX 1803 □ tamże, park zamkowy, mauzoleum jej imienia

∞ Gatczyna 12/23 X 1799 **Fryderyk Ludwik,** kronprinc meklembursko-szweryński; * Ludwigslust 13 VI 1778 † tamże 29 XI 1819 □ tamże, park zamkowy, mauzoleum Heleny Pawłownej

2

Maria Pawłowna
* Pawłowsk 4/15 II 1786 † Belweder pod Weimarem 11/23 VI 1859 □ tamże, rodowa krypta cmentarna

∞ Petersburg 22 VII/3 VIII 1804 **Karol Fryderyk,** kronprinc sasko-weimarski, następnie wielki książę saski na Weimarze-Eisenach; * Weimar 2 II 1783 † Belweder pod Weimarem 8 VII 1853 □ tamże, rodowa krypta cmentarna

2

Katarzyna Pawłowna
* Carskie Sioło 21 V/1 VI 1788 † Stuttgart 9 (19?) I 1819 □ tamże, kaplica Wirtembergów

∞ 1. Peterhof 23 VII/3 VIII 1809 Piotr Fryderyk **Jerzy,** w Rosji **Jerzy Piotrowicz,** książę oldenburski, generał gubernator guberni estońskiej, następnie twerskiej, jarosławskiej i nowogrodzkiej; * Oldenburg 9 V 1784 † Twer 15/27 XII 1812 □ Oldenburg

∞ 2. Petersburg 12/24 I 1816 **Wilhelm I** Karol Fryderyk, król Wirtembergii; * Lüben (Lubin) 27 IX 1781 † Stuttgart 25 VI 1864 □ tamże, kaplica Wirtembergów

2

Olga Pawłowna
* Petersburg 11/22 VII 1792 † tamże 15/26 I 1795 □ tamże, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

2

Anna Pawłowna
* Gatczyna 7/18 I 1795 † Haga 1/13 III 1865 □ Delft, Nieuwe Kerk, krypta Nowa

∞ Petersburg 9/21 II 1816 **Wilhelm** Fryderyk Jerzy Ludwik, książę Oranii (następca niderlandzkiego tronu), a następnie, jako **Wilhelm II,** król Niderlandów i wielki książę Luksemburga; * Haga 6 XII 1792 † Eillburg 7 III 1849 □ Delft, Nieuwe Kerk, krypta Nowa

2

Mikołaj I *(→ tablica 33)*

2

Michajłowicze (Starsi)

Michał Pawłowicz *(→ tablica 41)*

n.

matka: Zofia Stiepanowna, córka Stefana Fiodorowicza Uszakowa, senatora i gubernatora Petersburga; * 1746 † 1803 ∞ 1. Michał Piotrowicz Czartoryski ∞ 2. 1776 Piotr Kirylowicz hrabia Razumowski

Szymon Afanasjewicz Wielikij
porucznik marynarki imperialnej; * Petersburg 1772, zaginął na morzu w pobliżu Antyli 1794 lub † Kronsztad 1793

matka: Mawra (Lubawa?) Izydorowna, frejlina, córka Izydora Juriewa; * (1760?) † 1828 ∞ Aleksy Grigoriewicz Wakar; lub frejlina Natalia Semenowna Borszowa

Maria Pawłowna
Musina-Juriewna uzyskała dyplom szlachecki 11/23 IV 1802; * Petersburg V lub VI 1801 † tamże 17/29 IX 1803 □ tamże

Maria Aleksandrowna
(ojcostwo Aleksandra I niepewne) * Pawłowsk pod Petersburgiem 18/ 29 V 1799 † Carskie Sioło pod Petersburgiem 26 VI/8 VII 1800 □ Petersburg, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

Elżbieta Aleksandrowna
(ojcostwo Aleksandra I niepewne) * Petersburg 3/15 XI 1806 † tamże 1/12 V 1808 □ Petersburg, ławra Aleksandronewska, cerkiew Błagowieszczeńska

n.

matka: Zofia Siergiejewna, córka Sergiusza Aleksandrowicza Wsiewołożskiego, generała lejtnanta armii imperialnej; * 1775 † 1848 ∞ 1798 Iwan Siergiejewicz książę Mieszczerski

Mikołaj Eugeniewicz Lukasz (Loukache) * 11 XII 1796 † Moskwa 20 I 1888 □ tamże, cmentarz monasteru Simonowskiego

∞ 1. Petersburg IV 1819 **Aleksandra Lukiniczna,** córka Łukasza Stiepanowicza księcia Giedianowa, porucznika armii imperialnej; * 26 V 1804 † 23 II 1834

∞ 2. 1837 **Aleksandra Michajłowna,** córka Michała Aleksandrowicza księcia Szachowskiego; * 21 XI 1806 † 29 I 1864

po nim potomstwo

n.

matka: Maria Antonowna, córka Antoniego Stanisława księcia Światopełk-Czetwertyńskiego, kasztelana przemyskiego; * 1779 † 1854 ∞ 1795 Dymitr Lwowicz Naryszkin, szambelan i wielki łowczy dworu imperialnego; * 1764 † 1838

Zofia Dymitriewna Naryszkina
* 1808 † Ma Folie pod Petersburgiem 18 VI 1824 □ Strielna pod Petersburgiem, monaster Sergijewski

IMPERATOROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP
Mikołaj I, Aleksander II i Aleksandrowicze

❧ **Mikołaj Pawłowicz ,** imperator jako **Mikołaj I** *(→ tablica 32)*
nieoficjalny spadkobierca cesarskiej korony po nieformalnej rezygnacji starszego brata, cesarzewicza Konstantego Pawłowicza, na mocy tajnego manifestu Aleksandra I z 16/28 VIII 1823; imperator (cesarz) Rosji, król Polski etc.: na zwołanym 27 XI/9 XII 1825, po dotarciu do Petersburga wieści o śmierci Aleksandra I, posiedzeniu Rady Stanu formalnie odmówił przyjęcia korony do chwili formalnego zrzeczenia się tronu przez Konstantego, jednak wobec jego ponownej listownej odmowy 13/25 XII 1825 ogłosił manifest o własnej akcesji (oficjalnie lata jego panowania liczone są od dnia śmierci Aleksandra I tj. 19 XI/1 XII 1825), koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 22 VIII/3 IX 1826, koronowany na króla polskiego: Warszawa, Zamek Królewski 12/24 V 1829 (zdetronizowany na mocy uchwały Sejmu Królestwa Polskiego z 25 I 1831 i choć zarówno on sam, jak i jego następcy nadal posługiwali się tytułem królów polskich, dalszych koronacji w Polsce już nie przeprowadzano); * Carskie Sioło 25 VI/6 VII 1796 † Petersburg 18 II/2 III 1855 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 1/13 VII 1817 Fryderyka Ludwika **Szarlotta** Wilhelmina, w prawosławiu (1817) **Aleksandra Fiodorowna,** córka Fryderyka Wilhelma III, króla Prus; koronowana wraz z małżonkiem: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 22 VIII/3 IX 1826; * Charlottenburg 1/13 VII 1798 † Carskie Sioło 20 X/1 XI 1860 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Aleksandrowicze

❧ **Aleksander Mikołajewicz,** imperator jako **Aleksander II** ***Car Wyzwoliciel***
następca cesarskiego tronu od akcesji ojca (bez godności cesarzewicza) 1825, cesarzewicz: uzyskał ów tytuł po śmierci stryja, Konstantego Pawłowicza, 3/15 IX 1831, jak również honorową godność atamana wszystkich wojsk kozackich, zaprzysiężony: Petersburg 22 IV/4 V 1834; członek Senatu 1834, Świętego Synodu 1835, Rady Państwa 1841, Komitetu Ministrów 1842; imperator (cesarz) Rosji, król Polski etc.: wstąpił na tron po śmierci ojca 1855, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 26 VIII/7 IX 1855; feldmarszałek armii imperialnej: otrzymał rangę na wniosek armii 1878; * Moskwa 17/29 IV 1818 † (w zamachu) Petersburg 1/13 III 1881 □ tamże, twierdza Pietropawłowska (śś. Piotra i Pawła), sobór Pietropawłowski
∞ 1. Petersburg 16/28 IV 1841 Maksymiliana Wilhelmina Augusta Zofia **Maria,** w prawosławiu (1840) **Maria Aleksandrowna,** córka Ludwika II, wielkiego księcia heskiego i reńskiego; koronowana wraz z małżonkiem: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński (Zaśnięcia NMP) 26 VIII/7 IX 1855; * Darmstadt 27 VII/8 VIII 1824 † Petersburg 22 VI/3 VI 1880 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ 2. (mariaż morganatyczny) Carskie Sioło pod Petersburgiem 6/18 VII 1880 **Katarzyna Michajłowna,** córka Michała Michajłowicza księcia Dołgorukiego (Dołgorukowa); otrzymała tytuł księżnej Juriewskiej dekretem cesarskim z 6/18 VII 1880, na emigracji 1881; * Moskwa 22 X/3 XI (2/14 XI?) 1847 † Nicea 15 II 1922 □ tamże, wzgórze Caucade, cmentarz prawosławny

Maria Mikołajewna
* Pawłowsk 6/18 VIII 1819 † Petersburg 9/21 II 1876 □ tamże, twierdza Pietropawłowski, sobór Pietropawłowski, następnie (1912) przy soborowa kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska)
∞ 1. Petersburg 2/14 VII 1839 **Maksymilian** Józef Eugeniusz August Napoleon de Beauharnais, 3. książę von Leuchtenberg i Eichstädt, generał kawalerii imperialnej; * Monachium 2 X 1817 † Petersburg 10 X/1 XI 1852 □ tamże, klasztor Kawalerów Maltańskich, kaplica św. Jana Jerozolimskiego, serce: Monachium, kościół św. Michała, krypta Serc
∞ 2. (sekretnie, mariaż morganatyczny) Petersburg 13/25 XI 1853, (oficjalnie) Petersburg 4/16 XI 1856 **Grzegorz Aleksandrowicz** hrabia Stroganow, koniuszy dworu cesarskiego i radca stanu; * Petersburg 16/28 VI 1824 † Moskwa 6/18 II 1878

martwa córka
* Peterhof 10/22 VII 1820

Olga Mikołajewna
* Petersburg 30 VIII/11 IX 1822 † Friedrichshafen 18/30 X 1892 □ Stuttgart, kościół zamkowy
∞ Peterhof 1/13 VII 1846 **Karol** Fryderyk Aleksander, kronprinc wirtemberski, następnie jako **Karol I** król Wirtembergii; * Stuttgart 6 III 1823 † tamże 6 X 1891 □ tamże, kościół zamkowy

martwa córka
* Petersburg lub Peterhof 11/23 X 1823

Aleksandra Mikołajewna
* Carskie Sioło 12/24 VI 1825 † tamże 29 VII/10 VIII 1844 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski, następnie (1908) przy soborowa kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska)
∞ Petersburg 16/28 I 1844 **Fryderyk** Wilhelm Jerzy Adolf, książę heski, następnie panujący landgraf heski na Rupenheim; * Kassel 26 XI 1820 † Frankfurt nad Menem 14 X 1884 □ Offenbach, mauzoleum rodowe w parku zamku Rumpenheim, następnie (1964) grobowiec rodzinny przy kościele zamkowym

? Elżbieta Mikołajewna
* (Petersburg?) 26 V/7 VI 1826 † w dniu narodzin lub wkrótce

Konstantynowicze

Konstanty Mikołajewicz
(→ tablica 37)

martwa córka
* Petersburg 27 IX/9 X 1829

Mikołajewicze

Mikołaj Mikołajewicz (Starszy)
(→ tablica 38)

Michajłowicze (Młodsi)

Michał Mikołajewicz
(→ tablica 39)

n.
matka: Barbara Arkadiewna, córka Arkadego Iwanowicza Nielidowa, generała lejtnanta armii imperialnej, senatora i rzeczywistego tajnego radcy; honorowa frejlina; * 1814 † 1897

Aleksy Andriejewicz baron (1839, 1860) Paszkin
uzyskał dziedziczny tytuł baronowski w Austrii 17 IV 1839, uznany w Rosji 17 VII 1860, zatwierdzony tamże 12 IX 1861; rotmistrz armii imperialnej; * Petersburg 17 IV 1831 † 20 VI 1863

matka: Katarzyna Piotrowna Musina-Puszkina * 1816 † 1897
∞ Sergiusz Wasylewicz książę Trubecki; * 1815 † 1859

Zofia Siergiejewna księżniczka Trubecka
* Moskwa 25 III 1836 † Paryż 9 VIII 1896 □ tamże, cmentarz Père Lachaise
∞ 1. Petersburg 26 XII 1856/7 I 1857 **Karol** August Ludwik Józef de Morny (Demorny), francuski minister spraw zagranicznych; * Szwajcaria 15 (16?) IX 1811, oficjalnie Paryż 23 X 1811 † Paryż 10 III 1865 □ tamże, cmentarz Père Lachaise
∞ 2. Paryż 4 I 1868 **Józef Izydor** Osorio y Silva, 17. książę de Alburquerque; * Madryt 4 IV 1825 † tamże 30 XII 1909

1
Aleksandra Aleksandrowna
* Carskie Sioło 18/ 30 VIII 1842 † tamże 16/28 VI 1849 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

1
Mikołaj Aleksandrowicz
cesarzewicz (następca tronu), ataman wojsk kozackich: desygnowany dzień po akcesji ojca 19 II/3 III 1855; kandydat do tronu greckiego: w rozpisanym przez rząd grecki plebiscycie (pomimo ustaleń konferencji londyńskiej z 1832, odsuwającej od greckiego tronu m.in. potomków Cesarskiego Domu Rosji) zajął on piąte miejsce 1863; w oddziałach imperialnej kawalerii, porucznik 1851, rotmistrz sztabowy 1855, cesarski fligeladiutant 1859, generał major 1862; * Carskie Sioło 8/20 IX 1843 † Nicea 12/24 IV 1865 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

1
❧ **Aleksander III** *(→ tablica 34)*

1
Włodzimierz Aleksandrowicz
(→ tablica 35)

1
Aleksy Aleksandrowicz
w oddziałach imperialnej marynarki oraz lejbgwardii, porucznik (lejtnant) obu armii 1866, kapitan sztabowy marynarki, a także cesarski fligeladiutant 1868, kontradmirał 1877, generał adiutant 1880, głównodowodzący floty imperialnej 1881–1905, wiceadmirał 1882, generał admirał 1883, admirał 1888, w stanie spoczynku 1905; członek Rady Państwa 1881; * Petersburg 2/14 I 1850 † Paryż 1/14 XI 1908 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim

po nim n. syn, protoplasta hrabiów Belewskich-Żukowskich (wygaśli w XX w.)

1
Maria Aleksandrowna
* Carskie Sioło 5/17 X 1853 † Zurych 24 X 1920 □ Coburg, cmentarz na Górze Dzwonów, mauzoleum rodowe Mausoleum auf dem Glockenberg
∞ Petersburg 11/23 I 1874 **Alfred** Ernest Albert, książę brytyjski i sasko-koburski, książę Edynburga, earl Kentu i Ulsteru, panujący książę saski na Coburgu-Gotha jako **Alfred I;** * Windsor 6 VIII 1844 † Rosenau 30 VII 1900 □ Coburg, cmentarz na Górze Dzwonów, mauzoleum rodowe Mausoleum auf dem Glockenberg

1
Sergiusz Aleksandrowicz
w oddziałach imperialnej lejbgwardii, porucznik 1874, kapitan sztabowy 1876, kapitan 1877, pułkownik 1878, dowódca Preobrażeńskiego Pułku Gwardii 1882–91, generał major 1889, generał adiutant i generał gubernator Moskwy 1891–1905, generał lejtnant i dowódca Moskiewskiego Okręgu Wojskowego 1896; członek Rady Państwa 1894; * Carskie Sioło 29 IV/ 1 V 1857 † (w zamachu) Moskwa 4/17 II 1905 □ tamże, Kreml, monaster Chudowski, prochy zaginęły po rozbiórce klasztoru (1933), odnalezione i następnie (1990) Kreml, monaster Nowospaski
∞ Petersburg 3/15 VI 1884 **Elżbieta** Aleksandra Ludwika Alicja, w Rosji **Elżbieta Fiodorowna,** prawosławie przyjęła 1891, córka Ludwika IV, wielkiego księcia heskiego i reńskiego; po śmierci małżonka postrzygła się w ufundowanym przez siebie monasterze Marfo-Maryjskim w Moskwie 1908, przełożona tego klasztoru 1910; aresztowana i zesłana na Ural 1918; * Bessungen 20 X/1 XI 1864 † (z rąk bolszewików) pod Ałapajewskiem nocą 17–18 VII 1918 □ tamże, szyb nieczynnej kopalni, następnie (1919) Jerozolima, Góra Oliwna, kościół Marii Magdaleny; kanonizowana przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną Cerkiew 1992, zrehabilitowana 2009

1
Paweł Aleksandrowicz *(→ tablica 36)*

2
Jerzy Dołgoruki (Dołgorukow)
(1874) **Jerzy Aleksandrowicz** Juriewski
zaliczony w poczet rosyjskiej szlachty z otczestwem Aleksandrowicza i tytułem księcia Juriewskiego tajnym ukazem z 29 VI/11 VII 1874, zatwierdzony oficjalnym dekretem 6/18 VI 1880; w imperialnej marynarce, miczman (midszypmen) 1894, w kawalerii, kornet 1895, porucznik 1898, w stanie spoczynku w randze rotmistrza sztabowego 1902; * Petersburg 30 IV/12 V 1872 † Marburg 31 VIII/13 IX 1913 □ Wiesbaden, cmentarz rosyjski
∞ Nicea 4, 11 lub 16 II 1900, rozwód 1908 **Aleksandra Konstantynowna** von Zarnekau, morganatyczna córka Konstantego Piotrowicza, księcia oldenburskiego; ∞ 2. 1908 Lew Wasylewicz książę Naryszkin, † 1931; * Kutaisi, Kaukaz 10/22 V 1883 † Paryż 28 V 1957

Aleksander Georgiewicz książę Juriewski
* Nicea 20 XII 1900 † Männedorf, Szwajcaria 29 II 1988
∞ Paryż 23 XI 1957 **Urszula** Anna Maria, córka Tomasza Beer de Grüneck; * Flims-Grison, Szwajcaria 30 V 1925 † Meilen, Szwajcaria 8 III 2001

Jan Jerzy Aleksandrowicz książę Juriewski
* Sankt Gallen 8 XII 1961
∞ Meilen, Szwajcaria 10 X 2003 (ślub cywilny), Mainau, Szwajcaria 24 X 2003 (ślub kościelny) **Katarzyna** Verhagen * Beerse, Belgia 26 IV 1964

2
Olga Dołgoruka (Dołgorukowa)
(1874) **Olga Aleksandrowna** Juriewska
zaliczona w poczet rosyjskiej szlachty wraz z otczestwem Aleksandrownej i tytułem księżniczki Juriewskiej tajnym ukazem Aleksandra II z 29 VI/11 VII 1874, zatwierdzona oficjalnym dekretem cesarskim 6/18 VI 1880; * Petersburg 26 X/7 XI (28 X/9 XI?) 1873 † Wiesbaden 10 VIII 1925 □ Wiesbaden, cmentarz rosyjski
∞ Nicea 12 V 1895 **Jerzy** Mikołaj hrabia von Merenberg; * Wiesbaden 13 II 1871 † tamże 31 V 1948 □ tamże, Stary Cmentarz

2
Borys Dołgoruki (Dołgorukow)
* Petersburg 16/23 II 1876 † tamże 31 I/11 IV 1876 □ Carskie Sioło, cerkiew (pałacowa?)

2
Katarzyna Dołgoruka (Dołgorukowa)
(1880) **Katarzyna Aleksandrowna** Juriewska
zaliczona w poczet rosyjskiej szlachty wraz z otczestwem Aleksandrownej oraz tytułem księżniczki Juriewskiej oficjalnym dekretem cesarskim z 6/18 VI 1880; * Petersburg 9/21 IX 1878 † North Hayling, Hampshire 22 X 1959 □ tamże, cmentarz przy kościele św. Piotra
∞ 1. Biarritz 18/31 X 1901 **Aleksander Władymirowicz** książę Bariatyński; * Petersburg 22 V/3 VI 1870 † Florencja 8 III 1910
∞ 2. Jałta 6/19 X 1916 **Sergiusz Platonowicz** książę Oboleński-Neledyński-Mielecki, wiceprezes Hilton Hotels Corporation; * Carskie Sioło 21 IX/3 X 1890 † Grosse Pointe Farms, Michigan, USA 29 IX 1978 □ Southfield, Michigan, cmentarz Św. Grobu

IMPERATOROWIE ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Aleksandrowicze: Aleksander III i Mikołaj II

❧ **Aleksander Aleksandrowicz,** imperator jako **Aleksander III** *(→ tablica 33)*
cesarzewicz i ataman wojsk kozackich: desygnowany po śmierci starszego brata 1865; imperator (cesarz) Rosji, król Polski etc.: wstąpił na tron po śmierci ojca 1881, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 15/27 V 1883; cesarski fligeladiutant 1857, generał major 1865, generał lejtnant oraz generał adiutant 1868, generał piechoty i kawalerii 1874; * Petersburg 26 II/10 III 1845 † Liwadia, Krym 20 X/1 XI 1894 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 28 X/9 XI 1866 Maria Zofia Fryderyka **Dagmara,** w prawosławiu (1866) **Maria Fiodorowna,** córka Chrystiana IX, króla Danii; koronowana wspólnie z małżonkiem: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 15/27 V 1883; w areszcie domowym na Krymie 1917, uwolniona 1918, na emigracji 1919; * Kopenhaga 14/26 XI 1847 † Villa Hvidøre pod Kopenhagą 13 X 1928 □ Roskilde, kościół katedralny, następnie (2006) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

❧ **Mikołaj Aleksandrowicz,** imperator jako **Mikołaj II**
cesarzewicz i ataman wojsk kozackich: desygnowany następcą tronu po akcesji ojca 1881; imperator (cesarz) Rosji, król Polski etc.: po śmierci ojca wstąpił na tron 1894, koronowany: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 14/26 V 1896, abdykował na rzecz syna, a następnie młodszego brata: Psków 2/15 III 1917; w imperialnej gwardii, chorąży 1875, podporucznik 1880, porucznik 1884, kapitan sztabowy 1887, cesarski fligeladiutant 1889, kapitan 1891, pułkownik 1892, głównodowodzący imperialnych sił zbrojnych: objął dowództwo po zdymisjonowaniu Mikołaja Mikołajewicza z linii Mikołajewiczów 19 VIII/1 IX 1914, ponownie przekazał kuzynowi 2/15 III 1917; po abdykacji aresztowany wraz z rodziną i zesłany 1917; * Carskie Sioło 6/18 V 1868 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg nocą 16–17 VII 1918 □ lasy pod Jekaterynburgiem, następnie (1998) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowany 2008
∞ Petersburg 14/26 XI 1894 Wiktoria **Alicja** Helena Ludwika Beatrycze, w prawosławiu (1894) **Aleksandra Fiodorowna,** córka Ludwika IV, wielkiego księcia heskiego i reńskiego; po akcesji małżonka koronowana wspólnie z nim: Moskwa, Kreml, sobór Uspieński 14/26 V 1896; aresztowana i zesłana z mężem i dziećmi 1917; * Darmstadt 6 (9?) VI 1872 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg w nocy 16–17 VII 1918 □ lasy nieopodal, następnie (1998) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski; kanonizowana przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowana 2008

Aleksander Aleksandrowicz
* Carskie Sioło 26 V/7 VI 1869 † tamże 20 IV/2 V 1870 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Jerzy (Georgij) Aleksandrowicz
cesarzewicz i ataman wojsk kozackich: po śmierci ojca, wobec braku męskich potomków cesarza Mikołaja II, na mocy specjalnego dekretu cesarskiego desygnowany cesarzewiczem i atamanem wojsk kozackich 1895 (dekret uznany nieprawnym po śmierci Jerzego 7/19 VII 1899); porucznik marynarki 1894; * Carskie Sioło 26 V/7 VI 1869 † opodal Abastumani, Kaukaz 28 VI/10 VII 1899 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Ksenia Aleksandrowna
po rewolucji w areszcie domowym na Krymie 1917, uwolniona 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 25 III/6 IV 1875 † Hampton Court 20 IV 1960 □ Roquebrun-Cap-Martin, cmentarz, grobowiec rodzinny
∞ Peterhof 25 VII/6 VIII 1894 **Aleksander Michajłowicz,** wielki książę rosyjski z linii Michajłowiczów (młodszej) * Tyflis (obecnie Tbilisi) 1/13 IV 1866 † Roquebrun-Cap-Martin 26 II 1933 □ tamże, cmentarz, grobowiec rodzinny

Michał Aleksandrowicz
przypuszczalny następca rosyjskiego tronu: po śmierci starszego brata Jerzego, wobec braku męskich potomków Mikołaja II, uzyskał godność „gosudara, dziedzica i wielkiego księcia" specjalnym dekretem cesarskim 7/19 VII 1899 (jednocześnie uznano za nieważny dekret z 1895, przyznający tytuł cesarzewicza Jerzemu Aleksandrowiczowi), utracił rangę następcy z chwilą narodzin Aleksego Mikołajewicza 1904; członek Rady Stanu 1901 i Komitetu Ministrów 1902; imperator (cesarz) Rosji, król Polski etc. (tytularny) jako **„Michał II"** od abdykacji na jego korzyść Mikołaja II 2/15 III 1917, formalnie odmówił przyjęcia korony 3/16 III 1917; w imperialnej kawalerii, cesarski fligeladiutant 1899, porucznik 1901, kapitan sztabowy 1904, rotmistrz 1908, pułkownik 1909, usunięty z armii i pozbawiony tytułów 1912, wydalony z Rosji 1913, uzyskawszy przebaczenie, na powrót w Rosji 1914, generał major 1914, generał lejtnant oraz generał adiutant 1916, generalny inspektor kawalerii 19 I 1917, zwolniony z armii i aresztowany 1917; * Petersburg 22 XI/4 XII 1878 † (z rąk bolszewików) Perm nocą 12–13 VI (VII?) 1918 □ pobliski las, ciała nie odnaleziono; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009
∞ (mariaż morganatyczny) Wiedeń 15, 16 lub 17 X 1912 **Natalia Siergiejewna,** córka Sergiusza Aleksandrowicza Szeremietiewskiego, prawnika; *primo voto* Mamontow, *secundo voto* Wulfert; na emigracji 1918, księżna Brassowa 1928, księżna Romanowska-Brassowa 28 VII 1935; * Pierowo 26 VI/8 VII (27 VI/9 VII?) 1880 † Paryż 26 I 1952 □ tamże, cmentarz Passy

Olga Aleksandrowna
na emigracji 1919; * Peterhof 1/13 VI 1882 † Cooksville koło Toronto 24 XI 1960 □ Toronto, cmentarz York
∞ 1. Gatczyna 27 VII/ 9 VIII 1901, anulowano 16 X 1916 **Piotr** Fryderyk Jerzy, książę oldenburski; * Petersburg 9/21 XI 1868 † Biarritz 11 III 1924 □ Cannes, cerkiew Archangielska, a następnie Biarritz, cmentarz Sabaou
∞ 2. (mariaż morganatyczny) Kijów 1/14 XI 1916 **Mikołaj Aleksandrowicz** Kulikowski, pułkownik imperialnej kawalerii; * Jewstratówka 5/17 XI 1882 † Cooksville koło Toronto 11 VIII 1958 □ Toronto, cmentarz York

Olga Mikołajewna
wraz z rodzicami i rodzeństwem w areszcie od abdykacji ojca 1917; * Carskie Sioło 3/15 XI 1895 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg nocą 16–17 VII 1918 □ lasy pod Jekaterynburgiem, a następnie (1998) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski; kanonizowana przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowana 2008

Maria Mikołajewna
wraz z rodzicami i rodzeństwem w areszcie od abdykacji ojca 1917; * Carskie Sioło 14/26 VI 1899 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg nocą 16–17 VII 1918 □ lasy pod Jekaterynburgiem, szczątki odnaleziono 2007 (zidentyfikowano 2009, w oczekiwaniu na pochówek w soborze Pietropawłowskim 2020); kanonizowana przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowana 2008

Jerzy (Georgij) Michajłowicz hrabia (1915), książę (1928) Brassow
otrzymał rosyjskie szlachectwo, otczestwo Michajłowicza i nazwisko Brassow dekretem cesarskim 13 XI 1913, hrabia Brassow: uznany legalnym synem wielkiego księcia (bez praw i przywilejów członka Domu Cesarskiego) wraz z tytułem hrabiowskim 26 III 1915, na emigracji 1918, książę Brassow 1928; * Moskwa 24 VII/6 VIII 1910 † (w wypadku) Auxerre 22 VII 1931 □ Paryż, cmentarz Passy

Tatiana Mikołajewna
wraz z rodzicami i rodzeństwem w areszcie od abdykacji ojca 1917; * Carskie Sioło 30 V/11 VI 1897 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg nocą 16–17 VII 1918 □ lasy pod Jekaterynburgiem, a następnie (1998) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski; kanonizowana przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowana 2008

Anastazja Mikołajewna
wraz z rodzicami i rodzeństwem w areszcie od abdykacji ojca 1917; * Carskie Sioło 5/18 VI 1901 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg nocą 16–17 VII 1918 □ lasy pod Jekaterynburgiem, a następnie (1998) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski; kanonizowana przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowana 2008

Aleksy Mikołajewicz
cesarzewicz i ataman wojsk kozackich od chwili narodzin; imperator (cesarz) Rosji etc. (tytularny) jako **„Aleksy II":** po abdykacji ojca 2/15 III 1917 został *de iure* cesarzem, był nim do chwili poszerzenia aktu abdykacyjnego Mikołaja II również o jego osobę tego samego dnia; gefrajter armii imperialnej 1916, zwolniony z armii 1917, wraz z rodzicami i rodzeństwem w areszcie od abdykacji ojca 1917; * Carskie Sioło 30 VII/21 VIII 1904 † (z rąk bolszewików) Jekaterynburg nocą 16–17 VII 1918 □ lasy pod Jekaterynburgiem, odnaleziono 2007 (zidentyfikowano 2009, w oczekiwaniu na pochówek w soborze Pietropawłowskim 2020); kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, przez odrodzoną rosyjską Cerkiew 2000, zrehabilitowany 2008

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Aleksandrowicze: potomkowie Włodzimierza Aleksandrowicza

Włodzimierz Aleksandrowicz *(→ tablica 33)*
w oddziałach imperialnej piechoty, porucznik 1858, kapitan sztabowy 1864, kapitan 1866, pułkownik 1867, generał adiutant 1872, dowódca Petersburskiego Okręgu Wojskowego 1872–1905; członek Senatu 1868 i Rady Państwa 1872; * Petersburg 10/22 IV 1847 † tamże 4/ 17 II 1909 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim
∞ Petersburg 16/28 VIII 1874 **Maria** Aleksandryna Elżbieta Eleonora, w Rosji **Maria Pawłowna (Starsza)** (prawosławie przyjęła 1908), córka Fryderyka Franciszka II, wielkiego księcia meklemburskiego na Schwerinie; na emigracji 1920; * Ludwigslust 2/14 V 1854 † Contrexéville 6 IX 1920 □ tamże, cmentarz, prawosławna kaplica śś. Włodzimierza i Magdaleny

Aleksander Władymirowicz
* Carskie Sioło 19/31 VIII (1/13 VII?) 1875 † Petersburg 4/16 III 1877 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski, następnie (1909) przysoborowa kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska)

Cyryl (Kirył) Władymirowicz
cesarski fligeladiutant, kapitan imperialnej marynarki, szef sztabu dowódcy Eskadry Oceanu Spokojnego 1904, usunięty z marynarki, pozbawiony tytułów i wydalony z Rosji 1905, na powrót w Rosji 1907, odzyskał tytuły i rangi 1909, przydzielony do Morskiego Sztabu Generalnego 1914, dowódca garnizonu petersburskiego 1915, zwolniony z armii 1917, na emigracji 1917; przypuszczalny następca cesarskiego tronu: przyjął tytuł Strażnika Rosyjskiego Tronu 8 IX 1922; tytularny imperator (cesarz Rosji) etc. jako **„Cyryl (Kirył) I”:** ogłosił się cesarzem po potwierdzeniu wiadomości o śmierci Mikołaja II i jego rodziny 31 VIII 1924 (nie uznany przez większość potomków Domu Cesarskiego); * Carskie Sioło 30 IX/12 X 1876 † Neuilly-sur-Seine 13 X 1938 □ Coburg, cmentarz na Górze Dzwonów, mauzoleum rodowe Mausoleum auf dem Glockenberg, następnie (1995) Petersburg, twierdza Pietropawłowska sobór Pietropawłowski
∞ (bez gody imperatora) Tegernsee 8 X 1905, mariaż uznany dynastycznym dekretem cesarskim z 15 I 1907 **Wiktoria Melita,** w prawosławiu (1907) **Wiktoria Fiodorowna,** córka Alfreda, księcia sasko-koburskiego, księcia Edynburga (i Marii Aleksandrownej, córki Aleksandra II); ∞ 1. 1894 Ernest Ludwik, wielki książę heski i reński, rozwód 21 XII 1901; na emigracji 1917; * Malta 25 XI 1876 † Amorbach 2 III 1936 □ Coburg, cmentarz na Górze Dzwonów, mauzoleum rodowe Mausoleum auf dem Glockenberg, następnie (1995) Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Borys Władymirowicz
w imperialnej kawalerii, rotmistrz sztabowy 1904, pułkownik 1911, generał major 1914, ataman polny wojsk kozackich 1915, zwolniony z armii i aresztowany 1917, na emigracji 1919; * Petersburg 12/24 XI 1877 † Paryż 9 IX 1943 □ tamże, cerkiew Aleksandronewska, następnie (1945) Contrexéville, prawosławna kaplica cmentarna śś. Włodzimierza i Marii Magdaleny
∞ (mariaż niedynastyczny) Genua 12 VII 1919 **Zenaida Siergiejewna,** córka Sergiusza Raszewskiego, pułkownika imperialnych wojsk inżynieryjnych; księżna Raszewska 30 XI 1926, księżna Romanowska-Raszewska 28 VII 1935; ∞ 1. 1916 Piotr Grigoriewicz Jelisjew, rozwód przed VII 1919 ∞ 3. 1946 Konstanty Mikołajewicz Djanumow † 1952 ∞ 4. po 1951 Aleksander Barbets; * Dwińsk (Dyneburg, Łotwa) 20 X/3 XI 1898 † Paryż 30 I 1963 □ Contrexéville, prawosławna kaplica cmentarna śś. Włodzimierza i Marii Magdaleny

po nim n. córka

Andrzej Władymirowicz
w imperialnej kawalerii, cesarski fligeladiutant 1899, porucznik 1902, kapitan sztabowy 1906, kapitan 1906, pułkownik 1910, generał major 1915 zwolniony z armii 1917, na emigracji 1920; * Carskie Sioło 2/14 V 1879 † Paryż 30 X 1956 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, komunalny cmentarz de Liers (Rosyjski)
∞ (mariaż niedynastyczny) Cannes 30 I 1921 **Matylda Feliksowna,** córka Feliksa Adama Krzesińskiego, primabalerina Teatru Maryjskiego w Petersburgu; księżna Krasińska 30 XI 1926, księżna Romanowska-Krasińska 28 VII 1935; * Ligowo koło Peterhofu 20 VII/1 VIII (19/31 VII lub 19/31 VIII?) 1872 † Paryż 8 XII 1971 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, komunalny cmentarz de Liers (Rosyjski)

Helena Władymirowna
* Carskie Sioło 17/29 I 1882 † Ateny 13 III 1957 □ Tatoi, cmentarz królewski
∞ Carskie Sioło pod Petersburgiem 16/29 VIII 1902 **Mikołaj,** książę grecki i duński; * Ateny 9/22 I 1872 † tamże 8 II 1938 □ Tatoi, cmentarz królewski

Maria Kiryłowna
wraz z rodziną na emigracji 1917; * Coburg 20 I/20 II 1907 † Madryt 25 X 1951 □ Amorbach, groby książąt Leiningen w dawnym kościele opackim
∞ Coburg 25 XI 1925 Fryderyk **Karol** Ferdynand Herman, 6. książę zu Leiningen; * Strasburg 13 II 1898 † (w łagrze) Sarańsk 2 VIII 1946

wobec kwestionowania praw sukcesyjnych zstępnych Włodzimierza Kiryłowicza, jej wnuk, Karol Emich, książę zu Leiningen, zgłasza obecnie pretensje do rosyjskiego tronu

Kira Kiryłowna
wraz z rodziną na emigracji 1917; * Paryż 26 IV/9 V 1909 † Saint-Briac-sur-Mer 8 IX 1967 □ Hechingen, zamek Hohenzollern, kaplica Rosyjska
∞ Poczdam 2 V 1938 (ślub cywilny i w rycie prawosławnym), Doorn 4 V 1938 (w rycie luterańskim), **Ludwik Ferdynand** Wiktor Edward Albert Michał Hubert, książę pruski, głowa Królewskiego Domu Prus 1951; * Poczdam 9 XI 1907 † Brema 25 IX 1994 □ Hechingen, zamek Hohenzollern, kaplica Rosyjska

Włodzimierz Kiryłowicz
wielki książę, cesarzewicz (tytularny) 1924, imperator Rosji etc. (tytularnie), głowa Cesarskiego Domu Rosji: od śmierci ojca tytułował się „gosudarem, wielkim księciem”, przez zwolenników tytułowany imperatorem **„Włodzimierzem III”** (obie godności nie uznane przez pozostałych członków rodu) 1938; * Porvoo (Borgå), Finlandia 17/30 VIII 1917 † Miami, Floryda 21 IV 1992 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim
∞ (mariaż niedynastyczny?) Lozanna 12 VIII 1948 (ślub cywilny), tamże 13 VIII 1948 (ślub kościelny) **Leonida Georgiewna,** córka Jerzego Aleksandrowicza księcia Bagration-Muchrańskiego; ∞ 1. 1934 Sumner Moore Kirby, rozwód 18 IX 1937; * Tyflis (Tbilisi) 23 IX/6 X 1914 † Madryt 23 V 2010 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim

Włodzimierz Krzesiński, **Siergiejewicz** Krasiński (1911), **Andriejewicz** Krasiński (1921), książę Romanowski-Krasiński (1935, tytuł nieużywany)
* Strielna 30 VI/13 VII 1902 † Paryż 23 IV 1974 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, komunalny cmentarz de Liers (Rosyjski)

Maria Władymirowna
wielka księżniczka rosyjska od chwili narodzin, cesarzówna od akcesji ojca 1969; głowa dynastii: od śmierci ojca tytułuje się „gosudarynią, wielką księżną”, dla zwolenników imperatorowa **„Maria I”** 1992 (tytuły nieuznane przez pozostałych członków rodu); * Madryt 23 XII 1953
∞ Dinard 4 IX 1976 (ślub cywilny), Madryt 22 IX 1976 (ślub kościelny, prawosławny), rozwód 19 VI 1985 **Franciszek Wilhelm** Wiktor Krzysztof Stefan, książę pruski, w prawosławiu (1976) **Michał Pawłowicz;** wielki książę rosyjski 21 VII 1976, po rozwodzie utracił tytuł i powrócił do imienia oraz tytułów pruskich; * Saabor (Zabór) pod Zieloną Górą 3 IX 1943

linia Romanow-Hohenzollern

Jerzy (Georgij) Michajłowicz
wielki książę rosyjski: uzyskał tytuł po narodzinach od dziada po kądzieli, Włodzimierza Kiryłowicza; cesarzewicz (tytularny): po śmierci dziada i przyjęciu przez matkę tytułu gosudaryni otrzymał godność następcy rosyjskiego tronu 1992 (tytuły nieuznawane przez pozostałych członków rodu); nie posługuje się przynależnym mu z racji urodzenia tytułem księcia pruskiego; * Madryt 13 III 1981
∞ (mariaż niedynastyczny) Moskwa 24 IX 2021 (ślub cywilny), Petersburg 1 X 2021 (kościelny) **Rebecca** Bettarini

Aleksander Georgiewicz
* 21 X 2022

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Aleksandrowicze: potomkowie Pawła Aleksandrowicza

Paweł Aleksandrowicz *(→ tablica 33)*
w oddziałach imperialnej kawalerii, porucznik 1876, rotmistrz sztabowy i cesarski fligeladiutant 1879, rotmistrz 1882, pułkownik 1888, generał major 1893, generał lejtnant 1898; po zawarciu morganatycznego mariażu bez zgody imperatora otrzymał karny abszyt z armii, utracił posiadane tytuły i rangi, po czym został dożywotnio wydalony z Rosji 1902; uzyskawszy cesarskie przebaczenie, odzyskał honorowy stopień generała adiutanta 1905, otrzymał zezwolenie na powrót do Rosji 1913, generał kawalerii 1913, generalny inspektor pułków gwardyjskich kawalerii 1916, zwolniony z armii 1917, aresztowany 1918; * Carskie Sioło 21 IX/3 X 1860 † (stracony z rąk bolszewików) Piotrogród (Petersburg) nocą 23–24 lub 29–30 I 1919 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, w nieoznaczonej wspólnej mogile; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 1999
∞ 1. Petersburg 5/17 VI 1889 **Aleksandra,** w Rosji **Aleksandra Georgiewna,** córka Jerzego I, króla Greków; * Mon Repos, Korfu 18/30 VIII 1870 † Ilinskoje pod Moskwą 12/24 IX 1891 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski, następnie (1938) Tatoi, cmentarz królewski
∞ 2. (mariaż morganatyczny) Livorno 10 X 1902 **Olga Walerianowna,** córka Waleriana Walerianowicza Karnowicza; rozwiedziona (1897) z Erykiem Gerhardem Augustynowiczem von Pistohlcors (Pistohlkors), generałem majorem armii imperialnej; hrabina von Hohenfelsen: uzyskała tytuł dla siebie i potomków z Pawłem Aleksandrowiczem od regenta Bawarii 29 X 1904, księżna Palej: uzyskała od imperatora tytuł książęcy dla siebie oraz potomków 5/18 VIII 1913; na emigracji 1920; * Petersburg 2/14 XII 1866 † Paryż 2 XI 1929 □ Colombes, cmentarz, grobowiec rodziny Lelong

1

Maria Pawłowna (Młodsza)
* Petersburg 16/28 IV 1890 † Konstancja 13 XII 1958 □ tamże, wyspa Mainau, cerkiew pałacowa
∞ 1. Carskie Sioło 20 IV/3 V 1908, rozwód 13 III 1914 oraz 15 VII 1914 Karol **Wilhelm** Ludwik, książę szwedzki, książę Södermanlandu (Sudermanii); * Tullgarn pod Sztokholmem 17 VI 1884 † Stenhammer 5 VI 1965 □ Flen, cmentarz
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Pawłowsk 6/19 IX 1917 **Sergiusz Michajłowicz** książę Putiatyn, rotmistrz armii imperialnej; * Petersburg7/19 XII 1893 † Charlestown, Karolina Południowa, USA 20 II 1966 □ tamże, Episkopalny Cmentarz św. Andrzeja

1

Dymitr Pawłowicz
w imperialnej gwardii, kornet 1911, cesarski fligeladiutant 1912, porucznik 1915, zwolniony z armii 1917, na emigracji 1917, kapitan armii brytyjskiej 1918; * Ilinskoje pod Moskwą 6/18 IX 1891 † Davos 5 III 1942 □ tamże, cmentarz leśny, następnie (1958) Konstancja, wyspa Mainau, cerkiew pałacowa
∞ (mariaż niedynastyczny) Biarritz 21 XI 1926, rozwód 1 II 1937 Anna **Audrey,** córka Jana Jozjasza Emery, aktorka, przyjęła prawosławie 1926; księżna Romanowska-Ilińska 28 VII 1935, utraciła tytuł po rozwodzie 1937; ∞ 2. 1937, rozwód 1954 Dymitr Aleksandrowicz książę Georgadze, † 1985; * Cincinnati (Nowy Jork?) 4 VII 1904 † Palm Beach 25 XI 1971 □ Cincinnati, cmentarz Spring Grove

2

Włodzimierz hrabia von Hohenfelsen (1904), **Pawłowicz** książę Palej (1915)
tytuł hrabiego von Hohenfelsen uzyskał od regenta Bawarii 29 X 1904, natomiast cesarski dekret z 5/18 VIII 1915 przyznawał mu otczestwo Pawłowicza oraz tytuł księcia Palej; w imperialnej kawalerii (husarii), porucznik 1915, zwolniony z armii 1917, aresztowany w tymże roku i zesłany na Ural 1918; * Petersburg 28 XII 1896/9 I 1897 † (z rąk bolszewików) pod Ałapajewskiem nocą 17–18 VII 1918 □ tamże, szyb opuszczonej kopalni, następnie zaś (1919) Pekin, cerkiew św. Serafina z Sarowa; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009

2

Irena hrabianka von Hohenfelsen (1904), **Pawłowna** księżniczka Palej (1915)
tytuł hrabianki von Hohenfelsen uzyskała od regenta bawarskiego 29 X 1904, natomiast otczestwo Pawłownej oraz tytuł książęcy przyznał jej dekret cesarski 5/18 VIII 1915; na emigracji 1920; * Paryż 21 XII 1903 † Biarritz (Paryż?) 15 XI 1990 □ cmentarz Ahetze nieopodal
∞ 1. Paryż 31 V 1923, rozwód 22 VII 1936 **Fiodor Aleksandrowicz,** książę rosyjski z linii Michajłowiczów (Młodszych); * Petersburg 11/23 XII 1898 † Ascain 30 XI 1968 □ Urrugne, Nowy Cmentarz
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Paryż 11 IV 1950 **Hubert** hrabia de Monbrison; * Saint-Avertin 15 VIII 1892 † Saint-Roch 14 IV 1981

2

Natalia hrabianka von Hohenfelsen (1904), **Pawłowna** księżniczka Palej (1915)
tytuł hrabianki von Hohenfelsen uzyskała od regenta bawarskiego 29 X 1904, zaś otczestwo Pawłownej i tytuł książęcy przyznał jej cesarski dekret z 5/18 VIII 1915; na emigracji 1920; * Boulogne-sur-Seine 22 XI/5 XII 1905 † Nowy Jork 27 XII 1981 □ Ewing, New Jersey, cmentarz prezbiteriański
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Paryż 10 VIII 1927, rozwód 1937 **Lucjan Kamil** Lelong, projektant mody; * Paryż 11 X 1889 † Anglet 11 V 1958
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Southport, Connecticut 8 IX 1937 **John C. (Chapman)** Wilson, nowojorski producent teatralny; * Trenton, New Jersey 19 VIII 1899 † Nowy Jork 29 X 1961

Paweł Dymitriewicz książę Romanowski-Iliński (1938), **Paweł (Paul)** R.(omanov) Ilyinsky
kreowany księciem Romanowski-Ilińskim (tytuł nieużywany) 28 VIII 1938; obywatel USA i Wielkiej Brytanii, podpułkownik piechoty morskiej USA; * Londyn 27 I 1928 † Palm Beach, Floryda 10 II 2004 □ tamże, cmentarz przy Kościele Episkopalnym Bethesda
∞ 1. Honolulu 29 VII 1949, anulowano 1951 **Maria** Ewelina, córka Wilhelma Prince; * Memphis, Tennessee IV 1925
∞ 2. Palm Beach 1 X 1952 **Angelika** Filippa, córka Filipa Kaufmanna; * Paryż 22 III 1932 † Palm Beach 17 XI 2011 □ tamże, cmentarz przy Kościele Episkopalnym Bethesda

2

Dymitr Ilyinsky
* Palm Beach, Floryda 1 V 1954
∞ New Haven, Connecticut 22 IX 1979 **Marta** Muray McDowell, córka Teda Irvine'a McDowella, * New Haven, Connecticut 15 VI 1952

Katarzyna Adair Ilyinsky
* Cincinnati, Ohio 4 VIII 1981
∞ 25 VI 2011 **Samuel** Goodyear

Wiktoria Bayard Ilyinsky
* Cincinnati, Ohio 23 XI 1984
∞ 7 VIII 2013 **Mbeka** Yves Binda

Lela McDowell Ilyinsky
* Cincinnati, Ohio 26 VIII 1986

2

Paula Maria Ilyinsky
* Palm Beach, Floryda 18 V 1956
∞ Cincinnati, Ohio 30 V 1980 **Mark Allen** Comisar
* Cincinnati 17 VI 1953

2

Anna Ilyinsky
* Palm Beach, Floryda 4 IX 1959
∞ 1. Henniker 9 V 1980, rozwód 27 IV 1990 **Robin** Dale De Young * Cambridge, Massachusetts 25 XII 1952
∞ 2. Concinnati, Ohio 18 XII 1992 **Dawid** Wise Glossinger * Dayton, Ohio 11 VI 1953

2

Michał Ilyinsky
* Palm Beach, Floryda 3 XI 1959
∞ 1. Cincinnati, Ohio 4 XI 1989, rozwód 1996 **Paula,** córka Jacka Maiera; * Cincinnati 1 IX 1965
∞ 2. 21 V 1999, rozwód 2001 **Lisa Maria** Schiesler; * 17 V 1973
∞ 3. Cincinnati 13 V 2011 **Debra,** córka Waltera Gibsona; *primo voto* Lewis; * Dearborn, Michigan 20 IV 1963

1

Aleksja Taylor Ilyinsky
* 1 III 1994

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Konstantynowicze: potomkowie Konstantego Mikołajewicza

Konstanty Mikołajewicz *(→ tablica 33)*
generał admirał marynarki imperialnej i członek Admiralicji 1831, wiceadmirał 1853, admirał i głównodowodzący floty 1855, przewodniczący Rady Admiralicji 1860; członek Rady Państwa 1849, przewodniczący tejże 1865; namiestnik Królestwa Polskiego z nominacji Mikołaja I 1862, złożył urząd 1863; kandydat do tronu greckiego: w rozpisanym przez rząd grecki plebiscycie (mimo ustaleń konferencji londyńskiej z 1832, odsuwającej od greckiego tronu m.in. potomków Cesarskiego Domu Rosji) zajął szóste miejsce 1863; zrezygnował z piastowanych dotąd urzędów wojskowych oraz cywilnych 1881; * Petersburg 9/21 IX 1827 † Pawłowsk 13/25 I 1892 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski, następnie (1911) przysoborowa kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska)
∞ Petersburg 30 VIII/11 IX 1848 **Aleksandra** Fryderyka Henryka Paulina Marianna Elżbieta, w prawosławiu (1848) **Aleksandra Józefowna,** córka Józefa, księcia saskiego na Altenburgu, * Altenburg 26 VI/8 VII 1830 † Petersburg 23 VI/6 VII 1911 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim

Mikołaj Konstantynowicz
Mikołaj Iskander (ok. 1882), **Mikołaj** Romanow (1917) oficer imperialnej lejbgwardii 1871, zdegradowany 1874, po czym zesłany do Orenburga na Uralu 1874, pozbawiony tytułu wielkiego księcia 1882, zesłany do Taszkentu; * Petersburg 1/24 II 1850 † Taszkent (Taszkient) 14/27 I 1918 □ tamże, przy soborze Spaso-Preobrażeńskim
∞ 1. (potajemnie, mariaż niedynastyczny) Orenburg 15/27 XII 1878 (13/25 II 1882?), ślub potwierdzono 22 IV/4 V 1899 **Nadieżda Aleksandrowna,** córka Aleksandra Gustawowicza von Dreyer (Drier); * 1861 † Taszkent I 1929 (po 1932?)
∞ 2. (bigamia) Taszkent 1895 **Daria** Czasowitina † 1953 (1956?)
∞ 3. (bigamia) Taszkent 1901 (lato 1905?) **Barbara (Waleria?)** Chmielnicka * 1885 † po 1905

po nim książęta Iskander (Romanowscy-Iskander), wygaśli u schyłku XX w.

Olga Konstantynowna
regentka Grecji 17 XI–19 XII 1920; * Pawłowsk 22 VIII/3 IX 1851 † Pau 18 VI 1926 □ Florencja, kościół grekokatolicki, następnie (1936) Tatoi, cmentarz królewski
∞ Petersburg 15/27 X 1867 Chrystian **Wilhelm** Ferdynand Adolf Jerzy, książę duński, jako **Jerzy I** król Greków; * Kopenhaga 24 XII 1845 † (w zamachu) Saloniki 5/18 III 1913 □ Tatoi, cmentarz królewski

Wiera Konstantynowna
* Petersburg 4/16 II 1854 † Stuttgart 11 IV 1912 □ tamże, kościół zamkowy, krypty książęce
∞ Stuttgart 26 IV/8 V (4 V?) 1874 Wilhelm **Eugeniusz** August Jerzy, książę wirtemberski; * Bückeburg 20 VIII 1846 † (w pojedynku, oficjalnie zaś na skutek wypadku konnego) Düsseldorf 27 I 1877 □ Stuttgart, kościół zamkowy, krypty książęce

Konstanty Konstantynowicz ***(Starszy)***
w imperialnej marynarce, porucznik 1878, a następnie w lejbgwardii, kapitan 1882, pułkownik i dowódca Preobrażeńskiego Pułku Gwardii 1891, generał major 1894, generał lejtnant i generał adiutant 1901, generał piechoty 1907, generalny inspektor cesarskich szkół wojskowych 1910; pod pseudonimem K.R. poeta i dramaturg; * Strielna 10/22 VIII 1858 † Pawłowsk 2/15 VI 1915 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska (śś. Piotra i Pawła), kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim
∞ Petersburg 15/27 IV 1884 **Elżbieta** Augusta Maria Agnieszka, w Rosji **Elżbieta Mawrikjewna,** córka Maurycego, księcia saskiego na Altenburgu; na emigracji 1918; * Meiningen 25 I 1865 † Lipsk 24 III 1927 □ Altenburg, Kościół Pamięci Księżnej Agnieszki (Herzogin Agnes Gedächtniskirche), następnie zaś (1939) Trockenborn-Wolfersdorf, cmentarz, Grobowiec Księcia Ernesta (Herzog Ernst Grabstätte)

Dymitr Konstantynowicz
w imperialnej marynarce, następnie w kawalerii, cesarski fligeladiutant 1881, kapitan 1889, pułkownik 1892, generał major 1896, generał lejtnant oraz generał adiutant 1904, w stanie spoczynku 1904, zwolniony z armii 1917, aresztowany 1918; * Strielna 1/13 VI 1860 † (stracony z rąk bolszewików) Piotrogród (Petersburg) nocą 23–24 lub 29–30 I 1919 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, w nieoznaczonej wspólnej mogile, następnie potajemnie ekshumowany (1919) i pochowany w ogrodzie nieznanego domu; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 1999

Wiaczesław (Wacław) Konstantynowicz
* Warszawa 1/13 VII 1862 † Petersburg 15/27 II 1879 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski, następnie (1911) przysoborowa kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska)

n.
matka: Anna Wasylewna Kuzniecowa, aktorka; * 1847 † 1922

cesarskim dekretem z 5/17 III 1883 potomstwo uzyskało nazwisko Kniaziew, otczestwo Konstantynowiczów oraz osobiste szlachectwo, następnie zaś (1892) szlachectwo dziedziczne, linia wygasła jednak po mieczu w pierwszym pokoleniu

Ioann (Jan, Iwan) Konstantynowicz
w imperialnej kawalerii, rotmistrz sztabowy, fligeladiutant cesarski 1908, zwolniony z armii 1917, aresztowany i zesłany na Ural 1918; podczas zesłania prawdopodobnie wyświęcony na diakona; * Pawłowsk 23 VI/5 VII 1886 † (z rąk bolszewików) pod Ałapajewskiem nocą 17–18 VII 1918 □ tamże, szyb opuszczonej kopalni, następnie (1919) Pekin, cerkiew pw. św. Serafina z Sarowa, kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009
∞ Peterhof pod Petersburgiem 21 VIII/3 IX 1911 **Helena Piotrowna,** córka Piotra I, króla Serbii; na emigracji 1918; * Cetynia 23 X/4 XI 1884 † Nicea 16 X 1962 □ tamże, wzgórze Caucade, cmentarz prawosławny

Gabriel (Gawrył) Konstantynowicz
porucznik armii imperialnej 1906, cesarski fligeladiutant 1908, pułkownik 1916, zwolniony z armii 1917, aresztowany 1918, zwolniony z aresztu, następnie na emigracji 1918; wielki książę rosyjski: kreowany 15 V 1939; * Pawłowsk 3/15 VII 1887 † Paryż 28 II 1955 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, cmentarz komunalny de Liers (Rosyjski)
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Piotrogród (Petersburg) 9/22 IV 1917 **Antonina Rafaiłowna,** córka Rafała Nesterowskiego, aktorka i tancerka, księżna Strelinska 1926, księżna Romanowska-Strelinska 1935; * Petersburg 14/26 III 1890 † Paryż 7 III 1950 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, cmentarz komunalny de Liers (Rosyjski)
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Paryż 11 V 1951 **Irena Iwanowna,** córka Iwana Anatolewicza księcia Kurakina, koniuszego dworu cesarskiego, księżna Romanowska 1951; * Andriejewskoje 22 IX/5 X 1903 † Chelles 17 I 1993 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, komunalny cmentarz de Liers (Rosyjski)

Tatiana Konstantynowna
na emigracji 1918, mniszka pod imieniem **Tamary** w monasterze na Górze Oliwnej w Jerozolimie 1946, następnie przeorysza tamże; * Petersburg 11/23 I 1890 † Jerozolima 28 VIII 1979 □ tamże, Góra Oliwna
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Pawłowsk 24 VIII/6 IX 1911 **Konstanty Aleksandrowicz** książę Bagration-Muchrański, kornet armii imperialnej; * Tyflis (Tbilisi) 2/14 III 1889 † (w bitwie) pod Zagrodami 19 V/1 VI 1915 □ Mccheta, Gruzja, kościół katedralny Sweti Cchoweli
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Genewa 21 XI 1921 **Aleksander Wasylewicz** Koroczencow, były pułkownik armii imperialnej; * 17 VIII 1877 † Lozanna 6 II 1922

Konstanty Konstantynowicz ***(Młodszy)***
w imperialnej marynarce, następnie w siłach lądowych, cesarski fligeladiutant 1911, porucznik 1914, kapitan 1915, zwolniony z armii 1917, aresztowany i zesłany na Ural 1918; * Petersburg 20 XII 1890/1 I 1891 † (z rąk bolszewików) pod Ałapajewskiem nocą 17–18 VII 1918 □ tamże, szyb opuszczonej kopalni, następnie (1919) Pekin, cerkiew św. Serafina z Sarowa; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009

Oleg Konstantynowicz
kornet armii imperialnej 1913; * Petersburg 15/27 XI 1892 † (od ran poniesionych w bitwie) Wilno 29 IX/12 X 1914 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska) przy soborze Pietropawłowskim

Igor Konstantynowicz
kornet armii imperialnej 1914, cesarski fligeladiutant 1916, porucznik 1916, kapitan 1916, zwolniony z armii 1917, aresztowany i zesłany na Ural 1918; * Strielna 29 V/10 VI 1894 † (zamordowany przez bolszewików) pod Ałapajewskiem nocą 17–18 VII 1918 □ tamże, szyb opuszczonej kopalni, następnie (1919) Pekin, cerkiew św. Serafina z Sarowa; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009

Jerzy Konstantynowicz
na emigracji 1918; * Petersburg 23 IV/6 V 1903 † Nowy Jork 7 XI 1938 □ tamże, Cmentarz Góry Oliwnej, następnie Nanuet, stan Nowy Jork, cmentarz prawosławnego klasztoru Novo-Diveevo

Natalia Konstantynowna
* Petersburg 10/23 III 1905 † tamże 10/23 V 1905 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski, następnie zaś (1911) przysoborowa kaplica Wielkoksiążęca (Aleksandronewska)

Wiera Konstantynowna
na emigracji 1918; * Pawłowsk 11/24 IV 1906 † Nyack, stan Nowy Jork 11 I 2001 □ Nanuet, stan Nowy Jork, cmentarz prawosławnego klasztoru Novo-Diveevo

Wsiewołod Ioannowicz (Iwanowicz)
na emigracji 1918; * Petersburg 7/20 I 1914 † Londyn 18 VI 1973 □ tamże, cmentarz Gunnersbury
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Londyn 31 V 1939, rozwód 2 II 1956 **Maria,** córka Wilhelma Lygona, 7. earla Beauchamp, księżna Romanowska-Pawłowska 31 V 1939, utraciła tytuł po rozwodzie 1956; * Madersfield Court, Worcestershire 12 II 1910 † Faringdon 27 IX 1982
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Londyn 28 III 1956 (ślub cywilny), rozwód 21 II 1961 **Emilia,** córka Eugeniusza de Gosztónyi, księżna Romanowska 28 III 1956, utraciła tytuł po rozwodzie 1961; * Budapeszt 19 IV 1914 † Monte Carlo 9 VII 1993
∞ 3. (mariaż niedynastyczny) 8 VI 1961 (ślub cywilny) **Elżbieta** Valli, córka Aleksandra Eugeniusza Kunsta, majora armii brytyjskiej, księżna Romanowska-Kunst 8 VI 1961; * Londyn 4 IV 1930 † Leigh 10 VII 2012

Katarzyna Ioannowna (Iwanowna)
wywieziona z Rosji przez babkę 1918; * Pawłowsk 12/25 VII 1915 † Montevideo 13 III 2007 □ tamże, prywatny cmentarz Los Fresnos de Carrasco
∞ (mariaż niedynastyczny) Rzym 15 IX 1937, w formalnej separacji 13 IX 1945 **Rugger** Farace, markiz Farace di Villaforesta; * Londyn 4 VIII 1909 † Rzym 14 IX 1970

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Mikołajewicze: potomkowie Mikołaja Mikołajewicza (Starszego)

Mikołaj Mikołajewicz ***(Starszy)*** *(→ tablica 33)*
generał major kawalerii imperialnej 1852, generalny inspektor imperialnych oddziałów inżynieryjnych 1852 (1856), naczelny dowódca Gwardii Konnej 1861, generalny inspektor kawalerii 1864, dowódca Petersburskiego Okręgu Wojskowego 1867, generał feldmarszałek 1878; członek Rady Państwa 1855; kandydat do tronu greckiego: w rozpisanym przez rząd grecki plebiscycie (pomimo ustaleń konferencji londyńskiej z 1832, odsuwającej od greckiego tronu m.in. potomków Cesarskiego Domu Rosji) zajął czwarte miejsce 1863; * Carskie Sioło 27 VII/8 VIII 1831 † Ałupka, Krym 13/25 IV 1891 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 25 I/6 II 1856 **Aleksandra** Fryderyka Wilhelmina, w prawosławiu (1856) **Aleksandra Piotrowna,** córka Piotra, księcia oldenburskiego; postrzygła się na mniszkę pod imieniem **Anastazji** w założonym przez siebie monasterze Pokrowskim w Kijowie 3 XI 1889; * Petersburg 21 V/2 VI 1838 † Kijów 13/25 IV 1900 □ tamże, ogród klasztorny monasteru Pokrowskiego; kanonizowana przez Cerkiew prawosławną jako św. Anastazja Kijowska 24 XI 2009

Mikołaj Mikołajewicz ***(Młodszy)***
w imperialnej piechocie, następnie kawalerii, kapitan 1876, pułkownik 1877, generał major oraz generalny inspektor kawalerii 1895, generał adiutant 1896, generał lejtnant 1897, generał 1900, głównodowodzący imperialnych sił zbrojnych w randze generalissimusa 20 VII/1 VII 1914, zdymisjonowany 19 VIII/1 IX 1914, ponownie głównodowodzący 2/15 III 1917, zwolniony z armii w tymże dniu, w areszcie domowym na Krymie 1917, uwolniony 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 6/18 XI 1856 † Cap d'Antibes 5 I 1929 □ Cannes, cerkiew Archangielska, następnie (2015) Moskwa, wojskowy cmentarz Bracki, kaplica Spasko-Preobrażeńska
∞ Jałta 29 IV/12 V 1907 **Anastazja Mikołajewna,** córka Mikołaja I, króla Czarnogóry; ∞ 1. 1889 Jerzy Maksymilianowicz Romanowski, 6. książę von Leuchtenberg, rozwód 15/28 XI 1906; w areszcie na Krymie 1917, uwolniona 1918, na emigracji 1919; * Cetynia 23 XII 1867/4 I 1868 † Cap d'Antibes 25 XI 1935 □ Cannes, cerkiew Archangielska, następnie (2015) Moskwa, wojskowy cmentarz Bracki, kaplica Spasko-Preobrażeńska

Piotr Mikołajewicz
w imperialnej kawalerii, następnie w inżynierii, cesarski fligeladiutant 1883, porucznik 1884, rotmistrz 1894, pułkownik 1896, generał major 1903, generał lejtnant oraz generał adiutant 1908, generalny inspektor inżynierii 1914, zwolniony z armii 1917, w areszcie domowym na Krymie 1917, uwolniony 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 10/22 I 1864 † Cap d'Antibes 17 VI 1931 □ Cannes, cerkiew Archangielska
∞ Peterhof 26 VII/7 VIII 1889 **Milica Mikołajewna,** córka Mikołaja I, króla Czarnogóry; w areszcie domowym na Krymie 1917, uwolniona 1918, następnie na emigracji 1919; * Cetynia 14/26 VII 1866 † Aleksandria 5 IX 1951 □ Cannes, cerkiew Archangielska

n.
matka: Katarzyna Gawryłowna Czisłowa, aktorka; * 1846 † 1889

dekretem cesarskim z 26 X/8 XII 1882 ich dzieci uzyskały nazwisko Mikołajew, otczestwo Mikołajewiczów oraz osobiste szlachectwo; potomkowie żyją do dziś we Francji, posługują się nazwiskami Nicolaiev oraz Nicolaieff

Maryna Piotrowna
* Nicea 28 II/11 III 1892 † tamże 15 V 1981 □ tamże, wzgórze Caucade, cmentarz prawosławny
∞ (mariaż niedynastyczny) Cap d'Antibes 4 II 1927 **Aleksander Mikołajewicz** książę Golicyn; * Petersburg 13 X 1885 † Tulon 24 III 1974

Roman Piotrowicz
w imperialnej inżynierii, podporucznik 1916, zwolniony z armii 1917; na emigracji 1919; * Peterhof 5/17 X 1896 † Rzym 23 X 1978 □ tamże, cmentarz Monte Testaccio
∞ (mariaż niedynastyczny) Cap d'Antibes 16 XI 1921 **Praskowia Dymitriewna,** córka Dymitra Siergiejewicza hrabiego Szeremietiewa; * Połtawa 2/15 X 1901 † Rzym 21 X 1980 1978 □ tamże, cmentarz Monte Testaccio

Nadieżda Piotrowna
* (bliźniaczka Zofii) Koreiza, Krym 3/15 III 1898 † Chantilly 21 IV 1988 □ Samois-sur-Seine, Stary Cmentarz, grobowiec Orłowów
∞ (mariaż niedynastyczny) Haraks, Krym 10 IV 1917 **Mikołaj Władymirowicz** książę Orłow; * Petersburg 12/ 24 III 1896 † Nowy Jork 30 V 1961 □ tamże, Long Island, Cold Spring Harbor, Memorial Cemetery

Zofia Piotrowna
* (bliźniaczka Nadieżdy) i † Koreiza, Krym 3/15 III 1898 □ Kijów, monaster Pokrowski

Mikołaj Romanov (**Mikołaj Romanowicz**)
książę cesarskiej krwi (tytuł nie uznany przez Włodzimierza Kiryłowicza z linii Aleksandrowiczów); naturalizowany we Włoszech 1982; * Cap d'Antibes 13 IX 1922 † Bolgheri 15 IX 2014 □ Piza, krypta hrabiów della Gherardesca
∞ Florencja 31 XII 1951 (ślub cywilny), Cannes 21 I 1952 (ślub kościelny) **Sveva**, córka Walfreda hrabiego della Gherardesca, * Florencja 15 VII 1930

Dymitr Romanov (**Dymitr Romanowicz**)
książę cesarskiej krwi (tytuł nie uznany przez Włodzimierza Kiryłowicza z linii Aleksandrowiczów); naturalizowany w Danii 1979; * Cap d'Antibes 4 III 1926 † Kopenhaga 31 XII 2016 □ Vedbaek opodal Kopenhagi, cmentarz
∞ 1. Kopenhaga 21 I 1959 Inga Magna **Joanna** Mimi, córka Axela von Kaufmann, * Kopenhaga 1 VI 1936 † tamże 13 V 1989
∞ 2. Kostroma 28 VII 1993 **Dorrit,** córka Eryka hrabiego Reventlow; * Olinda, Brazylia 22 IV 1942

Natalia Romanov
* Rzym 4 XII 1952
∞ San Vincenzo 30 IV 1973 **Józef** Consolo * Neapol 6 IX 1948

Elżbieta Romanov
* Rzym 7 VIII 1956
∞ Las Vegas 14 V 1982 **Maurio** Bonacinoi * Terme 13 V 1950

Tatiana Romanov
* Rzym 12 IV 1961
∞ 1. San Vincenzo 2 VII 1983, rozwód 1988 **Giambattista** Alessandri * Oslo 31 XII 1958
∞ 2. San Giovanni di Marignano 29 VIII 1998 **Giancarlo** Tirotti * Rzym 1 XI 1947

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Michajłowicze (Młodsi): potomkowie Michała Mikołajewicza

Michał Mikołajewicz *(→ tablica 33)*
porucznik artylerii imperialnej 1847, kapitan 1849, cesarski fligeladiutant 1850, pułkownik 1850, generał major 1852, generał lejtnant i generał adiutant 1856, generał 1860, generał feldmarszałek 1878; członek Rady Państwa 1855, przewodniczący 1881, zrezygnował z fotela, uzyskując w zamian honorowy tytuł przewodniczącego 1905; cesarski namiestnik na Kaukazie oraz naczelny wódz stacjonujących tam oddziałów armii imperialnej 1862, podczas wojny rosyjsko-tureckiej głównodowodzący na Kaukaskim Teatrze Działań Wojennych 1877–78, złożył urzędy namiestnika i naczelnego wodza wojsk kaukaskich 1881; * Peterhof 13/25 X 1832 † Cannes 5/18 XII 1909 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 16/28 VIII 1857 **Cecylia** Augusta, w prawosławiu (1857) **Olga Fiodorowna,** córka Leopolda, wielkiego księcia Badenii; * Karlsruhe 20 IX 1829 † Charków 31 III/12 IV 1891 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Mikołaj Michajłowicz
kandydat do tronu greckiego: w rozpisanym przez rząd grecki plebiscycie (mimo ustaleń konferencji londyńskiej z 1832, odsuwającej od greckiego tronu m.in. potomków Cesarskiego Domu Rosji) zajął dziewiąte miejsce 1863; w imperialnej piechocie, porucznik 1876, kapitan sztabowy 1877, cesarski fligeladiutant 1879, kapitan 1881, generał lejtnant 1901, generał adiutant 1903, w stanie spoczynku 1903, generał 1913, zwolniony z armii 1917, aresztowany 1918; * Carskie Sioło 14/26 IV 1859 † (stracony z rąk bolszewików) Piotrogród (Petersburg) nocą 23–24 lub 29–30 I 1919 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, w nieoznaczonej wspólnej mogile; zrehabilitowany 2009

Anastazja Michajłowna
* Peterhof 16/28 VII 1860 † Eze-sur-Mer opodal Nicei 11 III 1922 □ Ludwigslust, park zamkowy, mauzoleum Heleny Pawłownej
∞ Petersburg 12/24 I 1878 **Fryderyk Franciszek** Paweł Mikołaj Ernest Henryk, kronprinc meklembursko-szweryński, następnie (1883) wielki książę meklemburski na Schwerinie jako **Fryderyk Franciszek III,** * Ludwigslust 19 III 1851 † (samobójstwo?) Cannes 10 IV 1897 □ Ludwigslust, park zamkowy, mauzoleum Heleny Pawłownej

Michał Michajłowicz
cesarski fligeladiutant 1881, w imperialnej kawalerii, porucznik 1882, kapitan sztabowy 1888, otrzymał karny abszyt z armii, utracił tytuły i został wydalony z Rosji skutkiem zawarcia morganatycznego mariażu 1891, przywrócony do służby jako kapitan sztabowy 1899, kapitan 1904, podpułkownik 1905, pułkownik i cesarski fligeladiutant 1910; * Peterhof 4/16 X 1861 † Londyn 26 IV 1929 □ tamże, West Hampstead, cmentarz Hampstead
∞ (mariaż morganatyczny) San Remo 14/26 II, 26 II/10 III lub 25 III/6 IV 1891 **Zofia** hrabianka von Merenberg, morganatyczna córka Mikołaja Wilhelma, księcia nassauskiego; hrabina de Torby 1891; * Genewa 25 V/1 VI 1868 † Londyn 14 IX 1927 □ tamże, West Hampstead, cmentarz Hampstead

po nim hrabiowie de Torby, wygaśli w drugiej połowie XX w.

Jerzy Michajłowicz
w imperialnej kawalerii, porucznik 1885, kapitan sztabowy 1889, kapitan 1894, pułkownik 1896, generał major 1903, generał lejtnant 1909, generał adiutant 1909, zwolniony z armii 1917, aresztowany 1918; * Biały Klucz (obecnie Tetri Ckaro, Gruzja) koło Tyflisu (Tbilisi) 11/23 VIII 1863 † (stracony z rąk bolszewików) Piotrogród (Petersburg) nocą 23–24 lub 29–30 I 1919 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, w nieoznaczonej wspólnej mogile, kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009
∞ Korfu 30 IV/12 V 1900, w separacji 1914 **Maria,** w Rosji **Maria Georgiewna,** córka Jerzego I, króla Greków, na emigracji z córkami 1914; ∞ 2. (mariaż morganatyczny) 1922 Perykles Ioannides, admirał marynarki greckiej, † 1945; * Ateny 3 III 1876 † tamże 14 XII 1940 □ Tatoi pod Atenami, cmentarz królewski

Nina Georgiewna
wraz z matką i siostrą na emigracji 1914; * Michajłówka pod Peterhofem 7/20 VI 1901 † Hyannis, Massachusetts 27 II 1974 □ Truro, Massachusetts, cmentarz
∞ (mariaż niedynastyczny) Londyn 3 IX 1922 **Paweł Aleksandrowicz** książę Czawczawadze, pisarz; * Petersburg 16/28 VI 1899 † Hyannis, Massachusetts 21 VII 1971 □ Truro, Massachusetts

Ksenia Georgiewna
z matką oraz z siostrą na emigracji 1914; * Michajłówka pod Peterhofem 9/22 VIII 1903 † Glen Cove, Long Island, stan Nowy Jork 17 IX 1965 □ tamże
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Paryż 8 X 1921, rozwód 19 III 1930 **Wilhelm Bateman** Leeds Junior, przemysłowiec; * 19 IX 1902 † St Thomas, Wyspy Dziewicze 31 XII 1971
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Glen Cove 10 VIII 1946 **Herman** Jud; * Hicksville, Long Island 14 II 1911 † Harrisonburg, Virginia 22 VIII 1987 □ Calverton, stan Nowy Jork, cmentarz weteranów

Aleksander Michajłowicz
(→ tablica 40)

Sergiusz Michajłowicz
cesarski adiutant 1891, w imperialnej artylerii, pułkownik 1899, generał major 1903, inspektor wszystkich oddziałów artylerii 1904, generalny inspektor artylerii 1905, członek Rady Obrony Państwa 1905–08, generał adiutant 1908, zwolniony z armii 1917, aresztowany i zesłany na Ural 1918; * Bordżomi koło Tyflisu (Tbilisi) 25 IX/7 X 1869 † (z rąk bolszewików) pod Ałapajewskiem nocą 17–18 VII 1918 □ tamże, szyb opuszczonej kopalni, a następnie (1919) Pekin, cerkiew św. Serafina z Sarowa; kanonizowany przez rosyjską Cerkiew na emigracji 1981, zrehabilitowany 2009

Aleksy Michajłowicz
w imperialnej marynarce, miczman (midszypmen) 1894; * Tyflis (Tbilisi) 16/28 XII 1875 † San Remo 18 II/2 III 1895 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Michajłowicze (Młodsi): potomkowie Aleksandra Michajłowicza

Aleksander Michajłowicz *(→ tablica 39)*
w imperialnej marynarce, miczman (midszypmen) 1885, kapitan 1894, kontradmirał 1903, wiceadmirał oraz generał adiutant 1909, admirał 1915, dowódca sił lotniczych Frontu Południowego 1914, a także Frontu Północnego 1915, zwolniony z armii 1917, w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony 1918, na emigracji 1919; * Tyflis (Tbilisi) 1/13 IV 1866 † Roquebrun-Cap-Martin 26 II 1933 □ tamże, cmentarz, grobowiec rodzinny
∞ Peterhof pod Petersburgiem 25 VII/6 VIII 1894 **Ksenia Aleksandrowna,** córka imperatora Aleksandra III; w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniona 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 25 III/6 IV 1875 † Hampton Court 20 IV 1960 □ Roquebrun-Cap-Martin, cmentarz, grobowiec rodzinny

Irena Aleksandrowna
w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniona z aresztu 1918, na emigracji 1919; * Peterhof 3/15 VII 1895 † Paryż 26 II 1970 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, cmentarz komunalny de Liers (Rosyjski)
∞ (mariaż niedynastyczny) Petersburg 9/22 II 1914 **Feliks Feliksowicz** książę Jusupow, hrabia Sumarokow-Elston; * Petersburg 12/24 III 1887 † Paryż 27 IX 1967 □ Sainte-Geneviève-des-Bois, komunalny cmentarz de Liers (Rosyjski)

Andrzej Aleksandrowicz
w imperialnej marynarce, następnie w kawalerii, kornet; zwolniony z armii 1917, w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony z aresztu 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 12/24 II 1897 † Provender koło Faversham, Kent 8 V 1981 □ Norton, Kent, cmentarz przy kościele św. Marii
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Aj-Todor pod Jałtą 30 V/12 VI 1918 **Elżbieta Fabrycjewna,** córka Fabrycego Ruffo, księcia di Sasso-Ruffo; ∞ 1. Aleksander Aleksandrowicz (von) Friderici, rozwód; księżna Romanowska 1918, na emigracji 1919; * Znamienskoje 27 XII 1886/8 I 1887 † (od ran odniesionych w trakcie nalotu) Hampton Court 29 X 1940 □ Old Windsor, cmentarz Church Road Cemetery
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Norton, Kent 21 IX 1942 **Nadine** Sylwia Ada, córka Herberta McDougalla, oficera armii brytyjskiej; księżna Romanowska 7 V 1951; * Lynsted 5 VI 1908 † Provender koło Faversham 6 V 2000 □ Norton, Kent, cmentarz przy kościele św. Marii

Fiodor Aleksandrowicz
w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony z aresztu 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 11/23 XII 1898 † Ascain 30 XI 1968 □ Urrugne, Nowy Cmentarz
∞ (mariaż niedynastyczny) Paryż 31 V 1923, rozwód 22 VII 1936 **Irena Pawłowna** księżniczka Palej, morganatyczna córka wielkiego księcia Pawła Aleksandrowicza z linii Aleksandrowiczów; ∞ 2 (mariaż morganatyczny) 1950 Hubert, hrabia de Monbrison; * Paryż 21 XII 1903 † Biarritz (Paryż?) 15 XI 1990 □ cmentarz Ahetze nieopodal

Nikita Aleksandrowicz
w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony z aresztu 1918, na emigracji 1919; * Petersburg 4/17 I 1900 † Cannes 12 IX 1974 □ Roquebrun-Cap-Martin, cmentarz, grobowiec rodzinny
∞ (mariaż niedynastyczny) Paryż 19 II 1922 **Maria Hilarionowna,** córka Hilariona Hilarionowicza hrabiego Woroncowa-Daszkowa; księżna Romanowska-Woroncowa 7 V 1951, * Carskie Sioło 31 I/13 II 1903 † Cannes 15 VI 1997 □ Roquebrun-Cap-Martin, cmentarz, grobowiec rodzinny

Dymitr Aleksandrowicz
w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony 1918, na emigracji 1919; * Gatczyna pod Petersburgiem 2/15 VIII 1901 † Londyn 7 VII 1980 □ tamże, Chiswick, cmentarz Gunnersbury
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Paryż 25 X 1931, rozwód 1947 **Maryna Siergiejewna,** córka Sergiusza Aleksandrowicza hrabiego Goleniszczewa-Kutuzowa; księżna Romanowska-Kutuzowa 1931, tytuł dziedziczny 28 VII 1935, utracony po rozwodzie 1947; ∞ 2. 1949 Otto de Neufville; * Petersburg 20 XI 1912 † Sharon, Connecticut 7 I 1969
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Londyn 29 X 1954 Małgorzata **Sheila,** córka Harry'ego Chischolma; ∞ 1. sir Jan Karol Penistone Milbanke, 12. baronet ∞ 2. Franciszek Edward Scudamore Saint Clair-Erskine; * Sydney 9 IX 1898 † Londyn 13 X 1969

Rościsław Aleksandrowicz
(→ tablica 41)

Wasyl Aleksandrowicz
w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony z aresztu 1918, na emigracji 1919; * Gatczyna 24 VI/7 VII 1907 † Woodside koło San Francisco 23 VI 1989 □ Colma, Kalifornia, cmentarz Rosyjski
∞ (mariaż niedynastyczny) Nowy Jork 31 VII 1931 **Natalia Aleksandrowna,** córka Aleksandra Władymirowicza księcia Golicyna; księżna Romanowska 7 V 1951; * Moskwa 13/26 X 1907 † Woodside koło San Francisco 28 III 1989 □ Colma, Kalifornia, cmentarz Rosyjski

1
Ksenia Romanov **(Ksenia Andriejewna)** księżniczka Romanowska (tytuł nieużywany), * Paryż 10 III 1919 † Sainte-Cernin 22 X 2000
∞ 1. Londyn 17 VI 1945, rozwód 1954 **Calhoun** Ancrum * Filipiny 28 IV 1915 † Charlestown, Massachusetts 21 II 1990
∞ 2. Teheran 7 IV 1958 **Gotfryd** Kutbert Tooth * Londyn 1 IX 1908 † Plazac, Rouffignac-Saint-Cernin 18 II 1998

1
Michał Romanov **(Michał Andriejewicz)** książę Romanowski (tytuł nieużywany), porucznik rezerwy ochotniczej Fleet Air Arm, po II wojnie oddelegowany do Australii; * Wersal 15 XI 1920 † Sydney 21 IX 2008 □ tamże, Cmentarz Botaniczny
∞ 1. Sydney 24 II 1953, rozwód IX 1953 Estera Blanka **(Jill)** Murphy * Horsham 21 X 1921
∞ 2. Sydney 23 VII 1954 **Shirley** Elżbieta, córka Gordona Crammonda; * Brisbane 4 III 1916 † Sydney 10 VI 1983
∞ 3. Sydney 14 VII 1993 **Julia** Gemma, córka Józefa Marii Crespi; * Mediolan 7 III 1930

1
Andrzej Romanov **(Andrzej Andriejewicz)** książę Romanowski (tytuł nieużywany), podczas II wojny w marynarce brytyjskiej; * Londyn 21 I 1923
∞ 1. San Francisco 9 IX 1951, rozwód 1959 **Helena Konstantynowna,** córka Konstantego Afanasjewicza Durnewa; * Tokio 7 III 1927
∞ 2. San Francisco 21 III 1961 **Kathleen,** córka Fran Norrisa; * San Francisco 1 III 1935 † tamże 8 XII 1967
∞ 3. Reno, Nevada 17 XII 1987 **Inez,** córka Franciszka von Bachelin; * Santa Monica, Kalifornia 11 X 1933

2
Olga Romanov **(Olga Andriejewna)** księżniczka Romanowska (tytuł nieużywany); * Londyn 8 IV 1950
∞ tamże 1 X 1975 **Tomasz** Mathew * Londyn 8 VII 1945

Michał Romanov **(Michał Fiodorowicz)** książę Romanowski (tytuł nieużywany); * Paryż 4 V 1924 † tamże 22 IX 2008 □ Konstancja, wyspa Mainau, cerkiew pałacowa
∞ 1. Paryż 15 X 1958, rozwód 1992 **Helga,** córka Ludwika Staufenbergera, aktorka; * Wiedeń 22 VIII 1926
∞ 2. Jossé 15 I 1994 **Maria de las Mercedes** Ustrell-Cabani, córka Rajmunda Ustrella; ∞ (konkubinat) Michał Paweł Romanov *(→ poniżej);* * Hospitalitet 26 VIII 1960

Irena Romanov **(Irena Fiodorowna)** księżniczka Romanowska (tytuł nieużywany); * Fontenay 7 V 1934
∞ 1. Biarritz 23 XII 1955, rozwód 11 III 1959 **Andrzej** Jan Pelle * Biarritz 29 XI 1923 † tamże 7 X 1998
∞ 2. Le Pin 26 XII 1962, rozwód 19... **Wiktor** Marceli Soulas * Saint-Méen-le-Grand 26 VIII 1938

Nikita Romanov **(Nikita Nikitycz)** książę Romanowski (tytuł nieużywany); * Londyn 13 V 1923 † Nowy Jork 3 V 2007 □ Pompano Beach, cmentarz Forest Lawn Memorial Gardens North
∞ Londyn 14 VII 1961 **Janet** Anna, w prawosławiu (1961) **Anna Michajłowna,** córka Michała Schonwalda; * Oklahoma City, Oklahoma 24 IV 1933

Aleksander Romanov **(Aleksander Nikitycz)** książę Romanowski (tytuł nieużywany); * Paryż 4 XI 1929 † Londyn 21 IX 2002 □ Palermo, krypta książąt Niscemi
∞ Cannes 23 II 1971 (ślub cywilny), tamże 18 VII 1971 (ślub kościelny) **Maria** Immakulata Rozalia Emanuela Stania Małgorzata, córka Konrada Valguarnere, 9. księcia di Niscemi, przyjęła prawosławie 1971; * Palermo 29 XI 1931

Nadieżda Romanov **(Nadieżda Dymitriewna)** księżniczka Romanowska-Kutuzowa (tytuł nie jest w użyciu); * Boulogne-Billancourt 4 VII 1933 † Vancouver 17 IX 2002
∞ 1. Londyn 20 XII 1952, rozwód 1976 **Antoni Brian** Allen * Connah's Quay, Walia 6 V 1931
∞ 2. San Francisco V 1977 **Wilhelm Tomasz Hall** Clark * Montreal 17 III 1924 † Victoria, Kolumbia Brytyjska 16 II 1995

Maryna Romanov **(Maryna Wasylewna)** księżniczka Romanowska (tytuł nieużywany); * San Francisco 22 V 1940
∞ Woodside pod San Francisco 8 I 1967 **Wilhelm Laurencjusz** Beadleston * Long Branch, New Jersey 31 VII 1938

1
Aleksy Romanov
* San Francisco 27 IV 1953
∞ Oakland, Kalifornia 19 IX 1987 **Zoetta (Zoe),** córka Roberta Leisy'ego; * Memphis, Tennessee 25 XI 1956

2
Piotr Romanov
* San Francisco 21 XI 1961
∞ Inverness, Kalifornia 9 V 2009 **Barbara** Anna Jurgens * 1968

2
Andrzej Romanov
* San Francisco 20 II 1963
∞ Point Reyes Station, Kalifornia 12 VI 1989 **Elżbieta,** córka Armanda Ferdynanda Flores; * San Francisco 25 IV 1964

Natasza Romanov
* San Rafael 2 II 1993

1
Michał Paweł Romanov
* Paryż 31 VII 1959 † (tragicznie) Bombaj 24 I 2001
∞ (konkubina) **Maria de las Mercedes** Ustrell-Cabani, córka Rajmunda Ustrella; ∞ 1994 Michał, ojciec Michała Pawła; * Hospitalitet 26 VIII 1960

n.
Tatiana Romanov
* Bayonne 21 X 1986, adoptowana przez dziada ojczystego 20 III 1995

Teodor (Fiodor) Romanov
* Nowy Jork 30 XI 1974 † (tragicznie) Pompano Beach, Floryda 27 VIII 2007 □ cmentarz Forest Lawn Memorial Gardens North tamże

WIELCY KSIĄŻĘTA ORAZ KSIĄŻĘTA ROSYJSCY Z DYNASTII ROMANOW-HOLSTEIN-GOTTORP

Michajłowicze (Młodsi): potomkowie Rościsława Aleksandrowicza; Michajłowicze (Starsi): potomkowie Michała Pawłowicza

Rościsław Aleksandrowicz *(→ tablica 40)*
w areszcie domowym na Krymie 1917, zwolniony 1918, na emigracji 1919; * Aj-Todor pod Jałtą 11/24 XI 1902 † Cannes 31 VII 1978 □ Nicea, wzgórze Caucade, cmentarz prawosławny
∞ 1. (mariaż niedynastyczny) Chicago, Illinois 1 IX 1928, rozwód 9 XI 1944 **Aleksandra Pawłowna,** córka Pawła Pawłowicza księcia Golicyna; księżna Romanowska, utraciła tytuł po rozwodzie 1944; ∞ 2. 1949 Lester Armour † 1970; * Maryjno pod Nowogrodem 7/20 V 1905 † Lake Forest, Illinois 5 XII 2000
∞ 2. (mariaż niedynastyczny) Chicago 24 XI 1944, rozwód 11 IV 1951 **Alicja**, córka Alwina Eilkena; księżna Romanowska, utraciła tytuł 1951; ∞ 2. Wilhelm Steuber; * Chicago 30 V 1923 † Skokie, Illinois 21 X 1996 □ Ingelside, Illinois, cmentarz Grant
∞ 3. (mariaż niedynastyczny) Londyn 19 XI 1954 **Jadwiga** Maria Gertruda Ewa, córka Karola von Chappuis; ∞ 1. Berkeley Ewerard Foley Gage, późniejszy sir Berkeley Gage, rozwód; księżna Romanowska; * Habelschwerdt (Bystrzyca Kłodzka) 6 XII 1905 † Grasse 9 I 1997

1

Rościsław Romanov (**Rościsław Rościsławowicz**)
książę Romanowski (tytuł nieużywany); * Chicago 3 XII 1938 † Londyn 7 I 1999 □ tamże, sobór Uspieński (Zaśnięcia NMP)
∞ 1. Winnetka, Illinois 9 IX 1960, rozwód 28 XI 1978 **Stefania** Verdel, córka Edgara Józefa Cooka; * Maracaibo, Wenezuela 15 XII 1938
∞ 2. Lake Forest, Illinois 12 VIII 1980 **Christa (Tia),** córka Harolda Noregaarda; ∞ 1. Jan Odell, rozwód ∞ 3. Dawid Russel, 5. baron Amthill; * Rockford, Illinois 3 IV 1949

1

Stefania Romanov
* Chicago 21 I 1963
∞ Lake Bluff, Illinois 23 XII 1988 **Wilhelm** Porter Boggis (Boggess) III * Lake Forest, Illinois 31 III 1960

2

Aleksandra Romanov
* Lake Forest, Illinois 9 VI 1983

2

Rościsław Romanov
* Lake Dorest, Illinois 21 V 1985

2

Nikita Romanov
* Londyn 24 I 1987

2

Mikołaj Romanov (**Mikołaj Rościsławowicz**)
książę Romanowski (tytuł nieużywany); * Chicago 8 IX 1945 † (w wypadku samochodowym) Las Vegas 9 XI 2000 □ tamże
∞ 1. Wheaton, Illinois 24 VIII 1966, rozwód 1978 **Pamela,** córka Mateusza Kuziankowskiego; * Chicago 7 VII 1944
∞ 2. Las Vegas 12 III 1994 **Lynn** Pnneiro * 1948

1

Mikołaj Krzysztof Romanov
* Oak Park, Illinois 30 VII 1968
∞ 1. Rolling Meadows, Illinois 13 V 1995, rozwód **Lisa Maria,** córka Tomasza Glowa; * Chicago 28 III 1971
∞ 2. ..., rozwód **Sheryl** Buffet

1

Cory Krzysztof Romanov
* Arlington Heights, Illinois 5 XII 1994 † Memphis, Tennessee 6 I 1998

2

Co Karlyn Romanov
* San Diego 5 IV 2000

2

Chelle Romanov
* San Diego 7 II 2003

1

Daniel Józef Romanov
* Chicago 19 III 1972
∞ **Soo** Kim

Madison Romanov
* Chicago 9 VII 2007

Jackson Daniel Romanov
* Chicago I 2009

1

Heather Noelle Romanov
* Park Ridge, Illinois 6 XI 1976
∞ Bartlett, Illinois 14 VII 2006 **Józef** Munao * Chicago 2 VI 1976

Michał Pawłowicz *(→ tablica 32)*
generalny inspektor wojsk inżynieryjnych 1825, generał adiutant 1831, głównodowodzący imperialnych korpusów gwardyjskich i grenadierskich 1844; członek Rady Państwa 1826 oraz Senatu 1834; * Petersburg 28 I/8 II 1798 † Warszawa 28 VIII/9 IX 1849 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 8/20 II 1824 Fryderyka **Szarlotta** Maria, w prawosławiu (1824) **Helena Pawłowna,** córka Pawła, księcia wirtemberskiego, generała majora armii imperialnej; * Stuttgart 28 XII 1806/9 I 1807 † Petersburg 9/21 I 1873 □ tamże, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Maria Michajłowna
* Moskwa 25 II/9 III 1825 † Wiedeń 7/19 XI 1846 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Elżbieta Michajłowna
* Moskwa 14/26 V 1826 † Wiesbaden 16/28 I 1845 □ tamże, kościół św. Bonifacego, od 1855 prawosławna kaplica św. Elżbiety
∞ Petersburg 19/31 I 1844 **Adolf** Wilhelm Karol August Fryderyk, książę Nassau, wielki książę Luksemburga 1890; * Biebrich 24 VII 1817 † Hohenburg 17 XI 1905 □ tamże, park zamkowy, od 1953 Weilburg, kościół zamkowy

Katarzyna Michajłowna
* Petersburg 16/28 VIII 1827 † tamże 30 IV/12 V 1894 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski
∞ Petersburg 4/16 II 1851 **Jerzy August** Ernest Adolf Karol Ludwik, książę meklembursko-strelitzki, generał artylerii imperialnej; * Neustrelitz 11 I 1824 † Petersburg 8/20 VI 1876 □ Mirow, kościół joannicki

poronienie 1830

Aleksandra Michajłowna
* Moskwa 16/28 I 1831 † tamże 15/27 III 1832 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski

Anna Michajłowna
* Moskwa 15/27 X 1834 † Petersburg 10/22 III 1836 □ Petersburg, twierdza Pietropawłowska, sobór Pietropawłowski